

AUGLÝSING

um samning við Bretland um réttindi á sviði almannatrygginga.

Hinn 31. október 2023 var ríkisstjórn Noregs afhent staðfestingarskjal Íslands um samning um samræmingu á sviði almannatrygginga milli Íslands, Furstadæmisins Liechtensteins, Konungsríkisins Noregs og Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, sem undirritaður var í London 30. júní 2023. Samningurinn öðlaðist gildi 1. janúar 2024.

Samningurinn er birtur sem fylgiskjal með auglýsingu þessari.

Þetta er hér með gert almenningi kunnugt.

Utanríkisráðuneytinu, 19. janúar 2024.

Bjarni Benediktsson.

Martin Eyjólfsson.

Fylgiskjal.

SAMNINGUR
UM SAMRÆMINGU Á SVIÐI ALMANNATRYGGINGA
MILLI ÍSLANDS, FURSTADÆMISINS LIECHTENSTEINS,
KONUNGRÍKISINS NOREGS OG SAMEINADA KONUNGRÍKISINS
STÓRA-BRETLANDS OG NORÐUR-ÍRLANDS

FORMÁLSORÐ

Ísland, Furstadæmið Liechtenstein, Konungsríkið Noregur og Sameinaða konungsríkið Stóra-Bretland og Norður-Írland,

SEM GERA SÉR LJÓST að Bretland gekk úr Evrópusambandinu 31. janúar 2020 og hætti að beita samningnum um Evrópska efnahagssvæðið frá og með 1. janúar 2021,

SEM GERA SÉR GREIN FYRIR mikilvægi þess að almannatryggingaréttindi fólks, sem fer milli ríkjanna til vinnu, dvalar eða búsetu, séu samræmd og einnig réttindi aðstandenda þeirra og eftirlifenda,

hafa orðið ásátt um eftirfarandi:

I. BÁLKUR
ALMENN ÁKVÆÐI

1. gr.

Skilgreiningar.

Í þessum samningi er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:

- „samningurinn frá 1983“: samningurinn um félagslegt öryggi milli ríkisstjórnar Íslands og ríkisstjórnar Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands, sem undirritaður var í Reykjavík 25. ágúst 1983,
- „samningurinn frá 1990“: samningurinn um almannatryggingar milli ríkisstjórnar Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands og ríkisstjórnar Konungsríkisins Noregs, sem undirritaður var í Osló 19. júní 1990,
- „starf launþega“: hvers konar starf eða sambærilegt sem talið er til starfa að því er varðar almannatryggingalöggjöf ríkisins þar sem starfið eða sambærilegt er innt af hendi,
- „starf sjálfstætt starfandi einstaklings“: hvers konar starf eða sambærilegt sem talið er til starfa að því er varðar almannatryggingalöggjöf ríkisins þar sem sjálfstæð atvinnustarfsemi eða sambærilegt er stundað,
- „starf á landgrunnssvæðinu“: starf sem fram fer á landgrunnssvæðinu í tengslum við rannsóknir á hafsbotninum eða botnlögum hans eða nýtingu á náttúruauðlindum landgrunnssvæðisins,
- „tæknifjórðungarþjónusta“: hvers konar heilbrigðis-, skurð- eða fæðingarþjónusta sem veitt er í þeim tilgangi að aðstoða einstakling við þungun,
- „aðstoð“:
  - að því er varðar 1. kafla III. bálks, aðstoð, sem kveðið er á um samkvæmt löggjöf ríkis, sem ætluð er til að veita, hafa til reiðu, greiða beint eða endurgreiða kostnað við læknishjálp og þær vörur og þjónustu sem fylgja læknishjálpinni,
  - að því er varðar 2. kafla III. bálks (bætur vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma), öll aðstoð vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma, eins og skilgreint er í i. lið þessarar skilgreiningar og er veitt samkvæmt vinnuslysa- og atvinnusjúkdómakerfum ríkjanna,
- „opinber starfsmaður“: einstaklingur sem telst til opinberra starfsmanna í stjórnslu ríkis og þeir sem njóta sömu réttinda í því ríki,
- „lögbert yfirvald“: sá ráðherra eða þeir ráðherrar eða sambærilegt yfirvald í hverju ríki sem ber ábyrgð á almannatryggingakerfum í öllu ríkinu eða í einhverjum hluta þess,
- „þar til bær stofnun“:

- i) stofnun sú sem hlutaðeigandi er tryggður hjá þegar hann sækir um bætur eða
- ii) stofnun sú sem hlutaðeigandi á eða ætti rétt á bótum frá væri hann eða aðstandendur hans búsettir í því ríki þar sem stofnunin er staðsett eða
- iii) stofnun sú sem útnefnd er af lögbæru yfirvaldi í ríkinu sem í hlut á eða
- iv) vinnuveitandi eða sá tryggingaraðili sem í hlut á eða, sé um það að ræða, aðili eða yfirvald útnefnt af lögbæru yfirvaldi í hlutaðeigandi ríki, þegar um er að ræða kerfi er varðar ábyrgð vinnuveitanda á þeim bótum sem fjallað er um í 6. gr.,
- k) „lögbært ríki“: ríkið þar sem þar til bær stofnun er staðsett,
- l) „landgrunnssvæði“: að því er Bretland varðar, sérhvert hafsvæði utan landhelgi Bretlands, sem í samræmi við þjóðarrétt hefur verið tiltekið, samkvæmt breskum lögum um landgrunnið, sem svæði þar sem Bretland hefur lögsögu að því er varðar hafsbótinn, botnlög hans og náttúruauðlindir þeirra og, að því er Noreg varðar, hafsbotn og botnlög neðansjávarsvæðanna sem ná út fyrir landhelgi Konungsríkisins Noregs sem, í samræmi við þjóðarrétt, falla undir fullveldisréttindi Noregs að því er varðar rannsóknir og nýtingu á náttúruauðlindum,
- m) „styrkur vegna andláts“: fjárhæð sem greidd er í eitt skipti við fráfall, að undanskilinni eingreiðslunni sem um getur í lið ff,
- n) „samningurinn við EFTA-ríkin innan EES um aðskilnað“: samningurinn um fyrirkomulag milli Íslands, Furstadæmisins Liechtensteins, Konungsríkisins Noregs og Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands í kjölfar útgöngu Bretlands úr Evrópusambandinu og úrsagnar þess úr EES-samningnum og öðrum samningum sem gilda milli Bretlands og EFTA-ríkjanna innan EES í krafti aðildar Bretlands að Evrópusambandinu, sem undirritaður var í London 28. janúar 2020,
- o) „EFTA-ríki innan EES“: Ísland, Furstadæmið Liechtenstein („Liechtenstein“) og/eða Konungsríkið Noregur („Noregur“), saman nefnd „EFTA-ríkin innan EES“,
- p) „rafræn miðlun“: kerfi til að miðla upplýsingum um almannatryggingar með sendingu með rafrænum aðferðum,
- q) „fjölskyldubætur“: öll aðstoð eða bætur í peningum sem ætlað er að mæta útgjöldum fjölskyldu,
- r) „sá sem sækir vinnu yfir landamæri“: launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur sem starfar í einu ríki en hefur búsetu í öðru ríki og fer aftur heim daglega eða a.m.k. einu sinni í viku,
- s) „heimahöfn“: staður þar sem flugverji alla jafna hefur og lýkur vakt eða röð vakta og þar sem flugrekanda er ekki skylt, við venjulegar aðstæður, að sjá viðkomandi flugverja fyrir gisti-aðstöðu,
- t) „stofnun“: sá aðili eða yfirvald í hverju ríki sem ber ábyrgð á framkvæmd allrar löggjafarinnar eða hluta hennar,
- u) „stofnun á búsetustað“ og „stofnun á dvalarstað“: annars vegar stofnun sem ber að greiða bætur þar sem hlutaðeigandi einstaklingur hefur búsetu og hins vegar stofnun sem ber að greiða bætur þar sem hlutaðeigandi dvelst, í samræmi við þá löggjöf sem stofnunin starfar eftir eða, ef engin slík stofnun er til staðar, stofnun sem útnefnd er af lögbæru yfirvaldi í ríkinu sem í hlut á,
- v) „tryggður einstaklingur“: hver sá einstaklingur sem uppfyllir, í tengslum við flokka almanna-trygginga sem falla undir 1. og 3. kafla III. bólkis, skilyrði fyrir bótarétti samkvæmt löggjöf lögbærs ríkis skv. II. bólk, að teknu tilliti til ákvæða þessa samnings,
- w) „sameiginlega stjórnarsýslunefndin“: nefndin sem stofnuð er skv. 70. gr. þessa samnings,
- x) „lögleg búseta“: búseta eða dvöl sem samrýmist innflytjendalöggjöf viðkomandi ríkis,
- y) „löggjöf“: að því er varðar sérhvert ríki, lög, reglur og önnur lagaákvæði og allar aðrar framkvæmdarráðstafanir er varða flokka almanna-trygginga sem falla undir 1. mgr. 6. gr., en undir þetta falla ekki önnur samningsákvæði en þau sem er ætlað að koma til framkvæmda tryggingarkvöð sem leiðir af lögum og reglum sem um getur í þessari undirgrein eða sem hefur verið efni ákvörðunar opinberra yfirvalda um að gera þau að skyldu eða víkka út gildissvið þeirra, að því tilskildu að hlutaðeigandi ríki gefi út yfirlýsingu um það sem er tilkynnt hinum ríkjunum og sameiginlegu stjórnarsýslunefndinni,
- z) „bætur vegna langtímaumönnunar“: aðstoð eða bætur í peningum sem hafa þann tilgang að mæta umönnunarþörf einstaklings sem sakir skerðingar þarf verulega aðstoð, þ.m.t. en sem takmarkast þó ekki við aðstoð annars einstaklings, eins eða fleiri, við athafnir daglegs lífs í

langan tíma í því skyni að styðja við sjálfstæði viðkomandi; undir þetta falla einnig bætur sem veittar eru einstaklingi, sem veitir slíka aðstoð, í sama tilgangi,

- aa) „aðstandandi“:
- i) A) hver sá sem er skilgreindur eða viðurkenndur sem fjölskyldumeðlimur eða talinn er heyra til fjölskyldu samkvæmt þeirri löggjöf sem bætur eru veittar eftir, B) með hliðsjón af aðstoð skv. 1. kafla III. bóls, hver sá sem er skilgreindur eða viðurkenndur sem fjölskyldumeðlimur eða talinn er heyra til fjölskyldu samkvæmt löggjöf ríkisins þar sem hann er búsettur,
  - ii) ef ekki er gerður greinarmunur í löggjöf ríkis, sem við á skv. i. lið, milli aðstandenda og annarra einstaklinga sem hún á við um skulu máki, ólöggráða börn og börn á framfæri, sem náð hafa lögaldri, teljast til aðstandenda,
  - iii) ef einstaklingur telst til aðstandenda eða fjölskyldu samkvæmt þeirri löggjöf, sem við á skv. i. og ii. lið, því aðeins að hann búi undir sama þaki og hinn tryggði eða lífeyrisþeginn telst þetta skilyrði uppfyllt ef sá sem í hlut á er að mestu á framfæri þess aðila,
- bb) „þagnarskylda“: skylda til að vernda upplýsingar sem falla undir slíka skyldu á skilvirkan hátt með viðeigandi öryggis-, tækni- og skipulagsráðstöfunum og koma í veg fyrir óheimilan aðgang, óheimilar breytingar og óheimila uppljóstrun slíkra upplýsinga,
- cc) „starfstímabil launþega“ eða „starfstímabil sjálfstætt starfandi einstaklings“: tímabil sem er skilgreint eða viðurkennt sem slíkt samkvæmt þeirri löggjöf sem í gildi var þegar því var lokið og öll tímabil sem farið er með sem slík ef þau eru í téðri löggjöf talin jafngilda starfstímabilum launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings,
- dd) „tryggingatímabil“: iðgjaldatímabil eða starfstímabil launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings, eins og það er skilgreint eða viðurkennt sem tryggingatímabil samkvæmt þeirri löggjöf sem í gildi var þegar þeim var lokið eða talið vera lokið, og öll tímabil sem farið er með sem slík ef þau eru í téðri löggjöf talin jafngilda tryggingatímabilum,
- ee) „búsetutímabil“: tímabil sem eru skilgreind eða viðurkennd í þeirri löggjöf sem í gildi var þegar þeim var lokið eða talið vera lokið,
- ff) „lífeyrir“: tekur ekki einungis til lífeyris heldur einnig til eingreiðslna bóta sem geta komið í hans stað og greiðslna í formi endurgreiðslu á iðgjöldum og, með fyrirvara um ákvæði III. bóls, hækkana vegna endurmats eða viðbótargreiðslna,
- gg) „persónuupplýsingar“: hvers konar gögn um eða sem varða persónugreindan eða persónugreinanlegan einstakling,
- hh) „flóttamaður“: hefur þá merkingu sem gert er ráð fyrir í 1. gr. samningsins um réttarstöðu flóttamanna sem var undirritaður í Genf 28. júlí 1951,
- ii) „skráð skrifstofa eða starfsstöð“: skráð skrifstofa eða starfsstöð þar sem mikilvægar ákvarðanir fyrirtækisins eru teknar og þar sem yfirstjórnin vinnur störf sín,
- jj) „búseta“: nema í 3. gr., sá staður þar sem einstaklingurinn býr að jafnaði,
- kk) „sérstakar iðgjaldsfrjálsar bætur í peningum“: iðgjaldsfrjálsar bætur í peningum sem:
- i) er annaðhvort ætlað:
    - A) að koma til viðbótar við, koma í stað eða auka við tryggingar gegn áhættu sem þeir flokkar almannatrygginga, sem um getur í 1. mgr. 6. gr., taka til og sem tryggja hlutaðeigandi einstaklingum lágmarksframsærslutekjur með hliðsjón af efnahag og félagslegum aðstæðum í hlutaðeigandi ríki eða
    - B) einvörðungu að veita fötludum sérstaka vernd, nátengda félagslegu umhverfi viðkomandi einstaklings í hlutaðeigandi ríki,
  - ii) sem eru fjármagnaðar eingöngu með lögboðinni skattlagningu sem er ætlað að ná yfir almenn opinber útgjöld og þar sem skilyrði fyrir veitingu og útreikningi bóttanna eru ekki háð neinu framlagi af hálfu viðtakanda. Þó skulu bætur, sem veittar eru til viðbótar við iðgjaldsskyldar bætur ekki teljast iðgjaldsskyldar bætur af þeirri ástæðu einni,
- ll) „sérstakt kerfi fyrir opinbera starfsmenn“: hvert það almannatryggingakerfi sem er frábrugðið almennu almannatryggingakerfi og tekur til launþega í hlutaðeigandi ríki og sem allir opinberir starfsmenn, eða tilteknir hópar þeirra, heyra beint undir,
- mm) „ríki“: Bretland, Ísland, Liechtenstein og Noregur, saman nefnd „ríkin“,

- nn) „ríkisfangslaus maður“: hefur þá merkingu sem gert er ráð fyrir í 1. gr. samningsins um réttarstöðu ríkisfangslausra manna sem var undirritaður í New York 28. september 1954,
- oo) „dvöl“: tímabundin búseta.

2. gr.

Persónulegt gildissvið.

Samningur þessi gildir um einstaklinga, þ.m.t. ríkisfangslausa einstaklinga og flóttamenn, sem heyra eða hafa heyrt undir löggjöf eins eða fleiri ríkja, auk aðstandenda þeirra og eftirlifenda.

3. gr.

Lögleg búseta.

1. Samningur þessi gildir um einstaklinga með löglega búsetu í EFTA-ríki innan EES eða í Bretlandi.
2. Ákvæði 1. mgr. skulu ekki hafa áhrif á rétt til bóta í peningum sem tengist fyrri löglegum búsetu-tímabilum einstaklinga sem heyra undir 2. gr.

4. gr.

Aðstæður sem ná yfir landamæri.

1. Samningur þessi gildir aðeins um aðstæður sem upp koma milli eins eða fleiri EFTA-ríkja innan EES og Bretlands.
2. Með fyrirvara um 3. mgr. gildir samningur þessi ekki um einstaklinga ef aðstæður þeirra takmarkast að öllu leyti við annaðhvort Bretland eða eitt eða fleiri EFTA-ríki innan EES.
3. Samningur þessi gildir ekki um einstaklinga ef aðstæður þeirra takmarkast að öllu leyti við annaðhvort Bretland og landgrunnssvæði Bretlands eða við Noreg og landsgrunnssvæði Noregs.

5. gr.

Landfræðilegt gildissvið.

1. Samningur þessi gildir annars vegar um hvert og eitt EFTA-ríki innan EES og hins vegar Bretland.
2. Ákvæði þessa samnings gilda ekki á norsku yfirráðasvæðunum Svalbarða og Jan Mayen.

6. gr.

Tryggingaflokkar.

1. Samningur þessi nær til löggjafar um eftirfarandi flokka almannatrygginga: sjúkrabætur, bætur til mæðra vegna meðgöngu og fæðingar og jafngildar bætur til feðra, örorkubætur, bætur vegna elli, bætur til eftirlifenda, bætur vegna vinnuslysa og atvinnusjúkdóma, styrki vegna andláts og atvinnuleysisbætur.
2. Í samræmi við d-lið 3. mgr. 70. gr. er sameiginlegu stjórnáslunefndinni heimilt að taka saman og viðhalda skrá yfir bætur í peningum sem lögbær yfirvöld staðfesta að heyri undir þá flokka almannatrygginga sem taldir eru upp í 1. mgr.
3. Ef ekki er kveðið á um annað í 7. viðauka gildir þessi samningur um almannatryggingakerfi, almenn og sértæk, hvort sem þau fela í sér iðgjaldsskyldu eða ekki, og um kerfi sem varða skuldbindingar vinnuveitanda eða skipseiganda.
4. Ákvæði III. bálks hafa þó ekki áhrif á lagaákvæði neins ríkis varðandi skyldur skipseigenda.
5. Samningur þessi gildir ekki um:
  - a) sérstakar iðgjaldsfrjálsar bætur í peningum sem taldar eru upp í 1. hluta 2. viðauka,
  - b) félagslega aðstoð og læknishjálp,

- c) bætur, þar sem ríki tekur á sig ábyrgð á tjóni sem einstaklingar verða fyrir og veitir möguleika á bótum, s.s. þegar um er að ræða fórnarlömb stríða og hernaðaraðgerða eða afleiðingar þeirra, fórnarlömb glæpa, tilræðis eða hryðjuverka, þá sem verða fyrir tjóni sem fulltrúar hlutað-eigandi ríkis eru valdir að við störf sín eða þá sem hafa borið skarðan hlut frá borði af pólitískum eða trúarlegum ástæðum eða sökum ætternis,
- d) bætur vegna langtímaumönnunar sem taldar eru upp í 2. hluta 2. viðauka,
- e) tæknifrjóvgunarbjónustu,
- f) greiðslur sem tengjast flokki almannatrygginga, sem talinn er upp í 1. mgr., og eru:
  - i) greiddar til að mæta útgjöldum af upphitun í köldu veðri og
  - ii) taldar upp í 3. hluta 2. viðauka,
- g) fjölskyldubætur,
- h) bætur sem eru veittar áður en eftirlaunaaldri er náð,
- i) bætur vegna elli, eftirlifendabætur og örorkubætur samkvæmt lögbundnum, starfstengdum bótakerfum í Liechtenstein,
- j) sérstök kerfi fyrir opinbera starfsmenn eða
- k) lífeyriskerfi í Noregi samkvæmt lögum um skyldubundinn starfstengdan lífeyri.

7. gr.

Tengsl við aðra samninga.

1. Samningur þessi gildir með fyrirvara um samninginn við EFTA-ríkin innan EES um aðskilnað.
2. Ekki skal litið svo á að neitt í þessum samningi krefjist þess að ríki fari gegn skyldum sínum samkvæmt samningum við þriðju lönd.

8. gr.

Jöfn meðferð.

1. Einstaklingar, sem heyra undir þennan samning, skulu njóta sömu réttinda og hafa sömu skyldur og ríkisborgarar ríkis hafa samkvæmt löggjöf ríkisins nema kveðið sé á um annað í þessum samningi að því er varðar flokka almannatrygginga og bætur sem falla undir 1. mgr. 6. gr.
2. Þetta ákvæði gildir ekki um þá flokka sem um getur í 5. mgr. 6. gr.

9. gr.

Jöfn meðferð að því er varðar bætur, tekjur, aðstæður eða atburði.

Ef ekki er kveðið á um annað í þessum samningi skulu ríkin tryggja að beitt sé meginreglunni um jafna meðferð að því er varðar bætur, tekjur, aðstæður eða atburði með eftirfarandi hætti:

- a) ef almannatryggingabætur og aðrar tekjur hafa tiltekin réttaráhrif samkvæmt löggjöf í lögbæru ríki skulu viðeigandi ákvæði þeirrar löggjafar einnig gilda um jafngildar bætur sem fást samkvæmt löggjöf annars ríkis eða um tekjur sem aflað er í öðru ríki,
- b) ef rekja má, samkvæmt löggjöf lögbærs ríkis, réttaráhrif til tiltekinna aðstæðna eða atburða skal það ríki hafa hliðsjón af svipuðum aðstæðum eða atburðum, sem verða í einhverju öðru ríki, eins og orðið hafi á yferráðasvæði þess sjálfs.

10. gr.

Söfnun tímabila.

Ef ekki er kveðið á um annað í þessum samningi skal þar til bær stofnun ríkis, að því marki sem nauðsynlegt er, taka tillit til tryggingatímabila, starfstímabila launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings eða búsetutímabila, sem er lokið samkvæmt löggjöf annars ríkis, eins og þeim hafi verið lokið samkvæmt þeirri löggjöf sem það sjálfstætt beitt, þar sem í löggjöf þess er kveðið á um að eftirfarandi sé bundið því skilyrði að tryggingatímabilum, starfstímabilum launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings eða búsetutímabilum sé lokið:

- a) það að öðlast rétt til bóta, halda bótarétti, lengd bótatímabils eða endurheimt bótaréttar,
- b) að falla undir gildissvið löggjafar eða
- c) aðgangur að eða undanþága frá skyldutryggingu, frjálsum viðvarandi tryggingum eða frjálsum tryggingum.

11. gr.

Fallið frá reglum um búsetu.

Ríkin skulu tryggja að beitt sé meginreglunni um að flytja megri bætur í peningum á milli landa í samræmi við a- og b-lið:

- Bætur í peningum, sem inna ber af hendi samkvæmt löggjöf ríkis eða þessum samningi, skal ekki lækka, breyta, fella niður tímabundið, afturkalla eða gera upptækar af þeirri ástæðu að viðtakandi þeirra eða aðstandendur hans eru búsettir í öðru ríki en því þar sem stofnun sú sem annast greiðslurnar er staðsett.
- Ákvæði a-liðar gilda ekki um bætur í peningum sem falla undir c- og h-lið 1. mgr. 6. gr.

12. gr.

Komið í veg fyrir að bætur skarist.

Samningur þessi skal hvorki veita né viðhalda rétti til margvíslegra bóta sömu tegundar fyrir sama tímabil skyldutrygginga, nema annað hafi verið tilgreint.

II. BÁLKUR

ÁKVÖRDUN UM HVADA LÖGGJÖF SKULI BEITA

13. gr.

Almennar reglur.

- Þeir einstaklingar, sem þessi samningur gildir um, skulu aðeins heyra undir löggjöf eins ríkis. Sú löggjöf skal ákveðin í samræmi við þennan bálk.
- Að því er þennan bálk varðar skal líta svo á að einstaklingar, sem fá greiddar bætur í peningum í krafti eða vegna starfa sinna sem launþegar eða sjálfstætt starfandi einstaklingar, gegni fyrrgreindum störfum. Þetta gildir ekki um örorku-, elli- eða eftirlifendalífeyri eða um lífeyri vegna vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma eða um sjúkrabætur í peningum vegna meðferðar í ótiltekinn tíma.
- Með fyrirvara um 14.–18. gr.:
  - skal einstaklingur, sem starfar sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur í ríki, heyra undir löggjöf þess ríkis,
  - skal opinber starfsmaður heyra undir löggjöf sama ríkis og þau stjórnvöld sem hann vinnur fyrir,
  - skal einstaklingur, sem er kvaddur eða endurkvaddur til herþjónustu eða til borgaralegrar þjónustu í ríki, heyra undir löggjöf þess ríkis,
  - skulu aðrir einstaklingar, sem falla ekki undir a- til c-lið, heyra undir löggjöf búseturíkis, með fyrirvara um önnur ákvæði í þessum samningi sem tryggja þeim bætur samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja.
- Að því er þennan bálk varðar skal starf launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings, sem starfar að jafnaði um borð í skipi er siglir undir fána ríkis, teljast starf sem er stundað í umræddu ríki. Einstaklingur, sem er ráðinn á skip sem siglir undir fána ríkis og þiggur laun fyrir slík störf af fyrirtæki eða einstaklingi sem hefur skráða skrifstofu eða starfsstöð á yfirráðasvæði annars ríkis, skal þó heyra undir löggjöf síðarnefnda ríkisins ef hann hefur búsetu á yfirráðasvæði þess ríkis. Fyrirtækið eða aðilinn sem greiðir launin lýtur reglum um atvinnurekendur samkvæmt þeirri löggjöf.
- Starf sem felur í sér að flugliði eða öryggis- og þjónustuliði veiti þjónustu, sem varðar flugfarþega eða farm, skal teljast vera starf sem stundað er á yfirráðasvæði þess ríkis þar sem heimahöfnin er.

14. gr.

Starfsmenn sem sendir eru til sérstakra verkefna.

- Einstaklingur, sem starfar sem launþegi á yfirráðasvæði ríkis fyrir vinnuveitanda sem stundar að jafnaði starfsemi sína þar og er sendur til yfirráðasvæðis annars ríkis til starfa fyrir vinnuveitandan, skal halda áfram að heyra undir löggjöf fyrra ríkisins, að því tilskildu að:
  - átætlaður tími slíkra starfa sé ekki lengri en 24 mánuðir og

- b) hann sé ekki sendur þangað til að leysa af annan starfsmann sem sendur var til sérstakra verkefna.
2. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem sjálfstætt starfandi einstaklingur á yfirráðasvæði ríkis og fer til svipaðra starfa á yfirráðasvæði annars ríkis, skal áfram heyra undir löggjöf fyrra ríkisins, enda sé áætlaður tími slíkra starfa ekki lengri en 24 mánuðir.
3. Þessi grein gildir ekki um einstaklinga sem heyra undir 16. gr.

15. gr.

Starfað í tveimur ríkjum eða fleirum.

1. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem launþegi í einu eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES og einnig í Bretlandi, skal heyra undir:
  - a) löggjöf búseturíkis ef verulegur hluti starfa hans fer fram í því ríki eða
  - b) ef verulegur hluti starfa hans fer ekki fram í búseturíkinu:
    - i) löggjöf þess ríkis þar sem skráð skrifstofa eða starfsstöð þess fyrirtækis eða vinnuveitanda sem hann starfar hjá er staðsett, ef hann er ráðinn hjá einu fyrirtæki eða einum vinnuveitanda eða
    - ii) löggjöf þess ríkis þar sem skráð skrifstofa eða starfsstöð þeirra fyrirtækja eða vinnuveitenda sem hann starfar hjá er staðsett, ef hann er ráðinn hjá tveimur eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum sem eru með skráða skrifstofu eða starfsstöð í aðeins einu ríki eða
    - iii) löggjöf þess ríkis þar sem skráð skrifstofa eða starfsstöð þess fyrirtækis eða vinnuveitanda sem hann starfar hjá er staðsett, þó ekki í búseturíkinu, ef hann er ráðinn hjá tveimur eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum sem eru með skráða skrifstofu sína eða starfsstöð í EFTA-ríki innan EES og í Bretlandi og annað þeirra er búseturíkið eða
    - iv) löggjöf búseturíkisins ef hann er ráðinn hjá tveimur eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum og a.m.k. tvö þeirra eru með skráða skrifstofu eða starfsstöð í öðrum ríkjum en búseturíkinu.
2. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem sjálfstætt starfandi einstaklingur í einu eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES og einnig í Bretlandi, skal heyra undir:
  - a) löggjöf búseturíkis ef verulegur hluti starfa hans fer fram í því ríki eða
  - b) löggjöf þess ríkis þar sem meginhagsmunir tengdir starfinu eru, ef hann er ekki búsettur í einu af ríkjunum þar sem verulegur hluti starfs hans er inntur af hendi.
3. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem launþegi og sem sjálfstætt starfandi einstaklingur í tveimur ríkjum eða fleirum, skal heyra undir löggjöf þess ríkis þar sem hann starfar sem launþegi eða, ef hann hefur slíkt starf í tveimur ríkjum eða fleirum, undir þá löggjöf sem er ákvörðuð í samræmi við 1. mgr.
4. Einstaklingur, sem er ráðinn sem opinber starfsmaður í ríki og starfar sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur í öðru ríki, einu eða fleiri, skal heyra undir löggjöf sama ríkis og þau stjórnvöld sem hann vinnur fyrir.
5. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem launþegi í tveimur eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES (og ekki í Bretlandi), skal heyra undir löggjöf Bretlands ef hann innir ekki af hendi verulegan hluta starfs síns í búseturíkinu og hann:
  - a) er ráðinn hjá einu eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum sem allir hafa skráða skrifstofu eða starfsstöð í Bretlandi,
  - b) er búsettur í EFTA-ríki innan EES og er ráðinn hjá tveimur eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum sem allir hafa skráða skrifstofu eða starfsstöð í Bretlandi og í EFTA-ríkinu innan EES sem er búseturíki,
  - c) er búsettur í Bretlandi og er ráðinn hjá tveimur eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum og a.m.k. tvö þeirra eru með skráða skrifstofu eða starfsstöð í mismunandi EFTA-ríkjum innan EES eða
  - d) er búsettur í Bretlandi og er ráðinn hjá einu eða fleiri fyrirtækjum eða vinnuveitendum en enginn þeirra hefur skráða skrifstofu eða starfsstöð í öðru ríki.

6. Einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem sjálfstætt starfandi einstaklingur í tveimur eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES (og ekki í Bretlandi), án þess að inna af hendi verulegan hluta starfanna í búseturíkinu, skal heyra undir löggjöf Bretlands ef meginhagsmunir starfs hans eru í Bretlandi.
7. Ákvæði 6. mgr. gilda ekki ef um er að ræða einstakling sem að jafnaði starfar sem launþegi og sem sjálfstætt starfandi einstaklingur í tveimur eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES.
8. Farið skal með einstaklinga, sem um getur í 1.–6. mgr., að því er varðar löggjöfina sem er ákvörðuð í samræmi við þau ákvæði, eins og þeir stundi störf sín sem launþegar eða sjálfstætt starfandi einstaklingar og fái allar tekjur sínar í hlutaðeigandi ríki.
9. Þessi grein gildir ekki um einstaklinga sem heyra undir 16. gr.

16. gr.

Landgrunnssvæði.

1. Launþegi, sem er búsettur í og heyrir undir löggjöf annaðhvort Noregs eða Bretlands rétt áður en hann er sendur af vinnuveitanda sínum, sem er með skráða skrifstofu eða starfsstöð annaðhvort í Noregi eða Bretlandi, til starfa á landsgrunnssvæði hins ríkisins skal áfram heyra undir löggjöf búseturíkis síns.
2. Ákvæði 1. mgr. gilda ekki um einstakling sem er sendur frá Noregi til Bretlands til starfa á landgrunnssvæðinu nema viðkomandi einstaklingur sé á launaskrá í Noregi skv. norskum lögum.
3. Sjálfstætt starfandi einstaklingur, sem er búsettur í og heyrir undir löggjöf annaðhvort Noregs eða Bretlands rétt áður en hann fer til starfa á landsgrunnssvæði hins ríkisins, skal áfram heyra undir löggjöf búseturíkis síns.
4. Litið skal á einstakling, sem ferðast vegna starfs síns eða sjálfstæðrar atvinnustarfsemi í tengslum við störf á landgrunnssvæðinu, milli yfirráðasvæðis Bretlands eða Noregs og landgrunnssvæðis annars þeirra, í hvora áttina sem er, eða sem ferðast milli ólíkra hluta landgrunnssvæðis hvors ríkis sem er, sem starfandi á yfirráðasvæði þess ríkis sem setur löggjöfina sem gildir í samræmi við þessa grein.
5. Þessi grein gildir ekki um einstaklinga sem heyra undir 4. og 5. mgr. 13. gr.

17. gr.

Frjálsar tryggingar eða frjálsar viðvarandi tryggingar.

1. Ákvæði 13.–16. gr. skulu hvorki gilda um frjálsar tryggingar né frjálsar viðvarandi tryggingar, nema í ríki sé aðeins um að ræða frjálsar tryggingar í einhverjum þeim flokki eða að því er varðar einhverjar þær bætur sem um getur í 6. gr.
2. Ef hlutaðeigandi einstaklingur heyrir, samkvæmt löggjöf ríkis, undir skyldutryggingar í því ríki skal hann ekki heyra undir kerfi frjálsra trygginga eða kerfi frjálsra viðvarandi trygginga í öðru ríki. Í öllum öðrum tilvikum, þar sem hægt er í ákveðnum flokkum að velja milli nokkurra kerfa frjálsra trygginga eða frjálsra viðvarandi trygginga, skal viðkomandi einstaklingur aðeins gerast aðili að því kerfi sem hann hefur valið sér.
3. Hvað snertir örorku-, elli- og eftirlifendabætur getur hlutaðeigandi einstaklingur hins vegar gerst aðili að kerfi frjálsra trygginga eða frjálsra viðvarandi trygginga í ríki, jafnvel þótt hann eigi að heyra undir löggjöf annars ríkis, að því gefnu að hann hafi einhvern tímann á starfsferli sínum heyrð undir löggjöf fyrrnefnda ríkisins í krafti eða vegna starfs síns sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur og ef slík skörun trygginga er beint eða óbeint heimiluð samkvæmt löggjöf fyrrnefnda ríkisins.
4. Ef löggjöf ríkis bindur aðgang að frjálsum tryggingum eða frjálsum viðvarandi tryggingum búsetu í því ríki eða fyrra starfi sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur gildir b-liður 9. gr. aðeins um þá einstaklinga sem hafa áður heyrð undir löggjöf fyrrnefnda ríkisins á grundvelli starfs sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur.

18. gr.

Undantekningar frá almennu reglunum.

- Tvö ríki eða fleiri, lögbær yfirvöld þeirra eða aðilar tilnefndir af þessum yfirvöldum geta gert með sér samkomulag um undantekningar frá 13.–17. gr. í þágu ákveðinna einstaklinga eða hópa einstaklinga.
- Einstaklingur, sem fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins ríkis eða fleiri en er búsettur á yfirráðasvæði annars ríkis, getur, að eigin ósk, verið undanþeginn löggjöf síðarnefnda ríkisins, að því tilskildu að hann heyri ekki undir þá löggjöf vegna atvinnu sinnar sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur.

19. gr.

Skyldur vinnuveitanda.

- Vinnuveitandi, sem er með skráða skrifstofu eða starfsstöð utan lögbæra ríkisins, skal uppfylla allar skuldbindingar vegna launþega sinna sem mælt er fyrir um í þeirri löggjöf sem gildir um launþega hans, einkum skuldbindingu um að greiða þau iðgjöld sem löggjöfin kveður á um eins og hann hefði skráða skrifstofu eða starfsstöð í lögbæra ríkinu.
- Vinnuveitandi, sem er ekki með starfsstöð í því ríki sem setur löggjöfina sem gildir, og launþeginn geta gert með sér samkomulag um að launþeginn geti uppfyllt skuldbindingar vinnuveitandans gagnvart honum hvað varðar greiðslur iðgjalda, þó með fyrirvara um grundvallarskuldbindingar vinnuveitandans. Vinnuveitandinn skal senda tilkynningu um slíkt fyrirkomulag til þar til bærrar stofnunar í því ríki.

III. BÁLKUR

SÉRÁKVÆÐI UM ÝMSA BÓTAFLOKKA

1. KAFLI

SJÚKRABÆTUR, BÆTUR TIL MÆÐRA VEGNA MEDGÖNGU
OG FÆÐINGAR OG JAFNGILDAR BÆTUR TIL FEÐRA

20. gr.

Umsóknir innflytjenda.

Þessi samningur gildir með fyrirvara um rétt ríkis til að taka heilbrigðisgjald samkvæmt landslögum í tengslum við umsókn um leyfi til komu, dvalar, atvinnu eða búsetu í því ríki.

1. ÞÁTTUR

TRYGGÐIR EINSTAKLINGAR OG AÐSTANDENDUR ÞEIRRA,
AÐ UNDANSKILDUM LÍFEYRISÞEGUM OG AÐSTANDENDUM ÞEIRRA

21. gr.

Búseta í öðru ríki en lögbæru ríki.

Tryggður einstaklingur eða aðstandandi hans, sem er búsettur í öðru ríki en lögbæru ríki, skal fá í búseturíkinu aðstoð sem stofnun í búseturíkinu lætur í té fyrir hönd þar til bærrar stofnunar í samræmi við löggjöf þá sem hún starfar eftir, eins og hlutaðeigandi væri tryggður þar.

22. gr.

*Dvöl í hinu lögbæra ríki þegar búseta er í öðru ríki –
sérreglur fyrir aðstandendur þeirra sem sækja vinnu yfir landamæri.*

- Nema kveðið sé á um annað í 2. mgr. skal hinn tryggði og aðstandendur hans, sem um getur í 21. gr., einnig eiga rétt á aðstoð á meðan á dvöl í lögbæru ríki stendur. Þar til bær stofnun skal láta aðstoðina í té og á eigin kostnað í samræmi við þá löggjöf sem stofnunin starfar eftir, eins og hlutaðeigandi einstaklingar væru búsettir í því ríki.
- Aðstandendur þess sem sækir vinnu yfir landamæri skulu eiga rétt á aðstoð á meðan á dvöl í lögbæru ríki stendur.

Ef lögbæra ríkið er skráð í 3. viðauka skulu aðstandendur einstaklings sem sækir vinnu yfir landamæri, sem eru búsettir í sama ríki og hann, þó aðeins eiga rétt á aðstoð í lögbæra ríkinu samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 23. gr.

23. gr.

Dvöl utan lögbærs ríkis.

1. Tryggður einstaklingur og aðstandendur hans, sem dvelja í öðru ríki en hinu lögbæra ríki, skulu, nema kveðið sé á um annað í 2. mgr., eiga rétt á aðstoð sem stofnun á dvalarstað lætur í té fyrir hönd þar til bærrar stofnunar í samræmi við löggjöf þá sem hún starfar eftir, eins og hlutaðeigandi væru tryggðir samkvæmt þeirri löggjöf, ef:
  - a) aðstoðin verður nauðsynleg af læknisfræðilegum ástæðum á meðan á dvölinni stendur, að mati þess sem veitir aðstoðina, sé mið tekið af eðli aðstoðarinnar og fyrirhugaðri lengd dvalarinnar,
  - b) viðkomandi ferðaðist ekki til þess ríkis í þeim tilgangi að fá aðstoð, nema:
    - i) viðkomandi sé farþegi eða í áhöfn skips eða loftfars sem er á leið til þess ríkis og aðstoðin varð nauðsynleg af læknisfræðilegum ástæðum meðan á ferðinni eða fluginu stóð eða
    - ii) viðkomandi sé launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur á landsgrunnssvæðinu og aðstoðin varð nauðsynleg af læknisfræðilegum ástæðum á meðan hann gegndi störfum þar sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur og
  - c) gilt réttindaskjal sé lagt fram í samræmi við 1. mgr. 22. gr. í 1. viðauka.
2. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal taka saman skrá yfir þá aðstoð, sem er af praktískum ástæðum bundin áður gerðu samkomulagi milli hlutaðeigandi einstaklings og stofnunarinnar sem lætur aðstoðina í té, til að unnt sé að veita hana á meðan á dvöl stendur í öðru ríki.

24. gr.

Ferðalög í þeim tilgangi að fá aðstoð — heimild fyrir viðeigandi lækni meðferð utan búseturríkis.

1. Nema annað sé tekið fram í þessum samningi skal tryggður einstaklingur, sem ferðast til annars ríkis í þeim tilgangi að fá aðstoð á meðan á dvölinni stendur, óska heimildar hjá þar til bærra stofnun.
2. Tryggður einstaklingur, sem fær heimild hjá þar til bærra stofnun til að fara til annars ríkis í þeim tilgangi að fá þar viðeigandi lækni meðferð, skal fá þá aðstoð, sem er látin í té fyrir hönd þar til bærrar stofnunar, hjá stofnun á dvalarstað í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir, eins og hann væri tryggður samkvæmt þeirri löggjöf. Heimildin skal veitt ef umrædd meðferð er hluti af þeirri aðstoð sem kveðið er á um í löggjöf ríkisins þar sem viðkomandi er búsettur og hann á ekki kost á slíkri meðferð innan tímamarka sem má réttlæta læknisfræðilega ef mið er tekið af núverandi heilsufarsástandi hans og líklegri framvindu sjúkdómsins.
3. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda að breyttu breytanda um aðstandendur tryggðs einstaklings.
4. Ef aðstandendur tryggðs einstaklings eru búsettir í öðru ríki en því þar sem hinn tryggði býr og þetta ríki hefur valið að endurgreiða á grundvelli fastra fjárhæða skal stofnun á búsetustað endanna bera kostnað vegna aðstoðarinnar sem um getur í 2. mgr. Í því tilviki skal, að því er varðar 1. mgr., stofnunin á búsetustað aðstandenda teljast þar til bær stofnun.

25. gr.

Bætur í peningum.

1. Tryggður einstaklingur og aðstandendur hans, sem búa eða dvelja í öðru ríki en lögbæru ríki, skulu eiga rétt á bótum í peningum sem þar til bæru stofnuninni ber að greiða í samræmi við löggjöfina sem hún starfar eftir. Hafi þar til bæra stofnunin og stofnun á búsetu- eða dvalarstað komist að samkomulagi um það getur stofnun á búsetu- eða dvalarstað þó greitt slíkar bætur á kostnað þar til bæru stofnunarinnar í samræmi við löggjöf lögbæra ríkisins.
2. Í ríki, þar sem gert er ráð fyrir því í löggjöfinni að bætur í peningum séu reiknaðar út eftir meðaltekjum eða á grundvelli meðaliðgjalda, skal þar til bær stofnun eingöngu ákvarða meðaltekjur eða

grundvöll meðaliðgjalda með hliðsjón af tekjum sem greiddar voru eða þeim iðgjaldagrundvelli sem beitt er á þeim tímabilum sem hlutaðeigandi hefur lokið samkvæmt fyrrgreindri löggjöf.

3. Í ríki þar sem gert er ráð fyrir því í löggjöfinni að bætur í peningum séu reiknaðar út eftir viðmiðunartekjum skal þar til bær stofnun eingöngu taka til greina viðmiðunartekjur eða, eftir því sem við á, meðaltal viðmiðunartekna á þeim tímabilum sem hlutaðeigandi hefur lokið samkvæmt fyrrgreindri löggjöf.
4. Ákvæði 2. og 3. mgr. gilda einnig, að breyttu breytanda, í þeim tilvikum þegar mælt er fyrir um sérstakt viðmiðunartímabil í löggjöf, sem þar til bær stofnun starfar eftir, sem í umræddum tilvikum samsvarar, að hluta til eða í heild, tímabili sem hlutaðeigandi einstaklingur hefur lokið í samræmi við löggjöf annars ríkis, eins eða fleiri.

26. gr.

Umsækjendur um lífeyri.

1. Tryggður einstaklingur, sem hættir að eiga rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf ríkisins sem taldist síðast lögbært við framlagningu umsóknar um lífeyri eða á meðan umsókn hans er til umfjöllunar, skal áfram eiga rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf þess ríkis þar sem hann er búsettur, að því tilskildu að umsækjandinn um lífeyri uppfylli tryggingarskilyrði í löggjöf þess ríkis sem um getur í 2. mgr. Rétturinn til aðstoðar í búseturíkinu gildir einnig um aðstandendur umsækjanda um lífeyri.
2. Aðstoðin skal greidd af stofnun í ríkinu sem yrði þar til bær stofnun þegar lífeyrir er veittur skv. 27.–29. gr.

2. ÞÁTTUR

SÉRÁKVÆÐI UM LÍFEYRISÞEGA OG AÐSTANDENDUR ÞEIRRA

27. gr.

Réttur til aðstoðar samkvæmt löggjöf búseturíkis.

Einstaklingur, sem fær lífeyri samkvæmt löggjöf tveggja ríkja eða fleiri, þar sem eitt þeirra er búseturíki, og sem á rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf þess ríkis, skal, ásamt aðstandendum sínum, fá aðstoð frá stofnun á búsetustaðnum og á kostnað hennar eins og hlutaðeigandi væri lífeyrisþegi sem ætti eingöngu rétt á lífeyri samkvæmt löggjöf þess ríkis.

28. gr.

Enginn réttur til aðstoðar samkvæmt löggjöf búseturíkis.

1. Einstaklingur sem:
  - a) er búsettur í ríki,
  - b) fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins ríkis eða fleiri og
  - c) á ekki rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf búseturíkis,skal þó fá slíka aðstoð sér og aðstandendum sínum til handa ef lífeyrisþeginn ætti rétt á henni samkvæmt löggjöf ríkisins sem ber ábyrgð á lífeyri eða a.m.k. eins lögbærs ríkis væri hann búsettur þar. Stofnun á búsetustað skal veita aðstoðina á kostnað stofnunarinnar sem um getur í 2. mgr., eins og hlutaðeigandi ætti rétt á lífeyri og aðstoð samkvæmt löggjöf þess ríkis.
2. Í tilvikum, sem falla undir ákvæði 1. mgr., skal ákveðið hvaða stofnun skuli bera kostnað vegna aðstoðar í samræmi við eftirfarandi reglur:
  - a) ef farið er með lífeyrisþegann eins og hann myndi eiga rétt á aðstoð einungis samkvæmt löggjöf eins ríkis skal þar til bær stofnun í því ríki bera kostnaðinn,
  - b) ef farið er með lífeyrisþegann eins og hann myndi eiga rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf tveggja ríkja eða fleiri skal þar til bær stofnun í ríkinu, þar sem hlutaðeigandi hefur lengst fallið undir löggjöfina, bera kostnaðinn,
  - c) leiði beiting reglunnar í b-lið til þess að fleiri stofnanir teljist bera ábyrgð á kostnaðinum skal lögbær stofnun þess ríkis, þar sem lífeyrisþeginn féll síðast undir löggjöf, bera kostnaðinn.

29. gr.

Lífeyrir samkvæmt löggjöf eins ríkis eða fleiri, annarra en búseturíkis, þegar réttur á aðstoð er fyrir hendi í síðarnefnda ríkinu.

Þegar einstaklingur, sem fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins ríkis eða fleiri, er búsettur í ríki þar sem réttur til aðstoðar er, samkvæmt löggjöf ríkisins, ekki háður tryggingaskilmálum eða því að hafa starfað sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur, og sá einstaklingur fær ekki lífeyri frá búseturíki, skal sú stofnun í einu ríkjanna sem er bær til að greiða honum lífeyri skv. 2. mgr. 28. gr. standa straum af kostnaði vegna aðstoðar sem honum eða aðstandendum hans er veitt, að því marki sem hann og aðstandendur hans hefðu átt kost á slíkri aðstoð væru þeir búsettir í því ríki.

30. gr.

Búseta aðstandenda í öðru ríki en því þar sem lífeyrisþeginn er búsettur.

Ef einstaklingur:

- a) fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins ríkis eða fleiri og
- b) býr í öðru ríki en aðstandendur hans búa,

skulu þessir aðstandendur hans eiga rétt á aðstoð frá stofnuninni á búsetustað sínum, í samræmi við löggjöfina sem hún starfar eftir, að því marki sem lífeyrisþeginn á rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf ríkis. Þar til bær stofnun, sem ber ábyrgð á kostnaði vegna aðstoðar sem lífeyrisþegi fær í búseturíki sínu, skal bera ábyrgð á greiðslu kostnaðar.

31. gr.

Dvöl lífeyrisþega eða aðstandenda hans í öðru ríki en búseturíki þeirra – dvöl í lögbæru ríki – heimild til viðeigandi meðferðar utan búseturíkis.

1. Ákvæði 23. gr. gilda, að breyttu breytanda, um:
  - a) einstakling sem fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja og á rétt á aðstoð samkvæmt löggjöf eins ríkis sem veitir honum lífeyri,
  - b) aðstandendur hans, sem dvelja í öðru ríki en búseturíki sínu.
2. Ákvæði 1. mgr. 22. gr. gilda, að breyttu breytanda, um einstaklinga, sem er lýst í 1. mgr., þegar þeir dvelja í ríki þar sem sú stofnun, sem ber ábyrgð á greiðslu kostnaðar vegna aðstoðar sem veitt er lífeyrisþeganum í búseturíki hans, er staðsett og ef áður nefnt ríki hefur valið þennan kost og er skráð í 4. viðauka.
3. Ákvæði 24. gr. gilda, að breyttu breytanda, um lífeyrisþega eða aðstandendur hans sem dvelja í öðru ríki en því þar sem þeir eru búsettir í þeim tilgangi að fá í því ríki viðeigandi lækni meðferð.
4. Þar til bær stofnun, sem ber ábyrgð á greiðslu kostnaðar vegna aðstoðar sem lífeyrisþegi fær í búseturíki sínu, skal standa straum af kostnaði vegna aðstoðarinnar, sem um getur í 1.–3. mgr., nema kveðið sé á um annað í 5. mgr.
5. Stofnun á búsetustað lífeyrisþega eða aðstandenda hans skal standa straum af kostnaði við aðstoðina, sem um getur í 3. mgr., ef þessir einstaklingar eru búsettir í ríki sem hefur valið að endurgreiða á grundvelli fastra fjárhæða. Í slíkum tilvikum skal stofnun á búsetustað lífeyrisþega eða aðstandenda hans teljast þar til bær stofnun að því er varðar 3. mgr.

32. gr.

Bætur í peningum til lífeyrisþega.

1. Þar til bær stofnun í því ríki þar sem þar til bæra stofnunin er staðsett, sem ber ábyrgð á greiðslu kostnaðar vegna aðstoðar sem lífeyrisþegi fær í búseturíki sínu, skal greiða þeim einstaklingi bætur í peningum sem fær lífeyri samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja. Ákvæði 25. gr. gilda að breyttu breytanda.
2. Ákvæði 1. mgr. gilda einnig um aðstandendur lífeyrisþega.

33. gr.

Iðgjöld lífeyrisþega.

1. Stofnun í ríki, sem ber ábyrgð á því, samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, að draga frá iðgjöld vegna sjúkrabóta, bóta til mæðra vegna meðgöngu og fæðingar og jafngilda bóta til feðra, er heimilt að fara fram á og endurheimta slíkan frádrátt, reiknaðan í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir, einungis að því marki sem stofnun í áðurnefndu ríki ber kostnað vegna þessara bóta skv. 27.–30. gr.
2. Ef, í þeim tilvikum sem um getur í 29. gr., réttur til að öðlast sjúkrabætur, bætur til mæðra vegna meðgöngu og fæðingar og jafngildar bætur til feðra er háður greiðslu iðgjalda eða svipaðra gjalda, samkvæmt löggjöf búseturíkis viðkomandi lífeyrisþega, skal ekki greiða iðgjöld á grundvelli slíkrar búsetu.

3. ÞÁTTUR

SAMEIGINLEG ÁKVÆÐI

34. gr.

Almenn ákvæði.

Ákvæði 27.–33. gr. gilda ekki um lífeyrisþega eða aðstandendur hans sem hafa áunnið sér rétt til bóta samkvæmt löggjöf ríkis á grundvelli starfs síns sem launþegar eða sjálfstætt starfandi einstaklingar. Í slíku tilviki fellur hlutaðeigandi einstaklingur, að því er þennan kafla varðar, undir 21.–25. gr.

35. gr.

*Forgangsröðun á rétti til aðstoðar – sérregla um rétt
aðstandenda til aðstoðar í búseturíki.*

1. Ef aðstandandi hefur sjálfstæðan rétt til aðstoðar á grundvelli löggjafar ríkis eða þessa kafla skal sá réttur hafa forgang umfram afleiddan rétt aðstandenda til aðstoðar nema kveðið sé á um annað í 2. og 3. mgr.
2. Ef sjálfstæður réttur í búseturíki er beinlínis og eingöngu til staðar á grundvelli búsetu viðkomandi einstaklings í því ríki skal afleiddur réttur til aðstoðar hafa forgang umfram sjálfstæðan rétt nema kveðið sé á um annað í 3. mgr.
3. Þrátt fyrir 1. og 2. mgr. skal veita aðstandendum tryggðs einstaklings aðstoð á kostnað þar til bærrar stofnunar í ríkinu þar sem þeir hafa fasta búsetu, ef:
  - a) þessir aðstandendur eru búsettir í ríki, þar sem réttur til aðstoðar er ekki háður trygginga-skilmálum eða að viðkomandi starfi sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur samkvæmt löggjöf ríkisins, og
  - b) maki eða einstaklingur sem sér um umönnun barna fyrir hinn tryggða einstakling starfar sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur í því ríki eða fær lífeyri frá því ríki á grundvelli starfs síns sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur.

36. gr.

Endurgreiðslur milli stofnana.

1. Endurgreiða skal að fullu þá aðstoð sem stofnun í einu ríki veitir samkvæmt þessum kafla fyrir hönd stofnunar í öðru ríki.
2. Endurgreiðslurnar, sem um getur í 1. mgr., skulu ákvarðaðar og fara fram í samræmi við fyrirkomulagið sem mælt er fyrir um í 2. viðbæti 1. viðauka, annaðhvort gegn framvísun gagna um raunverulegan kostnað eða á grundvelli fastra fjárhæða fyrir ríki, ef lagalegt eða stjórnsýslulegt fyrirkomulag er þannig að endurgreiðslur á grundvelli raunverulegs kostnaðar eiga ekki við.
3. Ríkjunum og lögbærum yfirvöldum þeirra er heimilt að semja sín í milli um annað fyrirkomulag á endurgreiðslum eða fella niður endurgreiðslur á milli stofnana sem undir þau heyrar.

2. KAFLI BÆTUR VEGNA VINNUSLYSA OG ATVINNUSJÚKDÓMA

37. gr.

Réttur til aðstoðar og bóta í peningum.

- Með fyrirvara um hagstæðari ákvæði í 2. og 3. mgr. þessarar greinar gilda 21. gr., 1. mgr. 22. gr., 1. mgr. 23. gr. og 1. mgr. 24. gr. einnig um bætur vegna vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma.
- Einstaklingur, sem hefur orðið fyrir vinnuslysi eða veikst hefur af atvinnusjúkdómi og er búsettur eða dvelur í ríki öðru en lögbæru ríki, skal eiga rétt á sérstakri aðstoð frá kerfi fyrir vinnuslys og atvinnusjúkdóma sem stofnun á búsetu- eða dvalarstað veitir, í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir, vegna þar til bærrar stofnunar, eins og hann væri tryggður samkvæmt þeirri löggjöf.
- Þar til bær stofnun getur ekki neitað að veita einstaklingi, sem hefur orðið fyrir vinnuslysi eða fengið atvinnusjúkdóm og á rétt á aðstoð/bótum sem þeirri stofnun ber að standa straum af, þá heimild sem kveðið er á um í 1. mgr. 24. gr. ef viðeigandi lækni meðferð er ekki fyrir hendi í ríkinu þar sem hann hefur fasta búsetu, innan tímamarka sem má réttlæta lækni- og fræðilega ef mið er tekið af núverandi heilsufarsástandi hans og líklegri framvindu sjúkdómsins.
- Ákvæði 25. gr. gilda einnig um aðstoð og bætur í peningum sem falla undir þennan kafla.

38. gr.

Kostnaður við flutning.

- Þar til bær stofnun í ríki, þar sem löggjöfin sem hún starfar eftir gerir ráð fyrir greiðslu kostnaðar við flutning einstaklings sem hefur orðið fyrir vinnuslysi eða veikst af atvinnusjúkdómi, annaðhvort til búsetustaðar hans eða á sjúkrahús, skal bera slíkan kostnað af flutningi til samsvarandi staðar í ríkinu þar sem hann er búsettur, svo fremi stofnunin heimili slíkan flutning fyrir fram eftir að hafa tekið tillit til þeirra ástæðna sem réttlæta slíkt. Engin þörf er á slíkri heimild fyrir þann sem sækir vinnu yfir landamæri.
- Þar til bær stofnun í ríki, sem samkvæmt löggjöf gerir ráð fyrir greiðslu kostnaðar við flutning einstaklings sem lætur lifið í vinnuslysi til greiftnarstaðar hans, skal, í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir, bera kostnað af flutningi til samsvarandi staðar í ríkinu þar sem viðkomandi einstaklingur var búsettur þegar slysið átti sér stað.

39. gr.

Bætur vegna atvinnusjúkdóms sem má rekja til starfa einstaklings, sem þjáist af slíkum sjúkdómi, í nokkrum ríkjum.

Þegar einstaklingur, sem veikst hefur af atvinnusjúkdómi, hefur starfað og heyrir undir löggjöf í tveimur ríkjum eða fleirum, við aðstæður sem þykja líklegar eðli sínu samkvæmt til að hafa orsakað sjúkdóminn skal þeim bótum, sem hann eða eftirlifendur hans geta gert kröfu um, einungis úthlutað samkvæmt löggjöf þess ríkis þar sem hann uppfyllti síðast skilyrði til bóta.

40. gr.

Atvinnusjúkdómur ágerist.

Eftirfarandi reglur gilda ef atvinnusjúkdómur ágerist sem einstaklingurinn, sem þjáist af slíkum sjúkdómi, hefur fengið eða fær bætur fyrir samkvæmt löggjöf ríkis:

- ef viðkomandi hefur ekki gegnt starfi á bótatímabilinu sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur samkvæmt löggjöf annars ríkis, sem gæti hafa orsakað eða aukið á umræddan sjúkdóm, skal þar til bær stofnun í fyrrnefnda ríkinu bera kostnað af auknum bótum, samkvæmt ákvæðum þeirrar löggjafar sem hún starfar eftir, þegar sjúkdómur ágerist,
- ef hlutaðeigandi einstaklingur hefur gegnt slíku starfi á bótatímabilinu samkvæmt löggjöf annars ríkis skal þar til bær stofnun í fyrrnefnda ríkinu bera kostnað af bótum, samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, óháð því hvort sjúkdómurinn hefur ágerst. Þar til bærra stofnun í síðarnefnda ríkinu ber að greiða hlutaðeigandi einstaklingi viðbótarfjárhæð, sem samsvarar mismuninum á þeirri bótafjárhæð sem hlutaðeigandi á rétt á eftir að sjúkdómurinn ágerist og fjárhæðinni sem skylt var að greiða áður en hann ágerðist samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, ef sjúkdómurinn féll upphaflega undir löggjöf í því ríki,

- c) reglum, sem mælt er fyrir um í löggjöf ríkis um lækkun, tímabundna niðurfellingu eða afturköllun, má ekki beita gagnvart einstaklingum sem fá greiddar bætur frá stofnunum tveggja ríkja í samræmi við b-lið.

41. gr.

Reglur um hvernig sérákvæðum tiltekinnar löggjafar skuli beitt.

1. Ef engar tryggingar vegna vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma eru fyrir hendi í því ríki þar sem hlutaðeigandi einstaklingur er búsettur eða dvelst eða slíkar tryggingar eru fyrir hendi en engin stofnun ber ábyrgð á að veita aðstoð skal stofnun á búsetu- eða dvalarstað hans, sem ber ábyrgð á aðstoð í veikindum, veita honum aðstoðina.
2. Ef engar tryggingar eru fyrir hendi í lögbæru ríki vegna vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma skal engu að síður beita ákvæðum þessa kafla að því er varðar aðstoð til handa einstaklingi sem á rétt á slíkum bótum vegna veikinda, bótum til mæðra vegna meðgöngu og fæðingar eða jafngildum bótum til feðra samkvæmt löggjöf þess ríkis ef einstaklingurinn hefur orðið fyrir vinnuslysi eða þjáist af atvinnusjúkdómi á meðan hann hefur búsetu eða dvelur í öðru ríki. Sú stofnun, sem er bær til að veita aðstoð samkvæmt löggjöf lögbæra ríkisins, skal bera kostnaðinn.
3. Ákvæði 9. gr. gilda um þar til bæra stofnun í ríki, að því er varðar jafngildi vinnuslysa og atvinnusjúkdóma sem annaðhvort hafa orðið eða hafa verið staðfestir síðar samkvæmt löggjöf annars ríkis, þegar metin er örorka, bótaréttur eða fjárhæð bóta, að því tilskildu:
  - a) að ekki sé fyrir hendi bótaréttur hvað varðar vinnuslys eða atvinnusjúkdóm þann sem hlutaðeigandi hefur orðið fyrir eða hefur verið staðfestur áður samkvæmt þeirri löggjöf sem stofnunin starfar eftir og
  - b) að ekki sé fyrir hendi bótaréttur hvað varðar vinnuslys eða atvinnusjúkdóm sem bar síðar að eða staðfesting fékkst um eftir á samkvæmt löggjöf hins ríkisins sem gildir um vinnuslysið eða atvinnusjúkdóminn eða staðfestingu á þeim.

42. gr.

Endurgreiðslur milli stofnana.

1. Ákvæði 36. gr. gilda einnig um bætur sem falla undir þennan kafla og skal endurgreiðsla fara fram á grundvelli raunkostnaðar.
2. Ríkjunum og lögbærum yfirvöldum þeirra er heimilt að semja sín í milli um annað fyrirkomulag á endurgreiðslum eða fella niður endurgreiðslur á milli stofnana sem undir þau heyrja.

3. KAFLI

STYRKIR VEGNA ANDLÁTS

43. gr.

Réttur til styrkja þegar dauðsfall hefur orðið eða réttthafi er búsettur í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.

1. Hafi tryggður einstaklingur eða aðstandandi hans látist í öðru ríki en hinu lögbæra ríki skal litið svo á að hann hafi látist í hinu lögbæra ríki.
2. Þar til bærrí stofnun ber að veita styrki vegna andláts samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, jafnvel þótt réttthafi sé búsettur í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.
3. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda einnig þegar rekja má dauðsfallið til vinnuslyss eða atvinnusjúkdóms.

44. gr.

Úthlutun bóta við andlát lífeyrisþega.

1. Við andlát lífeyrisþega, sem átti rétt á lífeyri samkvæmt löggjöf eins ríkis eða lífeyri samkvæmt löggjöf tveggja eða fleiri ríkja og var búsettur í öðru ríki en því þar sem stofnunin er staðsett, sem skal bera kostnað af aðstoð skv. 28. og 29. gr., ber þeirri stofnun að greiða styrki vegna andláts á eigin kostnað samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir eins og lífeyrisþeginn hafi verið búsettur í því ríki þar sem stofnunin er þegar hann lést.
2. Ákvæði 1. mgr. gilda, að breyttu breytanda, um aðstandendur lífeyrisþega.

4. KAFLI ÖRORKUBÆTUR

45. gr.

Útreikningur örorkubóta.

Með fyrirvara um 10. gr., ef fjárhæð örorkubóta er, samkvæmt löggjöf lögbæra ríkisins skv. II. bálki þessa samnings, háð lengd tryggingatímabila, starfstímabila launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga eða búsetutímabila, er lögbæra ríkinu ekki skylt að taka tillit til slíkra tímabila sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis við útreikninga á fjárhæð örorkubóta sem ber að greiða.

46. gr.

Sérákvæði um söfnun tímabila.

Þar til bær stofnun ríkis, þar sem lög kveða á um að til að öðlast, viðhalda eða endurheimta bætur verði trygginga- eða búsetutímabilum að vera lokið, skal, ef nauðsyn krefur, beita 50. gr. að breyttu breytanda.

47. gr.

Örorka ágerist.

Ef örorka ágerist hjá einstaklingi, sem nýtur bóta vegna hennar samkvæmt löggjöf ríkis í samræmi við þennan samning, skal veita bæturnar áfram í samræmi við þennan kafla, með hliðsjón af aukinni örorku.

48. gr.

Breyting örorkubóta í bætur vegna elli.

- Ef kveðið er á um slíkt í löggjöf ríkisins sem greiðir örorkubætur í samræmi við þennan samning, skal breyta örorkubótum í bætur vegna elli samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í löggjöfinni þar sem kveðið er á um þær og í samræmi við 5. kafla III. bóls.
- Sérhver stofnun, sem ber ábyrgð á greiðslu örorkubóta samkvæmt löggjöf ríkis, skal áfram greiða einstaklingi, sem fær örorkubætur og getur gert kröfu um bætur vegna elli samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja í samræmi við 49. gr., örorkubætur sem hann á rétt á samkvæmt þeirri löggjöf sem stofnunin starfar eftir þar til 1. mgr. tekur gildi að því er þessa stofnun varðar eða jafnlengi og hlutaðeigandi einstaklingur uppfyllir skilyrði til slíkra bóta.

5. KAFLI

ELLI- OG EFTIRLIFENDALÍFEYRIR

49. gr.

Almenn ákvæði.

- Þegar lögð hefur verið fram beiðni um úthlutun bóta skulu allar til þess bærar stofnanir ákvarða rétt til bóta samkvæmt sérhverri þeirri löggjöf í ríkjunum sem viðkomandi einstaklingur hefur heyrt undir, nema viðkomandi einstaklingur fari sérstaklega fram á frestun bóta vegna elli samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja.
- Ef hlutaðeigandi einstaklingur fullnægir ekki eða fullnægir ekki lengur skilyrðum sérhverrar þeirrar löggjafar í ríkjunum sem hann hefur heyrt undir skulu stofnanirnar, sem beita löggjöf þar sem skilyrði eru uppfyllt, ekki taka tillit til tímabila, sem lokið er samkvæmt löggjöf þar sem skilyrði hafa ekki verið uppfyllt eða eru ekki lengur uppfyllt, við útreikninginn í samræmi við a- eða b-lið 1. mgr. 51. gr., ef það hefur í för með sér lægri bótafjárhæð.
- Ákvæði 2. mgr. gilda, að breyttu breytanda, þegar hlutaðeigandi einstaklingur hefur eindregið farið fram á frestun bóta vegna elli.
- Nýr útreikningur skal sjálfkrafa fara fram þegar skilyrði, sem uppfylla þarf samkvæmt annarri löggjöf, eru uppfyllt eða þegar einstaklingur fer fram á frestun bóta vegna elli í samræmi við 1. mgr., nema þegar hafi verið tekið tillit til, skv. 2. eða 3. mgr., þeirra tímabila sem lokið er samkvæmt annarri löggjöf.

50. gr.

Sérákvæði um söfnun tímabila.

1. Ef löggjöf ríkis setur það skilyrði fyrir veitingu tiltekinna bóta að tryggingatímabilum sé eingöngu lokið í tilteknu starfi sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur eða í tiltekinni starfsgrein, sem heyrir undir sérstakt kerfi fyrir launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga, skal þar til bær stofnun þess ríkis einungis taka til greina tímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf annarra ríkja hafi þeim verið lokið samkvæmt sambærilegu kerfi eða, að öðrum kosti, í sömu starfsgrein eða, eftir því sem við á, í sama starfi sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur.
2. Fullnægi hlutaðeigandi einstaklingur ekki þeim skilyrðum sem sett eru fyrir greiðslu bóta samkvæmt sérstöku kerfi, þó að tillit sé tekið til lokinna tímabila, skulu þessi tímabil talin með þegar bætur eru veittar samkvæmt almenna kerfinu eða, að öðrum kosti, samkvæmt því kerfi sem gildir um verka- og skrifstofufólk, eftir því sem við á, að því tilskildu að hlutaðeigandi einstaklingur hafi heyrt undir annað hvort þessara kerfa.
3. Taka skal tillit til tryggingatímabila sem lokið er samkvæmt sérstöku kerfi ríkis þegar bætur eru veittar samkvæmt almenna kerfinu eða, að öðrum kosti, samkvæmt því kerfi sem gildir um verka- og skrifstofufólk, eftir því sem við á, í öðru ríki, að því tilskildu að hlutaðeigandi einstaklingur hafi heyrt undir eitthvert þessara kerfa, jafnvel þó að þegar hafi verið tekið tillit til þessara tímabila í síðargreinda ríkinu samkvæmt sérstöku kerfi.
4. Ef löggjöf eða sérstakt kerfi ríkis setur það skilyrði fyrir rétti einstaklings til að öðlast, viðhalda eða endurheimta rétt til bóta að hlutaðeigandi einstaklingur sé tryggður á þeim tíma er áhættan kemur fram skal lítið svo á að því skilyrði hafi verið fullnægt ef sá einstaklingur var tryggður áður samkvæmt löggjöf eða sérstöku kerfi þess ríkis og er, á þeim tíma er áhættan kemur fram, tryggður samkvæmt löggjöf annars ríkis gegn sömu áhættu eða, sé ekki um það að ræða, ef greiða ber bætur samkvæmt löggjöf annars ríkis vegna sömu áhættu. Síðara skilyrðinu telst þó fullnægt í þeim tilvikum sem um getur í 56. gr.

51. gr.

Úthlutun bóta.

1. Þar til bær stofnun reiknar fjárhæð þeirra bóta sem skulu greiddar:
  - a) samkvæmt löggjöfinni sem hún starfar eftir því aðeins að skilyrðum fyrir bótarétti hafi verið fullnægt eingöngu samkvæmt landslögum (sjálfstæðar bætur),
  - b) með því að reikna út fræðilega fjárhæð og síðan raunverulega fjárhæð (hlutfallslegar bætur) á eftirfarandi hátt:
    - i) fræðileg fjárhæð bóta jafngildir þeim bótum sem viðkomandi gæti krafist ef öllum trygginga- og/eða búsetutímabilum, sem hann hefur lokið samkvæmt löggjöf hinna ríkjanna, hefði verið lokið samkvæmt þeirri löggjöf sem stofnunin starfar eftir á þeim degi þegar bótum er úthlutað. Ef fjárhæðin er, samkvæmt þeirri löggjöf, óháð lengd lokinna tímabila skal lítið svo á að hún sé fræðilega fjárhæðin,
    - ii) þar til bær stofnun skal síðan ákvarða raunverulega fjárhæð hlutfallslegu bótanna með því að reikna af fræðilegri fjárhæð hlutfallið milli lengdar tímabila sem lokið var áður en áhættan kom fram samkvæmt löggjöfinni sem hún starfar eftir og heildarlengdar tímabila sem lokið var áður en áhættan kom fram samkvæmt löggjöf allra hlutaðeigandi ríkja.
2. Þar til bær stofnun skal beita, eftir því sem við á, að því er varðar fjárhæðina sem reiknuð er í samræmi við a- og b-lið 1. mgr., öllum þeim reglum sem eiga við um lækkun, tímabundna niðurfellingu eða afturköllun bóta samkvæmt löggjöfinni sem hún starfar eftir, innan þeirra takmarka sem kveðið er á um í 52.–54. gr.
3. Hlutaðeigandi einstaklingur skal eiga rétt á hærri fjárhæðinni, sem reiknuð er í samræmi við a- og b-lið 1. mgr., frá þar til bæri stofnun hvers ríkis.
4. Ef útreikningur skv. a-lið 1. mgr. í einu ríki leiðir ætíð til þess að sjálfstæðu bæturnar eru jafnháar og eða hærri en hlutfallslegu bæturnar, reiknað í samræmi við b-lið 1. mgr., skal þar til bæra stofnunin fella niður hlutfallslega útreikninginn, að því tilskildu að:
  - a) slíkt tilvik sé fært í 1. hluta 5. viðauka,

- b) engin löggjöf, sem inniheldur reglur um að koma í veg fyrir skörun bóta, eins og um getur í 53.–54. gr., eigi við nema að uppfylltum þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 2. mgr. 54. gr. og
  - c) 56. gr. eigi ekki við í tengslum við tímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis í sérstökum aðstæðum málsins.
5. Þrátt fyrir 1., 2. og 3. mgr. skal ekki beita hlutfallslegum útreikningi í kerfi fyrir úthlutun bóta þar sem tímabil hafa engin áhrif á útreikninginn, enda séu slík kerfi skráð í 2. hluta 5. viðauka. Í slíkum tilvikum á hlutaðeigandi einstaklingur rétt á bótum sem eru reiknaðar út í samræmi við löggjöf viðkomandi ríkis.

52. gr.

Reglur til að koma í veg fyrir skörun bóta.

1. Öll skörun bóta vegna elli og til eftirlifenda, sem eru reiknaðar eða veittar á grundvelli trygginga- eða búsetutímabila sem einn og sami einstaklingur hefur lokið, skal teljast skörun bóta sömu tegundar.
2. Skörun bóta, sem ekki geta talist sömu tegundar í skilningi 1. mgr., skal teljast skörun bóta af ólíkum toga.
3. Eftirfarandi ákvæði skulu gilda að því er varðar reglur til að koma í veg fyrir skörun bóta, sem mælt er fyrir um í löggjöf ríkis, þegar bætur vegna elli eða til eftirlifenda skarast við bætur sömu tegundar, bætur af ólíkum toga eða aðrar tekjur:
  - a) þar til bær stofnun skal einungis taka tillit til bóta sem hafa áunnist í öðru ríki eða tekna sem hefur verið aflað í öðru ríki ef kveðið er á um það í löggjöfinni, sem hún starfar eftir, að tekið skuli tillit til bóta eða tekna sem aflað er erlendis,
  - b) þar til bær stofnun skal taka tillit til bótafjárhæðar sem greiðist af öðru ríki áður en skattur, almannatryggingaiðgjöld og önnur einstaklingsbundin gjöld eða frádráttur eru dregin frá, nema löggjöfin sem hún starfar eftir kveði á um beitingu reglna til að koma í veg fyrir skörun bóta eftir slíkan frádrátt samkvæmt þeim skilyrðum og þeirri málsmeðferð sem mælt er fyrir um í 1. viðauka,
  - c) þar til bær stofnun skal ekki taka tillit til bótafjárhæðar sem réttur hefur áunnist til samkvæmt löggjöf annars ríkis á grundvelli frjálsra eða frjálsra viðvarandi trygginga,
  - d) beiti eitt ríki reglum til að koma í veg fyrir skörun bóta vegna þess að hlutaðeigandi einstaklingur fær bætur sömu tegundar eða af ólíkum toga á grundvelli löggjafar annarra ríkja eða tekjur sem hefur verið aflað í öðrum ríkjum má eingöngu lækka bætur hans um fjárhæð er nemur slíkri bótagreiðslu eða slíkum tekjum.

53. gr.

Skörun bóta sömu tegundar.

1. Skarist bætur sömu tegundar, sem greiða ber samkvæmt löggjöf tveggja eða fleiri ríkja, gilda reglur í löggjöf ríkis til að koma í veg fyrir skörun bóta ekki um hlutfallslegar bætur.
  2. Reglur til að koma í veg fyrir skörun bóta gilda einungis um sjálfstæðar bætur ef viðkomandi bætur eru:
    - a) bætur þar sem fjárhæð er óháð lengd trygginga- eða búsetutímabila eða
    - b) bætur, þar sem fjárhæð er ákveðin á grundvelli ætlaðs tímabils (e. credited period) sem telst hafa verið lokið á tímabili milli þess dags er áhættan kom fram og síðari dagsetningar, sem skarast við:
      - i) bætur sömu tegundar, nema tvö eða fleiri ríki hafi gert með sér samkomulag um að ekki skuli reiknað með einu og sama ætlaða tímabilinu oftari en einu sinni, eða
      - ii) bætur sem um getur í a-lið.
- Bæturnar og samningarnir, sem um getur í a- og b-lið, eru taldir upp í 6. viðauka.

54. gr.

Skörun bóta af ólíkum toga.

1. Kalli viðtaka bóta af ólíkum toga eða annarra tekna á beitingu reglna til að koma í veg fyrir skörun bóta, sem kveðið er á um í löggjöf viðkomandi ríkja, að því er varðar:
  - a) tvennar eða fleiri sjálfstæðar bætur skulu þar til bærar stofnanir deila í fjárhæðir einna eða fleiri bóta eða annarra tekna, eins og tillit hefur verið tekið til þeirra, með fjölda bóta sem falla undir áðurnefndar reglur; þó er ekki hægt að svipta hlutaðeigandi einstakling, á grundvelli beitingar þessarar undirgreinar, stöðu sinni sem lífeyrisþegi að því er varðar aðra kafla þessa bálks samkvæmt þeim skilyrðum og þeirri málsmeðferð sem mælt er fyrir um í 1. viðauka,
  - b) einar eða fleiri hlutfallslegar bætur skulu þar til bærar stofnanir taka tillit til einna eða fleiri bóta eða annarra tekna og allra þeirra þátta sem mælt er fyrir um vegna beitingar reglna til að koma í veg fyrir skörun bóta í því hlutfalli milli tryggingar- og/eða búsetutímabila sem notað er við útreikninginn sem um getur í ii. lið b-liðar 1. mgr. 51. gr.,
  - c) einar eða fleiri sjálfstæðar bætur og einar eða fleiri hlutfallslegar bætur skulu til þess bærar stofnanir beita, að breyttu breytanda, a-lið að því er varðar sjálfstæðar bætur og b-lið að því er varðar hlutfallslegar bætur.
2. Þar til bær stofnun skal ekki beita deilingunni, sem mælt er fyrir um varðandi sjálfstæðar bætur, ef löggjöfin sem hún starfar eftir kveður á um að taka skuli tillit til bóta af ólíkum toga eða annarra tekna og allra annarra þátta við útreikning á hluta fjárhæðar þeirra sem ákvörðuð er að sé hlutfallið milli tryggingar- og/eða búsetutímabila sem um getur í ii. lið b-liðar 51. gr.
3. Ákvæði 1. og 2. mgr. gilda, að breyttu breytanda, ef í löggjöf eins eða fleiri ríkja er kveðið á um að ekki sé hægt að ávinna sér rétt til bóta þegar hlutaðeigandi einstaklingur fær bætur af ólíkum toga sem ber að greiða samkvæmt löggjöf annars ríkis eða aðrar tekjur.

55. gr.

Viðbótarákvæði um útreikning bóta.

1. Eftirfarandi reglum er beitt við útreikning fræðilegrar fjárhæðar og hlutfallslegrar fjárhæðar (pro rata) þeirrar sem um getur í b-lið 1. mgr. 51. gr.:
  - a) ef heildarlengd trygginga- og/eða búsetutímabila, sem er lokið samkvæmt löggjöf allra hlutaðeigandi ríkja áður en áhættan kemur fram, fer fram yfir hámarkstímabilið, sem leggja þarf að baki til að fá fullar bætur samkvæmt löggjöf eins þessara ríkja, skal þar til bær stofnun þess ríkis taka tillit til þessa hámarkstímabils í stað samanlagðrar lengdar lokinna tímabila; þessi reikningsaðferð skal ekki leggja þá kvöð á stofnunina að hún greiði bætur sem eru hærri en fullar bætur samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir. Þetta ákvæði gildir ekki um bætur þar sem fjárhæðin er ekki háð lengd tryggingatímabila,
  - b) nánari reglur um hvernig tekið skuli tillit til skörunar tímabila eru settar í 1. viðauka,
  - c) ef löggjöf ríkis kveður á um að bætur skuli reiknaðar á grundvelli tekna, iðgjalda, grunns sem iðgjöld eru reiknuð af, hækkana, launa, annarra fjárhæða eða blöndu af framantöldu (meðaltal, hlutfallslegt, fast eða ætlað) skal þar til bær stofnun:
    - i) ákvarða grundvöll fyrir útreikningi bóta einungis með hliðsjón af tryggingatímabilum sem lokið er samkvæmt löggjöfinni sem hún starfar eftir,
    - ii) nota, til að ákvarða fjárhæðina sem reikna skal með hliðsjón af trygginga- og/eða búsetutímabilum sem lokið er samkvæmt löggjöf annarra ríkja, sömu þætti og ákvarðaðir voru eða skráðir vegna tryggingatímabila sem lokið er samkvæmt löggjöfinni sem hún starfar eftir,
  - d) ef nauðsyn krefur í samræmi við þá málsmeðferð sem mælt er fyrir um í 7. viðauka fyrir hlutaðeigandi ríki,
  - e) í því tilviki að c-liður á ekki við sökum þess að löggjöf ríkis kveður á um að bæturnar skuli reiknaðar út á grundvelli annarra þátta en tryggingatímabila eða búsetutímabila, sem eru ekki tengdir við tíma, skal lögþæra stofnunin, að því er varðar hvert tryggingatímabil eða búsetutímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis, taka tillit til uppsafnaðs fjármagns, þess fjármagns sem telst vera uppsafnað eða einhverra annarra þátta til útreiknings samkvæmt

þeirri löggjöf sem stofnunin starfar eftir, deilt með samsvarandi tímaeiningum í viðkomandi lífeyriskerfi.

2. Ákvæði í löggjöf ríkis um uppfærslu þeirra þátta, sem taka ber til greina við útreikning bóta, gilda, eftir því sem við á, um þá þætti sem þar til bærri stofnun þess ríkis ber skv. 1. mgr. að taka til greina varðandi trygginga- eða búsetutímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf annarra ríkja.

56. gr.

Trygginga- eða búsetutímabil sem eru skemmri en eitt ár.

1. Þrátt fyrir ákvæði b-liðar 1. mgr. 51. gr. er stofnun í ríki ekki skylt að veita bætur vegna tímabila sem lokið er samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir og tekið er tillit til þegar áhættan kemur fram, ef:
  - a) umrædd tímabil eru ekki lengri en eitt ár og
  - b) þessi tímabil ein og sér nægja ekki til að viðkomandi eigi rétt til bóta samkvæmt þeirri löggjöf. Í þessari grein merkir hugtakið „tímabil“ öll tryggingatímabil, starfstímabil launþega, starfstímabil sjálfstætt starfandi einstaklings eða búsetutímabil sem annaðhvort eru tekin gild vegna viðkomandi bóta eða hækka þær beint.
2. Þar til bærar stofnanir í hverju aðildarríkjanna sem í hlut eiga skulu, að því er varðar i. lið b-liðar í 1. mgr. 51. gr., taka til greina þau tímabil sem getið er í 1. mgr.
3. Leiði beiting ákvæða 1. mgr. til þess að skyldur allra stofnana hlutaðeigandi ríkja falla niður skal aðeins greiða bætur samkvæmt löggjöf þess ríkis þar sem skilyrðum til bótaréttar var síðast fullnægt, eins og öllum trygginga- og búsetutímabilum, sem lokið er í samræmi við 10. gr. og 1.–3. mgr. 50. gr., hefði verið lokið samkvæmt löggjöf þess ríkis.
4. Þessi grein á ekki við um kerfi sem eru skráð í 2. hluta 5. viðauka.

57. gr.

Endurútreikningur og endurmat bóta.

1. Ef aðferð til að ákvarða bætur eða reglur um útreikning bóta er breytt samkvæmt löggjöf ríkis eða ef veruleg breyting verður á persónulegum aðstæðum hlutaðeigandi einstaklings sem myndi, samkvæmt þeirri löggjöf, leiða til aðlögunar á bótafjárhæð skal endurútreikningur fara fram í samræmi við 51. gr.
2. Ef breytingar verða hins vegar á bótum frá hlutaðeigandi ríki, annaðhvort hlutfallslega eða föst fjárhæð, vegna hækkunar á framfærslukostnaði eða breytinga á tekjum eða annarra ástæðna sem kalla á aðlögun skal sú hækkun, hlutfallsleg eða föst, koma beint fram í bótum þeim sem ákvarðaðar eru í samræmi við 51. gr., án þess að koma þurfi til endurútreiknings.

6. KAFLI

ATVINNULEYSISBÆTUR

58. gr.

Sérákvæði um söfnun tryggingatímabila og starfstímabila launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga.

1. Í ríki, sem bindur rétt einstaklings samkvæmt löggjöf til að öðlast, viðhalda eða endurheimta bætur, eða lengd bótaréttar, því skilyrði að tryggingatímabilum eða starfstímabilum launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga sé lokið, skal þar til bær stofnun taka til greina, að því marki sem nauðsynlegt er, tryggingatímabil og starfstímabil launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga sem lokið er samkvæmt löggjöf annarra ríkja eins og þeim hefði verið lokið samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir.

Ef gildandi löggjöf bindur bótarétt því skilyrði að tryggingatímabilum sé lokið skal hins vegar ekki tekið tillit til starfstímabila launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklinga, sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis, nema slík tímabil hefðu talist til tryggingatímabila hefði þeim verið lokið í samræmi við gildandi löggjöf.
2. Beiting 1. mgr. þessarar greinar skal vera háð því skilyrði að hlutaðeigandi einstaklingur hafi, í samræmi við löggjöfina sem bótakrafan byggist á, allra síðast lokið:
  - a) tryggingatímabilum, ef tryggingatímabila er krafist í þeirri löggjöf,

- b) starfstímabilum launþega, ef starfstímabila launþega er krafist í þeirri löggjöf, eða
- c) starfstímabilum sjálfstætt starfandi einstaklinga, ef starfstímabila sjálfstætt starfandi einstaklinga er krafist í þeirri löggjöf.

59. gr.

Útreikningur atvinnuleysisbóta.

1. Ef útreikningur atvinnuleysisbóta er byggður á fjárhæð fyrri launa eða tekna af sjálfstæðri starfsemi hlutaðeigandi einstaklings, skal lögbært ríki einungis taka til greina þau laun eða þær tekjur af sjálfstæðri starfsemi sem hlutaðeigandi einstaklingur fékk greidd eða hafði þegar hann vann síðast sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur samkvæmt löggjöf lögbæra ríkisins.
2. Þegar í löggjöf, sem lögbæra ríkið beitir, er kveðið á um sérstakt viðmiðunartímabil til að ákvarða þau laun eða tekjur af sjálfstæðri starfsemi sem útreikningur bóta grundvallast á og hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir löggjöf annars ríkis allt viðmiðunartímabilið eða hluta þess, skal lögbæra ríkið einungis taka til greina þau laun eða þær tekjur af sjálfstæðri starfsemi sem hann fékk greidd eða hafði þegar hann vann síðast sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur samkvæmt þeirri löggjöf.

IV. BÁLKUR
ÝMIS ÁKVÆÐI

60. gr.

Samstarf.

1. Lögbær yfirvöld ríkjanna skulu tilkynna sameiginlegu stjórnarsýslunefndinni um allar breytingar á löggjöf þeirra að því er varðar flokka almannatrygginga sem falla undir 6. gr. sem varða eða kunna að hafa áhrif á framkvæmd þessa samnings.
2. Lögbær yfirvöld ríkjanna skulu tilkynna hvert öðru um ráðstafanir sem gerðar eru til framkvæmdar þessum samningi sem ekki eru tilkynntar skv. 1. mgr. og sem varða framkvæmd samningsins.
3. Lögbær yfirvöld og stofnanir ríkjanna skulu á virkan hátt stuðla að framkvæmd þessa samnings og ganga fram sem um framkvæmd þeirra eigin löggjafar væri að ræða. Stjórnarsýsluadstoð þessara lögbæru yfirvalda og stofnana skal að jafnaði vera endurgjaldslaus. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal þó ákveða hvers konar útgjöld fást endurgreidd og lágmarksfjárhæð þeirra.
4. Lögbærum yfirvöldum og stofnunum í ríkjunum er heimilt, að því er þennan samning varðar, að hafa bein samskipti sín í milli og við hlutaðeigandi einstaklinga eða fulltrúa þeirra.
5. Lögbær yfirvöld, stofnanir og einstaklingar, sem heyra undir þennan samning, skulu bundin gagnkvæmri upplýsinga- og samstarfsskyldu til að tryggja rétta framkvæmd þessa samnings.
6. Lögbær yfirvöld og stofnanir skulu, í samræmi við meginregluna um góða stjórnarsýslu, svara öllum fyrirspurnum innan hæfilegs tíma og láta hlutaðeigandi einstaklingum í té, í þessu sambandi, allar upplýsingar sem þeir þurfa á að halda til að geta nýtt sér þau réttindi sem þeir öðlast með þessum samningi.
7. Hlutaðeigandi einstaklingar verða að tilkynna stofnunum í lögbæra ríkinu og búseturíkinu, eins fljótt og unnt er, um allar breytingar á persónulegum aðstæðum sínum eða fjölskylduhögum sem hafa áhrif á bótarétt þeirra samkvæmt þessum samningi.
8. Sé krafan, sem um getur í 7. mgr., ekki virt kann að verða gripið til hóflegra ráðstafana í samræmi við landslög. Slíkar ráðstafanir skulu þó vera hliðstæðar þeim sem gilda við svipaðar aðstæður samkvæmt landslögum og skulu ekki gera það ókleift eða óhóflega erfitt í framkvæmd fyrir umsækjendur að nýta sér þau réttindi sem þessi samningur veitir.
9. Lögbærum yfirvöldum, stofnunum og dómstólum eins ríkis er ekki heimilt að hafna umsóknum eða öðrum skjölum, sem fyrir þau eru lögð, á þeirri forsendu að þau séu rituð á opinberu tungumáli annars ríkis.

61. gr.

Vernd persónuupplýsinga.

1. Allar persónuupplýsingar sem móttæknar eru samkvæmt þessum samningi skulu njóta verndar sem slíkar í samræmi við landslög móttökuríkisins.
2. Eingöngu skal nota persónuupplýsingar sem móttæknar eru samkvæmt þessum samningi að því er varðar þennan samning og í samræmi við landslög móttökuríkisins.
3. Ef eitt ríkjanna óskar þess að nota eða birta slíkar persónuupplýsingar í öðrum tilgangi, skal það fá, í samræmi við landslög ríkisins sem afhenti persónuupplýsingarnar, skriflegt fyrirframsamþykki lögbærra yfirvalda eða þar til bærra stofnana. Slík notkun skal vera háð þeim takmörkunum sem það yfirvald eða stofnun setur.
4. Þar sem kveðið er á um miðlun persónuupplýsinga í þessum samningi skal slík miðlun fara fram í samræmi við reglur ríkisins sem miðlar þeim um alþjóðlega miðlun persónuupplýsinga. Þegar þörf er á mun hvert ríki leggja sig fram um að koma á fót þeim verndarráðstöfunum sem eru nauðsynlegar vegna miðlunar á persónuupplýsingum og virða um leið reglur ríkisins, sem miðlar upplýsingunum, um alþjóðlega miðlun persónuupplýsinga.

62. gr.

Trúnaðarkvöð.

1. Um upplýsingar, sem miðlað er samkvæmt samningi þessum, gildir þagnarskylda og þær skulu njóta verndar sem veitt er svipuðum upplýsingum sem falla undir þessar skyldur samkvæmt landslögum í móttökuríkinu, nema ríkið sem lét upplýsingarnar af hendi gefi samþykki sitt, samkvæmt sínum landslögum, fyrir birtingu slíkra upplýsinga.
2. Eingöngu skal nota upplýsingar sem þagnarskylda gildir um, sem móttæknar eru samkvæmt þessum samningi, að því er varðar þennan samning og í samræmi við landslög móttökuríkisins.
3. Ef eitt ríkjanna óskar þess að nota eða birta slíkar upplýsingar í öðrum tilgangi, skal það fá, í samræmi við landslög ríkisins sem afhenti upplýsingarnar, skriflegt fyrirframsamþykki lögbærra yfirvalda eða þar til bærra stofnana. Slík notkun skal vera háð þeim takmörkunum sem það yfirvald eða stofnun setur.

63. gr.

Gagnavinnsla.

1. Ríkin skulu smám saman taka í notkun nýja tækni vegna skipta á gögnum, aðgangs að þeim og vinnslu þeirra sem er nauðsynleg vegna beitingar þessa samnings.
2. Hvert ríki skal bera ábyrgð á að reka sinn hluta hvers kyns rafrænnar miðlunar.
3. Rafrænu skjali, sem lögbært yfirvald eða stofnun sendir eða gefur út í samræmi við þennan samning, má lögbært yfirvald eða stofnun í öðru ríki ekki hafna með þeim rökum að þau berist með rafrænum hætti hafi viðtökustofnunin lýst því yfir að hún sé fær um að taka við rafrænum gögnum. Afritun og skráning slíkra skjala telst vera rétt og nákvæm afritun frumskjalsins eða skráning á þeim upplýsingum sem um er að ræða, nema annað þyki sannað.
4. Rafræn gögn teljast gild ef nægilegar öryggisráðstafanir hafa verið gerðar varðandi tölvukerfið, sem gögnin eru skráð á, til að ekki sé hægt að breyta eða birta öðrum skráðar upplýsingar eða veita óheimilan aðgang að þeim. Skráðar upplýsingar verður að vera unnt að afrita hvenær sem er til tafarlauss aflestrar.

64. gr.

Undanþágur.

1. Allar undanþágur frá eða lækkanir á sköttum, stimpilgjöldum og lögbókunar- eða skráningargjöldum, sem kveðið er á um í löggiöf eins ríkis vegna vottorða eða annarra skjala sem viðkomandi yfirvöld krefjast við beitingu löggjafar þess ríkis, skulu einnig ná til hliðstæðra vottorða eða skjala sem leggja skal fram samkvæmt löggiöf annars ríkis eða þessum samningi.
2. Allar yfirlýsingar, skjöl og hvers kyns vottorð sem krafist er vegna beitingar þessa samnings skulu undanþegin staðfestingu utanríkisþjónustu eða ræðismanna.

65. gr.

Kröfur, yfirlýsingar eða málskot.

Kröfur, yfirlýsingar eða málskot, sem hefði átt að leggja fram hjá yfirvaldi, stofnun eða dómstóli í ríki innan tiltekins frests við beitingu löggjafar þess ríkis, skulu talin lögmæt ef gögnin eru lögð fram innan sama frests hjá samsvarandi yfirvaldi, stofnun eða dómstóli í öðru ríki. Í slíku tilviki skal yfirvald, stofnun eða dómstóll, sem tekur við kröfu, yfirlýsingu eða málskoti, framsenda lögbæru yfirvaldi, stofnun eða dómstóli í fyrra ríkinu þessi gögn tafarlaust, annaðhvort beint eða fyrir milligöngu lögbærra yfirvalda í hlutaðeigandi ríki. Sá dagur þegar slíkar kröfur, yfirlýsingar eða málskot eru lögð fram hjá yfirvaldi, stofnun eða dómstóli í síðara ríkinu telst vera skiladagur gagnanna til lögbærs yfirvalds, stofnunar eða dómstóls.

66. gr.

Læknisskoðanir.

1. Heimilt er að læknisskoðanir, sem kveðið er á um í löggjöf eins ríkis, fari fram á yferráðasvæði annars ríkis, að beiðni þar til bærrar stofnunar, hjá stofnun á dvalar- eða búsetustað þess sem á rétt á bótum samkvæmt þeim skilmálum sem mælt er fyrir um í 1. viðauka eða samkvæmt þeim skilmálum sem lögbær yfirvöld hlutaðeigandi ríkja hafa komið sér saman um.
2. Læknisskoðanir sem fara fram að uppfylltum þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 1. mgr. skulu teljast hafa farið fram á yferráðasvæði lögbæra ríkisins.

67. gr.

Innheimta iðgjalda og endurheimt bóta.

1. Heimilt er að innheimta iðgjöld, sem ber að greiða stofnun í einu ríki, og endurheimta bætur, sem stofnun í einu ríki hefur greitt en bar ekki að greiða, í öðru ríki í samræmi við starfsreglur og með þeim tryggingum og forgangsrétti sem gilda um innheimtu iðgjalda sem ber að greiða og endurheimt bóta, sem greiddar hafa verið en bar ekki að greiða, samsvarandi stofnunum í síðarnefnda ríkinu.
2. Framfylgjanlegar ákvarðanir dómsmálafyrvalds og stjórnvalds er varða innheimtu iðgjalda, vaxta og hvers konar annarra gjalda eða endurheimt bóta, sem greidd hafa verið en bar ekki að greiða samkvæmt löggjöf eins ríkis, skulu viðurkenndar og þeim skal, að beiðni þar til bærrar stofnunar, framfylgt í öðru ríki, innan þeirra marka og í samræmi við þá málsmeðferð sem mælt er fyrir um í löggjöf síðarnefnda ríkisins og þá málsmeðferð sem þar gildir um svipaðar ákvarðanir. Lýsa skal slíkar ákvarðanir framfylgjanlegar í því ríki að því marki sem krafist er í löggjöf og annarri málsmeðferð sama ríkis.
3. Kröfur stofnunar í einu ríki skulu við fullnustumeðferð, gjaldþrotameðferð eða sáttameðferð í öðru ríki njóta sama forgangs og veittur er kröfum sömu tegundar samkvæmt löggjöf síðarnefnda ríkisins.
4. Málsmeðferð vegna framkvæmdar þessarar greinar, þ.m.t. endurgreiðsla kostnaðar, skal vera samkvæmt 1. viðauka eða, ef nauðsyn krefur og sem viðbótarráðstöfun, samkvæmt samkomulagi milli ríkja.

68. gr.

Réttur stofnana.

1. Fáí einstaklingur greiddar bætur samkvæmt löggjöf eins ríkis vegna meiðsla sem hann hlaut í öðru ríki fellur réttur stofnunar, sem ber ábyrgð á bótagreiðslum, gagnvart skaðabótaskyldum þriðja aðila undir eftirfarandi reglur:
  - a) ef sú stofnun, sem ber ábyrgð á bótunum, gengur, í krafti þeirrar löggjafar sem hún starfar eftir, inn í réttarstöðu kröfuhafa gagnvart þriðja aðila skal sérhvert ríki viðurkenna slík kröfuhafaskipti,
  - b) ef stofnun, sem ber ábyrgð á bótunum, á beinan kröfurétt á hendur þriðja aðila skal sérhvert ríki viðurkenna þann rétt.
2. Ef einstaklingur fær greiddar bætur samkvæmt löggjöf eins ríkis vegna meiðsla sem hann hlaut í öðru ríki gilda ákvæði áðurnefndrar löggjafar, sem ákvarða hvenær vinnuveitendur eða starfs-

menn þeirra eru undanþegnir einkaréttarábyrgð, einnig um áðurnefndan einstakling eða þar til bæra stofnun.

3. Ákvæði 1. mgr. gilda einnig um rétt þeirrar stofnunar sem greiðir bæturnar gagnvart vinnuveitanda eða starfsmönnum hans í þeim tilvikum þegar þeir eru ekki undanþegnir ábyrgð.
4. Þegar tvö eða fleiri ríki eða lögbær yfirvöld þeirra hafa, í samræmi við 3. mgr. 36. gr. eða 2. mgr. 42. gr., gert með sér samkomulag um að falla frá endurgreiðslum milli stofnana, sem heyra undir lögsögu þeirra, eða þar sem endurgreiðsla er óháð bótafjárhæðinni sem raunverulega er greidd skal fara með hvers kyns rétt sem skapast gagnvart skaðabótaskyldum þriðja aðila samkvæmt eftirfarandi reglum:
  - a) ef stofnun í búsetu- eða dvalarríki greiðir einstaklingi bætur vegna meiðsla sem hann hefur hlotið á yfirráðasvæði þess skal sú stofnun, í samræmi við ákvæði þeirrar löggjafar, notfæra sér réttinn til kröfuhafaskipta eða gera beina kröfu á hendur skaðabótaskyldum þriðja aðila vegna bóta fyrir meiðslin,
  - b) við beitingu a-liðar:
    - i) er litið svo á að bótaþegi sé tryggður hjá stofnun á búsetu- eða dvalarstað og
    - ii) telst sú stofnun vera stofnunin sem ber ábyrgð á greiðslu bóta,
  - c) ákvæði 1. og 2. mgr. gilda áfram um allar bætur sem ekki falla undir áðurgreint samkomulag um að falla frá endurgreiðslum eða endurgreiðslu sem er óháð bótafjárhæðinni sem raunverulega er greidd.

69. gr.

Framkvæmd löggjafar.

Sérákvæði um framkvæmd löggjafar tiltekins ríkis eru sett fram í 7. viðauka við samninginn.

70. gr.

Stofnun og hlutverk sameiginlegu stjórnarsýslunefndarinnar.

1. Lögbær yfirvöld ríkjanna skulu stofna nefnd sem kallast sameiginlega stjórnarsýslunefndin. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal skipuð fulltrúum allra ríkjanna.
2. Sameiginlegu stjórnarsýslunefndinni skal stýrt sameiginlega af fulltrúum lögbærra yfirvalda:
  - a) Breska konungsríkisins og
  - b) eins EFTA-ríkjanna innan EES, og skulu þau skiptast á.
3. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin getur:
  - a) fylgst með og endurskoðað túlkun, framkvæmd og beitingu þessa samnings og veitt ráðleggingar þar að lútandi,
  - b) samþykkt nauðsynlegar stjórnvaldsráðstafanir fyrir beitingu þessa samnings,
  - c) séð ríkjunum fyrir vettvangi til að skiptast á upplýsingum og ræða bestu starfsvenjur og tæknileg atriði,
  - d) tekið saman og viðhaldið uppfærðri skrá yfir bætur í peningum sem lögbær yfirvöld staðfesta að falli undir gildissvið þessa samnings eins og það er sett fram í 2. mgr. 6. gr.,
  - e) séð fyrir vettvangi fyrir lausn deilumála í samræmi við 3. og 4. mgr. 71. gr.,
  - f) samþykkt ákvarðanir varðandi öll mál þar sem kveðið er á um það í þessum samningi og
  - g) sett sér starfsreglur.
4. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin getur, þegar hún gegnir störfum sínum, haft í huga leiðbeiningar sem gefnar eru út í tengslum við aðra alþjóðlega samninga um félagslegt öryggi sem einhver ríkjanna eru bundin af.
5. Ákvarðanir sameiginlegu stjórnarsýslunefndarinnar skulu teknar með samhljóða samþykki.
6. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal koma saman að beiðni eins ríkjanna og, hvað sem öðru líður, eigi sjaldnar en einu sinni á ári nema sameiginlega stjórnarsýslunefndin ákveði annað. Fundaáætlun og dagskrá funda sameiginlegu stjórnarsýslunefndarinnar skal ákveðin með samhljóða samþykki ríkjanna.

71. gr.

Lausn deilumála.

1. Í þessari grein merkir „hlutaðeigandi ríki“ eitt eða fleiri ríki sem eru aðilar að þessum samningi og hafa hagsmuni sem deilumál varðandi þennan samning hafa bein áhrif á.
2. Hlutaðeigandi ríki skulu gera það sem í þeirra valdi stendur til að leysa sín á milli öll deilumál varðandi þennan samning.
3. Ef ekki er unnt að leysa deilumál í samræmi við 2. mgr. skal hlutaðeigandi ríki leggja það fram til umræðu í sameiginlegu stjórnarsýslunefndinni.
4. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal sjá ríkjunum fyrir vettvangi til að leitast við að leysa deilumál sem lögð eru fyrir hana. Hlutaðeigandi ríki skulu veita henni allar upplýsingar sem gætu nýst við lausn deilumáls sem lagt er fyrir hana. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal kanna alla möguleika á því að viðhalda góðri framkvæmd samningsins.
5. Ef ekki er unnt að leysa deilumál eftir umræður í sameiginlegu stjórnarsýslunefndinni í samræmi við 3. og 4. mgr. skal, að beiðni hlutaðeigandi ríkis, leggja það fyrir gerðardóm sem skal myndaður með eftirfarandi hætti:
  - a) hlutaðeigandi ríki skal senda beiðni um gerðardóm til hins hlutaðeigandi ríkisins og tilkynna ríkjunum sem ekki eru hlutaðeigandi ríki um það,
  - b) þrír gerðarmenn skulu skipa gerðardóminn,
  - c) hvort hinna hlutaðeigandi ríkja um sig skal skipa gerðarmann innan eins mánaðar frá móttöku beiðni um gerðardóm. Gerðarmennirnir skulu skipa þriðja gerðarmann, sem ekki skal vera ríkisborgari hlutaðeigandi ríkja, innan tveggja mánaða frá þeim degi þegar það hlutaðeigandi ríki sem var síðast til að skipa sinn gerðarmann tilkynnti hinu hlutaðeigandi ríkinu um skipunina,
  - d) ef annað hinna hlutaðeigandi ríkja skipar ekki gerðarmann innan tímafrestsins sem mælt er fyrir um, getur hitt hlutaðeigandi ríkið farið þess á leit við forseta Alþjóðadómstólsins í Haag eða, ef hann er með ríkisfang í öðru hlutaðeigandi ríkjanna, þá varaforseta eða þann dómara sem næst gengur hvað starfsaldur varðar hjá dómstólnum og er ekki ríkisborgari annars hlutaðeigandi ríkisins, að hann annist skipunina. Svipuð málsmeðferð skal tekin upp að beiðni hlutaðeigandi ríkis ef gerðarmennirnir geta ekki náð samkomulagi um skipun þriðja gerðarmannsins.
6. Gerðardómurinn skal setja sér starfsreglur og hlutaðeigandi ríki skulu samþykkja kostnað vegna hans og bera hann að jöfnu. Þessar reglur geta falið í sér ákvæði um að önnur ríki en hlutaðeigandi ríkin fái aðgang að, eða afrit af, öllum sönnunargögnum sem hlutaðeigandi ríki reiða sig á frammi fyrir dómstólnum og öllum skjölum sem send eru frá dómstólnum eða á milli hlutaðeigandi ríkja.
7. Ákvarðanir gerðardómsins skulu teknar með meirihluta atkvæða. Ákvörðunin skal vera bindandi fyrir hlutaðeigandi ríki.

72. gr.

Viðaukar.

Viðaukarnir (þ.m.t. viðbætar) eru óaðskiljanlegir hlutar þessa samnings.

**V. BÁLKUR
LOKAÁKVÆÐI**

73. gr.

Gildur texti og vörsluaðili.

1. Samningur þessi er gerður í einu frumriti á ensku.
2. Ríkisstjórn Noregs skal vera vörsluaðili samnings þessa.

74. gr.

Gildistaka.

1. Ríkin skulu tilkynna vörsluaðilanum skriflega um að þau hafi uppfyllt innlend skilyrði sín og lokið málsmeðferð vegna gildistöku þessa samnings.

2. Gagnvart þeim ríkjum sem sent hafa vörsluaðila tilkynningu skal þessi samningur öðlast gildi á fyrsta degi næsta mánaðar eftir síðari viðtökudaginn þegar vörsluaðila berst tilkynning frá a.m.k. einu EFTA-ríki innan EES og Bretlandi.
3. Gagnvart EFTA-ríki innan EES, sem sendir vörsluaðila tilkynningu eftir þann dag þegar a.m.k. eitt EFTA-ríki innan EES og Bretland hafa sent tilkynningu, skal þessi samningur öðlast gildi á fyrsta degi næsta mánaðar eftir þann dag þegar vörsluaðila berst tilkynningin frá því EFTA-ríki innan EES.

75. gr.

Úrsögn og slit samningsins.

1. Með fyrirvara um 76. gr. getur hvert ríki sagt sig frá þessum samningi með skriflegri tilkynningu til vörsluaðilans. Úrsögnin kemur til framkvæmda 12 mánuðum eftir þann dag þegar vörsluaðilinn veitir tilkynningunni viðtöku nema ríkin komi sér saman um annað.
2. Segi Bretland sig frá samningi þessum skal honum slitið þegar úrsögn þess tekur gildi.

76. gr.

Ráðstafanir eftir slit og úrsögn.

1. Ef til þess kemur að samningnum sé slitið eða ríki segi sig frá honum í samræmi við 75. gr. skal, að því marki sem úrsögn eða slit samningsins hafa áhrif á einstaklinga, einstaklingur halda rétti til bóta í peningum, sem hann hefur öðlast í samræmi við ákvæði þessa samnings, ef:
  - a) einstaklingurinn er að fá slíkar bætur í peningum á degi úrsagnar eða slita,
  - b) hann hefur, á eða fyrir dag úrsagnar eða slita, lagt fram umsókn um og ætti rétt á að fá slíkar bætur í peningum eða
  - c) eina ástæða þess að hann á ekki rétt á að fá slíkar bætur í peningum er sú að hann hefur ekki lagt fram umsókn um þær á eða fyrir dag úrsagnar eða slita.
2. Áður en tímabilið sem um getur í 75. gr. rennur út og með fyrirvara um verndina í 1. mgr. skulu ríkin hefja umræður um nauðsynlegar fylgiráðstafanir og umbreytingarráðstafanir til að vernda einstaklinga sem verða fyrir áhrifum af því að ríki segi sig frá þessum samningi eða að honum sé slitið.

77. gr.

Umbreytingarákvæði.

1. Engin ákvæði þessa samnings skulu veita rétt til bóta fyrir neitt tímabil fyrir gildistöku þessa samnings.
2. Við ákvörðun á rétti til bóta samkvæmt þessum samningi skal taka tillit til eftirfarandi:
  - a) hvers kyns tryggingatímabila og, eftir því sem við á, starfstímabila launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings eða búsetutímabila sem lokið er samkvæmt löggjöf ríkjanna fyrir gildistöku þessa samnings og
  - b) tryggðra atburða sem eiga sér stað fyrir gildistöku þessa samnings.
3. Samningur þessi gildir ekki um réttindi sem verða ógild við útborgun eingreiðslu.
4. Þar sem vísað er til „vottorðs“ eða „þess vottorðs“ í 5. og 6. mgr. þessarar greinar er verið að vísa til vottorðsins sem gefið er út samkvæmt ákvæðum annaðhvort samningsins frá 1990 eða samningsins frá 1983 sem staðfestir í hvaða ríki einstaklingi er skylt að vera tryggður.
5. Heyri einstaklingur samkvæmt þessum samningi undir löggjöf ríkis sem er ekki sú sem tilgreint er að gildi um hann í vottorði sem gefið er út honum til handa skal sá einstaklingur áfram heyra undir löggjöfina sem tilgreind er í því vottorði í þann tíma sem þar er tilgreindur svo fremi að aðstæður hans haldist óbreyttar.
6. Aðstæður einstaklings haldast óbreyttar ef aðstæðurnar sem réttlættu útgáfu vottorðs honum til handa vara áfram eftir gildistöku þessa samnings.
7. Einstaklingur sem heyrir undir 5. mgr. getur farið fram á að vera færður undir gildandi löggjöf samkvæmt II. bálki þessa samnings. Beiðnin skal vera skrifleg og ætti að vera lögð fram hjá því ríki, sem setur löggjöfina sem myndi gilda um þann einstakling skv. II. bálki þessa samnings innan þriggja mánaða frá gildistöku þessa samnings. Einstaklingurinn skal heyra undir lög-

gjöf þess ríkis frá og með þeim degi sem þessi samningur kemur til framkvæmda gagnvart því ríki. Sé beiðnin lögð fram eftir að þriggja mánaða tímabilinu lýkur skal breytingin eiga sér stað fyrsta dag næsta mánaðar.

78. gr.

Tengsl við fyrirbyggjandi samninga um samræmingu á sviði almannatrygginga.

1. Með fyrirvara um 2.–4. mgr. skulu eftirtaldir sáttmálar milli Bretlands og viðkomandi einstakra EFTA-ríkja innan EES, frá og með gildistökudegi þessa samnings gagnvart þessum EFTA-ríkjum innan EES í samræmi við 74. gr., falla úr gildi að því er varðar England, Skotland, Wales og Norður-Írland:
  - a) samningurinn frá 1990,
  - b) bókunin um læknismeðferð frá 19. júní 1990, til viðbótar samningnum frá 1990 („Noregsbókunin um heilbrigðisþjónustu“),
  - c) samningurinn frá 1983,
  - d) samningurinn milli ríkisstjórnar Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands og ríkisstjórnar Íslands um heilbrigðisþjónustu, undirritaður í Reykjavík 22. september 1982 („Íslandssamningurinn um heilbrigðisþjónustu“).
2. Ákvæði samningsins frá 1990, Noregsbókunarinnar um heilbrigðisþjónustu og samningsins frá 1983 gilda áfram um Mön og Jersey.
3. Ákvæði Íslandssamningsins um heilbrigðisþjónustu gilda áfram um fógetaumdæmið Guernsey, Mön og Jersey.
4. Ákvæði samningsins frá 1990 og samningsins frá 1983 gilda áfram að því er varðar:
  - a) úthlutun bóta í peningum, lífeyris eða greiðslna sem fram fer fyrir gildistökudag þessa samnings,
  - b) umsóknir um bætur, lífeyri eða greiðslur sem lagðar eru fram fyrir gildistökudag þessa samnings en sem ekki hefur verið ákvarðað um,
  - c) umsóknir um bætur, lífeyri eða greiðslur sem lagðar eru fram eftir gildistökudag þessa samnings en aðeins ef umsóknirnar varða rétt til slíkra bóta, lífeyris eða greiðslna vegna tímabils fyrir gildistökudag þessa samnings.

Þessu til staðfestu hafa undirritað, sem til þess hafa fullt umboð ríkisstjórna sinna, undirritað samning þennan.

Gjört í London 30. júní 2023 í einu frumriti á ensku sem skal afhent vörsluaðilanum til vörslu sem sendir öllum ríkjunum staðfest endurrit.

Fyrir hönd Íslands:

Fyrir hönd Furstadæmisins Liechtensteins:

Fyrir hönd Konungsríkisins Noregs:

Fyrir hönd Sameinaða konungsríkisins Stóra-Bretlands og Norður-Írlands:

VIÐAUKAR

1. VIÐAUKI
FRAMKVÆMDARHLUTII. BÁLKUR
ALMENN ÁKVÆÐI

1. KAFLI

1. gr.

Skilgreiningar.

Í þessum viðauka gilda eftirfarandi skilgreiningar til viðbótar við þær sem settar eru fram í 1. gr. þessa samnings:

- „skjal“: safn gagna á hvaða miðli sem er, skipulega uppsett þannig að rafræn skipti séu möguleg og sem verður að miðla til að beiting þessa samnings og þessa viðauka sé möguleg,
- „svik“: vísitandi aðgerð eða vísitandi aðgerðaleysi, annaðhvort í þeim tilgangi að:
  - fá almannatryggingabætur eða gera öðrum kleift að fá almannatryggingabætur, þegar skilyrði fyrir slíkum bótarétti samkvæmt lögum viðkomandi ríkis eða ríkja eða þessa samnings eru ekki uppfyllt, eða
  - komast hjá greiðslu iðgjalda til almannatrygginga eða gera öðrum kleift að komast hjá greiðslu iðgjalda til almannatrygginga, þegar gerð er krafa um slík iðgjöld samkvæmt lögum viðkomandi ríkis eða ríkja eða þessum samningi,
- „samskiptastofnun“: stofnun sem er tilnefnd af lögbæru yfirvaldi ríkis vegna eins eða fleiri flokka almannatrygginga, sem um getur í 6. gr. þessa samnings, og svarar beiðnum um upplýsingar og aðstoð að því er varðar beitingu þessa samnings og þessa viðauka og verður að sinna þeim verkefnum sem henni eru fengin skv. IV. bálki þessa viðauka,
- „sending með rafrænum aðferðum“: sending upplýsinga með rafrænum gagnavinnslubúnaði (þ.m.t. stafræn samþjöppun), þar sem notaður er rafráður, þráðlaus sending, ljóstæknilegar aðferðir eða aðrar rafsegulaðferðir.

2. KAFLI

ÁKVÆÐI UM SAMSTARF OG UPPLÝSINGASKIPTI

2. gr.

Gildissvið og reglur um upplýsingaskipti milli yfirvalda og stofnana

- Að því er þennan viðauka varðar skulu upplýsingaskipti milli yfirvalda og stofnana ríkjanna og einstaklinga, sem falla undir þennan samning, byggjast á meginreglunni um opinbera þjónustu, skilvirkni, virka aðstoð, skjóta afhendingu og aðgengi, þ.m.t. rafrænt aðgengi, einkum fyrir fatlaða og aldraða.
- Stofnanirnar skulu án tafar leggja fram eða skiptast á öllum nauðsynlegum upplýsingum til að koma á og ákvarða réttindi og skyldur einstaklinganna sem þessi samningur tekur til. Upplýsingarnar skulu fluttar milli ríkjanna, beint frá stofnunum sjálfum eða óbeint fyrir milligöngu samskiptastofnananna.
- Ef einstaklingur hefur fyrir mistök sent upplýsingar, skjöl eða umsóknir til stofnunar á yfirráðasvæði annars ríkis en þess þar sem stofnunin, sem tilnefnd hefur verið í samræmi við þennan viðauka, er staðsett skal fyrrnefnda stofnunin endursenda upplýsingarnar, skjölin eða umsóknirnar án tafar til stofnunarinnar sem tilnefnd hefur verið í samræmi við þennan viðauka og tilgreina upphaflegan sendingardag þeirra. Sú dagsetning er bindandi fyrir síðarnefndu stofnunina. Stofnanir ríkjanna skulu þó ekki gerðar ábyrgar eða teljast hafa tekið ákvörðun með skírskotun til þess að hafa ekki brugðist við vegna seinkunar á sendingu upplýsinga, skjala eða umsókna frá stofnunum ríkja.
- Þegar upplýsingar eru sendar óbeint fyrir milligöngu samskiptastofnunar viðtökuríkisins hefst frestur til að svara kröfum frá og með þeim degi þegar samskiptastofnunin tók við kröfunni, eins og stofnunin í því ríki hefði tekið við henni.

3. gr.

Gildissvið og reglur um upplýsingaskipti milli hlutaðeigandi einstaklinga og stofnana.

1. Ríkin skulu sjá til þess að hlutaðeigandi einstaklingar fái allar nauðsynlegar upplýsingar um þau ákvæði sem innleidd eru með þessum samningi og þessum viðauka þannig að þeim sé gert kleift að halda fram rétti sínum. Þau skulu einnig veita notendavæna þjónustu.
2. Einstaklingum, sem heyra undir þennan samning, skal vera skylt að senda til viðkomandi stofnunar nauðsynlegar upplýsingar, skjöl eða fylgigögn til að hægt sé að ákvarða stöðu þeirra eða aðstandenda þeirra, að ákvarða eða viðhalda réttindum og skyldum þeirra og að ákvarða gildandi löggjöf og skyldur þeirra þar að lútandi.
3. Viðkomandi stofnanir skulu, að því marki sem slíkt er nauðsynlegt vegna beitingar þessa samnings og þessa viðauka, framsenda upplýsingarnar og gefa út skjöl til hlutaðeigandi einstaklinga án tafar og í öllum tilvikum innan þess frests sem er tiltekinn samkvæmt löggjöf hlutaðeigandi ríkis.
4. Umsækjandinn, sem er búsettur eða dvelur í öðru ríki, skal látinn vita beint eða í gegnum samskiptastofnun í búsetu- eða dvalarríki um þær ákvarðanir sem teknar hafa verið innan viðkomandi stofnunar. Þegar bótum er hafnað skal einnig tilgreina ástæður fyrir höfnuninni, lagaúrræði og áfrýjunarfresti. Senda skal afrit af þessari ákvörðun til annarra hlutaðeigandi stofnana.

4. gr.

Eyðublöð, skjöl og aðferðir við upplýsingaskipti.

1. Með fyrirvara um 73. gr. og 1. viðbæti við þennan viðauka, skal sameiginlega stjórnarsýslunefndin samþykkja skipulag, innihald og framsetningu eyðublaða og skjala sem gefin eru út fyrir hönd ríkjanna vegna framkvæmdar þessa samnings.
2. Sending upplýsinga milli stofnana eða samskiptastofnana getur, með fyrirvara um samþykki ríkjanna í gegnum sameiginlegu stjórnarsýslunefndina, farið fram með rafrænni miðlun. Að því marki sem eyðublöðin og skjölin sem um getur í 1. mgr. eru send með rafrænni miðlun skulu þau virða þær reglur sem gilda um það kerfi.
3. Ef sending upplýsinga milli stofnana eða samskiptastofnana fer ekki fram með rafrænni miðlun skulu viðkomandi stofnanir og samskiptastofnanir nota það fyrirkomulag sem hentar í hverju tilviki og nota rafrænar aðferðir eftir því sem framast er unnt.
4. Í samskiptum sínum við hlutaðeigandi einstaklinga skulu viðkomandi stofnanir nota það fyrirkomulag sem hentar í hverju tilviki og nota rafrænar aðferðir eftir því sem framast er unnt.

5. gr.

Lagalegt gildi skjala og fylgigagna sem eru gefin út í öðru ríki.

1. Skjöl og fylgigögn, sem skjölin byggjast á sem gefin eru út af stofnun í ríki og sýna stöðu einstaklingsins að því er varðar beitingu þessa samnings og þessa viðauka, skulu viðurkennd af stofnunum hinna ríkjanna svo fremi þau hafi ekki verið dregin til baka eða lýst ógild af ríkinu sem gaf þau út.
2. Ef upp kemur vafi um gildi skjals eða nákvæmni staðreynda sem það inniheldur skal stofnunin í ríkinu, sem tekur við skjalinu, biðja útgáfustofnunina um nauðsynlegar skýringar og, eftir því sem við á, um að draga skjalið til baka. Útgáfustofnunin skal endurskoða grundvöllinn fyrir útgáfu skjalsins og draga það til baka ef nauðsyn krefur.
3. Samkvæmt 2. mgr. skal stofnun á dvalar- eða búsetustað, að beiðni þar til bærrar stofnunar, sannprófa þessar upplýsingar eða skjöl að svo miklu leyti sem það er unnt, ef vafi leikur á upplýsingum frá hlutaðeigandi einstaklingum, gildi skjals eða fylgigagna eða nákvæmni þeirra staðreynda sem upplýsingarnar byggjast á.
4. Ef viðkomandi stofnanir komast ekki að samkomulagi geta lögbær yfirvöld lagt málið fyrir sameiginlegu stjórnarsýslunefndina.

6. gr.

Bráðabirgðabeiting löggjafar og bráðabirgðaúthlutun bóta.

- Ef ekki er kveðið á um annað í þessum viðauka skal hlutaðeigandi einstaklingur, þegar upp kemur ágreiningur milli stofnana eða yfirvalda tveggja eða fleiri ríkja um það hvaða löggjöf skuli gilda, heyra til bráðabirgða undir löggjöf eins þessara ríkja og er forgangsörðunin ákvörðuð á eftirfarandi hátt:
  - löggjöf ríkisins þar sem einstaklingurinn vinnur sem launþegi eða starfar sjálfstætt, ef starfið eða sjálfstæða starfsemi er einungis stunduð í einu ríki,
  - löggjöf búseturíkis ef hlutaðeigandi einstaklingur vinnur sem launþegi eða starfar sjálfstætt í tveimur eða fleiri ríkjum og stundar hluta af sínu starfi/starfsemi í búseturíkinu, eða ef hlutaðeigandi einstaklingur er hvorki launþegi né sjálfstætt starfandi,
  - í öllum öðrum tilvikum, löggjöf þess ríkis sem fyrst var óskað eftir að yrði beitt, svo framarlega sem einstaklingurinn starfar eða stundar starfsemi í tveimur eða fleiri ríkjum.
- Þegar upp kemur ágreiningur milli stofnana eða yfirvalda í tveimur ríkjum eða fleiri um það hvaða stofnun ber að veita bætur í peningum eða aðstoð skal hlutaðeigandi einstaklingur, sem gæti sótt um bætur/aðstoð ef ekki væri fyrir þennan ágreining, eiga rétt á bótum á bráðabirgðagrundvelli samkvæmt löggjöfinni sem beitt er af stofnun á búsetustað þess einstaklings eða, ef þessi einstaklingur er ekki búsettur á yfirráðasvæði eins af hlutaðeigandi ríkjum, samkvæmt löggjöfinni sem beitt er af þeirri stofnun sem fékk beiðnina fyrst.
- Ef viðkomandi stofnanir eða yfirvöld komast ekki að samkomulagi geta lögbær yfirvöld lagt málið fyrir sameiginlegu stjórnáráðgjafunum.
- Þar sem annaðhvort er staðfest að gildandi löggjöfin er ekki löggjöf þess ríkis sem veitti bráðabirgðaaðild að almannatryggingakerfi eða að stofnunin, sem veitti bæturnar á bráðabirgðagrundvelli, var ekki þar til bær stofnun skal stofnunin, sem skilgreind er sem þar til bær stofnun, teljast vera svo afturvirk, eins og ágreiningurinn hefði ekki komið upp, í síðasta lagi frá þeim degi þegar bráðabirgðaaðild hófst eða frá því að viðkomandi bætur voru fyrst veittar til bráðabirgða.
- Sú stofnun, sem hefur verið skilgreind sem þar til bær stofnun, og sú stofnun, sem greiddi til bráðabirgða bætur í peningum eða tók við iðgjöldum til bráðabirgða, skulu, ef nauðsyn krefur, gera upp fjárhagstöðu hlutaðeigandi einstaklings að því er varðar iðgjöld og bætur í peningum sem greidd voru til bráðabirgða, eftir því sem við á, í samræmi við 2. kafla IV. bóka þessa viðauka.
- Aðstoð, sem stofnun veitir til bráðabirgða skv. 2. mgr., skal þar til bæra stofnunin endurgreiða skv. IV. bóka þessa viðauka.

7. gr.

Bráðabirgðaútreikningar á bótum og iðgjöldum.

- Ef ekki er kveðið á um annað í þessum viðauka skal stofnunin, að beiðni hlutaðeigandi einstaklings, þegar einstaklingur telst eiga rétt á bótum eða er skyldugur til að greiða iðgjöld í samræmi við þennan samning og þar til bæra stofnunin hefur ekki allar þær upplýsingar um aðstæður í öðru ríki sem eru nauðsynlegar til að reikna endanlega út fjárhæð bótanna eða iðgjaldsins, veita bæturnar eða reikna iðgjaldið á bráðabirgðagrundvelli ef slíkur útreikningur er mögulegur á grundvelli upplýsinganna sem fyrir liggja hjá stofnuninni.
- Endurreikna skal bæturnar eða iðgjaldið þegar öll fylgigögn eða skjöl hafa verið afhent viðkomandi stofnun.

3. KAFLI

ÖNNUR ALMENN ÁKVÆÐI UM BEITINGU ÞESSA SAMNINGS

8. gr.

Aðrar málsmeðferðarreglur milli yfirvalda og stofnana.

- Bretland og eitt eða fleiri EFTA-ríki innan EES, eða lögbær yfirvöld þeirra, geta samþykkt aðrar málsmeðferðarreglur en kveðið er á um í þessum viðauka, að því tilskildu að slíkar málsmeðferðarreglur hafi ekki neikvæð áhrif á réttindi eða skyldur hlutaðeigandi einstaklinga.

2. Viðkomandi ríki skulu samþykkja alla samninga, sem gerðir eru í þessu skyni í gegnum sam-eiginlegu stjórnáslunefndina.

9. gr.

Komið í veg fyrir að bætur skarist.

Þrátt fyrir önnur ákvæði í þessum samningi skal, þegar bætur sem greiða ber samkvæmt löggjöf tveggja eða fleiri ríkja eru lækkaðar, felldar niður tímabundið eða afturkallaðar með gagnkvæmum hætti, deila í fjárhæðina, sem ekki á að greiða samkvæmt ítrustu beitingu reglna um lækkun, tíma-bundna niðurfellingu eða afturköllun, sem mælt er fyrir um í löggjöf viðkomandi ríkja, með fjölda bóta sem lækkun, tímabundin niðurfelling eða afturköllun tekur til.

10. gr.

Þættir til ákvörðunar búsetu.

1. Þegar upp kemur ágreiningur milli stofnana tveggja eða fleiri ríkja um ákvörðun á búsetu einstaklings, sem heyrir undir þennan samning, skulu þessar stofnanir ákvarða með samkomulagi hvar meginhagsmunir hlutaeigandi einstaklings eru, með heildarmati á öllum fyrirbyggjandi upp-lýsingum um málsatvik sem geta tekið til, eftir því sem við á:
  - a) hversu lengi og samfellt viðkomandi hefur verið á yfirráðasvæði viðkomandi ríkja,
  - b) aðstæðna einstaklingsins, þ.m.t.:
    - i) eðli og sérkenni allrar stundaðrar starfsemi, einkum staðurinn þar sem starfsemin er yfirleitt stunduð, stöðugleiki starfseminnar og tímalengd allra verksamninga,
    - ii) fjölskyldustaða og fjölskyldutengsl einstaklingsins,
    - iii) vinna við alla ólaunaða starfsemi,
    - iv) ef um er að ræða námsmenn, hvaðan námsmaðurinn fær tekjur,
    - v) húsnæðisaðstæður einstaklingsins, sérstaklega hversu stöðugar þær eru,
    - vi) ríkið þar sem einstaklingurinn telst vera búsettur í skattalegum tilgangi.
2. Ef mat á mismunandi viðmiðum, að teknu tilliti til staðreynda sem málið varða eins og þær eru settar fram í 1. mgr., leiðir ekki til samkomulags milli viðkomandi stofnana skal líta til fyrir-ætlunar einstaklingsins, eins og hún birtist út frá staðreyndum og aðstæðum, einkum skal telja þær ástæður, sem urðu til þess að einstaklingurinn ákvað að flytja, mikilvægar til að ákvarða raunverulegan búsetustað hans.
3. Meginhagsmunir námsmanns, sem fer til annars ríkis til að stunda fullt nám, skulu ekki teljast vera í námsríkinu þann tíma sem námið varir í því ríki, með fyrirvara um möguleikann á að hægt verði að hrekja þessa forsendu.
4. Ákvæði 3. mgr. gilda, að breyttu breytanda, um aðstandendur námsmannsins.

11. gr.

Söfnun tímabila.

1. Að því er varðar beitingu 10. gr. þessa samnings skal þar til bær stofnun snúa sér til þeirra stofnana í ríkjunum, sem setja þá löggjöf sem hlutaeigandi einstaklingur hefur einnig heyrt undir, til að ákvarða öll tímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf þeirra.
2. Tímabilum trygginga, atvinnu, sjálfstæðrar starfsemi eða búsetu, eftir því sem við á, sem lokið er samkvæmt löggjöf ríkis, skal bætt við tímabilin, sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis, svo fremi það sé nauðsynlegt við beitingu 10. gr. þessa samnings og að því tilskildu að þessi tímabil skarist ekki.
3. Skarist trygginga- eða búsetutímabil, sem lokið hefur verið samkvæmt löggjöf ríkis um skyldu-tryggingar, við tímabil frjálsra eða frjálsra viðvarandi trygginga sem lokið hefur verið samkvæmt löggjöf annars ríkis er einungis skyldutryggingatímabilið metið.
4. Skarist trygginga- eða búsetutímabil, annað en jafngilt tímabil sem lokið er samkvæmt löggjöf ríkis, við jafngilt tímabil á grundvelli löggjafar annars ríkis skal einungis meta það tímabil sem er ekki jafngilt tímabil.
5. Öll tímabil sem farið er með sem jafngild tímabil samkvæmt löggjöf tveggja eða fleiri ríkja skulu einungis metin af stofnun ríkisins sem setti þá löggjöf sem einstaklingurinn er skyldutryggður

samkvæmt næst á undan umræddu tímabili. Ef hlutaðeigandi einstaklingur var ekki skyldu-tryggður samkvæmt löggjöf ríkis á undan þessu tímabili skal tímabilið metið af stofnun ríkisins sem setti þá löggjöf sem hlutaðeigandi einstaklingur var skyldutryggður samkvæmt í fyrsta sinn eftir það tímabil.

6. Ef ekki er hægt að ákvarða nákvæmlega ákveðin trygginga- eða búsetutímabil, sem lokið er samkvæmt löggjöf ríkis, skal litið svo á að þau tímabil skarist ekki við trygginga- eða búsetutímabil, sem lokið er samkvæmt löggjöf annars ríkis, og skulu þau metin þegar það reynist hagstætt fyrir hlutaðeigandi einstakling, að því tilskildu að hægt sé að taka tillit til þeirra á sanngjarnan hátt.

12. gr.

Reglur um umreikning tímabila.

1. Ef tímabil, sem lokið er samkvæmt löggjöf ríkis, eru tilgreind í öðrum einingum en þeim sem kveðið er á um í löggjöf annars ríkis skal, við nauðsynlegan umreikning fyrir uppsöfnunina skv. 10. gr. þessa samnings, fylgja eftirfarandi reglum:
  - a) tímabilið, sem skal notað sem grunnur fyrir umreikninginn, er það tímabil sem stofnun ríkisins, sem setti þá löggjöf sem viðkomandi heyrði undir á tímabilinu sem lokið var, tilkynnti,
  - b) ef um er að ræða kerfi, þar sem tímabilin eru tilgreind í dögum, skal umreikningur úr dögum í aðrar einingar, og öfugt, svo og á milli ólíkra kerfa sem byggjast á dögum, vera samkvæmt eftirfarandi töflu:

Kerfi byggt á	Einn dagur samsvarar	Ein vika samsvarar	Einn mánuður samsvarar	Ársfjórðungur samsvarar	Hámarksfjöldi daga í almanaksári
5 dögum	9 klst.	5 dögum	22 dögum	66 dögum	264 dagar
6 dögum	8 klst.	6 dögum	26 dögum	78 dögum	312 dögum
7 dögum	6 klst.	7 dögum	30 dögum	90 dögum	360 dögum

- c) ef um er að ræða kerfi þar sem tímabil eru tilgreind í öðrum einingum en dögum,
    - i) teljast þrjú mánuðir eða þrettán vikur jafngilda ársfjórðungi og öfugt,
    - ii) telst eitt ár jafngilda fjórum ársfjórðungum, 12 mánuðum eða 52 vikum og öfugt,
    - iii) við umreikning á vikum yfir í mánuði, og öfugt, skal umreikna vikur og mánuði yfir í daga samkvæmt umreikningsreglum þeirra kerfa sem byggjast á sex dögum í töflunni í b-lið,
  - d) ef um er að ræða tímabil, sem tilgreind eru í brotum, skulu tölurnar umreiknaðar í næstu lægri heilu tölueiningu með því að beita reglunum sem um getur í b- og c-lið. Umreikna skal brot úr árum yfir í mánuði nema kerfið, sem um ræðir, byggist á ársfjórðungum,
  - e) ef niðurstaða umreiknings, samkvæmt þessari málsgrein, er brot úr einingu skal nota næstu hærri heilu tölueiningu sem niðurstöðu umreikningsins samkvæmt þessari málsgrein.
2. Beiting 1. mgr. skal ekki hafa það í för með sér að þau tímabil, sem lokið hefur verið á einu almanaksári, verði samtals lengri en sá fjöldi daga sem taldir eru upp í síðasta dálki töflunnar í b-lið 1. mgr., 52 vikur eða 12 mánuðir eða fjórir ársfjórðungar.

Ef tímabilin, sem á að umreikna, samsvara hámarksfjölda tímabila á ári samkvæmt löggjöf ríkisins þar sem þeim lauk skal beiting 1. mgr. ekki, innan eins almanaksárs, leiða til tímabila sem eru styttri en mögulegur hámarksfjöldi tímabila á ári sem kveðið er á um í viðkomandi löggjöf.
3. Umreikningurinn skal annaðhvort gerður einu sinni fyrir öll tilkynnt uppsöfnuð tímabil eða fyrir hvert ár, ef tímabilin eru tilkynnt frá ári til árs.
4. Þegar stofnun tilkynnir tímabil, sem tilgreind eru í dögum, skal hún samtímis greina frá því hvort hennar kerfi byggist á fimm dögum, sex dögum eða sjö dögum.

II. BÁLKUR ÁKVÖRDUN UM HVADA LÖGGJÖF SKULI BEITA

13. gr.

Atriði er varða 14. og 15. gr. þessa samnings.

1. Að því er varðar beitingu 1. mgr. 14. gr. þessa samnings, skal „einstaklingur sem starfar sem launþegi í ríki fyrir vinnuveitanda sem stundar að jafnaði starfsemi sína þar og er sendur til yfirráðasvæðis annars ríkis til starfa fyrir vinnuveitandann“:
  - a) eiga við um einstakling sem er ráðinn til starfa með það að markmiði að vera sendur til ríkis, annars en þess ríkis þar sem vinnuveitandinn stundar að jafnaði starfsemi sína, að því tilskildu að rétt áður en starf þess einstaklings hefst heyrri viðkomandi einstaklingur þegar undir löggjöf ríkisins þar sem vinnuveitandi hans hefur staðfestu,
  - b) hafa heyrnt undir löggjöf ríkisins, þar sem vinnuveitandi hans hefur staðfestu, á fyrra lágmarks-tímabili. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal samþykkja fyrra lágmarkstímabil,
  - c) áfram vera í beinum tengslum við vinnuveitanda sinn á tímabilinu sem hann er sendur til sérstakra verkefna og
  - d) fá greitt frá vinnuveitanda sínum eða fyrir hönd hans, í samræmi við löggjöf ríkisins sem setur þá löggjöf sem gildir samkvæmt II. bálki þessa samnings, á tímabilinu sem hann er sendur til sérstakra verkefna.
2. Að því er varðar beitingu 1. mgr. 14. gr. þessa samnings skal setningin „sem stundar að jafnaði starfsemi sína þar“ eiga við um vinnuveitanda sem stundar að jafnaði verulega starfsemi, aðra en eingöngu innri stjórnun, á yfirráðasvæði ríkisins þar sem hann hefur staðfestu, að teknu tilliti til allra viðmiða sem einkenna starfsemina sem viðkomandi fyrirtæki stundar. Viðkomandi viðmið verða að vera sniðin að sérkennum hvers vinnuveitanda um sig og raunverulegu inntaki starfseminnar sem er stunduð.
3. Að því er varðar beitingu 2. mgr. 14. gr. þessa samnings skal „einstaklingur, sem starfar að jafnaði sem sjálfstætt starfandi einstaklingur“ eiga við um einstakling sem að jafnaði stundar verulega starfsemi á yfirráðasvæði ríkisins þar sem hann hefur staðfestu. Sérstaklega þarf þessi einstaklingur að hafa þegar starfað í lágmarkstíma fyrir þann dag sem hann óskar eftir að nýta sér ákvæði þeirrar greinar og á meðan á tímabili tímabundinnar starfsemi í hinu ríkinu stendur verður hann að halda áfram að uppfylla kröfurnar til að starfa í ríkinu þar sem hann hefur staðfestu til þess að geta stundað starfsemina áfram eftir endurkomu. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal samþykkja lágmarkstímabilið sem sá einstaklingur þarf að hafa starfað.
4. Að því er varðar beitingu 2. mgr. 14. gr. þessa samnings skulu viðmiðin til að ákvarða hvort starfsemin, sem sjálfstætt starfandi einstaklingur fer til að stunda í öðru ríki, sé „svipuð“ þeirri sem hann stundar að öllu jöfnu, vera raunverulegt inntak slíkrar starfsemi fremur en sú merking á starfi launþega eða sjálfstæðri starfsemi sem annað ríki, þar sem starfsemin fer fram, kann að gefa því.
5. Að því er varðar beitingu 1. og 5. mgr. 15. gr. þessa samnings skal einstaklingur sem „starfar að jafnaði sem launþegi í einu eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES og einnig í Bretlandi“ eða í „tveimur eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES (og ekki í Bretlandi)“ eiga við um einstakling sem stundar samtímis eða á víxl, fyrir sama fyrirtæki eða vinnuveitanda eða fyrir mismunandi fyrirtæki eða vinnuveitendur, eina eða fleiri tegundir aðskilinnar starfsemi í þeim ríkjum.
6. Að því er varðar 1. og 5. mgr. 15. gr. þessa samnings skulu flugliðar eða öryggis- og þjónustuliðar, sem veita sem launþegar að jafnaði þjónustu sem varðar flugfarþega eða farm, í tveimur eða fleiri ríkjum, heyra undir löggjöf þess ríkis þar sem heimahöfnin er, eins og hún er skilgreind í 1. gr. þessa samnings.
7. Líta skal fram hjá jaðarstarfsemi við ákvörðun á gildandi löggjöf skv. 15. gr. þessa samnings.
8. Ákvæði 15. gr. þessa viðauka skulu gilda um öll tilvik samkvæmt þessari grein.
9. Að því er varðar beitingu 2. og 6. mgr. 15. gr. þessa samnings skal einstaklingur sem „starfar að jafnaði sem sjálfstætt starfandi einstaklingur í einu eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES og einnig í Bretlandi“ eða í „tveimur eða fleiri EFTA-ríkjum innan EES (og ekki í Bretlandi)“ eiga sérstaklega við um einstakling sem stundar samtímis eða á víxl eina eða fleiri tegundir sjálfstæðrar starfsemi, óháð eðli starfseminnar, í þeim ríkjum.

10. Að því er varðar aðgreiningu starfseminnar skv. 5. og 9. mgr. þessarar greinar frá kringumstæðunum sem lýst er í 1. mgr. 14. gr. þessa samnings, skal tímalengd starfseminnar í einu eða fleiri ríkjum (hvort hún er varanleg, tilfallandi eða tímabundin) ráða úrslitum. Hvað þetta varðar skal gera heildarmat á öllum viðkomandi þáttum, þ.m.t. sérstaklega að því er varðar launþega, vinnustaðnum eins og hann er skilgreindur í ráðningarsamningnum.
11. Að því er varðar beitingu 1., 2., 5. og 6. mgr. 15. gr. þessa samnings skal „verulegur hluti starfa launþega eða sjálfstætt starfandi einstaklings“, sem fram fer í ríki, merkja mælanlegur, verulegur hluti allrar starfsemi sem launþeginn eða sjálfstætt starfandi einstaklingurinn stundar þar, án þess að það sé endilega meirihluti starfseminnar.
12. Til að ákvarða hvort verulegur hluti starfseminnar er stundaður í ríki skal taka tillit til eftirfarandi leiðbeinandi viðmiða:
  - a) ef um er að ræða starf launþega, vinnutíma eða launakjara og
  - b) ef um er að ræða starf sjálfstætt starfandi einstaklings, veltu, vinnutíma, hversu oft þjónusta er veitt eða tekna.

Innan ramma heildarmats telst það vera vísbending um að verulegur hluti starfseminnar fari ekki fram í viðkomandi ríki ef framangreind viðmið reynast vera minna en 25%.
13. Að því er varðar beitingu b-liðar 2. mgr. 15. gr. þessa samnings skulu „meginhagsmunir“ í starfi sjálfstætt starfandi einstaklings ákvarðaðir með því að taka tillit til allra þátta í atvinnustarfsemi þess einstaklings, nánar tiltekið hvar föst og varanleg starfsstöð er staðsett, hvað einkennir venjulega þá starfsemi sem stunduð er eða tímalengdar hennar, hversu oft þjónusta er veitt og fyrirætlan hlutaðeigandi einstaklings eins og hún birtist í öllum kringumstæðum.
14. Til að ákvarða gildandi löggjöf skv. 11., 12. og 13. mgr. skulu viðkomandi stofnanir taka tillit til áætlaðra aðstæðna næstu 12 almanaksmánaða.
15. Ef einstaklingur stundar starf sitt sem launþegi í tveimur eða fleiri ríkjum á vegum vinnuveitanda, sem hefur staðfestu utan yfirráðasvæðis ríkjanna, og þessi einstaklingur býr í ríki án þess að stunda verulega starfsemi þar skal hann heyra undir löggjöf búseturíkisins.

14. gr.

Málsmeðferðarreglur við beitingu b-liðar 3. mgr. 13. gr., c-liðar 3. mgr. 13. gr., 4. mgr. 13. gr. og 14. gr. þessa samnings (um tilhögun upplýsingamiðlunar til viðkomandi stofnana).

1. Ef ekki er kveðið á um annað í 15. gr. þessa viðauka, þegar einstaklingur stundar starf sitt utan lögbæra ríkisins, skal vinnuveitandinn eða hlutaðeigandi einstaklingur, í þeim tilvikum þegar einstaklingur starfar ekki sem launþegi, gera þar til bærrí stofnun ríkisins, sem setur löggjöfina sem gildir, grein fyrir því fyrir fram þar sem því verður mögulega við komið. Stofnunin skal gefa út til handa hlutaðeigandi einstaklingi þá staðfestingu, sem um getur í 2. mgr. 17. gr. þessa viðauka, og án tafar gera upplýsingar um þá löggjöf, sem á við um þennan einstakling skv. b-lið 3. mgr. 13. gr. eða 14. gr. þessa samnings, aðgengilegar stofnuninni sem tilnefnd er af lögbæru yfirvaldi í ríkinu þar sem starfsemi er stunduð.
2. Ákvæði 1. mgr. skulu gilda að breyttu breytanda að því er varðar einstaklinga sem heyra undir c-lið 3. mgr. 13. gr. þessa samnings.
3. Vinnuveitandi í skilningi 4. mgr. 13. gr. þessa samnings, sem hefur launþega um borð í skipi sem siglir undir fána annars ríkis, skal upplýsa þar til bæru stofnunina í ríkinu, sem setur löggjöfina sem gildir þar, fyrir fram þegar það reynist mögulegt. Sú stofnun skal án tafar gera upplýsingar um löggjöfina, sem gildir um hlutaðeigandi einstakling skv. 4. mgr. 13. gr. þessa samnings, aðgengilegar stofnuninni sem tilnefnd hefur verið af lögbæru yfirvaldi þess ríkis þar sem skipið, sem launþeginn starfar á, er skráð.

15. gr.

Málsmeðferð við beitingu 15. gr. þessa samnings.

1. Einstaklingur, sem stundar starfsemi í tveimur ríkjum eða fleiri, eða þar sem ákvæði 5. eða 6. mgr. 15. gr. þessa samnings gilda, skal tilkynna það til þeirrar stofnunar sem tilnefnd er af lögbæru yfirvaldi búseturíkisins.

2. Tilnefnd stofnun á búsetustað skal án tafar ákvarða hvaða löggjöf hlutaðeigandi einstaklingur heyrir undir með hliðsjón af 15. gr. þessa samnings og 13. gr. þessa viðauka. Þessi fyrsta ákvörðun skal vera til bráðabirgða. Stofnunin skal tilkynna tilnefndu stofnununum í þeim ríkjum þar sem starfsemin er stunduð um bráðabirgðaákvörðun sína.
3. Bráðabirgðaákvörðun um gildandi löggjöf, sem kveðið er á um í 2. mgr., skal verða endanleg innan tveggja mánaða frá því að stofnununum, sem lögbær yfirvöld ríkjanna tilnefna, er tilkynnt um hana í samræmi við 2. mgr., nema endanleg ákvörðun um löggjöfina hafi þá þegar verið tekin á grundvelli 4. mgr. eða a.m.k. ein af viðkomandi stofnunum tilkynni stofnuninni, sem lögbært yfirvald búseturíkisins hefur tilnefnt, við lok tveggja mánaða tímabilsins, að hún geti enn ekki samþykkt ákvörðunina eða hafi aðra skoðun á málinu.
4. Þegar óvissa um ákvörðun um gildandi löggjöf gerir það að verkum að koma verður á samskiptum milli stofnana eða yfirvalda tveggja eða fleiri ríkja, að beiðni einnar eða fleiri stofnana, sem lögbær yfirvöld viðkomandi ríkja eða lögbær yfirvöld sjálf tilnefna, skal löggjöfin, sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrir undir, ákvörðuð með samkomulagi aðila með hliðsjón af 15. gr. þessa samnings og 13. gr. þessa viðauka.
5. Ef upp kemur ágreiningur milli stofnana eða viðkomandi lögbærra yfirvalda skulu þessir aðilar leitast við að ná samkomulagi í samræmi við framangreind skilyrði og 6. gr. þessa viðauka skal gilda.
6. Þar til bær stofnun þess ríkis, sem setur þá löggjöf sem gildir, hvort heldur er til bráðabirgða eða endanlega, skal án tafar tilkynna hlutaðeigandi einstaklingi það.
7. Ef hlutaðeigandi einstaklingur veitir ekki þær upplýsingar, sem um getur í 1. mgr., skal beita þessari grein að frumkvæði þeirrar stofnunar, sem lögbært yfirvald búseturíkisins tilnefnir, jafnskjótt og hún hefur metið stöðu þessa einstaklings, e.t.v. fyrir milligöngu annarrar viðkomandi stofnunar.

16. gr.

Málsmeðferð við beitingu 18. gr. þessa samnings.

Beiðni vinnuveitanda eða hlutaðeigandi einstaklings um undanþágur frá 13.–17. gr. þessa samnings skal senda, fyrir fram hvenær sem unnt er, til lögbærra yfirvalda eða aðila sem ríkið, sem setur löggjöfina sem launþeginn eða hlutaðeigandi einstaklingur kys að falla undir, tilnefnir.

17. gr.

Tilhögun upplýsingamiðlunar til hlutaðeigandi einstaklinga og vinnuveitenda.

1. Þar til bær stofnun ríkisins, sem setur löggjöfina sem kemur til með að gilda skv. II. bálki þessa samnings, skal tilkynna hlutaðeigandi einstaklingi og, eftir því sem við á, vinnuveitanda/-veitendum hans um þær skyldur sem mælt er fyrir um í þeirri löggjöf. Stofnunin skal veita nauðsynlega aðstoð til að ljúka þeim formsatriðum sem krafist er samkvæmt þeirri löggjöf.
2. Að beiðni hlutaðeigandi einstaklings eða vinnuveitandans skal þar til bær stofnun ríkisins, sem setur löggjöfina sem gildir skv. II. bálki þessa samnings, leggja fram staðfestingu um að löggjöfin eigi við og tilgreina, eftir því sem við á, gildistíma og skilyrði.

18. gr.

Samvinna milli stofnana.

1. Viðkomandi stofnun skal miðla til þar til bærrar stofnunar ríkisins, sem setur löggjöfina sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrir undir skv. II. bálki þessa samnings, þeim upplýsingum sem krafist er til að fastsetja frá og með hvaða degi löggjöfin öðlast gildi og iðgjöldin sem einstaklingurinn og vinnuveitandi/vinnuveitendur hans eru skyldugir til að greiða samkvæmt þeirri löggjöf.
2. Þar til bær stofnun ríkisins, sem setur löggjöfina sem beita á gagnvart einstaklingnum skv. II. bálki þessa samnings, skal gera upplýsingarnar um það frá hvaða degi löggjöfin kemur til framkvæmda aðgengilegar þeirri stofnun sem tilnefnd er af lögbæru yfirvaldi í ríkinu, sem setti þá löggjöf sem einstaklingurinn heyrði síðast undir.

19. gr.

Samvinna ef vafi leikur á gildi útgefina skjala sem varða gildandi löggjöf.

- Ef upp kemur vafi um gildi skjals sem sýnir stöðu einstaklings að því er varðar gildandi löggjöf eða nákvæmni staðreynda sem það inniheldur skal stofnunin í ríkinu, sem tekur við skjalinu, biðja útgáfustofnunina um nauðsynlegar skýringar og, eftir því sem við á, um að draga skjalið til baka eða leiðrétta það. Stofnunin sem leggur fram beiðnina skal rökstyðja beiðni sína og leggja fram viðeigandi fylgiskjöl sem leiddu til beiðninnar.
- Útgáfustofnunin skal, þegar henni berst slík beiðni, endurskoða grundvöllinn fyrir útgáfu skjalsins og, ef villa finnst, draga það til baka eða leiðrétta það innan 30 virkra daga frá viðtöku beiðninnar. Afturköllunin eða leiðréttingin skulu gilda afturvirk. Í þeim tilvikum þar sem hættu er á óeðlilegri niðurstöðu, einkum að einstaklingur missi stöðu sína sem tryggður einstaklingur allt eða hluta viðkomandi tímabils í hlutaðeigandi ríki eða ríkjum, skulu ríkin þó í slíku tilviki taka til athugunar hóflegri ráðstöfun. Komist útgáfustofnunin að því, á grundvelli fyrirbyggjandi gagna, að umsækjandi skjalsins hafi gerst sekur um svik, skal hún draga skjalið til baka eða leiðrétta það, án tafar og með afturvirkum hætti.

III. BÁLKUR SÉRÁKVÆÐI UM ÝMSA BÓTAFLOKKA

1. KAFLI

SJÚKRABÆTUR, BÆTUR TIL MÆÐRA VEGNA MEÐGÖNGU OG FÆÐINGAR OG JAFNGILDAR BÆTUR TIL FÆÐRA

20. gr.

Almenn framkvæmdarákvæði.

- Lögbær yfirvöld eða stofnanir skulu tryggja að allar nauðsynlegar upplýsingar séu gerðar aðgengilegar hinum tryggða að því er varðar málsmeðferðarreglur og aðstæður til að veita aðstoð ef tekið er við slíkri aðstoð á yfirráðasvæði annars ríkis en þess þar sem þar til bær stofnun er.
- Þrátt fyrir a-lið 9. gr. þessa samnings getur ríki einungis orðið ábyrgt fyrir kostnaði bóta í samræmi við 26. gr. þessa samnings ef hinn tryggði hefur annaðhvort lagt fram umsókn um lífeyri samkvæmt löggjöf þess ríkis eða ef hann fær lífeyri samkvæmt löggjöf ríkisins í samræmi við 27.–33. gr. þessa samnings.

21. gr.

Búseta í öðru ríki en lögbæru ríki.

Málsmeðferð og umfang réttarins.

- Að því er varðar beitingu 21. gr. þessa samnings skal hinum tryggða eða aðstandendum hans vera skylt að skrá sig þegar í stað hjá stofnun á búsetustað. Rétturinn til aðstoðar í búseturíki skal vottfestur með skjali sem þar til bær stofnun gefur út að beiðni hins tryggða eða að beiðni stofnunar á búsetustað.
- Skjalið, sem um getur í 1. mgr., skal gilda þangað til þar til bær stofnun tilkynnir stofnun á búsetustað um ógildingu þess. Stofnun á búsetustað skal tilkynna þar til bæru stofnuninni um allar skráningar skv. 1. mgr. og um allar breytingar eða ógildingu á skráningunni.
- Þessi grein gildir að breyttu breytanda um einstaklinga sem um getur í 26., 28., 29. og 30. gr. þessa samnings.

Endurgreiðsla heilbrigðisgjalds.

- Ef einstaklingur eða aðstandendur hans:
  - hafa fengið útgefið það skjal sem um getur í 1. mgr.,
  - hafa skráð það skjal hjá stofnuninni á búsetustað í samræmi við 1. mgr. og
  - heilbrigðisgjald hefur verið greitt af þeim einstaklingi eða aðstandendum hans, eða fyrir hönd þeirra, til búseturíkisins sem hluti af umsókn um leyfi til komu, dvalar, atvinnu eða búsetu í því ríki,

getur einstaklingurinn eða aðstandendur hans sótt um endurgreiðslu (að fullu eða að hluta, eftir því sem við á) á greiddu heilbrigðisgjaldi til stofnunarinnar í búseturíkinu.

5. Ef krafa er gerð í samræmi við 1. mgr. skal stofnunin í búseturíki taka ákvörðun um þá kröfu innan þriggja almanaksmánaða, frá og með þeim degi þegar krafan var móttækin, og skal hún endurgreiða greidd heilbrigðisgjöld í samræmi við skilyrði þessarar greinar.
6. Ef gildistími skjalsins, sem um getur í 1. mgr., er skemmri en tímabilið sem heilbrigðisgjald hefur verið greitt fyrir, skal endurgreiðslan ekki vera hærri en sá hluti heilbrigðisgjaldsins sem samsvarar því tímabili sem skjalið er gefið út fyrir.
7. Hafi heilbrigðisgjaldið verið greitt fyrir hönd einstaklings, sem heyrir undir þessa grein, af öðrum einstaklingi er heimilt að endurgreiða þeim einstaklingi.

22. gr.

Dvöl í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.

Málsmeðferð og umfang réttarins.

1. Að því er varðar beitingu 23. gr. þessa samnings skal hinn tryggði afhenda þeim, sem veitir heilbrigðisaðstoð í ríkinu þar sem dvalið er, réttindaskjal sem þar til bær stofnun gefur út og þar sem tilgreindur er réttur hans til aðstoðar. Ef hinn tryggði hefur ekki slíkt skjal undir höndum skal stofnun á dvalarstað, komi fram beiðni um slíkt eða ef það er að öðru leyti nauðsynlegt, snúa sér til þar til bæru stofnunarinnar í því skyni að útvega það.
2. Í skjalinu skal koma fram að hinn tryggði eigi rétt á aðstoð samkvæmt þeim skilyrðum sem mælt er fyrir um í 23. gr. þessa samnings með sömu skilmálum og eiga við um einstaklinga sem tryggðir eru samkvæmt löggjöf dvalarríkis og að hann skuli uppfylla kröfurnar í 1. viðbæti við þennan viðauka.
3. Aðstoðin, sem um getur í 1. mgr. 23. gr. þessa samnings, á við um þá aðstoð sem veitt er í dvalarríkinu, í samræmi við löggjöf þess, og sem verður nauðsynleg af læknisfræðilegum ástæðum, með það að markmiði að koma í veg fyrir að hinn tryggði sé neyddur til að snúa til baka til lögbæra ríkisins, áður en áætlaðri dvöl hans lýkur, til að fá nauðsynlega meðferð.

Málsmeðferð og tilhögun við greiðslu kostnaðar og endurgreiðslu vegna aðstoðar.

4. Ef hinn tryggði hefur í raun, að öllu leyti eða að hluta til, borið kostnað vegna aðstoðar sem er veitt innan ramma 23. gr. þessa samnings og ef löggjöfin, sem stofnun á dvalarstað beitir, leyfir endurgreiðslu á kostnaðinum til hins tryggða getur hann sent umsókn um endurgreiðslu til stofnunar á dvalarstað. Í því tilviki skal stofnunin endurgreiða einstaklingnum beint fjárhæð þess kostnaðar sem svarar til aðstoðarinnar innan þeirra marka og samkvæmt þeim endurgreiðslutaxta sem mælt er fyrir um í löggjöfinni sem hún starfar eftir.
5. Ef beiðni um endurgreiðslu slíks kostnaðar hefur ekki borist beint frá stofnun á dvalarstað skal þar til bær stofnun endurgreiða hlutaðeigandi einstaklingi þann kostnað, sem stofnað var til, í samræmi við þann endurgreiðslutaxta sem stofnun á dvalarstað beitir eða þá fjárhæð sem endurgreiða hefði átt stofnun á dvalarstað ef 46. gr. þessa viðauka hefði átt við í þessu tilviki. Stofnun á dvalarstað skal útvega þar til bæru stofnuninni, komi fram beiðni þar um, allar nauðsynlegar upplýsingar um þennan taxta eða fjárhæðir.
6. Þrátt fyrir 5. mgr. getur þar til bæra stofnunin ábyrgst endurgreiðslu kostnaðar, sem stofnað er til, innan þeirra marka og samkvæmt þeim endurgreiðslutaxta sem mælt er fyrir um í löggjöfinni sem hún starfar eftir, að því tilskildu að hinn tryggði hafi samþykkt að þessu ákvæði verði beitt gagnvart honum.
7. Ef ekki er kveðið á um endurgreiðslu í löggjöf dvalarríkis skv. 4. og 5. mgr. í viðkomandi tilviki getur þar til bær stofnun endurgreitt kostnaðinn innan þeirra marka og samkvæmt þeim endurgreiðslutaxta, sem mælt er fyrir um í löggjöfinni sem hún starfar eftir, án samþykkis hins tryggða.
8. Endurgreiðsla til hins tryggða skal ekki í neinu tilviki vera hærri en fjárhæð raunverulegs útlagðs kostnaðar sem hann hefur stofnað til.

9. Ef um veruleg útgjöld er að ræða getur þar til bæra stofnunin greitt hinum tryggða tiltekna fyrirframgreiðslu jafnskjótt og sá einstaklingur leggur fram umsókn um endurgreiðslu hjá henni.

Aðstandendur.

10. Ákvæði 1.–9. mgr. gilda að breyttu breytanda um aðstandendur hins tryggða.

Endurgreiðsla heilbrigðisgjalds til námsmanna.

11. Ef einstaklingur:
  - a) hefur undir höndum gilt réttindaskjal sem um getur í 1. viðbæti við þennan viðauka sem þar til bær stofnun gefur út,
  - b) hefur fengið inngöngu í æðri menntastofnun í öðru ríki en lögbæru ríki („námsríki“) til að stunda fullt nám, sem veitir menntun og hæfi á háskólastigi, sem er viðurkennt í því ríki, þ.m.t. prófskírteini, vottorð eða doktorsgráðu frá æðri menntastofnun, og getur einnig náð yfir undirbúningsnámskeið fyrir slíka menntun, í samræmi við landslög, eða skyldubundna þjálfun,
  - c) starfar ekki og hefur ekki starfað sem launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur í námsríkinu á því tímabili sem heilbrigðisgjaldið varðar og
  - d) heilbrigðisgjald hefur verið greitt af þeim einstaklingi eða fyrir hönd hans til námsríkisins sem hluti af umsókn um leyfi til komu, dvalar eða búsetu í þeim tilgangi að stunda fullt nám í því ríki,
  - e) getur einstaklingurinn sótt um endurgreiðslu (að fullu eða að hluta, eftir því sem við á) á greiddu heilbrigðisgjaldi til stofnunarinnar í námsríkinu.
12. Ef krafa er gerð í samræmi við 11. mgr. skal stofnunin í námsríkinu taka til meðferðar og gera upp þá kröfu innan hæfilegs tíma, en eigi síðar en innan þriggja almanaksmánaða frá og með þeim degi þegar krafan var móttækin, og endurgreiða greidd heilbrigðisgjöld í samræmi við skilyrði þessarar greinar.
13. Ef gildistími réttindaskjalsins, sem um getur í a-lið 11. mgr., er skemmri en tímabilið sem heilbrigðisgjald hefur verið greitt fyrir, skal endurgreiðsla heilbrigðisgjaldsins vera greidd upphæð sem samsvarar gildistíma þess skjals.
14. Hafi heilbrigðisgjaldið verið greitt fyrir hönd einstaklings, sem heyrir undir þessa grein, af öðrum einstaklingi er heimilt að endurgreiða þeim einstaklingi.
15. Ákvæði 11.–14. mgr. skulu gilda að breyttu breytanda um aðstandendur þess einstaklings.
16. Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. 8. gr. þessa samnings, getur námsríkið lagt á gjöld í samræmi við landslög sín að því er varðar aðstoð sem uppfyllir ekki viðmiðin sem sett eru fram í a-lið 1. mgr. 23. gr. þessa samnings og sem veitt er einstaklingi, sem fengið hefur endurgreiðslu á dvalartíma sínum, á tímabilinu sem endurgreiðslan tengist.

23. gr.

Fyrirframákveðin meðferð.

Málsmeðferð við leyfisveitingar.

1. Að því er varðar beitingu 1. mgr. 24. gr. þessa samnings skal hinn tryggði afhenda stofnun á dvalarstað skjal sem þar til bær stofnun gefur út. Að því er varðar þessa grein merkir „þar til bær stofnun“ stofnun sem ber kostnað af fyrirframákveðinni meðferð; í þeim tilvikum, sem um getur í 4. mgr. 24. gr. og 5. mgr. 31. gr. þessa samnings, þar sem aðstoð, sem veitt er í búseturíki, er endurgreidd á grunni fastrar fjárhæðar, merkir „þar til bær stofnun“ stofnun á búsetustað.
2. Ef hinn tryggði er ekki búsettur í lögbæra ríkinu skal hann biðja um heimild frá stofnun á búsetustað sem sendir hana tafarlaust áfram til þar til berrar stofnunar. Í því tilviki skal stofnun á búsetustað staðfesta með yfirlýsingu hvort skilyrðunum, sem sett eru fram í öðrum málslíð 2. mgr. 24. gr. þessa samnings, er fullnægt í búseturíkinu. Þar til bær stofnun getur einungis neitað að veita umbeðið leyfi ef þeim skilyrðum, sem sett eru fram í öðrum málslíð 2. mgr. 24. gr. þessa samnings, hefur ekki verið fullnægt í búseturíki hins tryggða að mati stofnunar á búsetustað eða ef lögbæra ríkið sjálft getur veitt sömu meðferð innan þeirra tímamarka sem réttlæta má lækisfræðilega miðað við núverandi heilsufarsástand hans og líklega framvindu sjúkdómsins. Þar til bær stofnun skal tilkynna stofnun á búsetustað um ákvörðun sína.

Ef svar berst ekki innan þess frests, sem settur er í landslöggjöf, skal líta svo á að þar til bær stofnun hafi veitt leyfið.

3. Ef hinn tryggði er ekki búsettur í lögbæra ríkinu, en hefur þörf fyrir brýna lífsnauðsynlega meðferð og ekki er hægt að synja um leyfi samkvæmt öðrum málslíð 2. mgr. 24. gr. þessa samnings, skal stofnun á búsetustað veita leyfið fyrir hönd þar til bæru stofnunarinnar og tilkynna þar til bæru stofnuninni um það þegar í stað.
Þar til bær stofnun skal samþykkja niðurstöður og meðferðarúrræði þeirra lækna sem stofnun á búsetustað, sem gefur út leyfið, hefur samþykkt í tengslum við brýna þörf á lífsnauðsynlegri meðferð.
4. Hvenær sem er, meðan á málsmeðferð um veitingu leyfisins stendur, skal þar til bær stofnun halda þeim rétti að láta lækni hjá dvalar- eða búseturíkinu, sem hún sjálf velur, skoða hinn tryggða.
5. Stofnun á dvalarstað skal, með fyrirvara um ákvarðanir um leyfi, tilkynna þar til bærrí stofnun ef svo virðist sem það sé læknisfræðilega viðeigandi að bæta við þá meðferð sem fellur undir fyrirbyggjandi leyfi.

Greiðsla kostnaðar vegna aðstoðar sem hinn tryggði stofnar til.

6. Með fyrirvara um 7. mgr., gilda 4. og 5. mgr. 22. gr. þessa viðauka að breyttu breytanda.
7. Ef hinn tryggði hefur í raun borið kostnað, í heild eða að hluta, af leyfðri lækni meðferð og sá kostnaður, sem þar til bær stofnun er skyldug til að endurgreiða stofnun á dvalarstað eða hinum tryggða skv. 6. mgr. (raunkostnaður), er lægri en sá kostnaður sem þar til bær stofnun hefði borið vegna sömu meðferðar í lögbæra ríkinu (hugsaður kostnaður), skal þar til bær stofnun endurgreiða, samkvæmt beiðni, meðferðarkostnað sem hinn tryggði hefur stofnað til, allt að þeirri fjárhæð sem hugsaði kostnaðurinn er hærri en raunkostnaður. Endurgreiðslufjárhæðin má hins vegar ekki vera hærri en raunkostnaður hins tryggða og getur miðast við þá fjárhæð sem hinn tryggði hefði orðið að greiða ef meðferðin hefði verið veitt í lögbæra ríkinu.

Greiðsla ferða- og dvalarkostnaðar sem hluta af fyrirframákveðinni meðferð.

8. Ef kveðið er á um í landslöggjöf, sem þar til bær stofnun starfar eftir, endurgreiðslu ferða- og dvalarkostnaðar sem óaðskiljanlegs hluta meðferðar hins tryggða skal sú stofnun taka á sig kostnað vegna hlutaðeigandi einstaklings og, ef nauðsyn krefur, vegna einstaklings sem verður að fylgja honum þegar leyfi til meðferðar í öðru ríki hefur fengist.

Aðstandendur.

9. Ákvæði 1.–8. mgr. gilda að breyttu breytanda um aðstandendur hins tryggða.

24. gr.

Bætur í peningum vegna óvinnufærni þegar dvalið er eða búiið í öðru ríki en lögbæru ríki.

Málsmeðferð sem hinum tryggða ber að fylgja.

1. Ef þess er krafist í löggjöf lögbæra ríkisins að hinn tryggði framvísi vottorði til að eiga rétt á bótum í peningum vegna óvinnufærni skv. 1. mgr. 25. gr. þessa samnings skal hinn tryggði biðja þann lækni í búseturíkinu, sem lagði mat á heilsufar hans, um að votta óvinnufærni hans og hversu lengi hún muni að líkindum vara.
2. Hinn tryggði skal senda vottorðið til þar til bærrar stofnunar innan þess frests sem mælt er fyrir um í löggjöf lögbæra ríkisins.
3. Ef lækna, sem veita meðferð í búseturíkinu, gefa ekki út vottorð um óvinnufærni en slíkra vottorða er krafist samkvæmt löggjöf lögbæra ríkisins skal hlutaðeigandi einstaklingur sækja um það beint til stofnunar á búsetustað. Sú stofnun skal þegar í stað gera ráðstafanir til að fá læknisfræðilegt mat á óvinnufærni einstaklingsins og að gengið verði frá vottorðinu sem um getur í 1. mgr. Vottorðið skal þegar í stað framsent til þar til bærrar stofnunar.
4. Framsending skjalsins, sem um getur í 1., 2. og 3. mgr., skal ekki veita hinum tryggða undanþágu frá því að uppfylla þær skyldur sem kveðið er á um í gildandi löggjöf, einkum með tilliti til vinnuveitanda hans. Eftir því sem við á getur vinnuveitandi eða þar til bær stofnun farið fram á það við launþegann að hann taki þátt í starfsemi sem stuðlar að endurkomu hans á vinnumarkað.

Málsmeðferð sem stofnun búseturíkisins ber að fylgja.

5. Að beiðni þar til bærrar stofnunar skal stofnun á búsetustað sjá um nauðsynlegt eftirlit með hlutaðeigandi einstaklingi eða læknisskoðun á honum í samræmi við löggjöfina sem síðarnefnda stofnunin beitir. Í skýrslu læknis skal tekið sérstaklega fram hversu lengi hlutaðeigandi einstaklingur verði að líkindum óvinnufær og skal stofnun á búsetustað senda skýrsluna til þar til bærrar stofnunar án tafar.

Málsmeðferð sem þar til bærri stofnun ber að fylgja.

6. Þar til bær stofnun skal áskilja sér rétt til að láta lækni sem hún sjálf velur skoða hinn tryggða.
7. Með fyrirvara um annan málslið 1. mgr. 25. gr. þessa samnings skal þar til bær stofnun greiða bætur í peningum beint til hlutaðeigandi einstaklings og skal, þegar nauðsyn krefur, tilkynna stofnun á búsetustað um það.
8. Að því er varðar beitingu 1. mgr. 25. gr. þessa samnings skulu einstök atriði vottorðsins um óvinnufærni hins tryggða, sem gefið er út í öðru ríki á grundvelli niðurstaðna læknis eða stofnunar um heilsufar, hafa sama lagalega gildi og vottorð sem gefið er út í lögbæra ríkinu.
9. Ef þar til bær stofnun synjar um greiðslu bóta í peningum skal hún tilkynna hinum tryggða og á sama tíma stofnun á búsetustað um ákvörðunina.

Málsmeðferð þegar dvalið er í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.

10. Ákvæði 1.–9. mgr. gilda að breyttu breytanda þegar hinn tryggði dvelur í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.

25. gr.

Iðgjöld lífeyrisþega.

Ef einstaklingur fær lífeyri frá fleiri en einu ríki skal fjárhæð iðgjalda, sem dregin eru frá öllum greiddum lífeyri, ekki undir neinum kringumstæðum vera hærri en sú fjárhæð sem dregin væri af einstaklingi sem fær sömu fjárhæð í lífeyri frá lögbæra ríkinu.

2. KAFLI

BÆTUR VEGNA VINNUSLYSA OG ATVINNUSJÚKDÓMA

26. gr.

*Réttur til aðstoðar og bóta í peningum þegar dvalið eða
búið er í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.*

1. Að því er varðar beitingu 37. gr. þessa samnings gilda málsmeðferðarreglurnar sem mælt er fyrir um í 21.–24. gr. þessa viðauka að breyttu breytanda.
2. Þegar sérstök aðstoð er veitt í tengslum við vinnuslys og atvinnusjúkdóma, samkvæmt landslöggjöf búsetu- eða dvalarríkisins, skal stofnun ríkisins tilkynna þar til bærri stofnun um það tafarlaust.

27. gr.

*Málsmeðferð þegar um er að ræða vinnuslys eða atvinnusjúkdóm
sem á sér stað í öðru ríki en hinu lögbæra ríki.*

1. Ef vinnuslys verður eða atvinnusjúkdómur er fyrst greindur í öðru ríki en lögbæru ríki skal gefa yfirlýsingu eða tilkynna um vinnuslysið eða atvinnusjúkdóminn í samræmi við löggjöf lögbærs ríkis, svo framarlega sem ákvæði um yfirlýsingu eða tilkynningu fyrirfinnast í landslöggjöf, án þess að það skerði önnur lagaákvæði sem í gildi eru í ríkinu þar sem vinnuslysið varð eða atvinnusjúkdómurinn var fyrst greindur og gilda þau ákvæði áfram í slíku tilviki. Yfirlýsinguna eða tilkynninguna skal senda þar til bærri stofnun.
2. Stofnun í ríki, þar sem vinnuslysið átti sér stað eða atvinnusjúkdómurinn var fyrst greindur, skal tilkynna þar til bærri stofnun um læknisvottorð sem gefin eru út á yfiráðasvæði þess ríkis.
3. Verði slys á ferð til eða frá vinnu á yfiráðasvæði annars ríkis en lögbærs ríkis, og nauðsynlegt er að rannsókn fari fram á yfiráðasvæði fyrrnefnda ríkisins til þess að ákvarða viðeigandi bótarétt, getur þar til bær stofnun tilnefnt einstakling til þess sem skal tilkynna yfirvöldum ríkisins þar um.

Stofnanirnar skulu vinna saman að því að meta allar viðeigandi upplýsingar og fara yfir skýrslur og önnur gögn varðandi slysið.

4. Þegar meðferð er lokið skal senda, að beiðni þar til bærrar stofnunar, ítarlega skýrslu og læknisvottorð varðandi afleiðingar slyssins eða sjúkdómsins til frambúðar, sérstaklega varðandi núverandi ástand hins slasaða, svo og bata eða stöðugleika ástands hans. Stofnun á dvalar- eða búsetustað, eftir því sem við á, skal greiða kostnaðinn samkvæmt töxtum viðkomandi stofnunar en hefur endurkröfurétt á hendur þar til bærrí stofnun.
5. Þar til bær stofnun skal, samkvæmt beiðni stofnunar á búsetu- eða dvalarstað, eftir því sem við á, tilkynna henni um ákvörðun sína um þann tíma sem hlutaðeigandi teljist hafa náð bata eða ástand hans orðið stöðugt og, eftir því sem við á, ákvörðun um að veita lífeyrisgreiðslur.

28. gr.

Ágreiningur um hvort rekja megi sjúkdóm eða slys til atvinnu.

1. Þegar þar til bær stofnun dregur í efa að beita eigi löggjöf um vinnuslys eða atvinnusjúkdóma skv. 2. mgr. 37. gr. þessa samnings skal hún þegar í stað tilkynna það þeirri stofnun á dvalar- eða búsetustað sem veitt hefur aðstoðina og telst hún þá falla undir sjúkratryggingabætur.
2. Þegar þar til bær stofnun hefur tekið lokaákvörðun um þetta skal hún þegar í stað tilkynna það þeirri stofnun á dvalar- eða búsetustað sem veitt hefur aðstoðina. Verði niðurstaðan sú að ekki sé um vinnuslys eða atvinnusjúkdóm að ræða skal veita aðstoðina áfram sem sjúkrabætur, eigi hlutaðeigandi einstaklingur rétt á þeim. Sé um vinnuslys eða atvinnusjúkdóm að ræða skal líta á sjúkraaðstoð, sem hlutaðeigandi einstaklingur hefur fengið, sem aðstoð vegna vinnuslyss eða atvinnusjúkdóms frá þeim degi sem vinnuslysið átti sér stað eða atvinnusjúkdómurinn var fyrst greindur.
3. Ákvæði 6. mgr. 6. gr. þessa viðauka gilda að breyttu breytanda.

29. gr.

Málsmeðferð þegar rekja má atvinnusjúkdóm til starfa í tveimur eða fleiri ríkjum.

1. Í þeim tilvikum sem um getur í 39. gr. þessa samnings skal senda yfirlýsingu eða tilkynningu um atvinnusjúkdóm til þar til bærrar stofnunar að því er varðar atvinnusjúkdóma í ríkinu sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir löggjöf hjá þegar hann gegndi síðast því starfi sem telja má líklegt að hafi orsakað umræddan sjúkdóm. Þegar stofnunin, sem yfirlýsingin eða tilkynningin var send til, staðfestir að starf, sem telja má líklegt að orsakað hafi umræddan atvinnusjúkdóm, hafi síðast verið stundað samkvæmt löggjöf annars ríkis skal hún senda yfirlýsingu eða tilkynningu ásamt fylgiskjölum til samsvarandi stofnunar í því ríki.
2. Ef stofnun í ríkinu, sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir löggjöf hjá þegar hann gegndi síðast starfi sem telja má líklegt að orsakað hafi umræddan atvinnusjúkdóm, staðfestir að hlutaðeigandi einstaklingur eða eftirlifendur hans fullnægja ekki skilyrðum þeirrar löggjafar, m.a. vegna þess að hlutaðeigandi einstaklingur gegndi aldrei í ríkinu starfi sem orsakaði atvinnusjúkdóminn eða vegna þess að ríkið viðurkennir ekki að sjúkdómurinn sé tengdur atvinnustarfsemi, skal stofnunin án tafar senda yfirlýsingu eða tilkynningu og öll vottorð, þ.m.t. skýrslur og niðurstöður úr læknisskoðunum sem fyrrgreinda stofnunin stóð fyrir, til stofnunar í fyrra ríkinu sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir löggjöf hjá þegar hann gegndi því starfi sem líkur eru á að hafi orsakað umræddan sjúkdóm.
3. Stofnanir skulu, eftir því sem við á, endurtaka málsmeðferðina sem sett er fram í 2. mgr., allt að samsvarandi stofnun í ríkinu sem setti löggjöfina sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir þegar hann gegndi fyrst umræddu starfi.

30. gr.

Upplýsingaskipti milli stofnana og fyrirframgreiðslur þegar ákvörðun um synjun er áfrýjað.

1. Við áfrýjun á ákvörðun um synjun bóta, sem tekin er hjá stofnun ríkis, sem hlutaðeigandi einstaklingur heyrði undir löggjöf hjá þegar hann gegndi starfi sem telja má líklegt að orsakað

hafi umræddan sjúkdóm, skal sú stofnun tilkynna það þeirri stofnun sem yfirlýsing eða tilkynning var send til í samræmi við málsmeðferðina sem kveðið er á um í 2. mgr. 29. gr. þessa viðauka og um endanlega ákvörðun þegar hún liggur fyrir.

2. Ef einstaklingur á rétt á bótum samkvæmt löggjöf stofnunarinnar, sem yfirlýsingin eða tilkynningin var send til, skal sú stofnun greiða fyrir fram þá fjárhæð sem ákveðin er, eftir því sem við á, í samráði við stofnunina sem hafnaði bótakröfunni sem er áfrýjað, þannig að komið sé í veg fyrir ofgreiðslur. Síðarnefnda stofnunin skal endurgreiða fyrirframgreiðsluna ef áfrýjunin leiðir til þess að henni er skylt að greiða bæturnar. Sú fjárhæð verður síðan dregin frá þeim bótum sem hlutaðeigandi einstaklingi ber, í samræmi við málsmeðferðina sem kveðið er á um í 55. og 56. gr. þessa viðauka.
3. Ákvæði 6. mgr. 6. gr. þessa viðauka gilda að breyttu breytanda.

31. gr.

Atvinnusjúkdómur ágerist.

Í tilvikum sem falla undir 40. gr. þessa samnings verður umsækjandinn að láta stofnun í því ríki, þar sem hann krefst réttar til bóta, fá upplýsingar um bætur sem hann hefur áður fengið vegna umrædds atvinnusjúkdóms. Sú stofnun getur snúið sér til hvernar þeirrar stofnunar annarrar sem var áður þar til bær stofnun til þess að afla þeirra upplýsinga sem hún telur nauðsynlegar.

32. gr.

Mat á óvinnufærni vegna fyrri eða síðari vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma.

Ef fyrri eða síðari óvinnufærni er til komin vegna vinnuslyss, sem hlutaðeigandi einstaklingur varð fyrir þegar hann heyrði undir löggjöf ríkis þar sem enginn greinarmunur er gerður á orsökum óvinnufærninnar, skal þar til bær stofnun eða stofnun sem er tilnefnd af lögbæru yfirvaldi í hlutaðeigandi ríki:

- a) að beiðni þar til bærrar stofnunar í öðru ríki, veita upplýsingar um stig fyrri eða síðari óvinnufærni og, þar sem því verður við komið, upplýsingar sem gætu auðveldað ákvörðun um hvort sú óvinnufærni sem um ræðir orsakaðist af vinnuslysi í skilningi löggjafar annars ríkis sem þar til bær stofnun starfar eftir,
- b) taka til greina, í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir að því er varðar rétt til bóta og um ákvörðun bótafjárhæðar, það stig óvinnufærni sem rekja má til þessara fyrri eða síðari tilvika.

33. gr.

Umsóknir um lífeyri eða viðbótargreiðslur og meðferð þeirra.

Til að fá lífeyri eða viðbótargreiðslur samkvæmt löggjöf ríkis skal hlutaðeigandi einstaklingur eða eftirlifendur hans, sem búsettir eru á yfirráðasvæði annars ríkis, senda umsóknina til þar til bærrar stofnunar eða stofnunar á búsetu- eða dvalarstað, eftir því sem við á, sem sendir hana áfram til þar til bærrar stofnunar.

Í umsókninni skulu koma fram þær upplýsingar sem krafist er samkvæmt löggjöfinni sem þar til bær stofnun starfar eftir.

3. KAFLI

STYRKIR VEGNA ANDLÁTS

34. gr.

Umsókn um styrk vegna andláts.

Að því er varðar 43. og 44. gr. þessa samnings skal annaðhvort senda umsókn um styrk vegna andláts til þar til bærrar stofnunar eða til stofnunar á búsetu- eða dvalarstað umsækjanda sem sendir hana síðan til þar til bærrar stofnunar.

Í umsókninni skulu koma fram þær upplýsingar sem krafist er samkvæmt þeirri löggjöf sem þar til bær stofnun starfar eftir.

4. KAFLI ÖRORKUBÆTUR OG LÍFEYRIR VEGNA ELLI OG TIL EFTIRLIFENDA

35. gr.

Viðbótarákvæði um útreikning bóta.

- Við útreikning á fræðilegri fjárhæð bóta og raunverulegri fjárhæð bóta í samræmi við b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings, gilda reglurnar sem kveðið er á um í 3.–6. mgr. 11. gr. þessa viðauka.
- Ef ekki er tekið tillit til tímabila frjálsra trygginga eða frjálsra viðvarandi trygginga, skv. 3. mgr. 11. gr. þessa viðauka, skal stofnun í því ríki, sem setti löggjöfina sem tímabilunum var lokið samkvæmt, reikna út fjárhæðina sem samsvarar þessum tímabilum samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir. Raunveruleg fjárhæð bóta, reiknuð út í samræmi við b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings, skal hækkuð um fjárhæð sem samsvarar tímabilum frjálsra trygginga eða frjálsra viðvarandi trygginga.
- Stofnun í hverju ríki skal reikna út, samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, fjárhæð sem greiða ber og svarar til tímabila frjálsra trygginga eða frjálsra viðvarandi trygginga sem, skv. c-lið 3. mgr. 52. gr. þessa samnings, skulu ekki falla undir reglur annars ríkis varðandi afturköllun, lækkun eða tímabundna niðurfellingu.
Ef sú löggjöf, sem þar til bær stofnun starfar eftir, leyfir ekki að fjárhæðin sé ákvörðuð beint, á grundvelli þess að löggjöfin gerir ráð fyrir mismunandi vægi tryggingatímabila, er hægt að fastsetja hugsaða fjárhæð. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal mæla fyrir um nákvæma tilhögun við ákvörðun á hugsuðu fjárhæðinni.

36. gr.

Umsóknir um bætur.

Framlagning umsókna um elli- og eftirlifendalífeyri.

- Umsækjandi skal leggja fram umsókn hjá stofnun á búsetustað sínum eða hjá stofnun í því ríki sem setti þá löggjöf sem gildi síðast. Ef hlutaðeigandi einstaklingur hefur aldrei heyrt undir löggjöfina sem stofnun á búsetustað starfar eftir skal sú stofnun senda umsóknina til stofnunar í því ríki sem setti þá löggjöf sem gildi síðast.
- Afhendingardagur umsóknar skal gilda í öllum viðkomandi stofnunum.
- Ef umsækjandinn hefur ekki, þrátt fyrir 2. mgr., þótt hann hafi verið beðinn um það, veitt upplýsingar um þá staðreynd að hann hafi verið launþegi eða hafi haft búsetu í öðrum ríkjum skal sá dagur þegar umsækjandinn lýkur við upphaflega umsókn eða sendir nýja vegna starfs- eða búsetutímabila í ríki sem vantaði teljast afhendingardagur umsóknar til þeirrar stofnunar sem starfar eftir umræddri löggjöf, séu ákvæði hennar hagstæðari.

37. gr.

Vottorð og upplýsingar sem leggja á fram með umsókn umsækjandans.

- Umsækjandi skal leggja fram umsókn í samræmi við ákvæði þeirrar löggjafar sem stofnunin, sem um getur í 1. mgr. 36. gr. þessa viðauka, starfar eftir, ásamt þeim fylgiskjölum sem krafist er samkvæmt löggjöfinni. Umsækjandinn skal einkum leggja fram allar tiltækar viðeigandi upplýsingar og fylgiskjöl er varða tryggingatímabil (stofnanir, kenninúmer), starf (vinnuveitendur) eða sjálfstætt starf (eðli og staðsetning starfseminnar) og búsetu (heimilisföng) sem kann að vera lokið samkvæmt annarri löggjöf, sem og lengd tímabilanna.
- Þegar umsækjandi fer fram á frestun á veitingu bóta vegna elli í samræmi við 1. mgr. 49. gr. þessa samnings, samkvæmt löggjöf eins eða fleiri ríkja, skal hann taka það fram í umsókn sinni og tilgreina samkvæmt hvaða löggjöf hann fer fram á frestunina. Til að gera umsækjanda kleift að nýta þann rétt skulu viðkomandi stofnanir, að beiðni umsækjandans, tilkynna umsækjanda um allar fyrirliggjandi upplýsingar sem þær hafa aðgang að, þannig að hann geti metið kosti þess að fá bætur, sem hann kann að sækja um, á sama tíma eða í samfellu.
- Ef umsækjandi afturkallar umsókn um bætur, sem eru veittar samkvæmt löggjöf tiltekins ríkis, skal sú afturköllun ekki teljast jafnframt afturköllun á umsóknum um bætur samkvæmt löggjöf annars ríkis.

38. gr.

*Meðferð umsókna hjá viðkomandi stofnunum.***Tengistofnun.**

1. Hér á eftir skal stofnunin, þar sem umsókn um bætur er lögð fram eða sem umsóknin er framsend til í samræmi við 1. mgr. 36. gr. þessa viðauka, nefnd „tengistofnun“. Ekki skal vísa til stofnunar á búsetustað sem tengistofnunar ef hlutaðeigandi einstaklingur hefur aldrei heyrt undir þá löggjöf sem sú stofnun starfar eftir.
2. Þessi stofnun skal, auk þess að taka umsókn um bætur til meðferðar samkvæmt þeirri löggjöf sem hún starfar eftir, sem tengistofnun, hvetja til gagnaskipta, tilkynningar ákvarðana og nauðsynlegrar vinnslu vegna meðferðar viðkomandi stofnana á umsóknum og veita umsækjanda, samkvæmt beiðni, allar upplýsingar sem varða þætti meðferðarinnar sem upp kunna að koma samkvæmt þessum samningi og sjá til þess að umsækjandinn sé upplýstur um framvindu umsóknarinnar.

Meðferð umsókna um elli- og eftirlifendalífeyri.

3. Tengistofnunin skal tafarlaust senda umsókn um bætur, öll tiltæk skjöl og, eftir því sem við á, viðeigandi skjöl sem umsækjandi hefur afhent öllum stofnunum sem um ræðir, þannig að þær geti samtímis hafið meðferð umsókna. Tengistofnun skal tilkynna öðrum stofnunum um trygginga- eða búsetutímabil sem heyra undir löggjöfina sem hún starfar eftir. Hún skal einnig tilgreina hvaða skjöl skal leggja fram síðar og koma til viðbótar umsókninni eins fljótt og unnt er.
4. Hver og ein stofnun sem um ræðir skal upplýsa tengistofnunina og aðrar viðkomandi stofnanir, eins fljótt og auðið er, um trygginga- eða búsetutímabil sem falla undir þá löggjöf sem þær starfa eftir.
5. Hver og ein þeirra stofnana sem um ræðir skal reikna fjárhæð bóta í samræmi við 51. gr. þessa samnings og tilkynna tengistofnuninni og öðrum viðkomandi stofnunum um ákvörðun sína og fjárhæð bóta til greiðslu og miðla þeim upplýsingum sem krafist er vegna 52.–54. gr. þessa samnings.
6. Staðfesti stofnun, á grundvelli þeirra upplýsinga, sem um getur í 2. og 3. mgr. þessarar greinar, að 2. eða 3. mgr. 56. gr. þessa samnings eigi við skal hún tilkynna tengistofnuninni og öðrum viðkomandi stofnunum um það.

39. gr.

Umsækjanda tilkynnt um ákvarðanir.

Hver stofnun skal tilkynna umsækjanda um þær ákvarðanir sem hún hefur tekið í samræmi við gildandi löggjöf. Með hverri ákvörðun skal tilgreina lagaúrræði og áfrýjunarfresti.

40. gr.

Ákvörðun um örorkustig.

Sérhver stofnun skal, í samræmi við þá löggjöf sem hún starfar eftir, eiga þess kost að láta lækni eða annan sérfræðing, sem hún sjálf velur, skoða umsækjandann í því skyni að ákvarða örorkustig. Engu að síður skal stofnun ríkis taka tillit til skjala, læknskýrsla og upplýsinga vegna umsýslu, sem safnað hefur verið hjá stofnunum annarra ríkja, eins og þau hefðu verið unnin á hennar eigin yfirlýðingum.

41. gr.

Greiðsla bóta til bráðabirgða og fyrirframgreiðsla bóta.

1. Þrátt fyrir 7. gr. þessa viðauka skal hver sú stofnun sem ákvarðar, á meðan meðferð umsókna um bætur stendur yfir, að umsækjandi eigi rétt á sjálfstæðum bótum samkvæmt gildandi löggjöf, í samræmi við a-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings, greiða þær bætur tafarlaust. Sú greiðsla skal teljast vera til bráðabirgða ef niðurstaða meðferðar umsókna gæti haft áhrif á fjárhæðina.
2. Hvenær sem það má vera ljóst af fyrirliggjandi upplýsingum að umsækjandi eigi rétt á greiðslum frá stofnun skv. b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings skal sú stofnun greiða honum fyrir fram og

skal sú fjárhæð vera eins nálægt fjárhæðinni, sem verður að líkindum greidd skv. b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings, og unnt er.

3. Sérhver stofnun, sem er skyldug til að greiða bætur til bráðabirgða eða fyrir fram skv. 1. eða 2. mgr., skal tilkynna umsækjandanum það tafarlaust, vekja sérstaka athygli hans á því að um bráðabirgðaráðstöfun sé að ræða og um hvers konar áfrýjunarrétt samkvæmt löggjöfni sem hún starfar eftir.

42. gr.

Nýr útreikningur bóta.

1. Ef um er að ræða nýjan útreikning bóta, í samræmi við 4. mgr. 49. gr. og 1. mgr. 57. gr. þessa samnings, skal 41. gr. þessa viðauka gilda, að breyttu breytanda.
2. Ef um er að ræða nýjan útreikning, afturköllun eða frestun bóta skal stofnunin, þar sem ákvörðunin var tekin, tilkynna hlutaðeigandi einstaklingi það tafarlaust og tilkynna það sérhverri stofnun þar sem hlutaðeigandi einstaklingur á rétt á bótum.

43. gr.

Ráðstafanir til að hraða útreikningi bóta.

1. Til að auðvelda og hraða meðferð umsókna og greiðslu bóta skulu stofnanir sem starfa eftir þeirri löggjöf sem einstaklingurinn hefur heyrt undir:
  - a) skiptast á eða gera aðgengilega stofnunum annarra ríkja þá þætti sem sanna deili á einstaklingum sem skipta úr einni gildandi löggjöf yfir í aðra og tryggja í sameiningu að þessum þáttum sé viðhaldið og að samræmi sé á milli þeirra eða að öðrum kosti gefa þessum einstaklingum kost á beinum aðgangi að þeim,
  - b) nægilega löngu áður en lágmarksaldri er náð til að hefja lífeyrisgreiðslur eða þeim aldri sem ákvarðaður er í löggjöf einstakra landa, skiptast á eða gera aðgengilegar hlutaðeigandi einstaklingi og stofnunum annarra ríkja upplýsingar (tímabil sem lokið er eða aðrir mikilvægir þættir) um rétt einstaklinga til lífeyris sem hafa skipt úr einni gildandi löggjöf yfir í aðra eða, reynist það ekki mögulegt, upplýsa þessa einstaklinga um eða gefa þeim möguleika á að kynna sér væntanleg bótaréttindi.
2. Að því er varðar 1. mgr. skal sameiginlega stjórnarsýslunefndin koma sér saman um þá upplýsingaþætti sem skipst er á eða gerðir eru aðgengilegir og fastsetja viðeigandi málsmeðferðarreglur og fyrirkomulag, með tilliti til sérkenna, stjórnarsýslu- og tæknilegs skipulags og þess tæknibúnaðar sem lífeyriskerfi hvers lands hefur yfir að ráða. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal tryggja að þessum lífeyriskerfum sé komið til framkvæmda með því að skipuleggja eftirfylgni vegna þeirra ráðstafana sem gerðar eru og beitingu þeirra.
3. Að því er varðar 1. mgr. ætti sú stofnun í fyrsta ríkinu, sem úthlutar einstaklingi persónulegu kenninúmeri (PIN-númer) vegna stjórnarsýslu almannatrygginga, að fá upplýsingarnar sem um getur í þessari grein.

44. gr.

Samræmingarráðstafanir í ríkjunum.

Með fyrirvara um 50. gr. þessa samnings skal, ef í landslögum er að finna reglur til að ákvarða hvaða stofnun ber ábyrgð eða hvaða kerfi eigi við eða til að heimfæra tryggingatímabil undir sérstakt kerfi, beita þessum reglum og taka einvörðungu tillit til tryggingatímabila sem lokið er samkvæmt löggjöf viðkomandi ríkis.

5. KAFLI

ATVINNULEYSISBÆTUR

45. gr.

Söfnun tímabila og útreikningar bóta.

1. Ákvæði 1. mgr. 11. gr. þessa viðauka gilda að breyttu breytanda um 58. gr. þessa samnings. Með fyrirvara um undirliggjandi skuldbindingar viðkomandi stofnana getur hlutaðeigandi einstaklingur lagt fram hjá þar til bærri stofnun skjal, gefið út af stofnun í ríkinu þar sem viðkomandi

- einstaklingur heyrði undir löggjöf í síðasta starfi sínu sem launþegi eða sem sjálfstætt starfandi einstaklingur, með upplýsingum um þau tímabil sem lokið er samkvæmt þeirri löggjöf.
2. Að því er varðar beitingu 59. gr. þessa samnings skal þar til bær stofnun í ríki, þar sem gert er ráð fyrir því í löggjöfinni að útreikningur bóta fari eftir fjölda aðstandenda, einnig taka tillit til aðstandenda hlutaðeigandi einstaklings sem búsettir eru í öðru ríki á sama hátt og væru þeir búsettir í hinu lögbæra ríki. Þetta ákvæði gildir ekki ef annar einstaklingur á rétt á atvinnuleysisbótum í búseturíki aðstandenda sem eru reiknaðar út á grundvelli fjölda aðstandenda.

IV. BÁLKUR FJÁRHAGSÁKVÆÐI

1. KAFLI

ENDURGREIÐSLA KOSTNAÐAR VEGNA BÓTA VIÐ BEITINGU 36. OG 42. GR. ÞESSA SAMNINGS

1. ÞÁTTUR

ENDURGREIÐSLA Á GRUNDEVLLI RAUNVERULEGS KOSTNAÐAR

46. gr.

Meginreglur.

- Við beitingu 36. og 42. gr. þessa samnings skal þar til bær stofnun endurgreiða þeirri stofnun sem veitti aðstoð raunveruleg útgjöld vegna aðstoðarinnar, eins og þau koma fram í reikningum hennar, þó ekki í þeim tilvikum þegar 56. gr. þessa viðauka gildir.
- Ef raunveruleg útgjöld vegna aðstoðar, öll eða að hluta, sem um getur í 1. mgr., koma ekki fram í reikningum stofnunarinnar, sem veitti hana, skal ákvarða endurgreiðslufjárhæðina á grundvelli eingreiðslu sem er reiknuð út frá öllum viðeigandi upplýsingum í fyrirliggjandi gögnum. Sameiginlega stjórnáskilunefndin skal koma sér saman um hvaða grundvöll ber að nota við útreikning á eingreiðslunni og ákvarða fjárhæðina.
- Við útreikning á endurgreiðslunni má ekki taka til greina hærri taxta en notaður er vegna aðstoðar sem er veitt tryggðum einstaklingum, sem heyra undir löggjöfina sem stofnunin, sem veitir aðstoðina sem um getur í 1. mgr., starfar eftir.

2. ÞÁTTUR

ENDURGREIÐSLA Á GRUNDEVLLI FASTRA FJÁRHÆÐA

47. gr.

Tilgreining viðkomandi ríkis eða -ríkja.

- Þau ríki, sem um getur í 2. mgr. 36. gr. þessa samnings, þar sem lagalegt eða stjórnsýslulegt fyrirkomulag er með þeim hætti að endurgreiðslur á grundvelli raunverulegs kostnaðar eiga ekki við, eru tilgreind í 2. viðbæti við þennan viðauka.
- Fyrir ríkin, sem tilgreind eru í 2. viðbæti við þennan viðauka, skal endurgreiða fjárhæð aðstoðar sem veitt er til:
  - aðstandenda, sem eru ekki búsettir í sama ríki og hinn tryggði, eins og kveðið er á um í 21. gr. þessa samnings og til
  - lífeyrisþega og aðstandenda, eins og kveðið er á um í 1. mgr. 28. gr., 29. gr. og 30. gr. þessa samnings,
  - af þar til bærum stofnunum til þeirra stofnana sem veita þessa aðstoð á grundvelli fastrar fjárhæðar sem ákveðin er fyrir hvert almanaksár. Þessi fasta fjárhæð skal vera eins nálægt raunverulegum kostnaði og mögulegt er.

48. gr.

Aðferðir við útreikning á fastri mánaðarlegri fjárhæð og fastri heildarfjárhæð.

- Fyrir hvert kröfuríki skal föst mánaðarleg fjárhæð á einstakling (Fi) á almanaksári ákvörðuð með því að deila með 12 í árlegan meðaltalskostnað á einstakling (Yi), sundurliðað eftir aldursþópum (i), og bæta skerðingu (X) við niðurstöðuna í samræmi við eftirfarandi jöfnu:

$$F_i = Y_i * I / 12 * (1 - X)$$

Þar sem:

- stuðullinn ($i = 1, 2$ og 3) stendur fyrir aldurshópana þrjá sem notaðir eru til að reikna út fastar fjárhæðir:
  - $i = 1$: einstaklingar yngri en 20 ára,
  - $i = 2$: einstaklingar frá 20 til 64 ára,
  - $i = 3$: einstaklingar 65 ára og eldri,
  - Y_i táknar árlegan meðaltalskostnað á einstakling í aldurshópi i , eins og hann er skilgreindur í 2. mgr.,
  - reiknustuðullinn X (0,20 eða 0,15) stendur fyrir skerðingu eins og hún er skilgreind í 3. mgr.
2. Árlegur meðaltalskostnaður á einstakling (Y_i) í aldurshópi i skal fenginn með því að deila í árlegan kostnað vegna allrar aðstoðar, sem stofnanir kröfuríkisins veita öllum einstaklingum í viðkomandi aldurshópi, sem heyra undir löggjöf þess og eru búsettir innan yfirráðasvæðis þess, með meðalfjölda hlutaðeigandi einstaklinga í þeim aldurshópi á viðkomandi almanaksári.
  3. Lækkun fastrar mánaðarlegrar fjárhæðar skal að meginreglu til jafngilda 20% ($X = 0,20$). Hún skal jafngilda 15% ($X = 0,15$) fyrir lífeyrisþega og aðstandendur þeirra ef lögbæra ríkið er ekki tilgreint í 2. viðbæti við þennan viðauka.
  4. Fyrir hvert skuldarríki skal fasta heildarfjárhæðin á almanaksári vera summan af þeim fjárhæðum sem fást með því að margfalda, í hverjum aldurshópi i , ákveðna mánaðarlega fasta fjárhæð fyrir hvern einstakling með fjölda mánaða sem hlutaðeigandi einstaklingar hafa lokið í ríkinu, sem á kröfuna, í þeim aldursflokki.
Fjöldi mánaða, sem hlutaðeigandi einstaklingar hafa lokið í kröfuríkinu skal vera summan af almanaxmánuðum á því almanaksári þegar hlutaðeigandi einstaklingar höfðu, vegna búsetu sinnar á yfirráðasvæði kröfuríkisins, rétt til aðstoðar á því yfirráðasvæði á kostnað skuldarríkisins. Þessa mánuði skal ákvarða á grundvelli skrár sem stofnun á búsetustað heldur í þessu skyni og byggist á skriflegum sönnunargögnum sem þar til bær stofnun lætur í té um rétt bótþega.
  5. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin getur lagt fram tillögu sem felur í sér hverjar þær breytingar sem gætu reynst nauðsynlegar til að tryggja að útreikningar á föstu fjárhæðunum séu eins nálægt raunverulegum kostnaði og mögulegt er og að lækkanirnar sem um getur í 3. mgr. skili sér ekki í greiðslum, sem eru ekki í jafnvægi, eða tvöföldum greiðslum fyrir ríkin.
  6. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal ákveða aðferðir við að ákvarða þætti til útreiknings á föstu fjárhæðunum sem um getur í þessari grein.

49. gr.

Tilkynning um árlegan meðaltalskostnað.

Árlegur meðaltalskostnaður á einstakling í hverjum aldurshópi fyrir tiltekið ár skal tilkynntur til sameiginlegu stjórnarsýslunefndarinnar í síðasta lagi fyrir lok annars árs á eftir umræddu ári. Ef tilkynningin berst ekki fyrir tilgreindan frest mun árlegur meðaltalskostnaður á einstakling, sem sameiginlega stjórnarsýslunefndin ákvarðaði síðast fyrir fyrra ár, verða notaður.

3. ÞÁTTUR

SAMEIGINLEG ÁKVÆÐI

50. gr.

Málsmeðferð við endurgreiðslur milli stofnana.

1. Endurgreiðslur milli ríkjanna skulu fara fram eins fljótt og auðið er. Hverri viðkomandi stofnun er skylt að endurgreiða kröfur áður en frestirnir, sem um getur í þessum þætti, renna út, jafnskjótt og henni er það fært. Ágreiningur er varðar sérstaka kröfu skal ekki koma í veg fyrir endurgreiðslu annarrar kröfu eða annarra krafna.
2. Endurgreiðslur milli stofnana EFTA-ríkjanna innan EES og Breska konungsríkisins, sem kveðið er á um í 36. og 42. gr. þessa samnings, skulu eiga sér stað fyrir milligöngu samskiptastofnunar. Nota má sérstaka samskiptastofnun fyrir endurgreiðslur skv. 36. og 42. gr. þessa samnings.

51. gr.

Lokafrestir til að leggja fram og gera upp kröfur.

1. Kröfur, sem byggðar eru á raunverulegum kostnaði, skal leggja fram hjá samskiptastofnun í skuldarríkinu innan 12 mánaða frá lokum þess hálfra almanaksárs þegar þessar kröfur voru skráðar í reikninga kröfustofnunar.
2. Kröfur um fastar fjárhæðir fyrir almanaksár skal leggja fram hjá samskiptastofnun skuldarríkisins innan tólf mánaða tímabils frá lokum þess mánaðar þegar sameiginlega stjórnarsýslunefndin samþykkti meðalkostnað vegna viðkomandi árs. Skrárnar, sem um getur í 4. mgr. 48. gr. þessa viðauka, skal leggja fram fyrir lok ársins sem kemur næst á eftir viðmiðunarárinu.
3. Í því tilviki, sem um getur í 6. mgr. 6. gr. þessa viðauka, skal fresturinn, sem settur er fram í 1. og 2. mgr. þessarar greinar, ekki hefjast fyrr en þar til bær stofnun hefur verið tilgreind.
4. Kröfur, sem lagðar eru fram eftir að fresturinn, sem tilgreindur er í 1. og 2. mgr., rennur út, skulu ekki teknar til greina.
5. Skuldarstofnunin skal greiða samskiptastofnun kröfuríkisins, sem um getur í 50. gr. þessa viðauka, kröfurnar innan 18 mánaða frá lokum þess mánaðar þegar þær voru lagðar fram hjá samskiptastofnun skuldarríkisins. Þetta á ekki við um kröfur sem skuldarstofnun hefur hafnað með gildum rökum innan þess tímabils.
6. Allan ágreining varðandi kröfur skal leysa í síðasta lagi innan 36 mánaða frá þeim mánuði þegar krafan var lögð fram.
7. Sameiginlega stjórnarsýslunefndin skal auðvelda lokun reikninga í þeim tilvikum þegar lausn næst ekki innan tímabilsins sem um getur í 6. mgr. og skal, að fenginni rökstuddri beiðni frá einum af deiluaðilunum, láta í ljós skoðun sína á deilunni innan sex mánaða frá lokum þess mánaðar þegar málinu var vísað til hennar.

52. gr.

Vextir vegna greiðsludráttar og innborganir.

1. Frá lokum 18 mánaða tímabilsins, sem sett er fram í 5. mgr. 51. gr. þessa viðauka, getur kröfustofnun fært vexti til gjalda á útistandandi kröfur nema skuldarstofnunin hafi, innan sex mánaða frá lokum þess mánaðar þegar kröfurnar voru lagðar fram, borgað inn á a.m.k. 90% af heildarkröfunni sem er lögð fram skv. 1. eða 2. mgr. 51. gr. þessa viðauka. Fyrir þá hluta kröfunnar, sem innborgunin nær ekki yfir, má einungis færa vexti til gjalda frá lokum 36 mánaða tímabilsins sem sett er fram í 6. mgr. 51. gr. þessa viðauka.
2. Reikna skal vextina á grundvelli þeirra viðmiðunarvaxta sem sameiginlega stjórnarsýslunefndin hefur samþykkt. Gildandi viðmiðunarvextir skulu vera þeir vextir sem eru í gildi fyrsta dag þess mánaðar þegar greiðslan gjaldfellur.
3. Engri samskiptastofnun er skylt að samþykkja innborganir samkvæmt 1. mgr. Hafi samskiptastofnun hafnað slíku boði hefur kröfustofnun ekki lengur heimild til að færa til gjalda vexti á greiðslur sem dragast er varða umræddar kröfur aðrar en þær sem heyra undir annan málslíð 1. mgr.

53. gr.

Uppgjör ársreikninga.

Ríkin skulu tilkynna hvert öðru um fjárhæð þeirra krafna sem lagðar eru fram, gerðar eru upp eða sem er andmælt (afstaða þess sem á kröfu) og fjárhæð þeirra krafna, sem tekið er við, gerðar eru upp eða sem er andmælt (afstaða þess sem skuldar).

2. KAFLI
ENDURHEIMT Á VEITTUM BÓTUM SEM EKKI ERU GJALDFALLNAR,
ENDURHEIMT Á BRÁÐABIRGÐAGREIÐSLUM OG IÐGJÓLDUM,
SKULDAJÖFNUN OG AÐSTOÐ VIÐ ENDURHEIMT

1. ÞÁTTUR
MEGINREGLUR

54. gr.

Sameiginleg ákvæði.

Að því er varðar beitingu 67. gr. þessa samnings og innan þess ramma sem þar er skilgreindur skal endurheimt krafna, þegar því verður við komið, gerð með skuldajöfnun annaðhvort milli stofnana viðkomandi ríkja eða gagnvart hlutaðeigandi einstaklingum eða lögaðilum í samræmi við 55.–57. gr. þessa viðauka. Ef ekki er hægt að endurheimta allar eða einhverjar kröfur með skuldajöfnunar- aðferðinni skal endurheimta gjaldföllnu fjárhæðina sem eftir er í samræmi við 58.–68. gr. þessa viðauka.

2. ÞÁTTUR
SKULDAJÖFNUN

55. gr.

Bætur sem viðkomandi átti ekki tilkall til.

- Ef stofnun ríkis hefur greitt einstaklingi bætur sem hann á ekki rétt á getur hún, samkvæmt skilyrðum og innan takmarkana þeirrar löggjafar sem hún starfar eftir, farið fram á það við stofnun ríkis, sem ber ábyrgð á greiðslum til hlutaðeigandi einstaklings, að hún dragi óréttmætu fjárhæðina frá ógreiddum eftirstöðvum eða reglubundnum greiðslum sem hlutaðeigandi einstaklingur á eftir að fá greiddar, óháð því úr hvaða flokki almannatrygginga bæturnar eru greiddar. Stofnun síðarnefnda ríkisins skal draga frá fjárhæðina sem um ræðir, með þeim skilyrðum og takmörkunum sem löggjöf sú sem hún starfar eftir setur um þessa tegund skuldajöfnunaraðferðar, eins og stofnunin hefði sjálf ofgreitt bæturnar, og skal hún yfirfæra umrædda fjárhæð til stofnunarinnar sem greiddi óréttmætu bæturnar.
- Þrátt fyrir 1. mgr. er stofnun í ríki heimilt, þegar hún við veitingu eða endurskoðun örorkubóta, sem og elli- og eftirlifendalífeyris, skv. 3. og 4. kafla III. bálks þessa samnings, hefur greitt einstaklingi óréttmæta fjárhæð, að fara fram á það við stofnun ríkis, sem ber ábyrgð á greiðslu samsvarandi bóta til hlutaðeigandi einstaklings, að hún dragi ofgreiðsluna frá þeim eftirstöðvum sem hann á ógreiddar hjá henni. Eftir að síðarnefnda stofnunin hefur upplýst þá stofnun, sem greiddi óréttmæta fjárhæð, um eftirstöðvarnar skal stofnunin, sem greiddi óréttmætu fjárhæðina, tilkynna um óréttmætu fjárhæðina innan tveggja mánaða. Ef stofnunin, sem á að greiða eftirstöðvarnar, fær tilkynningu innan frestsins skal hún senda fjárhæðina, sem er dregin frá, til stofnunarinnar sem greiddi óréttmætar fjárhæðir. Renni fresturinn út skal sú stofnun tafarlaust greiða hlutaðeigandi einstaklingi eftirstöðvarnar.
- Hafi einstaklingur fengið aðstoð frá félagsþjónustu í einu ríki á tímabili þegar hann átti rétt á bótum samkvæmt löggjöf annars ríkis getur sá aðili, sem veitti aðstoðina, eigi hann lagalegan rétt á endurkröfu vegna bóta hlutaðeigandi einstaklings, farið fram á það við stofnun í öðru ríki, sem er ábyrg fyrir greiðslum bóta til hlutaðeigandi einstaklings, að hún dragi fjárhæð aðstoðarinnar frá þeirri fjárhæð sem það ríki greiðir hlutaðeigandi einstaklingi.

Þetta ákvæði gildir, að breyttu breytanda, um hvern þann aðstandanda hlutaðeigandi einstaklings sem hefur fengið aðstoð á yfirráðasvæði ríkis á sama tíma og hinn tryggði átti rétt á bótum samkvæmt löggjöf annars ríkis vegna sama aðstandanda.

Sú stofnun ríkis, sem greiddi óréttmæta fjárhæð vegna aðstoðar, skal senda yfirlýsingu um fjárhæðina sem greiða á til stofnunar hins ríkisins, sem skal síðan draga fjárhæðina frá, með þeim skilyrðum og takmörkunum sem mælt er fyrir um fyrir þessa tegund skuldajöfnunar í samræmi við löggjöfina sem hún starfar eftir, og yfirfæra fjárhæðina án tafar til stofnunarinnar sem greiddi óréttmætu fjárhæðina.

56. gr.

Bætur í peningum eða iðgjöld greidd til bráðabirgða.

1. Að því er varðar beitingu 6. gr. þessa viðauka skal sú stofnun, sem greiddi bætur í peningum til bráðabirgða, taka saman yfirlit yfir fjárhæðina sem greidd var til bráðabirgða og senda þeirri stofnun sem tilgreind var sem þar til bær stofnun eigi síðar en þremur mánuðum eftir að gildandi löggjöf hefur verið ákvörðuð eða stofnunin, sem ber ábyrgð á því að greiða bætur, hefur verið tilgreind.

Stofnunin, sem er tilgreind sem þar til bær stofnun til greiðslu bótanna, skal draga þá fjárhæð sem er til greiðslu vegna bráðabirgðagreiðslunnar frá eftirstöðvum samsvarandi bóta sem hún hefur ekki greitt hlutaðeigandi einstaklingi og skal án tafar senda frádregnu fjárhæðina til þeirrar stofnunar sem greiddi til bráðabirgða bætur í peningum.

Ef fjárhæð bóta, sem greiddar voru til bráðabirgða, er hærri en fjárhæð eftirstöðvanna eða ef engar eftirstöðvar eru skal sú stofnun, sem tilgreind hefur verið sem þar til bær stofnun, draga þá fjárhæð frá reglulegum greiðslum, með þeim skilyrðum og takmörkunum sem mælt er fyrir um fyrir þessa tegund skuldajöfnunar í samræmi við löggjöfina sem hún starfar eftir, og yfirfæra fjárhæðina án tafar til þeirrar stofnunar sem greiddi bætur í peningum til bráðabirgða.

2. Stofnunin, sem fékk iðgjöld greidd til bráðabirgða frá lögaðila eða einstaklingi, skal ekki endurgreiða fjárhæðina sem um ræðir til einstaklingsins sem greiddi iðgjöldin fyrr en hún hefur gengið úr skugga um það hjá þeirri stofnun, sem tilgreind var sem þar til bær stofnun, hvaða fjárhæð hún skuldar skv. 4. mgr. 6. gr. þessa viðauka.

Að beiðni þeirra stofnunar, sem tilgreind var sem þar til bær stofnun sem skal gera í síðasta lagi þremur mánuðum eftir að gildandi löggjöf hefur verið ákvörðuð, skal sú stofnun, sem hefur tekið við iðgjöldum til bráðabirgða, senda þau til þeirrar stofnunar, sem var tilgreind sem þar til bær stofnun fyrir það tímabil, í þeim tilgangi að gera upp aðstæður varðandi iðgjöld sem lögaðilar eða einstaklingar skulda henni. Yfirfærð iðgjöld skulu afturvirkir teljast greidd til þeirrar stofnunar sem tilgreind var sem þar til bær stofnun.

Ef fjárhæð iðgjalda, sem greidd voru til bráðabirgða, er hærri en sú fjárhæð sem lögaðili eða einstaklingur skuldar þeirri stofnun, sem tilgreind var sem þar til bær stofnun, skal sú stofnun, sem tók við iðgjöldunum til bráðabirgða, endurgreiða lögaðilanum eða hlutaðeigandi einstaklingi umframfjárhæðina.

57. gr.

Kostnaður vegna skuldajöfnunar.

- Ekki skal greiða kostnað ef skuldin er endurheimt með skuldajöfnun sem kveðið er á um í 55. og 56. gr. þessa viðauka.

3. ÞÁTTUR

ENDURHEIMT

58. gr.

Skilgreiningar og sameiginleg ákvæði.

1. Í þessum þætti er merking eftirfarandi hugtaka sem hér segir:
  - a) „krafa“: allar kröfur er varða iðgjöld eða óréttmætar bætur sem hafa verið greiddar eða veittar, þ.m.t. vextir, sektir, stjórnsluviðurlög og öll önnur gjöld og kostnaður í tengslum við kröfuna í samræmi við löggjöf ríkisins sem leggur fram kröfuna,
  - b) „umsóknaraðili“: að því er varðar hvert ríki, hver sú stofnun sem leggur fram beiðni um upplýsingar, tilkynningar eða endurheimt vegna kröfu eins og hún er skilgreind hér að framan,
  - c) „aðili sem beiðni er beint til“: að því er varðar hvert ríki, hver sú stofnun sem beina má beiðni um tilkynningar eða endurheimt til.
2. Beiðnir og hvers kyns tengdar orðsendingar milli ríkjanna skal að jafnaði senda fyrir milligöngu tilnefndra stofnana.
3. Hagnýtar framkvæmdaráðstafanir, þ.m.t. þær sem varða 4. gr. þessa viðauka og ákvörðun lágmarksfjárhæðar sem hægt er að biðja um endurheimt á, skulu vera á hendi sameiginlegu stjórnslunefndarinnar.

59. gr.

Beiðnir um upplýsingar.

1. Að beiðni umsóknaraðila skal aðilinn, sem beiðni er beint til, veita hverjar þær upplýsingar sem gætu komið umsóknaraðila að gagni við endurheimt kröfu.
2. Í því skyni að afla þessara upplýsinga skal aðilinn, sem beiðni er beint til, nota þær valdheimildir sem kveðið er á um í lögum, reglum eða stjórnisýsluvenju og gilda um endurheimt svipaðra krafna sem settar eru fram í hans eigin ríki. Í beiðni um upplýsingar frá umsóknaraðila skal tilgreina nafn, síðasta þekkt heimilisfang og hverjar þær aðrar viðkomandi upplýsingar til að sanna deili á hlutaðeigandi lögaðila eða einstaklingi sem upplýsingarnar varða og tegund og fjárhæð þeirrar kröfu sem beiðnin varðar.
3. Aðilanum, sem beiðni er beint til, er ekki skylt að veita upplýsingar:
  - a) sem hann gæti ekki fengið í þeim tilgangi að endurheimta svipaðar kröfur á eigin yferráðasvæði,
  - b) sem yrðu til þess að ljósra upp leyndarmálum á sviði viðskipta, iðnaðar eða fagstarfsemi eða
  - c) þegar birting þeirra væri líkleg til að hafa áhrif á öryggi eða stríða gegn allsherjarreglu ríkis.
4. Aðilinn, sem beiðni er beint til, skal tilkynna umsóknaraðilanum um ástæður þess að beiðni um upplýsingar er hafnað.

60. gr.

Tilkynningar.

1. Aðilinn sem beiðni er beint til skal, að beiðni umsóknaraðila og í samræmi við gildandi reglur um tilkynningar varðandi svipaða gerninga eða ákvarðanir á eigin yferráðasvæði, tilkynna viðtakanda um alla gerninga og ákvarðanir, þ.m.t. á vegum dómstóla, sem koma frá ríki umsóknaraðila og varða kröfu eða endurheimt hennar.
2. Í beiðni um tilkynningu skal tilgreina nafn, heimilisfang og hvers konar aðrar viðkomandi upplýsingar til að sanna deili á hlutaðeigandi viðtakanda sem umsóknaraðilinn hefur venjulega aðgang að, tegund og efni gerningsins eða ákvörðunarinnar sem tilkynna á og, ef nauðsyn krefur, nafn, heimilisfang og hvers konar aðrar viðkomandi upplýsingar til að sanna deili á skuldara og til tilgreiningar kröfunni sem gerningurinn eða ákvörðunin gildir um, sem og hvers konar aðrar upplýsingar sem að gagni mega koma.
3. Aðilinn, sem beiðni er beint til, skal án tafar tilkynna umsóknaraðilanum um aðgerðir sem gripið er til að hans beiðni, einkum um hvaða dag ákvörðunin eða gerningurinn var framsendur til viðtakanda.

61. gr.

Beiðni um endurheimt.

1. Að beiðni umsóknaraðila skal aðilinn sem beiðni er beint til endurheimta kröfur sem eru efni gernings sem heimilar fullnustumeðferð og sem umsóknaraðilinn gefur út, að því marki sem er heimilt og í samræmi við þau lög og stjórnisýsluvenju sem eru í gildi í ríki aðilans sem beiðninni er beint til.
2. Umsóknaraðilinn má einungis leggja fram beiðni um endurheimt ef:
  - a) hann lætur aðilanum, sem beiðni er beint til, einnig í té opinbert eða staðfest afrit af þeim gerningi sem heimilar fullnustumeðferð kröfunnar í ríki umsóknaraðilans,
  - b) kröfunni eða gerningnum sem heimilar fullnustumeðferð hennar er ekki andmælt í hans eigin ríki,
  - c) hann hefur í eigin ríki beitt viðeigandi málsmeðferð við endurheimt sem hann hefur aðgang að á grundvelli þess gernings sem um getur í 1. mgr. og ráðstafanir, sem gerðar eru, munu ekki leiða til þess að krafan verði greidd að fullu,
  - d) fyrningafrestur samkvæmt hans eigin löggjöf er ekki runninn út.
3. Í beiðni um endurheimt skal tilgreina:
  - a) nafn, heimilisfang og hvers konar aðrar viðeigandi upplýsingar til að sanna deili á hlutaðeigandi einstaklingi eða lögaðila, eða deili á þriðja aðila sem hefur eignir viðkomandi í vörslu sinni,

- b) nafn, heimilisfang og hvers konar aðrar viðeigandi upplýsingar til tilgreiningar á umsóknaraðila,
  - c) tilvísun í þann gerning sem heimilar fullnustumeðferð, gefin út í ríki umsóknaraðila,
  - d) tegund og fjárhæð kröfu, þ.m.t. höfuðstól, vexti, sektir, stjórnarsýsluviðurlög og hvers konar önnur gjöld og kostnað til greiðslu sem fram kemur í gjaldmiðlum ríkis/ríkja umsóknaraðilans og aðilanna sem beiðni er beint til,
  - e) hvaða dag umsóknaraðili eða sá aðili, sem beiðni er beint til, tilkynnir viðtakanda um gerninginn,
  - f) frá hvaða degi og á hvaða tímabili fullnustumeðferð er möguleg samkvæmt gildandi lögum í ríki umsóknaraðilans,
  - g) allar aðrar viðeigandi upplýsingar.
4. Beiðni um endurheimt skal einnig fylgja yfirlýsing frá umsóknaraðila sem staðfestir að skilyrðunum, sem mælt er fyrir um í 2. mgr., hafi verið fullnægt.
  5. Umsóknaraðilinn skal framsenda til aðilans, sem beiðni er beint til, hvers kyns viðeigandi upplýsingar er varða málið og leiddu til beiðni um endurheimt, jafnskjótt og hann fær vitneskju um þær.

62. gr.

Gerningur sem heimilar fullnustumeðferð á endurheimt.

1. Í samræmi við 2. mgr. 67. gr. þessa sammings skal gerningurinn, sem heimilar fullnustumeðferð krafanna, viðurkenndur beint og sjálfkrafa farið með hann sem gerning sem heimilar fullnustumeðferð vegna kröfu ríkis þess aðila sem beiðninni er beint til.
2. Þrátt fyrir 1. mgr. má samþykkja, viðurkenna, bæta við eða setja í stað þess sammings, sem heimilar fullnustumeðferð kröfu, eftir því sem við á og í samræmi við gildandi ákvæði í ríki aðilans, sem beiðni er beint til, gerning sem heimilar fullnustumeðferð á yferráðasvæði þess ríkis.
3. Innan þriggja mánaða frá viðtökudegi beiðni um endurheimt skulu ríki leitast við að ljúka við staðfestingu, viðurkenningu, viðbót eða endurnýjun, nema í þeim tilvikum þegar 4. mgr. gildir. Ríki getur ekki neitað að ljúka við þessar aðgerðir ef gerningurinn, sem heimilar fullnustumeðferð, er gerður á tilhlýðilegan hátt. Aðilinn, sem beiðni er beint til, skal tilkynna umsóknaraðilanum um ástæður þess að farið er fram úr þriggja mánaða tímabilinu.
4. Ef einhverjar af þessum aðgerðum verða til þess að deilur koma upp í tengslum við kröfu eða gerninginn sem heimilar fullnustumeðferð og umsóknaraðili gefur út gildir 64. gr. þessa viðauka.

63. gr.

Greiðslufyrirkomulag og greiðslufrestur.

1. Endurheimta skal kröfur í gjaldmiðli ríkis aðilans sem beiðni er beint til. Aðilinn sem beiðni er beint til skal yfirfæra alla kröfufjárhæðina, sem hann hefur endurheimt, til umsóknaraðilans.
2. Aðilinn sem beiðni er beint til getur, ef gildandi lög, reglur eða stjórnarsýslufyrirmæli í ríki hans heimila það og að höfðu samráði við umsóknaraðilann, veitt skuldara greiðslufrest eða heimilað greiðslur með afborgunum. Vexti, sem aðilinn sem beiðni er beint til færir til gjalda vegna slíks viðbótargreiðslufrests, skal einnig yfirfæra til umsóknaraðilans.
3. Frá og með þeim degi þegar gerningur, sem heimilar fullnustumeðferð, hefur verið viðurkenndur með beinum hætti í samræmi við 1. mgr. 62. gr. þessa viðauka eða samþykktur, viðurkenndur, bætt við hann eða hann endurnýjaður í samræmi við 2. mgr. 62. gr. þessa viðauka, skal reikna dráttarvexti samkvæmt gildandi lögum og stjórnarsýslufyrirmælum í ríki aðilans sem beiðninni er beint til og einnig yfirfæra þá til umsóknaraðilans.

64. gr.

Kröfu eða gerningi sem heimilar fullnustumeðferð vegna endurheimtar andmælt og fullnusturádstöfunum andmælt.

1. Ef svo ber til meðan á endurheimtarferli stendur að hagsmunaaðili andmælir kröfu eða gerningi sem heimilar fullnustumeðferð, sem gefinn er út í ríki umsóknaraðila, skal hagsmunaaðilinn fara með málið fyrir viðeigandi yfirlög ríkis umsóknaraðilans, í samræmi við gildandi lög í því ríki.

Umsóknaraðilinn skal án tafar tilkynna aðilanum, sem beiðninni er beint til, um aðgerðina. Hagsmunaaðilinn getur líka tilkynnt aðilanum, sem beiðninni er beint til, um aðgerðina.

2. Um leið og aðilinn, sem beiðninni er beint til, fær tilkynninguna eða upplýsingarnar, sem um getur í 1. mgr., annaðhvort frá umsóknaraðila eða hagsmunaaðila, skal hann stöðva fullnustu-meðferð þar til ákvörðun viðeigandi yfirvalda í málinu liggur fyrir, nema umsóknaraðili óski eftir öðru í samræmi við aðra undirgrein þessarar málsgreinar. Ef aðilinn, sem beiðninni er beint til, telur það nauðsynlegt, með fyrirvara um 67. gr. þessa viðauka, getur hann gripið til varúðar-ráðstafana til að tryggja endurheimt ef gildandi lög eða reglur í hans eigin ríki leyfa slíkar aðgerðir vegna svipaðra krafna.

Þrátt fyrir fyrstu undirgrein getur umsóknaraðili, í samræmi við gildandi lög, reglur og stjórnsýsluvenju í hans eigin ríki, farið fram á það að aðilinn, sem beiðninni er beint til, endurheimti kröfuna sem andmælt hefur verið ef viðeigandi gildandi lög, reglur og stjórnsýsluvenja í ríki aðilans, sem beiðninni er beint til, leyfa það. Ef niðurstaða andmælanna er skuldara í hag skal umsóknaraðilinn vera ábyrgur fyrir endurgreiðslu endurheimtra fjárhæða, ásamt áföllnum skaðabótum, í samræmi við gildandi löggjöf í ríki aðilans sem beiðni er beint til.

3. Ef andmæli varða fullnusturáðstafanir, sem gerðar eru í ríki aðilans sem beiðninni er beint til, skal fara með málið fyrir viðeigandi yfirvald þess ríkis í samræmi við lög þess og reglur.
4. Ef viðeigandi yfirlöng, sem farið er með málið fyrir í samræmi við 1. mgr., eru dómstóll eða stjórnsýsludómstóll skal ákvörðun þess dómstóls, að því leyti sem hún er hagstæð umsóknaraðila og heimilar endurheimt á kröfunni í ríki umsóknaraðilans, teljast „gerningur sem heimilar fullnustumeðferð“ í skilningi 61. og 62. gr. þessa viðauka og skal endurheimt kröfunnar haldið áfram á grundvelli þeirrar ákvörðunar.

65. gr.

Takmarkanir á aðstoð.

1. Aðilanum, sem beiðni er beint til, skal ekki vera skylt:
  - a) að veita aðstoðina, sem kveðið er á um í 61.–64. gr. þessa viðauka, ef endurheimt kröfunnar myndi, vegna aðstæðna skuldara, valda alvarlegum efnahagslegum eða félagslegum erfiðleikum í ríki aðilans, sem beiðninni er beint til, að því leyti sem gildandi lög, reglur og stjórnsýsluvenja í ríki aðilans, sem beiðninni er beint til, heimila slíka aðgerð að því er varðar svipaðar kröfur í landinu,
  - b) að veita aðstoðina, sem kveðið er á um í 59.–64. gr. þessa viðauka, ef upphaflega beiðnin, skv. 59.–61. gr. þessa viðauka, gildir um kröfur sem eru eldri en fimm ára, reiknað frá þeim tíma þegar gerningnum sem heimilar endurheimt var komið á í samræmi við gildandi lög, reglur eða stjórnsýsluvenju í ríki umsóknaraðila á þeim degi þegar beiðnin var lögð fram. Ef kröfunni eða gerningnum er andmælt hefst fresturinn þó þegar ríki umsóknaraðila ákveður að ekki megi lengur andmæla kröfunni eða fullnustufyrirmælum sem heimila endurheimt.
2. Aðilinn, sem beiðni er beint til, skal tilkynna umsóknaraðilanum um ástæður þess að beiðni um aðstoð er neitað.

66. gr.

Fyrningarfrestur.

1. Álitaefni varðandi fyrningarfrest falla undir:
  - a) gildandi lög í ríki umsóknaraðila að svo miklu leyti sem þau varða kröfuna eða gerninginn sem heimilar fullnustumeðferð og
  - b) gildandi lög í ríki aðilans, sem beiðninni er beint til, að því leyti sem þau varða fullnusturáðstafanir í ríkinu sem beiðni er beint til.

Fyrningarfrestur, samkvæmt gildandi lögum í ríki aðilans sem beiðni er beint til, skal hefjast frá og með degi beinnar viðurkenningar eða frá og með degi staðfestingar, viðurkenningar, viðbótar eða endurnýjunar í samræmi við 62. gr. þessa viðauka.
2. Þær ráðstafanir sem aðili, sem beiðni er beint til, gerir til að endurheimta kröfur samkvæmt beiðni um aðstoð og hefðu haft þau áhrif, ef umsóknaraðilinn hefði gert þær, að stöðva eða gera hlé á

fyrningarfresti samkvæmt gildandi lögum í ríki umsóknaraðila skulu með tilliti til þessara áhrifa teljast hafa verið gerðar í síðarnefnda ríkinu.

67. gr.

Varúðarráðstafanir.

1. Komi fram rökstudd beiðni frá umsóknaraðila skal aðilinn, sem beiðni er beint til, gera varúðarráðstafanir til að tryggja endurheimt kröfu, að því marki sem gildandi lög og reglur í ríki aðilans, sem beiðni er beint til, leyfa.
2. Við framkvæmd 1. mgr. skulu þau ákvæði og sú málsmeðferð, sem mælt er fyrir um í 61., 62., 64. og 65 gr. þessa viðauka gilda að breyttu breytanda.

68. gr.

Kostnaður vegna endurheimtar.

1. Aðilinn, sem beiðni er beint til, skal endurheimta frá hlutaðeigandi einstaklingi eða lögaðila og halda eftir þeim kostnaði sem hann stofnar til og tengist endurheimt, í samræmi við lög og reglur í ríki aðilans sem beiðni er beint til og gilda um svipaðar kröfur.
2. Gagnkvæm aðstoð, sem veitt er samkvæmt þessum þætti, skal almennt vera endurgjaldslaus. Ef endurheimt hefur í för með sér ákveðin vandamál eða varðar mjög mikinn kostnað geta umsóknaraðili og aðilarnir, sem beiðni er beint til, þó komið sér saman um sérstakt endurgreiðslufyrirkomulag í þeim málum sem um ræðir.
3. Ríki umsóknaraðila skal áfram taka á sig ábyrgð gagnvart ríki aðilans, sem beiðni er beint til, á kostnaði eða tapi vegna aðgerða sem eru tilefnislausar, annaðhvort að því er varðar réttmæti kröfunnar eða gildi gerningsins sem hlutaðeigandi umsóknaraðili gefur út.

V. BÁLKUR

ÝMIS ÁKVÆÐI, BRÁÐABIRGÐA- OG LOKAÁKVÆÐI

69. gr.

Læknisskoðun og stjórnarsýslueftirlit.

1. Ef sá sem fær eða sækir um bætur, eða aðstandandi hans, dvelur eða er búsettur innan yfirráðasvæðis annars ríkis en þess þar sem skuldarstofnunin er skal stofnun á dvalar- eða búsetustað bótaþega, með fyrirvara um önnur ákvæði, annast læknisskoðun, að beiðni skuldarstofnunar, í samræmi við þau ákvæði sem mælt er fyrir um í lögjöfningi sem sú stofnun starfar eftir.
Skuldarstofnun skal, ef nauðsyn krefur, tilkynna stofnun á dvalar- eða búsetustað um sérstök skilyrði sem þarf að uppfylla og þau atriði sem læknisskoðunin þarf að ná yfir.
2. Stofnun á dvalar- eða búsetustað skal framsenda skýrslu til þeirrar skuldarstofnunar sem fór fram á læknisskoðunina. Þessi stofnun er bundin af niðurstöðum stofnunarinnar á búsetu- eða dvalarstað.
Skuldarstofnun heldur þeim rétti að láta lækni, sem hún sjálf velur, skoða bótaþegann. Engu að síður er einungis heimilt að biðja bótaþegann um að snúa aftur til ríkisins þar sem skuldarstofnunin er ef bótaþegi getur ferðast án þess að stofna heilsu sinni í hættu og greiðir skuldarstofnun ferða- og gistikostnað.
3. Ef sá sem fær eða sækir um bætur, eða aðstandandi hans, dvelur eða er búsettur á yfirráðasvæði annars ríkis en þess þar sem skuldarstofnunin er skal stofnun á búsetu- eða dvalarstað bótaþega annast stjórnarsýslueftirlitið að beiðni skuldarstofnunar.
Ákvæði 2. mgr. skulu einnig gilda í því tilviki.
4. Skuldarstofnunin, sem fór fram á eftirlitið, skal endurgreiða þeirri stofnun, sem var beðin um að taka það að sér, raunverulega fjárhæð kostnaðar við eftirlitið, sem um getur í þessari grein, sem undantekningu á þeirri meginreglu að gagnkvæm samvinna á sviði stjórnarsýslu, sem getið er í 3. mgr. 60. gr. þessa samnings, skuli vera án endurgjalds.

70. gr.

Tilkynningar.

- Ríkin skulu skýra sameiginlegu stjórnáslunefndinni frá upplýsingum um þá aðila og einingar sem skilgreindar eru í 1. gr. þessa samnings og um þær stofnanir sem eru tilnefndar í samræmi við þennan viðauka.
- Þeir aðilar, sem skilgreindir eru í 1. mgr., skulu fá rafrænt auðkenni í formi auðkenniskóða og tölvupóstfangs.
- Sameiginlega stjórnáslunefndin skal koma sér saman um skipulag, innihald og nákvæmt fyrirkomulag, þ.m.t. sameiginlegt snið og fyrirmynd, fyrir tilkynningar um þær upplýsingar sem eru tilgreindar í 1. mgr.
- Ríkin skulu vera ábyrg fyrir því að uppfæra upplýsingarnar sem um getur í 1. mgr.

71. gr.

Umreikningur gjaldmiðils.

Að því er varðar þennan samning og þennan viðauka skal gengi milli gjaldmiðla vera það viðmiðunargengi sem fjármálastofnunin, sem sameiginlega stjórnáslunefndin tilnefnir í þessu skyni, birtir. Sameiginlega stjórnáslunefndin skal ákveða hvaða dag miða skal ákvörðun gengisins við.

72. gr.

Framkvæmdarákvæði.

Sameiginlega stjórnáslunefndin getur samþykkt frekari leiðbeiningar um framkvæmd þessa samnings og þessa viðauka.

73. gr.

Bráðabirgðaákvæði varðandi eyðublöð og skjöl.

Á millibilstímabili, sem lýkur á degi sem sameiginlega stjórnáslunefndin skal samþykkja, skulu öll eyðublöð og skjöl sem þar til bærar stofnanir gefa út með því sniði sem notað var rétt áður en þessi samningur öðlast gildi, vera gild að því er varðar framkvæmd þessa samnings og, eftir því sem við á, vera notuð áfram fyrir upplýsingaskipti milli þar til bærra stofnana. Öll slík eyðublöð og skjöl, sem gefin eru út áður en millibilstímabilið hefst og meðan á því stendur, skulu gilda þar til þau renna út eða eru felld niður.

1. VIÐBÆTIR

RÉTTINDASKJAL

(23. gr. og 1. mgr. 31. gr. þessa samnings og 22. gr. þessa viðauka)

- Réttindaskjöl sem gilda að því er varðar 23. gr. og 1. mgr. 31. gr. þessa samnings og 22. gr. þessa viðauka skulu innihalda eftirfarandi upplýsingar:
  - kenninafn og eiginnafn handhafa skjalsins,
  - kennitölu handhafa skjalsins,
  - fæðingardag og -ár handhafa skjalsins,
  - lokadagsetningu gildistíma skjalsins,
  - kóðann „UK“ í stað ISO-kóða Bretlands eða ISO-kóða þess ríkis sem um er að ræða, eftir atvikum,
  - auðkenni og upphafsstaforð (e. acronym) þar til bæru stofnunarinnar sem gefur skjalið út,
  - númer skjalsins,
  - ef um er að ræða bráðabirgðaskjal, útgáfudag og afhendingardag skjalsins og undirritun og stimpil þar til bæru stofnunarinnar.
- Ríkin skulu samþykkja tækniforskriftir fyrir réttindaskjöl í gegnum sameiginlegu stjórnáslunefndina til að greiða fyrir viðurkenningu viðkomandi skjala af hálfu stofnana í ríkjum sem veita aðstoð.

2. VIÐBÆTIR
RÍKI SEM KREFJAST ENDURGREIÐSLU Á KOSTNAÐI
VEGNA AÐSTOÐAR Á GRUNDEVELLI FASTRAR FJÁRHÆÐAR
(2. mgr. 36. gr. þessa samnings og 47. gr. þessa viðauka)

NOREGUR**BRETLAND**

2. VIÐAUKI
TILTEKNAR BÆTUR Í PENINGUM SEM SAMNINGUR ÞESSI GILDIR EKKI UM

1. HLUTI
SÉRSTAKAR IÐGJALDSFRJÁLSAR BÆTUR Í PENINGUM
(a-liður 5. mgr. 6. gr. þessa samnings)

ÍSLAND

Félagslegur viðbótarstuðningur við aldraða (lög nr. 74/2020 frá 3. júlí 2020).

LIECHTENSTEIN

- Greiðslur vegna meðgöngu og fæðingar (lög um greiðslur vegna meðgöngu og fæðingar frá 25. nóvember 1981 með áorðnum breytingum).
- Viðbótarbætur vegna elli-, eftirlifenda- og örorkutryggingar (lög um viðbótarbætur vegna elli-, eftirlifenda- og örorkutryggingar frá 10. desember 1965 með áorðnum breytingum).

NOREGUR

- Tryggðar lágmarksbætur til einstaklinga með meðfædda fötun eða þeirra sem verða fatlaðir ungir að aldri skv. 12., 17., 18., 19. og 20. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
- Sérstakar bætur í samræmi við lög nr. 21 frá 29. apríl 2005 um viðbótargreiðslur til einstaklinga með stutt búsetutímabil í Noregi.

BRETLAND

- Lífeyrisstig ríkisins (lög um lífeyrisstig ríkisins frá 2002 og lög um lífeyrisstig ríkisins (Norður-Írland) frá 2002).
- Tekjutengdar greiðslur fyrir fólk í atvinnuleit (lög frá 1995 um fólk í atvinnuleit og reglur frá 1995 um fólk í atvinnuleit (Norður-Írland)).
- Framfærslugreiðslur til fatlaðra einstaklinga, hreyfanleikapáttur (lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga og lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga (Norður-Írland)).
- Greiðsla vegna persónulegs sjálfstæðis, hreyfanleikapáttur (velferðarlög frá 2012 (4. hluti) og velferðarreglur (Norður-Írland) frá 2015 (5. hluti)).
- Tekjutengd atvinnu- og stuðningsgreiðsla (velferðarlög 2007 og velferðarlög (Norður-Írlandi) 2007).
- Greiðsla vegna matarkaupa á meðgöngu og fyrir ung börn (Welfare Foods (Best Start Foods) (Skotland) reglugerðir um velferðarstyrki til matarkaupa frá 2019 (SSI 2019/193)).
- Styrkir á meðgöngu og vegna ungra barna (Best Start Grants) (styrkur vegna meðgöngu og ungbarna, styrkur vegna barna á leikskólaaldri, styrkur vegna barna á skólaaldri) (reglugerðir um aðstoð á fyrstu árum barna (Best Start Grants) (Skotland) frá 2018 (SSI 2018/370)).
- Stuðningsgreiðsla vegna útfarar (reglugerðir um aðstoð vegna útfararkostnaðar (Skotland) frá 2019 (SSI 2019/292)).
- Greiðsla vegna barna í Skotlandi (reglugerðir um greiðslu vegna barna í Skotlandi frá 2020 (SSI 2020/351)).

- j) Greiðsla vegna fatlaðra barna, hreyfanleikabáttur (reglugerðir um aðstoð vegna fötlunar fyrir börn og ungmenni (Skotland) frá 2021 (SSI 2021/174)).

2. HLUTI
BÆTUR VEGNA LANGTÍMAUMÖNNUNAR
(d-liður 5. mgr. 6. gr. þessa samnings)

LIECHTENSTEIN

- a) Greiðslur til ósjálfbjarga einstaklinga skv. 3. gr. a laga um viðbótarbætur vegna elli-, eftirlifenda- og örorkutryggingar frá 10. desember 1965, með áorðnum breytingum.
- b) Stuðnings- og umönnunargreiðslur skv. 3. gr. g laga um viðbótarbætur vegna elli-, eftirlifenda- og örorkutryggingar frá 10. desember 1965, með áorðnum breytingum.
- c) Heimahlyning fyrir lífeyrisþega með lágar tekjur skv. e- og h-lið 4. mgr. 2. gr. laga um viðbótarbætur vegna elli-, eftirlifenda- og örorkutryggingar frá 10. desember 1965, með áorðnum breytingum.
- d) Greiðslur til ósjálfbjarga einstaklinga skv. 26. gr. laga um lögboðna slysatryggingu frá 28. nóvember 1989, með áorðnum breytingum.
- e) Greiðslur til blindra (lög um greiðslur til blindra frá 17. desember 1970 með áorðnum breytingum).

NOREGUR

- a) Grunnbætur (Basic Benefit) skv. 6. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
- b) Umönnunarbætur (Attendance Benefit) skv. 6. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
- c) Umönnunarbætur (Care Benefit) skv. 9. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
- d) Umönnunargreiðsla (Attendance Allowance) skv. 9. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
- e) Greiðsla vegna þjálfunar (Training Allowance) skv. 9. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.

BRETLAND

- a) Umönnunargreiðslur (lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga, reglugerðir um almannatryggingar (umönnunargreiðslur) frá 1991, lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga (Norður-Írland) og reglugerðir um almannatryggingar (umönnunargreiðslur) (Norður-Írland) frá 1992).
- b) Greiðslur fyrir umönnunaraðila (lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga, reglugerðir um almannatryggingar (umönnunargreiðslur vegna fatlaðra) frá 1976, lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga (Norður-Írland)) og reglugerðir um almannatryggingar (umönnunargreiðslur vegna fatlaðra) (Norður-Írland) frá 1976.
- c) Framfærslugreiðslur til fatlaðra einstaklinga, umönnunarbáttur (lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga, reglugerðir um almannatryggingar (framfærslugreiðslur til fatlaðra einstaklinga) frá 1991, lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga (Norður-Írland) og reglugerðir um almannatryggingar (framfærslugreiðslur til fatlaðra einstaklinga) (Norður-Írland) frá 1992).
- d) Greiðsla vegna persónulegs sjálfstæðis, þáttur daglegs lífs (velferðarlög frá 2012 (4. hluti), reglugerðir um almannatryggingar (greiðsla vegna persónulegs sjálfstæðis) frá 2013, reglugerðir um greiðslu vegna persónulegs sjálfstæðis (umbreytingarákvæði) frá 2013, reglugerðir um greiðslu vegna persónulegs sjálfstæðis (umbreytingarákvæði) (breyting) frá 2019, velferðarreglur (Norður-Írland) frá 2015 (5. hluti), reglugerðir um greiðslu vegna persónulegs sjálfstæðis (Norður-Írland) frá 2016, reglugerðir um greiðslu vegna persónulegs sjálfstæðis (umbreytingarákvæði) (Norður-Írland) frá 2016 og reglugerðir um greiðslu vegna persónulegs sjálfstæðis (umbreytingarákvæði) (breyting) (Norður-Írland) frá 2019).
- e) Viðbótagreiðslur fyrir umönnunaraðila (lög um almannatryggingar (Skotland) frá 2018).

- f) Styrkur fyrir unga umönnunaraðila (reglugerðir um aðstoð fyrir umönnunaraðila (styrkir fyrir unga umönnunaraðila) (Skotland) frá 2019 (SSI 2019/324)).
- g) Aðstoð við upphitun að vetrarlagi vegna barna (reglugerðir um aðstoð við upphitun að vetrarlagi vegna barna og ungmenna (Skotland) frá 2020 (SSI 2020/352)).
- h) Greiðsla vegna fatlaðra barna, umönnunarþáttur (reglugerðir um aðstoð vegna fötlunar fyrir börn og ungmenni (Skotland) frá 2021 (SSI 2021/174)).

3. HLUTI

**GREIÐSLUR SEM TENGJAST FLOKKI ALMANNATRYGGINGA SEM TALINN ER
UPP Í 1. MGR. 6. GR. ÞESSA SAMNINGS OG SEM ERU GREIDDAR TIL AÐ
MÆTA ÚTGJÖLDUM VEGNA UPPHITUNAR Í KÖLDU VEDRI**
(f-liður 5. mgr. 6. gr. þessa samnings)

ÍSLAND

Engar.

LIECHTENSTEIN

Engar.

NOREGUR

Engar.

BRETLAND

Greiðsla til eldsneytiskaupa að vetrarlagi (lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almanna-trygginga, reglugerðir um greiðslu úr félagsmálasjóði vegna eldsneytiskaupa að vetrarlagi frá 2000, lög frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almanna-trygginga (Norður-Írland) og reglugerðir um greiðslu úr félagsmálasjóði vegna eldsneytiskaupa að vetrarlagi (Norður-Írland) frá 2000).

3. VIÐAUKI

**TAKMÖRKUN AÐSTOÐAR TIL AÐSTANDENDA ÞEIRRA
SEM SÆKJA VINNU YFIR LANDAMÆRI**
(2. mgr. 22. gr. þessa samnings)

ÍSLAND

NOREGUR

BRETLAND

4. VIÐAUKI

**AUKIN RÉTTINDI LÍFEYRISÞEGA SEM SNÚA TIL BAKA
TIL LÖGBÆRS RÍKIS**
(2. mgr. 31. gr. þessa samnings)

ÍSLAND

LIECHTENSTEIN

BRETLAND

5. VIÐAUKI
**TILVIK ÞEGAR HLUTFALLSLEGI ÚTREIKNINGURINN
SKAL FELLÐUR NIÐUR EÐA HANN Á EKKI VIÐ**
(4. og 5. mgr. 51. gr. þessa samnings)

1. HLUTI
**TILVIK ÞEGAR HLUTFALLSLEGI ÚTREIKNINGURINN
SKAL FELLÐUR NIÐUR SKV. 4. MGR. 51. GR. ÞESSA SAMNINGS**

ÍSLAND

Allar umsóknir um ellilífeyri samkvæmt lögum nr. 100/2007 um almannatryggingar.

LIECHTENSTEIN

Allar umsóknir um elli-, eftirlífenda- og örorkulífeyri samkvæmt grunnkerfinu (lög um elli- og eftirlífendatryggingar frá 14. desember 1952 með áorðnum breytingum og lög um örorkutryggingar frá 23. desember 1959 með áorðnum breytingum).

NOREGUR

Allar umsóknir um ellilífeyri.

BRETLAND

Allar umsóknir um eftirlaunalífeyri, lífeyri frá ríkinu skv. 1. hluta laga um lífeyri frá 2014, ekknalífeyri og bætur vegna ástvinamissis, nema þær þar sem á skattári sem hófst 6. apríl 1975 eða síðar:

- hlutaðeigandi einstaklingur hefur lokið trygginga-, starfs- eða búsetutímabilum samkvæmt löggjöf Bretlands og annars ríkis og eitt (eða fleiri) skattár teljast ekki fullgild ár í skilningi löggjafar Bretlands,
- tekið væri tillit til tryggingatímabila, sem er lokið samkvæmt gildandi löggjöf Bretlands varðandi tímabil fyrir 5. júlí 1948, að því er varðar b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings með beitingu trygginga-, starfs- eða búsetutímabila samkvæmt löggjöf annars ríkis.

Allar umsóknir um viðbótarlífeyri skv. 44. þætti laga frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga og 44. þætti laga frá 1992 um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga (Norður-Írland).

2. HLUTI
TILVIK ÞEGAR 5. MGR. 51. GR. ÞESSA SAMNINGS GILDIR

ÍSLAND

Starfstengt ellilífeyriskerfi.

LIECHTENSTEIN

Engin.

NOREGUR

Tekjubundinn ellilífeyrir samkvæmt 20. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997 og viðbótarbætur samkvæmt 17. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.

BRETLAND

Stighækkandi eftirlaun sem eru greidd skv. 36. og 37. þætti laga um almannatryggingar frá 1965 og 35. og 36. þætti laga um almannatryggingar (Norður-Írland) frá 1966.

6. VIÐAUKI
**BÆTUR OG SAMNINGAR SEM HEIMILA
BEITINGU 53. GR. ÞESSA SAMNINGS**

1. Bætur, sem um getur í a-lið 2. mgr. 53. gr. í þessum samningi, þar sem fjárhæð er óháð lengd trygginga- eða búsetutímabils sem lokið er.

ÍSLAND

Barnalífeyrir í samræmi við lög um almannatryggingar nr. 100/2007 og barnalífeyrir í samræmi við lög um skyldutryggingu lífeyrisréttinda og starfsemi lífeyrissjóða nr. 129/1997.

LIECHTENSTEIN

Engar.

NOREGUR

Engar.

BRETLAND

Engar.

2. Bætur, sem um getur í b-lið 2. mgr. 53. gr. í þessum samningi, þar sem fjárhæð er ákvörðuð á grundvelli ætlaðs tímabils sem telst hafa verið lokið á tímabili milli þess dags þegar áhættan kemur fram og síðari dagsetningar.

ÍSLAND

Engar.

LIECHTENSTEIN

Engar.

NOREGUR

Engar.

BRETLAND

Engar.

3. Samningar, sem um getur í i. lið b-liðar 2. mgr. 53. gr. í þessum samningi, sem er ætlað að koma í veg fyrir að tekið sé tillit til sama ætlaða tímabilsins tvisvar eða oftar:

ÍSLAND

Engir.

LIECHTENSTEIN

Engir.

NOREGUR

Engir.

BRETLAND

Engir.

7. VIÐAUKI
SÉRÁKVÆÐI UM BEITINGU LÖGGJAFAR RÍKJANNA
(3. mgr. 6. gr., 1. mgr. 55. gr. og 69. gr. þessa samnings)

ÍSLAND

1.
  - a) Þrátt fyrir ákvæði 10. gr. þessa samnings eiga einstaklingar, sem hafa ekki gegnt launuðu starfi í einu eða fleiri ríkjanna, einungis rétt til íslensks félagslegs lífeyris ef þeir hafa eða hafa áður haft fasta búsetu á Íslandi í a.m.k. þrjú ár, sbr. þó aldurstakmörk sem mælt er fyrir um í íslenski löggjöf.
  - b) Framangreind ákvæði gilda ekki um rétt aðstandenda þeirra, sem gegna eða hafa gegnt launuðu starfi á Íslandi, eða námsmanna eða aðstandenda þeirra, til íslensks félagslegs lífeyris.
2. Þrátt fyrir ákvæði 10. gr. þessa samnings og a- og b-lið 1. liðar þessa viðauka skal samkvæmt þessum samningi réttur til örorkulífeyris í samræmi við lög nr. 100/2007 um almannatryggingar einungis stofnast ef einstaklingur hefur lokið íslenskum tryggingatímabilum sem nema samanlagt a.m.k. einu ári á þeim tíma er áhættan kemur fram.

LIECHTENSTEIN

Þrátt fyrir ákvæði 10. gr. þessa samnings skal réttur til örorkulífeyris samkvæmt grunnkerfinu í samræmi við lög um örorkutryggingar frá 23. desember 1959 einungis stofnast ef einstaklingur hefur lokið tryggingatímabilum í Liechtenstein sem nema samanlagt a.m.k. einu ári á þeim tíma er áhættan kemur fram.

NOREGUR

1. Bráðabirgðaákvæði í norski löggjöf um styttingu tryggingatímabils sem myndar rétt til óskerts viðbótarlífeyris, þegar um ræðir einstaklinga sem eru fæddir fyrir 1937, gilda um þá sem heyra undir samninginn að því tilskildu að þeir hafi verið búsettir í Noregi, eða gegnt þar launuðu starfi, annaðhvort sem launþegar eða sjálfstætt starfandi, í tilskilinn árafjölda eftir að þeir náðu sextán ára aldri og fyrir 1. janúar 1967. Þessi árafjöldi skal vera eitt ár fyrir hvert ár frá fæðingarári viðkomandi til ársins 1937.
2. Þrátt fyrir ákvæði 10. gr. þessa samnings og a- og b-lið 3. liðar þessa viðauka skal samkvæmt þessum samningi réttur til örorkubóta skv. 12. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997 einungis stofnast ef einstaklingur hefur lokið norskum tryggingatímabilum sem nema samanlagt a.m.k. einu ári á þeim tíma er áhættan kemur fram.
3.
  - a) Þrátt fyrir ákvæði 10. gr. þessa samnings eiga einstaklingar, sem hafa ekki gegnt launuðu starfi í einu eða fleiri ríkjanna, einungis rétt til norsks almannelífeyris ef þeir hafa haft eða hafa áður haft fasta búsetu í Noregi í a.m.k. fimm ár á þeim tíma er áhættan kemur fram, sbr. þó aldurstakmörk sem mælt er fyrir um í norski löggjöf.
  - b) Framangreind ákvæði gilda ekki um rétt aðstandenda þeirra, sem gegna eða hafa gegnt launuðu starfi í Noregi, eða námsmanna eða aðstandenda þeirra, til norsks almannelífeyris.
4. Ákvæði a-liðar 11. gr., 1. mgr. 25. gr. og 32. gr. þessa samnings gilda ekki um greiðslu vegna vinnumats skv. 11. kafla laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
5. Ákvæði a-liðar 11. gr. þessa samnings gilda ekki um fæðingargreiðslu ef um er að ræða heimafæðingu skv. 5.-13. þætti laga um almannatryggingar frá 28. febrúar 1997.
6. Ákvæði a-liðar 11. gr. þessa samnings gilda ekki um bætur sem eru veittar samkvæmt sérákvæðum um bætur til flóttafólks. Þessar bætur eru einungis veittar með þeim skilyrðum sem tilgreind eru í norski löggjöf.

BRETLAND

1. Þegar einstaklingur getur, í samræmi við breska löggjöf, átt tilkall til eftirlaunalífeyris enda:
  - a) séu iðgjöld fyrrverandi maka talin með sem eigin iðgjöld eða

- b) hafi maki eða fyrrverandi maki þess einstaklings uppfyllt viðkomandi skilyrði um iðgjöld skulu ákvæði 5. kafla í III. bálki þessa samnings gilda við ákvörðun á bótarétti samkvæmt breskri löggjöf, að því tilskildu að maki eða fyrrverandi maki sé eða hafi verið launþegi eða sjálfstætt starfandi einstaklingur og heyrir undir löggjöf tveggja eða fleiri ríkja. Í því tilviki skal túlka tilvísanir í 49.–57. gr. þessa samnings til „tryggingatímabila“ sem tímabil sem lokið hefur verið af hálfu:
- i) maka eða fyrrverandi maka, ef krafa til bóta er gerð af hálfu:
    - giftrar konu eða
    - einstaklings sem var í hjónabandi sem lauk með öðrum hætti en með andláti maka, eða
  - ii) fyrrverandi maka, ef krafa til bóta er gerð af hálfu:
    - ekkils sem átti ekki, rétt áður en hann náði eftirlaunaaldri, rétt á greiðslum fyrir ekkla/ekkjur með börn eða
    - ekkju sem átti ekki, rétt áður en hún náði eftirlaunaaldri, rétt á greiðslum fyrir ekkjur með börn, fyrir ekkla/ekkjur með börn eða ekknalífeyri eða sem á einvörðungu rétt á aldurstengdum ekknalífeyri sem reiknaður er út skv. b-lið 1. mgr. 51. gr. samningsins, en í þessu sambandi merkir „aldurstengdur ekknalífeyrir“ ekknalífeyri sem er greiddur út í lækkuðu hlutfalli í samræmi við 4. mgr. 39. gr. laga um iðgjöld og bætur á sviði almannatrygginga frá 1992.
2. Að því er varðar 11. gr. þessa samnings, þegar um er að ræða elli- eða eftirlifendabætur í peningum, lífeyri vegna vinnuslysa eða atvinnusjúkdóma og dánarstyrki, skal greiðsluþegi samkvæmt breskri löggjöf sem dvelur á yferráðasvæði annars ríkis teljast búsettur á yferráðasvæði þess ríkis á meðan á dvöl hans stendur.
- 3.
- a) Þegar reikna skal út tekjuþátt í þeim tilgangi að ákvarða rétt til bóta, samkvæmt breskri löggjöf, fyrir hverja starfsviku sem launþegi heyrði undir löggjöf annars ríkis og hófst á viðkomandi tekjuskattsári í skilningi löggjafar Bretlands, telst hann hafa greitt iðgjöld launþega, eða hafa tekjur sem iðgjöld hafa verið greidd af, á grundvelli tekna sem jafngildar eru tveimur þriðju af hámarkstekjum þess árs.
  - b) Að því er varðar b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings þegar:
    - i) launþegi hefur lokið trygginga-, starfs- eða búsetutímabilum alfarið í öðru ríki, á tekjuskattsári sem hefst 6. apríl 1975 eða síðar, og beiting a-liðar 3. mgr. leiðir til þess að það ár telst með í skilningi breskrar löggjafar vegna i. liðar í b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings, telst hann hafa verið tryggður í 52 vikur á því ári í hinu ríkinu,
    - ii) tekjuskattsár, sem hefst 6. apríl 1975 eða síðar, telst ekki með í skilningi breskrar löggjafar hvað viðkemur i. lið í b-lið 1. mgr. 51. gr. þessa samnings skal horft framhjá trygginga-, starfs- eða búsetutímabilum á því ári.
  - c) Þegar breyta á tekjuþætti í tryggingatímabil skal deila í tekjur viðkomandi tekjuskattsárs í skilningi breskrar löggjafar með lágmarkstekjum þess árs. Niðurstöðuna skal birta í heilum tölum en brotum sleppt. Niðurstöðutalan stendur þá fyrir fjölda tryggingavikna sem lokið hefur verið samkvæmt breskri löggjöf á því ári, að því tilskildu að talan fari ekki fram úr þeim vikufjölda á því ári þegar einstaklingurinn heyrði undir umrædda löggjöf.
  - d) Ef greiðslur fyrir ekkla/ekkjur með börn eða stuðningsgreiðslur vegna ástvinamissis (hærra hlutfall) eru háðar rétti til barnabóta í Bretlandi er ekki hægt að koma í veg fyrir að einstaklingur, sem uppfyllir öll önnur skilyrði til að öðlast rétt til bóta og sem ætti rétt til barnabóta í Bretlandi ef hann eða viðkomandi barn væri búsett í Bretlandi, krefjist greiðslu fyrir ekkla/ekkjur með börn eða stuðningsgreiðslu vegna ástvinamissis (hærra hlutfall) í samræmi við þennan samning, þrátt fyrir þá staðreynd að barnabætur í Bretlandi falla utan efnislegs gildissviðs þessa samnings skv. g-lið 5. mgr. 6. gr.

CONVENTION
ON SOCIAL SECURITY COORDINATION
BETWEEN ICELAND, THE PRINCIPALITY OF LIECHTENSTEIN,
THE KINGDOM OF NORWAY AND THE UNITED KINGDOM
OF GREAT BRITAIN AND NORTHERN IRELAND

PREAMBLE

Iceland, the Principality of Liechtenstein, the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland;

NOTING that the United Kingdom withdrew from the European Union on 31 January 2020 and ceased applying the Agreement on the European Economic Area with effect from 1 January 2021;

RECOGNISING the importance of the coordination of social security rights enjoyed by persons moving between the States to work, to stay or to reside, as well as the rights enjoyed by their family members and survivors;

Have agreed as follows:

TITLE I
GENERAL PROVISIONS

ARTICLE 1

Definitions

For the purposes of this Convention, the following definitions apply:

- (a) “the 1983 Convention” means the 1983 Convention on Social Security between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of Iceland, signed in Reykjavik on 25 August 1983;
- (b) “the 1990 Convention” means the Convention on Social Security between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Kingdom of Norway, signed in Oslo on 19 June 1990;
- (c) “activity as an employed person” means any activity or equivalent situation treated as such for the purposes of the social security legislation of the State in which such activity or equivalent situation exists;
- (d) “activity as a self-employed person” means any activity or equivalent situation treated as such for the purposes of the social security legislation of the State in which such activity or equivalent situation exists;
- (e) “activity in the continental shelf area” means an activity which occurs in the continental shelf area in connection with the exploration of the seabed or subsoil or the exploitation of the natural resources of the continental shelf area;
- (f) “assisted reproduction services” means any medical, surgical or obstetric services provided for the purpose of assisting a person to carry a child;
- (g) “benefits in kind” means:
  - (i) for the purposes of Chapter 1 of Title III, benefits in kind provided for under the legislation of a State which are intended to supply, make available, pay directly or reimburse the cost of medical care and products and services ancillary to that care;
  - (ii) for the purposes of Chapter 2 of Title III, all benefits in kind relating to accidents at work and occupational diseases as defined in sub-paragraph (i) of this definition and provided for under the States' accidents at work and occupational diseases schemes;
- (h) “civil servant” means a person considered to be such or treated as such by the State to which the administration employing them is subject;
- (i) “competent authority” means, in respect of each State, the Minister, Ministers or other equivalent authority responsible for social security schemes throughout or in any part of the State in question;

- (j) “competent institution” means:
  - (i) the institution with which the person concerned is insured at the time of the application for benefit; or
  - (ii) the institution from which the person concerned is or would be entitled to benefits if that person or a member or members of their family resided in the State in which the institution is situated; or
  - (iii) the institution designated by the competent authority of the State concerned; or
  - (iv) in the case of a scheme relating to an employer's obligations in respect of the benefits set out in Article 6, either the employer or the insurer involved or, in default thereof, the body or authority designated by the competent authority of the State concerned;
- (k) “competent State” means the State in which the competent institution is situated;
- (l) “continental shelf area” means, in relation to the United Kingdom, any area outside the territorial sea of the United Kingdom which in accordance with international law has been designated, under the laws of the United Kingdom concerning the continental shelf, as an area within which the rights of the United Kingdom with respect to the seabed and subsoil and their natural resources may be exercised; and, in relation to Norway, the seabed and subsoil of the submarine areas that extend beyond the territorial sea of the Kingdom of Norway which, in accordance with international law, are subject to Norwegian sovereign rights in respect of the exploration and exploitation of natural resources;
- (m) “death grant” means any one-off payment in the event of death, excluding the lump-sum benefits referred to in sub-paragraph (ff);
- (n) “EEA EFTA Separation Agreement” means the Agreement on arrangements between Iceland, the Principality of Liechtenstein, the Kingdom of Norway and the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland following the withdrawal of the United Kingdom from the European Union, the European Economic Area Agreement and other agreements applicable between the United Kingdom and the EEA EFTA States by virtue of the United Kingdom’s membership of the European Union, signed in London on 28 January 2020;
- (o) “EEA EFTA State” means each of Iceland, the Principality of Liechtenstein (“Liechtenstein”) and/or the Kingdom of Norway (“Norway”), collectively the “EEA EFTA States”;
- (p) “electronic exchange” means a system for the exchange of social security information using transmission by electronic means;
- (q) “family benefit” means all benefits in kind or in cash intended to meet family expenses;
- (r) “frontier worker” means any person pursuing an activity as an employed or self-employed person in a State and who resides in another State to which that person returns as a rule daily or at least once a week;
- (s) “home base” means the place from where the crew member normally starts and ends a duty period or a series of duty periods, and where, under normal conditions, the operator/airline is not responsible for the accommodation of the crew member concerned;
- (t) “institution” means, in respect of each State, the body or authority responsible for applying all or part of the legislation;
- (u) “institution of the place of residence” and “institution of the place of stay” mean, respectively, the institution which is competent to provide benefits in the place where the person concerned resides and the institution which is competent to provide benefits in the place where the person concerned is staying, in accordance with the legislation administered by that institution or, where no such institution exists, the institution designated by the competent authority of the State concerned;
- (v) “insured person”, in relation to the social security branches covered by Chapters 1 and 3 of Title III, means any person satisfying the conditions required under the legislation of the State competent under Title II in order to have the right to benefits, taking into account the provisions of this Convention;
- (w) “Joint Administrative Committee” means the committee established under Article 70 of this Convention.

- (x) “legal residence” means residence or stay in accordance with the relevant State’s immigration laws;
- (y) “legislation” means, in respect of each State, laws, regulations and other statutory provisions and all other implementing measures relating to the social security branches covered by Article 6(1), but excludes contractual provisions other than those which serve to implement an insurance obligation arising from the laws and regulations referred to in this sub-paragraph or which have been the subject of a decision by the public authorities which makes them obligatory or extends their scope, provided that the State concerned makes a declaration to that effect, notified to the other States and to the Joint Administrative Committee;
- (z) “long-term care benefit” means a benefit in kind or in cash the purpose of which is to address the care needs of a person who, on account of impairment, requires considerable assistance, including but not limited to assistance from another person or persons to carry out essential activities of daily living for an extended period of time in order to support their personal autonomy; this includes benefits granted for the same purpose to a person providing such assistance;
- (aa) “member of the family” means:
  - (i) (A) any person defined or recognised as a member of the family or designated as a member of the household by the legislation under which benefits are provided;
(B) with regard to benefits in kind pursuant to Chapter 1 of Title III, any person defined or recognised as a member of the family or designated as a member of the household by the legislation of the State in which that person resides;
  - (ii) if the legislation of a State which is applicable under sub-paragraph (i) does not make a distinction between the members of the family and other persons to whom it is applicable, the spouse, minor children, and dependent children who have reached the age of majority shall be considered members of the family;
  - (iii) if, under the legislation which is applicable under sub-paragraphs (i) and (ii), a person is considered a member of the family or member of the household only if that person lives in the same household as the insured person or pensioner, this condition shall be considered satisfied if the person in question is mainly dependent on the insured person or pensioner;
- (bb) “obligation of professional secrecy” means an obligation to protect information subject to such an obligation effectively through appropriate security, technical and organisational measures and prevent unauthorised access, unauthorised modification and unauthorised disclosure of such information;
- (cc) “period of employment” or “period of self-employment” mean periods so defined or recognised by the legislation under which they were completed, and all periods treated as such, where they are regarded by that legislation as equivalent to periods of employment or to periods of self-employment;
- (dd) “period of insurance” means periods of contribution, employment or self-employment as defined or recognised as periods of insurance by the legislation under which they were completed or considered as completed, and all periods treated as such, where they are regarded by that legislation as equivalent to periods of insurance;
- (ee) “period of residence” means periods so defined or recognised by the legislation under which they were completed or considered as completed;
- (ff) “pension” covers not only pensions but also lump-sum benefits which can be substituted for them and payments in the form of reimbursement of contributions and, subject to the provisions of Title III, revaluation increases or supplementary allowances;
- (gg) “personal data” means any data concerning or relating to an identified or identifiable natural person;
- (hh) “refugee” has the meaning assigned to it in Article 1 of the Convention relating to the Status of Refugees, signed in Geneva on 28 July 1951;

- (ii) “registered office or place of business” means the registered office or place of business where the essential decisions of the undertaking are adopted and where the functions of its central administration are carried out;
- (jj) “residence”, except in Article 3, means the place where a person habitually resides;
- (kk) “special non-contributory cash benefits” means those non-contributory cash benefits which:
  - (i) are intended to provide either:
    - (A) supplementary, substitute or ancillary cover against the risks covered by the branches of social security referred to in Article 6(1), and which guarantee the persons concerned a minimum subsistence income having regard to the economic and social situation in the State concerned; or
    - (B) solely specific protection for the disabled, closely linked to the said person's social environment in the State concerned, and
  - (ii) where the financing exclusively derives from compulsory taxation intended to cover general public expenditure and the conditions for providing and for calculating the benefits are not dependent on any contribution in respect of the beneficiary. However, benefits provided to supplement a contributory benefit shall not be considered to be contributory benefits for this reason alone;
- (ll) “special scheme for civil servants”, means any social security scheme which is different from the general social security scheme applicable to employed persons in the State concerned and to which all, or certain categories of, civil servants are directly subject;
- (mm) “State” means each of the United Kingdom, Iceland, Liechtenstein and Norway, collectively “States”;
- (nn) “stateless person” has the meaning assigned to it in Article 1 of the Convention relating to the Status of Stateless Persons, signed in New York on 28 September 1954;
- (oo) “stay” means temporary residence.

ARTICLE 2

Persons covered

This Convention applies to persons, including stateless persons and refugees, who are or have been subject to the legislation of one or more States, as well as to the members of their families and their survivors.

ARTICLE 3

Legally residing

- (1) This Convention applies to persons legally residing in an EEA EFTA State or the United Kingdom.
- (2) Paragraph (1) shall not affect entitlements to cash benefits which relate to previous periods of legal residence of persons covered by Article 2.

ARTICLE 4

Cross border situations

- (1) This Convention shall only apply to situations arising between one or more of the EEA EFTA States and the United Kingdom.
- (2) Subject to paragraph (3), this Convention shall not apply to persons whose situations are confined in all respects either to the United Kingdom, or one or more of the EEA EFTA States.
- (3) This Convention shall not apply to persons whose situations are confined in all respects either to the United Kingdom and the continental shelf area of the United Kingdom, or Norway and the continental shelf area of Norway.

ARTICLE 5

Territorial Scope

- (1) This Convention applies, on the one hand, to the individual EEA EFTA States and, on the other hand, to the United Kingdom.

- (2) The provisions of this Convention shall not apply to the Norwegian territories of Svalbard and Jan Mayen.

ARTICLE 6

Matters covered

- (1) This Convention applies to the following branches of social security:
  - (a) sickness benefits;
  - (b) maternity and equivalent paternity benefits;
  - (c) invalidity benefits;
  - (d) old-age benefits;
  - (e) survivors' benefits;
  - (f) benefits in respect of accidents at work and occupational diseases;
  - (g) death grants; and
  - (h) unemployment benefits.
- (2) In accordance with Article 70(3)(d), the Joint Administrative Committee may prepare and maintain a list of cash benefits which the competent authorities confirm fall within the branches of social security listed at paragraph (1).
- (3) Unless otherwise provided for in Annex 7, this Convention applies to general and special social security schemes, whether contributory or non-contributory, and to schemes relating to the obligations of an employer or ship-owner.
- (4) The provisions of Title III do not, however, affect the legislative provisions of any State concerning a ship-owner's obligations.
- (5) This Convention does not apply to:
  - (a) special non-contributory cash benefits which are listed in Part 1 of Annex 2;
  - (b) social and medical assistance;
  - (c) benefits in relation to which a State assumes the liability for damages to persons and provides for compensation, such as those for victims of war and military action or their consequences; victims of crime, assassination, or terrorist acts; victims of damage occasioned by agents of the State in the course of their duties; or victims who have suffered a disadvantage for political or religious reasons or for reasons of descent;
  - (d) long-term care benefits which are listed in Part 2 of Annex 2;
  - (e) assisted reproduction services;
  - (f) payments which are connected to a branch of social security listed in paragraph (1) and which are:
    - (a) paid to meet expenses for heating in cold weather; and
    - (b) listed in Part 3 of Annex 2;
  - (g) family benefits;
  - (h) pre-retirement benefits;
  - (i) Liechtenstein old-age, survivors' and invalidity benefits under the statutory occupational benefit plans;
  - (j) any special scheme for civil servants; or
  - (k) Norway pension schemes under the Act on Mandatory Occupational Pensions.

ARTICLE 7

Relationship with other agreements

- (1) This Convention applies without prejudice to the EEA EFTA Separation Agreement.
- (2) Nothing in this Convention shall be construed as requiring a State to act in a manner inconsistent with its obligations under agreements with third countries.

ARTICLE 8

Equality of treatment

- (1) Unless otherwise provided for in this Convention, as regards the branches of social security and benefits covered by Article 6(1), persons to whom this Convention applies shall enjoy the same

benefits and be subject to the same obligations under the legislation of any State as the nationals thereof.

- (2) This provision does not apply to the matters referred to in Article 6(5).

ARTICLE 9

Equal treatment of benefits, income, facts or events

Unless otherwise provided for in this Convention, the States shall ensure the application of the principle of equal treatment of benefits, income, facts or events in the following manner:

- (a) where, under the legislation of the competent State, the receipt of social security benefits and other income has certain legal effects, the relevant provisions of that legislation shall also apply to the receipt of equivalent benefits acquired under the legislation of another State or to income acquired in another State;
- (b) where, under the legislation of the competent State, legal effects are attributed to the occurrence of certain facts or events, that State shall take account of like facts or events that have occurred in any other State as though they had taken place in its own territory.

ARTICLE 10

Aggregation of periods

Unless otherwise provided for in this Convention, the competent institution of a State shall, to the extent necessary, take into account periods of insurance, employment, self-employment or residence completed under the legislation of any other State as though they were periods completed under the legislation which it applies, where its legislation makes conditional upon the completion of periods of insurance, employment, self-employment or residence:

- (a) the acquisition, retention, duration or recovery of the right to benefits;
- (b) the coverage by legislation; or
- (c) the access to or the exemption from compulsory, optional continued or voluntary insurance.

ARTICLE 11

Waiving of residence rules

The States shall ensure the application of the principle of exportability of cash benefits in accordance with sub-paragraphs (a) and (b):

- (a) Cash benefits payable under the legislation of a State or under this Convention shall not be subject to any reduction, amendment, suspension, withdrawal or confiscation on account of the fact that the beneficiary or the members of their family reside in a State other than that in which the institution responsible for providing benefits is situated.
- (b) Sub-paragraph (a) does not apply to the cash benefits covered by Article 6(1)(c) and (h).

ARTICLE 12

Preventing of overlapping of benefits

Unless otherwise provided, this Convention shall neither confer nor maintain the right to several benefits of the same kind for one and the same period of compulsory insurance.

TITLE II

DETERMINATION OF THE LEGISLATION APPLICABLE

ARTICLE 13

General rules

- (1) Persons to whom this Convention applies shall be subject to the legislation of a single State only. Such legislation shall be determined in accordance with this Title.
- (2) For the purposes of this Title, persons receiving cash benefits because or as a consequence of their activity as an employed or self-employed person shall be considered to be pursuing the said activity. This shall not apply to invalidity, old-age, or survivors' pensions or to pensions in respect of accidents at work or occupational diseases or to sickness benefits in cash covering treatment for an unlimited period.

- (3) Subject to Articles 14 to 18:
  - (a) a person pursuing an activity as an employed or self-employed person in a State shall be subject to the legislation of that State;
  - (b) a civil servant shall be subject to the legislation of the State to which the administration employing them is subject;
  - (c) a person called up or recalled for service in the armed forces or for civilian service in a State shall be subject to the legislation of that State;
  - (d) any other person to whom sub-paragraphs (a) to (c) do not apply shall be subject to the legislation of the State of residence, without prejudice to other provisions of this Convention guaranteeing them benefits under the legislation of one or more other States.
- (4) For the purposes of this Title, an activity as an employed or self-employed person normally pursued on board a vessel at sea flying the flag of a State shall be deemed to be an activity pursued in the territory of said State. However, a person employed on board a vessel flying the flag of a State and remunerated for such activity by an undertaking or a person whose registered office or place of business is in the territory of another State shall be subject to the legislation of the latter State if that person resides in the territory of that State. The undertaking or person paying the remuneration shall be considered as the employer for the purposes of the said legislation.
- (5) An activity as a flight crew or cabin crew member performing air passenger or freight services shall be deemed to be an activity pursued in the territory of the State where the home base is located.

ARTICLE 14

Detached workers

- (1) A person who pursues an activity as an employed person in the territory of a State for an employer which normally carries out its activities there and who is sent by that employer to the territory of another State to perform work on that employer's behalf shall continue to be subject to the legislation of the first State, provided that:
  - (a) the anticipated duration of such work does not exceed 24 months; and
  - (b) that person is not sent to replace another detached worker.
- (2) A person who normally pursues an activity as a self-employed person in the territory of a State who goes to pursue a similar activity in the territory of another State shall continue to be subject to the legislation of the first State, provided that the anticipated duration of such activity does not exceed 24 months.
- (3) This Article shall not apply to any person to whom Article 16 applies.

ARTICLE 15

Pursuit of activities in two or more States

- (1) A person who normally pursues an activity as an employed person in one or more EEA EFTA States as well as in the United Kingdom shall be subject to:
  - (a) the legislation of the State of residence if that person pursues a substantial part of their activity in that State; or
  - (b) if that person does not pursue a substantial part of their activity in the State of residence:
    - (i) the legislation of the State in which the registered office or place of business of the undertaking or employer is situated if that person is employed by one undertaking or employer; or
    - (ii) the legislation of the State in which the registered office or place of business of the undertakings or employers is situated if that person is employed by two or more undertakings or employers which have their registered office or place of business in only one State; or
    - (iii) the legislation of the State in which the registered office or place of business of the undertaking or employer is situated other than the State of residence if that person is employed by two or more undertakings or employers, which have their registered

- office or place of business in an EEA EFTA State and the United Kingdom, one of which is the State of residence; or
- (iv) the legislation of the State of residence if that person is employed by two or more undertakings or employers, at least two of which have their registered office or place of business in different States other than the State of residence.
- (2) A person who normally pursues an activity as a self-employed person in one or more EEA EFTA States as well as in the United Kingdom shall be subject to:
- (a) the legislation of the State of residence if that person pursues a substantial part of their activity in that State; or
- (b) the legislation of the State in which the centre of interest of their activities is situated, if that person does not reside in one of the States in which that person pursues a substantial part of their activity.
- (3) A person who normally pursues an activity as an employed person and an activity as a self-employed person in two or more States shall be subject to the legislation of the State in which that person pursues an activity as an employed person or, if that person pursues such an activity in two or more States, to the legislation determined in accordance with paragraph (1).
- (4) A person who is employed as a civil servant by a State and who pursues an activity as an employed person or as a self-employed person in one or more other States shall be subject to the legislation of the State to which the administration employing that person is subject.
- (5) A person who normally pursues an activity as an employed person in two or more EEA EFTA States (and not in the United Kingdom) shall be subject to the legislation of the United Kingdom if that person does not pursue a substantial part of that activity in the State of residence and that person:
- (a) is employed by one or more undertakings or employers, all of which have their registered office or place of business in the United Kingdom;
- (b) resides in an EEA EFTA State and is employed by two or more undertakings or employers, all of which have their registered office or place of business in the United Kingdom and the EEA EFTA State of residence;
- (c) resides in the United Kingdom and is employed by two or more undertakings or employers, at least two of which have their registered office or place of business in different EEA EFTA States; or
- (d) resides in the United Kingdom and is employed by one or more undertakings or employers, none of which have a registered office or place of business in another State.
- (6) A person who normally pursues an activity as a self-employed person in two or more EEA EFTA States (and not in the United Kingdom), without pursuing a substantial part of that activity in the State of residence, shall be subject to the legislation of the United Kingdom if the centre of interest of their activity is situated in the United Kingdom.
- (7) Paragraph (6) shall not apply in the case of a person who normally pursues an activity as an employed person and as a self-employed person in two or more EEA EFTA States.
- (8) Persons referred to in paragraphs (1) to (6) shall be treated, for the purposes of the legislation determined in accordance with these provisions, as though they were pursuing all their activities as employed or self-employed persons and were receiving all their income in the State concerned.
- (9) This Article shall not apply to any person to whom Article 16 applies.

ARTICLE 16

Continental shelf area

- (1) An employed person who is resident in and subject to the legislation of either Norway or the United Kingdom immediately before they are sent by their employer, who has a registered office or place of business in either Norway or the United Kingdom, to pursue an activity in the continental shelf area of the other State, shall continue to be subject to the legislation of their State of residence.

- (2) Paragraph (1) shall not apply in the case of a person who is sent from Norway to the United Kingdom to pursue an activity in the continental shelf area, unless the person is on a Norwegian payroll as determined by the legislation of Norway.
- (3) A self-employed person who is resident in and subject to the legislation of either Norway or the United Kingdom immediately before they pursue an activity in the continental shelf area of the other State, shall continue to be subject to the legislation of their State of residence.
- (4) A person travelling in the course of their employment or self-employment, in connection with undertaking an activity in the continental shelf area, between the territory of the United Kingdom or Norway and either State's continental shelf area in either direction or travelling between different parts of the continental shelf area of either State, shall be treated as if they were employed in the territory of the State whose legislation applies in accordance with this Article.
- (5) This Article shall not apply to any person to whom Article 13(4) and (5) applies.

ARTICLE 17

Voluntary insurance or optional continued insurance

- (1) Articles 13 to 16 do not apply to voluntary insurance or to optional continued insurance unless, in respect of one of the branches or benefits referred to in Article 6, only a voluntary scheme of insurance exists in a State.
- (2) Where, by virtue of the legislation of a State, the person concerned is subject to compulsory insurance in that State, that person may not be subject to a voluntary insurance scheme or an optional continued insurance scheme in another State. In all other cases in which, for a given branch, there is a choice between several voluntary insurance schemes or optional continued insurance schemes, the person concerned shall join only the scheme of their choice.
- (3) However, in respect of invalidity, old-age and survivors' benefits, the person concerned may join the voluntary or optional continued insurance scheme of a State, even if that person is compulsorily subject to the legislation of another State, provided that that person has been subject, at some stage in their career, to the legislation of the first State because or as a consequence of an activity as an employed or self-employed person and if such overlapping is explicitly or implicitly allowed under the legislation of the first State.
- (4) Where the legislation of a State makes admission to voluntary insurance or optional continued insurance conditional upon residence in that State or upon previous activity as an employed or self-employed person, Article 9(b) applies only to persons who have been subject, at some earlier stage, to the legislation of that State on the basis of an activity as an employed or self-employed person.

ARTICLE 18

Exceptions to the general rules

- (1) Two or more States, the competent authorities of these States, or the bodies designated by these authorities, may by common agreement provide for exceptions to Articles 13 to 17 in the interest of certain persons or categories of persons.
- (2) A person who receives a pension or pensions under the legislation of one or more States and who resides in another State may at that person's request be exempted from application of the legislation of the latter State, provided that they are not subject to that legislation on account of pursuing an activity as an employed or self-employed person.

ARTICLE 19

Obligations of the employer

- (1) An employer who has its registered office or place of business outside the competent State shall fulfil all the obligations laid down by the legislation applicable to its employees, notably the obligation to pay the contributions provided for by that legislation, as if it had its registered office or place of business in the competent State.
- (2) An employer who does not have a place of business in the State whose legislation is applicable and the employee may agree that the latter may fulfil the employer's obligations on its behalf as

regards the payment of contributions without prejudice to the employer's underlying obligations. The employer shall send notice of such an arrangement to the competent institution of that State.

TITLE III
**SPECIAL PROVISIONS CONCERNING
THE VARIOUS CATEGORIES OF BENEFITS**

CHAPTER 1
SICKNESS, MATERNITY AND EQUIVALENT PATERNITY BENEFITS

ARTICLE 20

Immigration applications

This Convention applies without prejudice to the right of a State to charge a health fee under national legislation in connection with an application for a permit to enter, to stay, to work, or to reside in that State.

SECTION 1
**INSURED PERSONS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES
EXCEPT PENSIONERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES**

ARTICLE 21

Residence in a State other than the competent State

An insured person or members of their family who reside in a State other than the competent State shall receive in the State of residence benefits in kind provided, on behalf of the competent institution, by the institution of the place of residence, in accordance with the legislation it applies, as though the persons concerned were insured under the said legislation.

ARTICLE 22

*Stay in the competent State when residence is in another State – special rules
for the members of the families of frontier workers*

- (1) Unless otherwise provided for by paragraph (2), the insured person and the members of their family referred to in Article 21 shall also be entitled to benefits in kind while staying in the competent State. The benefits in kind shall be provided by the competent institution and at its own expense, in accordance with the legislation it applies, as though the persons concerned resided in that State.
- (2) The members of the family of a frontier worker shall be entitled to benefits in kind during their stay in the competent State.
Where the competent State is listed in Annex 3 however, the members of the family of a frontier worker who reside in the same State as the frontier worker shall be entitled to benefits in kind in the competent State only under the conditions laid down in Article 23.

ARTICLE 23

Stay outside the competent State

- (1) Unless otherwise provided for by paragraph (2), an insured person and the members of their family staying in a State other than the competent State shall be entitled to benefits in kind, provided on behalf of the competent institution by the institution of the place of stay in accordance with the legislation it applies, as though the persons concerned were insured under that legislation, where:
  - (a) the benefits in kind become necessary on medical grounds during their stay, in the opinion of the provider of the benefits in kind, taking into account the nature of the benefits and the expected length of the stay;
  - (b) the person did not travel to that State with the purpose of receiving the benefits in kind, unless:

- (i) the person is a passenger or member of the crew on a vessel or aircraft travelling to that State and the benefits in kind became necessary on medical grounds during the voyage or flight; or
  - (ii) the person is employed or self-employed in the continental shelf area and the benefits in kind became necessary on medical grounds while they were carrying out their activity as an employed or self-employed person in the continental shelf area; and
  - (c) a valid entitlement document is presented in accordance with Article 22(1) of Annex 1.
- (2) The Joint Administrative Committee shall list benefits in kind which, in order to be provided during a stay in another State, require for practical reasons a prior agreement between the person concerned and the institution providing the care.

ARTICLE 24

Travel with the purpose of receiving benefits in kind – authorisation to receive appropriate treatment outside the State of residence

- (1) Unless otherwise provided for in this Convention, an insured person travelling to another State with the purpose of receiving benefits in kind during the stay shall seek authorisation from the competent institution.
- (2) An insured person who is authorised by the competent institution to go to another State with the purpose of receiving the treatment appropriate to their condition shall receive the benefits in kind provided, on behalf of the competent institution, by the institution of the place of stay, in accordance with the legislation it applies, as though that person were insured under the said legislation. The authorisation shall be accorded where the treatment in question is among the benefits provided for by the legislation in the State where the person concerned resides and where that person cannot be given such treatment within a time limit which is medically justifiable, taking into account their current state of health and the probable course of their illness.
- (3) Paragraphs (1) and (2) apply *mutatis mutandis* to the members of the family of an insured person.
- (4) If the members of the family of an insured person reside in a State other than the State in which the insured person resides, and this State has opted for reimbursement on the basis of fixed amounts, the cost of the benefits in kind referred to in paragraph (2) shall be borne by the institution of the place of residence of the members of the family. In this case, for the purposes of paragraph (1), the institution of the place of residence of the members of the family shall be considered to be the competent institution.

ARTICLE 25

Cash benefits

- (1) An insured person and members of their family residing or staying in a State other than the competent State shall be entitled to cash benefits provided by the competent institution in accordance with the legislation it applies. By agreement between the competent institution and the institution of the place of residence or stay, such benefits may, however, be provided by the institution of the place of residence or stay at the expense of the competent institution in accordance with the legislation of the competent State.
- (2) The competent institution of a State whose legislation stipulates that the calculation of cash benefits shall be based on average income or on an average contribution basis shall determine such average income or average contribution basis exclusively by reference to the incomes confirmed as having been paid, or contribution bases applied, during the periods completed under the said legislation.
- (3) The competent institution of a State whose legislation provides that the calculation of cash benefits shall be based on standard income shall take into account exclusively the standard income or, where appropriate, the average of standard incomes for the periods completed under the said legislation.
- (4) Paragraphs (2) and (3) apply *mutatis mutandis* to cases where the legislation applied by the competent institution lays down a specific reference period which corresponds in the case in

question either wholly or partly to the periods which the person concerned has completed under the legislation of one or more other States.

ARTICLE 26

Pension claimants

- (1) An insured person who, on making a claim for a pension, or during the investigation thereof, ceases to be entitled to benefits in kind under the legislation of the State last competent, shall remain entitled to benefits in kind under the legislation of the State in which that person resides, provided that the pension claimant satisfies the insurance conditions of the legislation of the State referred to in paragraph (2). The right to benefits in kind in the State of residence also applies to the members of the family of the pension claimant.
- (2) The benefits in kind shall be chargeable to the institution of the State which, in the event of a pension being awarded, would become competent under Articles 27 to 29.

SECTION 2

SPECIAL PROVISIONS FOR PENSIONERS AND MEMBERS OF THEIR FAMILIES

ARTICLE 27

Right to benefits in kind under the legislation of the State of residence

A person who receives a pension or pensions under the legislation of two or more States, of which one is the State of residence, and who is entitled to benefits in kind under the legislation of that State, shall, with the members of their family, receive such benefits in kind from and at the expense of the institution of the place of residence, as though that person were a pensioner whose pension was payable solely under the legislation of that State.

ARTICLE 28

No right to benefits in kind under the legislation of the State of residence

- (1) A person who:
  - (a) resides in a State;
  - (b) receives a pension or pensions under the legislation of one or more States; and
  - (c) is not entitled to benefits in kind under the legislation of the State of residence,
  - (d) shall nevertheless receive such benefits for themselves and the members of their family, insofar as the pensioner would be entitled to them under the legislation of the State competent in respect of their pension or at least one of the States competent, if that person resided in that State. The benefits in kind shall be provided at the expense of the institution referred to in paragraph (2) by the institution of the place of residence, as though the person concerned were entitled to a pension and entitled to benefits in kind under the legislation of that State.
- (2) In the cases covered by paragraph (1), the cost of the benefits in kind shall be borne by the institution as determined in accordance with the following rules:
  - (a) where the pensioner is treated as if they were entitled to benefits in kind under the legislation of one State, the cost of those benefits shall be borne by the competent institution of that State;
  - (b) where the pensioner is treated as if they were entitled to benefits in kind under the legislation of two or more States, the cost of those benefits shall be borne by the competent institution of the State to whose legislation the person has been subject for the longest period of time;
  - (c) if the application of the rule in sub-paragraph (b) would result in several institutions being responsible for the cost of those benefits, the cost shall be borne by the competent institution of the State to whose legislation the pensioner was last subject.

ARTICLE 29

*Pensions under the legislation of one or more States other than the State of residence,
where there is a right to benefits in kind in the latter State*

Where a person receiving a pension or pensions under the legislation of one or more States resides in a State under whose legislation the right to receive benefits in kind is not subject to conditions of insurance, or conditions of activity as an employed or self-employed person, and that person does not receive a pension from the State of residence, the cost of benefits in kind provided to them and to members of their family shall be borne by the institution of one of the States competent in respect of the person's pensions determined in accordance with Article 28(2) to the extent that the person and the members of their family would be entitled to such benefits if they resided in that State.

ARTICLE 30

*Residence of members of the family in a State
other than the one in which the pensioner resides*

Where a person:

- (a) receives a pension or pensions under the legislation of one or more States; and
- (b) resides in a State other than the one in which members of their family reside,

those members of that person's family shall be entitled to receive benefits in kind from the institution of the place of their residence in accordance with the legislation it applies insofar as the pensioner is entitled to benefits in kind under the legislation of a State. The costs shall be borne by the competent institution responsible for the costs of the benefits in kind provided to the pensioner in their State of residence.

ARTICLE 31

*Stay of the pensioner or the members of their family in a State
other than the State of residence – stay in the competent State – authorisation for
appropriate treatment outside the State of residence*

- (1) Article 23 applies *mutatis mutandis* to:
  - (a) a person receiving a pension or pensions under the legislation of one or more States and who is entitled to benefits in kind under the legislation of one of the States which provide their pension(s);
  - (b) the members of their family,
who are staying in a State other than the one in which they reside.
- (2) Article 22(1) applies *mutatis mutandis* to the persons described in paragraph (1) when they stay in the State in which is situated the competent institution responsible for the cost of the benefits in kind provided to the pensioner in their State of residence and that State has opted for this and is listed in Annex 4.
- (3) Article 24 applies *mutatis mutandis* to a pensioner or members of their family who are staying in a State other than the one in which they reside with the purpose of receiving in that State the treatment appropriate to their condition.
- (4) Unless otherwise provided for by paragraph (5), the cost of the benefits in kind referred to in paragraphs (1) to (3) shall be borne by the competent institution responsible for the cost of benefits in kind provided to the pensioner in their State of residence.
- (5) The cost of the benefits in kind referred to in paragraph (3) shall be borne by the institution of the place of residence of the pensioner or of the members of their family, if these persons reside in a State which has opted for reimbursement on the basis of fixed amounts. In these cases, for the purposes of paragraph (3), the institution of the place of residence of the pensioner or of the members of their family shall be considered to be the competent institution.

ARTICLE 32

Cash benefits for pensioners

- (1) Cash benefits shall be paid to a person receiving a pension or pensions under the legislation of one or more States by the competent institution of the State in which is situated the competent

institution responsible for the cost of benefits in kind provided to the pensioner in their State of residence. Article 25 applies *mutatis mutandis*.

- (2) Paragraph (1) also applies to the members of a pensioner's family.

ARTICLE 33

Contributions by pensioners

- (1) The institution of a State which is responsible under the legislation it applies for making deductions in respect of contributions for sickness, maternity and equivalent paternity benefits, may request and recover such deductions, calculated in accordance with the legislation it applies, only to the extent that the cost of the benefits pursuant to Articles 27 to 30 is to be borne by an institution of that State.
- (2) Where, in the cases referred to in Article 29, the acquisition of sickness, maternity and equivalent paternity benefits is subject to the payment of contributions or similar payments under the legislation of a State in which the pensioner concerned resides, these contributions shall not be payable by virtue of such residence.

SECTION 3

COMMON PROVISIONS

ARTICLE 34

General provisions

Articles 27 to 33 do not apply to a pensioner or the members of the pensioner's family who are entitled to benefits under the legislation of a State on the basis of an activity as an employed or self-employed person. In such cases, the person concerned shall be subject, for the purposes of this Chapter, to Articles 21 to 25.

ARTICLE 35

Prioritising of the right to benefits in kind – special rule for the right of members of the family to benefits in the State of residence

- (1) Unless otherwise provided for by paragraphs (2) and (3), where a member of the family has an independent right to benefits in kind based on the legislation of a State or on this Chapter such right shall take priority over a derivative right to benefits in kind for members of the family.
- (2) Unless otherwise provided for by paragraph (3), where the independent right in the State of residence exists directly and solely on the basis of the residence of the person concerned in that State, a derivative right to benefits in kind shall take priority over the independent right.
- (3) Notwithstanding paragraphs (1) and (2), benefits in kind shall be provided to the members of the family of an insured person at the expense of the competent institution in the State in which they reside, where:
- (a) those members of the family reside in a State under whose legislation the right to benefits in kind is not subject to conditions of insurance or activity as an employed or self-employed person; and
- (b) the spouse or the person caring for the children of the insured person pursues an activity as an employed or self-employed person in that State, or receives a pension from that State on the basis of an activity as an employed or self-employed person.

ARTICLE 36

Reimbursements between institutions

- (1) The benefits in kind provided by the institution of a State on behalf of the institution of another State under this Chapter shall give rise to full reimbursement.
- (2) The reimbursements referred to in paragraph (1) shall be determined and effected in accordance with the arrangements set out in Appendix 2 of Annex 1, either on production of proof of actual expenditure, or on the basis of fixed amounts for States whose legal or administrative structures are such that the use of reimbursement on the basis of actual expenditure is not appropriate.

- (3) The States, and their competent authorities, may provide for other methods of reimbursement or waive all reimbursement between the institutions coming under their jurisdiction.

CHAPTER 2
**BENEFITS IN RESPECT OF ACCIDENTS AT WORK
AND OCCUPATIONAL DISEASES**

ARTICLE 37

Right to benefits in kind and in cash

- (1) Without prejudice to any more favourable provisions in paragraphs (2) and (3) of this Article, Articles 21, 22(1), 23(1) and 24(1) also apply to benefits relating to accidents at work or occupational diseases.
- (2) A person who has sustained an accident at work or has contracted an occupational disease and who resides or stays in a State other than the competent State shall be entitled to the special benefits in kind of the scheme covering accidents at work and occupational diseases provided, on behalf of the competent institution, by the institution of the place of residence or stay in accordance with the legislation which it applies, as though that person were insured under that legislation.
- (3) The competent institution may not refuse to grant the authorisation provided for in Article 24(1) to a person who has sustained an accident at work or who has contracted an occupational disease and is entitled to benefits chargeable to that institution, where the treatment appropriate to their condition cannot be given in the State in which that person resides within a time limit which is medically justifiable, taking into account that person's current state of health and the probable course of the illness.
- (4) Article 25 also applies to benefits falling within this Chapter.

ARTICLE 38

Costs of transport

- (1) The competent institution of a State whose legislation provides for meeting the costs of transporting a person who has sustained an accident at work or is suffering from an occupational disease, either to their place of residence or to a hospital, shall meet such costs to the corresponding place in the State where the person resides, provided that that institution gives prior authorisation for such transport, duly taking into account the reasons justifying it. Such authorisation shall not be required in the case of a frontier worker.
- (2) The competent institution of a State whose legislation provides for meeting the costs of transporting the body of a person killed in an accident at work to the place of burial shall, in accordance with the legislation it applies, meet such costs to the corresponding place in the State where the person was residing at the time of the accident.

ARTICLE 39

*Benefits for an occupational disease where the person suffering from such a disease
has been exposed to the same risk in several States*

When a person who has contracted an occupational disease has, under the legislation of two or more States, pursued an activity which by its nature is likely to cause the said disease, the benefits that that person or their survivors may claim shall be provided exclusively under the legislation of the last of those States whose conditions are satisfied.

ARTICLE 40

Aggravation of an occupational disease

In the event of aggravation of an occupational disease for which a person suffering from such a disease has received or is receiving benefits under the legislation of a State, the following rules apply:

- (a) if the person concerned, while in receipt of benefits, has not pursued, under the legislation of another State, an activity as an employed or self-employed person likely to cause or aggravate the disease in question, the competent institution of the first State shall bear the

- cost of the benefits under the provisions of the legislation which it applies, taking into account the aggravation;
- (b) if the person concerned, while in receipt of benefits, has pursued such an activity under the legislation of another State, the competent institution of the first State shall bear the cost of the benefits under the legislation it applies without taking the aggravation into account. The competent institution of the second State shall grant a supplement to the person concerned, the amount of which shall be equal to the difference between the amount of benefits due after the aggravation and the amount which would have been due prior to the aggravation under the legislation it applies, if the disease in question had occurred under the legislation of that State;
  - (c) the rules concerning reduction, suspension or withdrawal laid down by the legislation of a State shall not be invoked against persons receiving benefits provided by institutions of two States in accordance with sub-paragraph (b).

ARTICLE 41

Rules for taking into account the special features of certain legislation

- (1) If there is no insurance against accidents at work or occupational diseases in the State in which the person concerned resides or stays, or if such insurance exists but there is no institution responsible for providing benefits in kind, those benefits shall be provided by the institution of the place of residence or stay responsible for providing benefits in kind in the event of sickness.
- (2) If there is no insurance against accidents at work or occupational diseases in the competent State, the provisions of this Chapter concerning benefits in kind shall nevertheless be applied to a person who is entitled to those benefits in the event of sickness, maternity or equivalent paternity under the legislation of that State if that person sustains an accident at work or suffers from an occupational disease during a residence or stay in another State. Costs shall be borne by the institution that is competent for the benefits in kind under the legislation of the competent State.
- (3) Article 9 applies to the competent institution in a State as regards the equivalence of accidents at work and occupational diseases which either have occurred or have been confirmed subsequently under the legislation of another State when assessing the degree of incapacity, the right to benefits or the amount thereof, on condition that:
  - (a) no compensation is due in respect of an accident at work or an occupational disease which had occurred or had been confirmed previously under the legislation it applies; and
  - (b) no compensation is due in respect of an accident at work or an occupational disease which had occurred or had been confirmed subsequently, under the legislation of the other State under which the accident at work or the occupational disease had occurred or been confirmed.

ARTICLE 42

Reimbursements between institutions

- (1) Article 36 also applies to benefits falling within this Chapter, and reimbursement shall be made on the basis of actual costs.
- (2) The States, or their competent authorities, may provide for other methods of reimbursement or waive all reimbursement between the institutions under their jurisdiction.

CHAPTER 3

DEATH GRANTS

ARTICLE 43

Right to grants where death occurs in, or where the person entitled resides in, a State other than the competent one

- (1) When an insured person or a member of their family dies in a State other than the competent State, the death shall be deemed to have occurred in the competent State.
- (2) The competent institution shall be obliged to provide death grants payable under the legislation it applies, even if the person entitled resides in a State other than the competent State.

- (3) Paragraphs (1) and (2) also apply when the death is the result of an accident at work or an occupational disease.

ARTICLE 44

Provision of benefits in the event of the death of a pensioner

- (1) In the event of the death of a pensioner who was entitled to a pension under the legislation of one State, or to pensions under the legislations of two or more States, when that pensioner was residing in a State other than that of the institution responsible for the cost of benefits in kind provided under Articles 28 and 29, the death grants payable under the legislation administered by that institution shall be provided at its own expense as though the pensioner had been residing at the time of their death in the State in which that institution is situated.
- (2) Paragraph (1) applies *mutatis mutandis* to the members of the family of a pensioner.

CHAPTER 4

INVALIDITY BENEFITS

ARTICLE 45

Calculation of invalidity benefits

Without prejudice to Article 10 where, under the legislation of the State competent under Title II of this Convention, the amount of invalidity benefits is dependent on the duration of the periods of insurance, employment, self-employment or residence, the competent State is not required to take into account any such periods completed under the legislation of another State for the purposes of calculating the amount of invalidity benefit payable.

ARTICLE 46

Special provisions on aggregation of periods

The competent institution of a State whose legislation makes the acquisition, retention or recovery of the right to benefits conditional upon the completion of periods of insurance or residence shall, where necessary, apply Article 50 *mutatis mutandis*.

ARTICLE 47

Aggravation of invalidity

In the case of aggravation of an invalidity for which a person is receiving benefits under the legislation of a State in accordance with this Convention, the benefit shall continue to be provided in accordance with this Chapter, taking the aggravation into account.

ARTICLE 48

Conversion of invalidity benefits into old-age benefits

- (1) Where provided for in the legislation of the State paying invalidity benefit in accordance with this Convention, invalidity benefits shall be converted into old-age benefits under the conditions laid down by the legislation under which they are provided and in accordance with Chapter 5 of Title III.
- (2) Where a person receiving invalidity benefits can establish a claim to old-age benefits under the legislation of one or more other States, in accordance with Article 49, any institution which is responsible for providing invalidity benefits under the legislation of a State shall continue to provide such a person with the invalidity benefits to which that person is entitled under the legislation it applies until paragraph (1) becomes applicable in respect of that institution, or otherwise for as long as the person concerned satisfies the conditions for such benefits.

CHAPTER 5
OLD-AGE AND SURVIVORS' PENSIONS

ARTICLE 49

General provisions

- (1) All the competent institutions shall determine entitlement to benefit, under all the legislations of the States to which the person concerned has been subject, when a request for award has been submitted, unless the person concerned expressly requests deferment of the award of old-age benefits under the legislation of one or more States.
- (2) If at a given moment the person concerned does not satisfy, or no longer satisfies, the conditions laid down by all the legislations of the States to which that person has been subject, the institutions applying legislation the conditions of which have been satisfied shall not take into account, when performing the calculation in accordance with Article 51(1)(a) or (b), the periods completed under the legislations the conditions of which have not been satisfied, or are no longer satisfied, where this gives rise to a lower amount of benefit.
- (3) Paragraph (2) applies *mutatis mutandis* when the person concerned has expressly requested deferment of the award of old-age benefits.
- (4) A new calculation shall be performed automatically as and when the conditions to be fulfilled under the other legislations are satisfied or when a person requests the award of an old-age benefit deferred in accordance with paragraph (1), unless the periods completed under the other legislations have already been taken into account by virtue of paragraphs (2) or (3).

ARTICLE 50

Special provisions on aggregation of periods

- (1) Where the legislation of a State makes the granting of certain benefits conditional upon the periods of insurance having been completed only in a specific activity as an employed or self-employed person or in an occupation which is subject to a special scheme for employed or self-employed persons, the competent institution of that State shall take into account periods completed under the legislation of other States only if completed under a corresponding scheme or, failing that, in the same occupation, or where appropriate, in the same activity as an employed or self-employed person.
- (2) If, account having been taken of the periods thus completed, the person concerned does not satisfy the conditions for receipt of the benefits of a special scheme, these periods shall be taken into account for the purposes of providing the benefits of the general scheme or, failing that, of the scheme applicable to manual or clerical workers, as the case may be, provided that the person concerned had been affiliated to one or other of those schemes.
- (3) The periods of insurance completed under a special scheme of a State shall be taken into account for the purposes of providing the benefits of the general scheme or, failing that, of the scheme applicable to manual or clerical workers, as the case may be, of another State, provided that the person concerned had been affiliated to one or other of those schemes, even if those periods have already been taken into account in the latter State under a special scheme.
- (4) Where the legislation or specific scheme of a State makes the acquisition, retention or recovery of the right to benefits conditional upon the person concerned being insured at the time of the materialisation of the risk, this condition shall be regarded as having been satisfied if that person has been previously insured under the legislation or specific scheme of that State and is, at the time of the materialisation of the risk, insured under the legislation of another State for the same risk or, failing that, if a benefit is due under the legislation of another State for the same risk. The latter condition shall, however, be deemed to be fulfilled in the cases referred to in Article 56.

ARTICLE 51

Award of benefits

- (1) The competent institution shall calculate the amount of the benefit that would be due:
  - (a) under the legislation it applies, only where the conditions for entitlement to benefits have been satisfied exclusively under national law (independent benefit);

- (b) by calculating a theoretical amount and subsequently an actual amount (*pro rata* benefit), as follows:
  - (i) the theoretical amount of the benefit is equal to the benefit which the person concerned could claim if all the periods of insurance and/or of residence which have been completed under the legislations of the other States had been completed under the legislation it applies on the date of the award of the benefit. If, under this legislation, the amount does not depend on the duration of the periods completed, that amount shall be regarded as being the theoretical amount;
  - (ii) the competent institution shall then establish the actual amount of the *pro rata* benefit by applying to the theoretical amount the ratio between the duration of the periods completed before materialisation of the risk under the legislation it applies and the total duration of the periods completed before materialisation of the risk under the legislations of all the States concerned.
- (2) Where appropriate, the competent institution shall apply, to the amount calculated in accordance with sub-paragraphs (a) and (b) of paragraph (1), all the rules relating to reduction, suspension or withdrawal, under the legislation it applies, within the limits provided for by Articles 52 to 54.
- (3) The person concerned shall be entitled to receive from the competent institution of each State the higher of the amounts calculated in accordance with sub-paragraphs (a) and (b) of paragraph (1).
- (4) Where the calculation pursuant to paragraph (1)(a) in one State invariably results in the independent benefit being equal to or higher than the *pro rata* benefit, calculated in accordance with paragraph (1)(b), the competent institution shall waive the *pro rata* calculation, provided that:
  - (a) such a situation is set out in Part 1 of Annex 5;
  - (b) no legislation containing rules against overlapping, as referred to in Articles 53 to 54, is applicable unless the conditions laid down in Article 54(2) are fulfilled; and
  - (c) Article 56 is not applicable in relation to periods completed under the legislation of another State in the specific circumstances of the case.
- (5) Notwithstanding paragraphs (1), (2) and (3), the *pro rata* calculation shall not apply to schemes providing benefits in respect of which periods of time are of no relevance to the calculation, subject to such schemes being listed in Part 2 of Annex 5. In such cases, the person concerned shall be entitled to the benefit calculated in accordance with the legislation of the State concerned.

ARTICLE 52

Rules to prevent overlapping

- (1) Any overlapping of old-age and survivors' benefits calculated or provided on the basis of periods of insurance or residence completed by the same person shall be considered to be overlapping of benefits of the same kind.
- (2) Overlapping of benefits which cannot be considered to be of the same kind within the meaning of paragraph (1) shall be considered to be overlapping of benefits of a different kind.
- (3) The following provisions shall be applicable for the purposes of rules to prevent overlapping laid down by the legislation of a State in the case of overlapping of a benefit in respect of old-age or survivors with a benefit of the same kind or a benefit of a different kind or with other income:
  - (a) the competent institution shall take into account the benefits or incomes acquired in another State only where the legislation it applies provides for benefits or income acquired abroad to be taken into account;
  - (b) the competent institution shall take into account the amount of benefits to be paid by another State before deduction of tax, social security contributions and other individual levies or deductions, unless the legislation it applies provides for the application of rules to prevent overlapping after such deductions, under the conditions and the procedures laid down in Annex 1;
  - (c) the competent institution shall not take into account the amount of benefits acquired under the legislation of another State on the basis of voluntary insurance or continued optional insurance;

- (d) if a single State applies rules to prevent overlapping because the person concerned receives benefits of the same or of a different kind under the legislation of other States or income acquired in other States, the benefit due may be reduced solely by the amount of such benefits or such income.

ARTICLE 53

Overlapping of benefits of the same kind

- (1) Where benefits of the same kind due under the legislation of two or more States overlap, the rules to prevent overlapping laid down by the legislation of a State shall not be applicable to a *pro rata* benefit.
- (2) The rules to prevent overlapping apply to an independent benefit only if the benefit concerned is:
  - (a) a benefit the amount of which does not depend on the duration of periods of insurance or residence; or
  - (b) a benefit the amount of which is determined on the basis of a credited period deemed to have been completed between the date on which the risk materialised and a later date, overlapping with:
  - (c) a benefit of the same type, except where an agreement has been concluded between two or more States to avoid the same credited period being taken into account more than once; or
  - (d) a benefit referred to in sub-paragraph (a).The benefits and agreements referred to in sub-paragraphs (a) and (b) are listed in Annex 6.

ARTICLE 54

Overlapping of benefits of a different kind

- (1) If the receipt of benefits of a different kind or other income requires the application of the rules to prevent overlapping provided for by the legislation of the States concerned regarding:
  - (a) two or more independent benefits, the competent institutions shall divide the amounts of the benefit or benefits or other income, as they have been taken into account, by the number of benefits subject to the said rules; however, the application of this sub-paragraph cannot deprive the person concerned of their status as a pensioner for the purposes of the other chapters of this Title under the conditions and the procedures laid down in Annex 1;
  - (b) one or more *pro rata* benefits, the competent institutions shall take into account the benefit or benefits or other income and all the elements stipulated for applying the rules to prevent overlapping as a function of the ratio between the periods of insurance and/or residence established for the calculation referred to in Article 51(1)(b)(ii);
  - (c) one or more independent benefits and one or more *pro rata* benefits, the competent institutions shall apply *mutatis mutandis* sub-paragraph (a) as regards independent benefits and sub-paragraph (b) as regards *pro rata* benefits.
- (2) The competent institution shall not apply the division stipulated in respect of independent benefits, if the legislation it applies provides for account to be taken of benefits of a different kind or other income and all other elements for calculating part of their amount determined as a function of the ratio between periods of insurance and/or residence referred to in Article 51(1)(b)(ii).
- (3) Paragraphs (1) and (2) apply *mutatis mutandis* where the legislation of one or more States provides that a right to a benefit cannot be acquired in the case where the person concerned is in receipt of a benefit of a different kind, payable under the legislation of another State, or of other income.

ARTICLE 55

Additional provisions for the calculation of benefits

- (1) For the calculation of the theoretical and *pro rata* amounts referred to in Article 51(1)(b), the following rules apply:

- (a) where the total length of the periods of insurance and/or residence completed before the risk materialised under the legislations of all the States concerned is longer than the maximum period required by the legislation of one of these States for receipt of full benefit, the competent institution of that State shall take into account this maximum period instead of the total length of the periods completed; this method of calculation shall not result in the imposition on that institution of the cost of a benefit greater than the full benefit provided for by the legislation it applies. This provision shall not apply to benefits the amount of which does not depend on the length of insurance;
  - (b) the procedure for taking into account overlapping periods is laid down in Annex 1;
  - (c) if the legislation of a State provides that the benefits are to be calculated on the basis of incomes, contributions, bases of contributions, increases, earnings, other amounts or a combination of more than one of them (average, proportional, fixed or credited), the competent institution shall:
    - (i) determine the basis for calculation of the benefits in accordance only with periods of insurance completed under the legislation it applies;
    - (ii) use, in order to determine the amount to be calculated in accordance with the periods of insurance and/or residence completed under the legislation of the other States, the same elements determined or recorded for the periods of insurance completed under the legislation it applies;
      - where necessary in accordance with the procedures laid down in Annex 7 for the State concerned;
  - (d) in the event that sub-paragraph (c) is not applicable because the legislation of a State provides for the benefit to be calculated on the basis of elements other than periods of insurance or residence which are not linked to time, the competent institution shall take into account, in respect of each period of insurance or residence completed under the legislation of any other State, the amount of the capital accrued, the capital which is considered as having been accrued or any other element for the calculation under the legislation it administers divided by the corresponding units of periods in the pension scheme concerned.
- (2) The provisions of the legislation of a State concerning the revalorisation of the elements taken into account for the calculation of benefits apply, as appropriate, to the elements to be taken into account by the competent institution of that State, in accordance with paragraph (1), in respect of the periods of insurance or residence completed under the legislation of other States.

ARTICLE 56

Periods of insurance or residence of less than one year

- (1) Notwithstanding Article 51(1)(b), the institution of a State shall not be required to provide benefits in respect of periods completed under the legislation it applies which are taken into account when the risk materialises, if:
  - (a) the duration of the said periods is less than one year; and
  - (b) taking only these periods into account no right to benefit is acquired under that legislation. For the purposes of this Article, “periods” shall mean all periods of insurance, employment, self-employment or residence which either qualify for, or directly increase, the benefit concerned.
- (2) The competent institution of each of the States concerned shall take into account the periods referred to in paragraph (1), for the purposes of Article 51(1)(b)(i).
- (3) If the effect of applying paragraph (1) would be to relieve all the institutions of the States concerned of their obligations, benefits shall be provided exclusively under the legislation of the last of those States whose conditions are satisfied, as if all the periods of insurance and residence completed and taken into account in accordance with Article 10 and Article 50(1) to (3) had been completed under the legislation of that State.
- (4) This Article does not apply to schemes listed in Part 2 of Annex 5.

ARTICLE 57

Recalculation and revaluation of benefits

- (1) If the method for determining benefits or the rules for calculating benefits are altered under the legislation of a State, or if the personal situation of the person concerned undergoes a relevant change which, under that legislation, would lead to an adjustment of the amount of the benefit, a recalculation shall be carried out in accordance with Article 51.
- (2) On the other hand, if, by reason of an increase in the cost of living or changes in the level of income or other grounds for adjustment, the benefits of the State concerned are altered by a percentage or fixed amount, such percentage or fixed amount shall be applied directly to the benefits determined in accordance with Article 51, without the need for a recalculation.

CHAPTER 6

UNEMPLOYMENT BENEFITS

ARTICLE 58

Special provisions on aggregation of periods of insurance, employment or self-employment

- (1) The competent institution of a State whose legislation makes the acquisition, retention, recovery or duration of the right to benefits conditional upon the completion of either periods of insurance, employment or self-employment shall, to the extent necessary, take into account periods of insurance, employment or self-employment completed under the legislation of any other State as though they were completed under the legislation it applies.
However, when the applicable legislation makes the right to benefits conditional on the completion of periods of insurance, the periods of employment or self-employment completed under the legislation of another State shall not be taken into account unless such periods would have been considered to be periods of insurance had they been completed in accordance with the applicable legislation.
- (2) The application of paragraph (1) of this Article shall be conditional on the person concerned having the most recently completed, in accordance with the legislation under which the benefits are claimed:
  - (a) periods of insurance, if that legislation requires periods of insurance;
  - (b) periods of employment, if that legislation requires periods of employment; or
  - (c) periods of self-employment, if that legislation requires periods of self-employment.

ARTICLE 59

Calculation of unemployment benefits

- (1) Where the calculation of unemployment benefits is based on the amount of the previous salary or professional income of the person concerned, the competent State shall take into account the salary or professional income received by the person concerned based exclusively on their last activity as an employed or self-employed person under the legislation of the competent State.
- (2) Where the legislation applied by the competent State provides for a specific reference period for the determination of the salary or professional income used to calculate the amount of benefit, and the person concerned was subject to the legislation of another State for all or part of that reference period, the competent State shall only take into account the salary or professional income received during their last activity as an employed or self-employed person under that legislation.

TITLE IV

MISCELLANEOUS PROVISIONS

ARTICLE 60

Cooperation

- (1) The competent authorities of the States shall notify the Joint Administrative Committee of any changes to their legislation as regards the branches of social security covered by Article 6 which are relevant to or may affect the implementation of this Convention.

- (2) The competent authorities of the States shall communicate to each other measures taken to implement this Convention that are not notified under paragraph (1) and that are relevant for the implementation of the Convention.
- (3) For the purposes of this Convention, the competent authorities and institutions of the States shall lend one another their good offices and act as though implementing their own legislation. The administrative assistance given by the said competent authorities and institutions shall, as a rule, be free of charge. However, the Joint Administrative Committee shall establish the nature of reimbursable expenses and the limits above which their reimbursement is due.
- (4) The competent authorities and institutions of the States may, for the purposes of this Convention, communicate directly with one another and with the persons involved or their representatives.
- (5) The competent authorities, institutions and persons covered by this Convention shall have a duty of mutual information and cooperation to ensure the correct implementation of this Convention.
- (6) The competent authorities and institutions, in accordance with the principle of good administration, shall respond to all queries within a reasonable period of time and shall in this connection provide the persons concerned with any information required for exercising the rights conferred on them by this Convention.
- (7) The persons concerned must inform the institutions of the competent State and of the State of residence as soon as possible of any change in their personal or family situation which affects their right to benefits under this Convention.
- (8) Failure to respect the requirement referred to in paragraph (7) may result in the application of proportionate measures in accordance with national law. Nevertheless, these measures shall be equivalent to those applicable to similar situations under domestic law and shall not make it impossible or excessively difficult in practice for claimants to exercise the rights conferred on them by this Convention.
- (9) The competent authorities, institutions and tribunals of one State may not reject applications or other documents submitted to them on the grounds that they are written in an official language of another State.

ARTICLE 61

Protection of personal data

- (1) Any personal data received under this Convention shall be protected as such in accordance with the receiving State's domestic law.
- (2) Any personal data received under this Convention shall be used solely for the purposes of this Convention and in accordance with the domestic law of the receiving State.
- (3) Where one of the States wishes to use or disclose such personal data for other purposes, it shall obtain, in conformity with the domestic law of the State which provided the personal data, the prior written consent of the competent authorities or competent institutions. Such use shall be subject to any restrictions laid down by that authority or institution.
- (4) Where this Convention provides for the transfer of personal data, such transfer shall take place in accordance with the transferring State's rules on international transfers of personal data. Where needed, each State will make best efforts, while respecting the transferring State's rules on international transfers of personal data, to establish safeguards necessary for the transfer of personal data.

ARTICLE 62

Confidentiality

- (1) Any information communicated pursuant to this Convention shall be covered by an obligation of professional secrecy and shall enjoy the protections available to similar information subject to those obligations under the domestic law of the receiving State, unless the State which provided the information gives, in conformity with its domestic law, its consent to the disclosure of such information.

- (2) Any information subject to an obligation of professional secrecy that is received under this Convention shall be used solely for the purposes of this Convention and in accordance with the domestic law of the receiving State.
- (3) Where one of the States wishes to use or disclose such information for other purposes, it shall obtain, in conformity with the domestic law of the State which provided the information, the prior written consent of the competent authorities or competent institutions. Such use shall be subject to any restrictions laid down by that authority or institution.

ARTICLE 63

Data processing

- (1) The States shall progressively use new technologies for the exchange, access and processing of the data required to apply this Convention.
- (2) Each State shall be responsible for managing its own part of any electronic exchange.
- (3) An electronic document sent or issued by a competent authority or institution in conformity with this Convention may not be rejected by a competent authority or institution of another State on the grounds that it was received by electronic means, once the receiving institution has declared that it can receive electronic documents. Reproduction and recording of such documents shall be presumed to be a correct and accurate reproduction of the original document or representation of the information it relates to, unless there is proof to the contrary.
- (4) An electronic document shall be considered valid if the computer system on which the document is recorded contains the safeguards necessary in order to prevent any alteration, disclosure, or unauthorised access to the recording. It shall at any time be possible to reproduce the recorded information in an immediately readable form.

ARTICLE 64

Exemptions

- (1) Any exemption from or reduction of taxes, stamp duty, notarial or registration fees provided for under the legislation of one State in respect of certificates or documents required to be produced in application of the legislation of that State shall be extended to similar certificates or documents required to be produced in application of the legislation of another State or of this Convention.
- (2) All statements, documents and certificates of any kind whatsoever required to be produced in application of this Convention shall be exempt from authentication by diplomatic or consular authorities.

ARTICLE 65

Claims, declarations or appeals

Any claim, declaration or appeal which should have been submitted, in application of the legislation of one State, within a specified period to an authority, institution or tribunal of that State shall be admissible if it is submitted within the same period to a corresponding authority, institution or tribunal of another State. In such a case, the authority, institution or tribunal receiving the claim, declaration or appeal shall forward it without delay to the competent authority, institution or tribunal of the former State either directly or through the competent authorities of the States concerned. The date on which such claims, declarations or appeals were submitted to the authority, institution or tribunal of the second State shall be considered as the date of their submission to the competent authority, institution or tribunal.

ARTICLE 66

Medical examinations

- (1) Medical examinations provided for by the legislation of one State may be carried out, at the request of the competent institution, in the territory of another State, by the institution of the place of stay or residence of the person entitled to benefits, under the conditions laid down in Annex 1 or agreed between the competent authorities of the States concerned.

- (2) Medical examinations carried out under the conditions laid down in paragraph (1) shall be considered as having been carried out in the territory of the competent State.

ARTICLE 67

Collection of contributions and recovery of benefits

- (1) Collection of contributions due to an institution of one State and recovery of benefits provided by the institution of one State but not due, may be effected in another State in accordance with the procedures and with the guarantees and privileges applicable to the collection of contributions due to the corresponding institution of the latter and the recovery of benefits provided by it but not due.
- (2) Enforceable decisions of the judicial and administrative authorities relating to the collection of contributions, interest, and any other charges or to the recovery of benefits provided but not due under the legislation of one State shall be recognised and enforced at the request of the competent institution in another State within the limits and in accordance with the procedures laid down by the legislation and any other procedures applicable to similar decisions of the latter. Such decisions shall be declared enforceable in that State insofar as the legislation and any other procedures of that State so require.
- (3) Claims of an institution of one State shall in enforcement, bankruptcy or settlement proceedings in another State enjoy the same privileges as the legislation that the latter accords to claims of the same kind.
- (4) The procedure for implementing this Article, including costs reimbursement, shall be governed by Annex 1 or, where necessary and as a complementary measure, by means of agreements between the States.

ARTICLE 68

Rights of institutions

- (1) If a person receives benefits under the legislation of a State in respect of an injury resulting from events occurring in another State, any rights of the institution responsible for providing benefits against a third party liable to provide compensation for the injury shall be governed by the following rules:
  - (a) where the institution responsible for providing benefits is, under the legislation it applies, subrogated to the rights which the beneficiary has against the third party, such subrogation shall be recognised by each State;
  - (b) where the institution responsible for providing benefits has a direct right against the third party, each State shall recognise such rights.
- (2) If a person receives benefits under the legislation of one State in respect of an injury resulting from events occurring in another State, the provisions of the said legislation which determine the cases in which the civil liability of employers or of their employees is to be excluded apply with regard to the said person or to the competent institution.
- (3) Paragraph (1) shall also apply to any rights of the institution responsible for providing benefits against employers or their employees in cases where their liability is not excluded.
- (4) Where, in accordance with Article 36(3) or Article 42(2), two or more States or their competent authorities have concluded an agreement to waive reimbursement between institutions under their jurisdiction, or, where reimbursement does not depend on the amount of benefits actually provided, any rights arising against a liable third party shall be governed by the following rules:
  - (a) where the institution of the State of residence or stay grants benefits to a person in respect of an injury sustained in its territory, that institution, in accordance with the provisions of the legislation it applies, shall exercise the right to subrogation or direct action against the third party liable to provide compensation for the injury;
  - (b) for the application of sub-paragraph (a):
    - (i) the person receiving benefits shall be deemed to be insured with the institution of the place of residence or stay, and
    - (ii) that institution shall be deemed to be the institution responsible for providing benefits;

- (c) paragraphs (1) and (2) shall remain applicable in respect of any benefits not covered by the waiver agreement or a reimbursement which does not depend on the amount of benefits actually provided.

ARTICLE 69

Implementation of legislation

Special provisions for implementing the legislation of a certain State are referred to in Annex 7 to the Convention.

ARTICLE 70

Establishment and role of the Joint Administrative Committee

- (1) The competent authorities of the States shall establish a committee to be called the Joint Administrative Committee. The Joint Administrative Committee shall comprise representatives of each of the States.
- (2) The Joint Administrative Committee shall be co-chaired by the representatives of the competent authorities of:
  - (a) the United Kingdom; and
  - (b) one of the EEA EFTA States, on a rotating basis.
- (3) The Joint Administrative Committee may:
  - (a) monitor and review the interpretation, implementation and application of this Convention and make recommendations in respect thereof;
  - (b) agree administrative arrangements necessary for the application of this Convention;
  - (c) provide a forum for the States to exchange information, and discuss best practices and technical issues;
  - (d) prepare and maintain an updated list of cash benefits which the competent authorities confirm fall within scope of this Convention as set out in Article 6(2).
  - (e) provide a forum to resolve disputes in accordance with Article 71(3) and (4);
  - (f) adopt decisions in respect of all matters where this Convention so provides; and
  - (g) set rules of procedure for the Joint Administrative Committee.
- (4) The Joint Administrative Committee may, when carrying out its functions, consider guidance issued in relation to other international social security agreements by which any of the States are bound.
- (5) The Joint Administrative Committee shall act by consensus.
- (6) The Joint Administrative Committee shall meet at the request of any State, and, in any event, at least once a year, unless the Joint Administrative Committee decides otherwise. The Joint Administrative Committee's meeting schedule and agenda shall be set by consensus of the States.

ARTICLE 71

Dispute resolution

- (1) For the purposes of this Article "Concerned State" means one or more State or States to this Convention whose interests are directly affected by a dispute concerning this Convention.
- (2) Concerned States shall make all reasonable efforts to resolve between them all disputes concerning this Convention.
- (3) If a dispute cannot be resolved in accordance with paragraph (2) it shall be submitted by a Concerned State for discussion at the Joint Administrative Committee.
- (4) The Joint Administrative Committee shall provide a forum for States to seek to resolve disputes submitted to it. The Concerned States shall provide it with all information which might be of use in resolving a dispute submitted to it. The Joint Administrative Committee shall examine all possibilities to maintain the good functioning of the Convention.
- (5) If a dispute cannot be resolved following discussion at the Joint Administrative Committee in accordance with paragraphs (3) and (4), it shall be submitted, at the request of a Concerned State, to an arbitration tribunal which shall be constituted in the following manner:

- (a) a Concerned State shall send the request for arbitration to the other Concerned State, and shall notify the States who are not Concerned States;
  - (b) the arbitration tribunal shall be composed of three arbitrators;
  - (c) each Concerned State shall appoint an arbitrator within one month from receipt of the request for arbitration. The arbitrators shall appoint a third arbitrator, who shall not be a national of a Concerned State, within two months from the date on which the Concerned State which was the last to appoint its arbitrator has notified the other Concerned State of the appointment;
  - (d) if within the prescribed period either Concerned State should fail to appoint an arbitrator, the other Concerned State may request the President of the International Court of Justice or, in the event of their having the nationality of one of the Concerned States, the Vice-President or next senior judge of that Court not having the nationality of a Concerned State, to make the appointment. A similar procedure shall be adopted at the request of a Concerned State if the arbitrators cannot agree on the appointment of the third arbitrator.
- (6) The arbitration tribunal shall determine its own rules of procedure, and its costs shall be agreed with the Concerned States and borne in equal shares by them. These rules may include provision for States other than the Concerned States to be provided with access to, or copies of, any evidence relied upon by any of the Concerned States before the tribunal and any documents sent by the tribunal or a Concerned State to the other.
- (7) The arbitration tribunal shall decide the matter by majority vote. The decision shall be binding on the Concerned States.

ARTICLE 72

Annexes

The Annexes (including any appendices) shall form integral parts of this Convention.

TITLE V

FINAL PROVISIONS

ARTICLE 73

Authentic text and depositary

- (1) This Convention is drawn up in a single original in the English language.
- (2) The Government of Norway shall be the Depositary of this Convention.

ARTICLE 74

Entry into force

- (1) The States shall notify the Depositary in writing of completion of their respective internal requirements and procedures for entry into force of this Convention.
- (2) This Convention shall enter into force, in relation to those States which have notified the Depositary, on the first day of the month following the later of the dates on which the Depositary receives the notifications of at least one EEA EFTA State and the United Kingdom.
- (3) This Convention shall enter into force, in relation to an EEA EFTA State which notifies the Depositary after the date on which at least one EEA EFTA State and the United Kingdom have notified the Depositary, on the first day of the month following the date on which the Depositary receives the notification of that EEA EFTA State.

ARTICLE 75

Withdrawal and termination

- (1) Subject to Article 76, each State may withdraw from this Convention by means of a written notification to the Depositary. The withdrawal shall take effect 12 months after the date on which the notification is received by the Depositary unless the States agree otherwise.
- (2) If the United Kingdom withdraws, this Convention shall terminate when its withdrawal becomes effective.

ARTICLE 76

Post-termination and post-withdrawal arrangements

- (1) In the event that this Convention is terminated or a State withdraws from it in accordance with Article 75, to the extent that individuals are affected by the withdrawal or termination, rights to cash benefits acquired by a person in accordance with the provisions of this Convention shall be maintained, if:
  - (a) at the date of withdrawal or termination, the person is in receipt of those cash benefits;
  - (b) at or prior to the date of withdrawal or termination, they have lodged a claim for, and would be entitled to receive, those cash benefits; or
  - (c) the only reason they are not entitled to receive those cash benefits is that they have not lodged a claim for them at or prior to the date of withdrawal or termination.
- (2) Prior to the expiry of the period referred to in Article 75, and without prejudice to the protections in paragraph (1), the States shall commence discussions on appropriate consequential and transitional arrangements for the protection of persons affected by a State's withdrawal from or the termination of this Convention.

ARTICLE 77

Transitional Provision

- (1) No provision of this Convention shall confer any right to receive a benefit for any period before the date of entry into force of this Convention.
- (2) The following shall be taken into consideration in determining the right to benefits under this Convention:
  - (a) any period of insurance, and, where appropriate, any period of employment, self-employment or residence completed under the legislation of the States before the entry into force of this Convention; and
  - (b) insured events occurring before the entry into force of this Convention.
- (3) This Convention shall not apply to rights extinguished by the payment of a lump-sum payment.
- (4) In this Article at paragraphs (5) and (6), any reference to 'a certificate' or 'that certificate' is a reference to the certificate issued under the provisions of either the 1990 Convention or the 1983 Convention confirming the state where a person is liable to be insured.
- (5) If, as a result of this Convention, a person is subject to the legislation of a State other than the legislation identified as applying to that person in a certificate issued to them, that person shall continue to be subject to the legislation identified in that certificate for the period identified in that certificate, provided that person's situation remains unchanged.
- (6) A person's situation remains unchanged where the circumstances that justified the issue of a certificate to that person continue after the time this Convention enters into force.
- (7) A person to whom paragraph (5) applies may request that they be subject to the legislation applicable under Title II of this Convention. The request shall be in writing and should be submitted to the State whose legislation would be applicable to that person under Title II of this Convention within the three months following the date this Convention enters into force. The person shall be subject to the legislation of that State as of the date this Convention applies to that State. If the request is made after the expiry of the three-month period indicated, the changeover shall take place on the first day of the following month.

ARTICLE 78

Relationship with pre-existing Social Security Coordination Agreements

- (1) Subject to paragraphs (2) to (4), the following treaties between the United Kingdom and relevant individual EEA EFTA States shall, as from the date of entry into force of this Convention in relation to those EEA EFTA States in accordance with Article 74, cease to apply to England, Scotland, Wales and Northern Ireland:
  - (a) The 1990 Convention;
  - (b) The Protocol Concerning Medical Treatment of 19 June 1990, supplementary to the 1990 Convention, ("Norway Healthcare Protocol");

- (c) The 1983 Convention;
  - (d) The Agreement Between the Government of the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland and the Government of the Republic of Iceland on Health Services, signed in Reykjavik on 22 September 1982 (“Iceland Health Services Agreement”).
- (2) The provisions of the 1990 Convention, the Norway Healthcare Protocol, and the 1983 Convention shall continue to apply to the Isle of Man and Jersey.
  - (3) The provisions of the Iceland Health Services Agreement shall continue to apply to the Bailiwick of Guernsey, the Isle of Man and Jersey.
  - (4) The provisions of the 1990 Convention and the 1983 Convention shall continue to apply in relation to:
    - (a) any award of a cash benefit, pension or allowance made prior to the date upon which this Convention comes into force;
    - (b) any claim to a benefit, pension or allowance made but not determined at the date upon which this Convention comes into force;
    - (c) any claim to a benefit, pension or allowance made after the date this Convention comes into force but only where that claim relates to entitlement to such benefit, pension or allowance for a period prior to the date upon which this Convention comes into force.

In witness whereof the undersigned, duly authorised by their respective Governments, have signed this Convention.

Done at London, this 30th day of June 2023, in one original in the English language, which shall be deposited with the Depositary, who shall transmit certified copies to all the States.

For Iceland:

For the Principality of Liechtenstein:

For the Kingdom of Norway:

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland:

ANNEXES

ANNEX 1
IMPLEMENTING PARTTITLE I
GENERAL PROVISIONS

CHAPTER 1

ARTICLE 1

Definitions

For the purposes of this Annex, the following definitions, in addition to those set out in Article 1 of this Convention, apply.

- (a) “document” means a set of data, irrespective of the medium used, structured in such a way that it can be exchanged electronically and which must be communicated in order to enable the operation of this Convention and this Annex;
- (b) “fraud” means any deliberate act or deliberate omission to act, carried out with the intention to either:
  - (i) receive social security benefits, or enable another person to receive social security benefits, when the conditions of entitlement to such benefits under the law of the State(s) concerned or this Convention are not met; or
  - (ii) avoid paying social security contributions, or enable another person to avoid paying social security contributions, when such contributions are required under the law of the State(s) concerned or this Convention.
- (c) “liaison body” means any body designated by the competent authority of a State for one or more of the branches of social security referred to in Article 6 of this Convention to respond to requests for information and assistance for the purposes of the application of this Convention and of this Annex and which has to fulfil the tasks assigned to it under Title IV of this Annex;
- (d) “transmission by electronic means” means the transmission of data using electronic equipment for the processing (including digital compression) of data and employing wires, radio transmission, optical technologies or any other electromagnetic means.

CHAPTER 2

PROVISIONS CONCERNING COOPERATION AND EXCHANGES OF DATA

ARTICLE 2

Scope and rules for exchanges between authorities and institutions

- (1) For the purposes of this Annex, exchanges between the States’ authorities and institutions and persons covered by this Convention shall be based on the principles of public service, efficiency, active assistance, rapid delivery and accessibility, including e-accessibility, in particular for the disabled and the elderly.
- (2) The institutions shall without delay provide or exchange all data necessary for establishing and determining the rights and obligations of persons to whom this Convention applies. Such data shall be transferred between the States directly by the institutions themselves or indirectly via the liaison bodies.
- (3) Where a person has mistakenly submitted information, documents or claims to an institution in the territory of a State other than that in which the institution designated, in accordance with this Annex, is situated, the information, documents or claims shall be resubmitted without delay by the former institution to the institution designated in accordance with this Annex, indicating the date on which they were initially submitted. That date shall be binding on the latter institution. The institutions of the States shall not, however, be held liable, or be deemed to have taken a decision by virtue of their failure to act as a result of the late transmission of information, documents or claims by States’ institutions.

- (4) Where data are transferred indirectly via the liaison body of the State of destination, time limits for responding to claims shall start from the date when that liaison body received the claim, as if it had been received by the institution in that State.

ARTICLE 3

Scope and rules for exchanges between the persons concerned and institutions

- (1) The States shall ensure that the necessary information is made available to the persons concerned in order to inform them of the provisions introduced by this Convention and this Annex to enable them to assert their rights. They shall also provide for user-friendly services.
- (2) Persons to whom this Convention applies shall be required to forward to the relevant institution the information, documents or supporting evidence necessary to establish their situation or that of their families, to establish or maintain their rights and obligations and to determine the applicable legislation and their obligations under it.
- (3) To the extent necessary for the application of this Convention and this Annex, the relevant institutions shall forward the information and issue the documents to the persons concerned without delay and in all cases within any time limits specified under the legislation of the State in question.
- (4) The relevant institution shall notify the claimant residing or staying in another State of its decision directly or through the liaison body of the State of residence or stay. When refusing the benefits, it shall also indicate the reasons for refusal, the remedies and periods allowed for appeals. A copy of this decision shall be sent to other involved institutions.

ARTICLE 4

Forms, documents and methods of exchanging data

- (1) Subject to Article 73 and Appendix 1 of this Annex, the structure, content and format of forms and documents issued on behalf of the States for the purposes of implementing this Convention shall be agreed by the Joint Administrative Committee.
- (2) The transmission of data between the institutions or the liaison bodies may, subject to the approval of the States through the Joint Administrative Committee, be carried out by way of electronic exchange. To the extent the forms and documents referred to in paragraph (1) are transmitted by electronic exchange, they shall respect the rules applicable to that system.
- (3) Where the transmission of data between institutions or the liaison bodies is not carried out by way of electronic exchange, the relevant institutions and liaison bodies shall use the arrangements appropriate to each case, and favour the use of electronic means as far as possible.
- (4) In their communications with the persons concerned, the relevant institutions shall use the arrangements appropriate to each case, and favour the use of electronic means as far as possible.

ARTICLE 5

Legal value of documents and supporting evidence issued in another State

- (1) Documents issued by the institution of a State and showing the position of a person for the purposes of the application of this Convention and this Annex, and supporting evidence on the basis of which the documents have been issued, shall be accepted by the institutions of the other States for as long as they have not been withdrawn or declared to be invalid by the State in which they were issued.
- (2) Where there is doubt about the validity of a document or the accuracy of the facts on which the particulars contained therein are based, the institution of the State that receives the document shall ask the issuing institution for the necessary clarification and, where appropriate, the withdrawal of that document. The issuing institution shall reconsider the grounds for issuing the document and, if necessary, withdraw it.
- (3) Pursuant to paragraph (2), where there is doubt about the information provided by the persons concerned, the validity of a document or supporting evidence or the accuracy of the facts on which the particulars contained therein are based, the institution of the place of stay or residence

shall, insofar as this is possible, at the request of the competent institution, proceed to the necessary verification of this information or document.

- (4) Where no agreement is reached between the institutions concerned, the matter may be referred to the Joint Administrative Committee by the competent authorities.

ARTICLE 6

Provisional application of legislation and provisional granting of benefits

- (1) Unless otherwise provided for in this Annex, where there is a difference of views between the institutions or authorities of two or more States concerning the determination of the applicable legislation, the person concerned shall be made provisionally subject to the legislation of one of those States, the order of priority being determined as follows:
  - (a) the legislation of the State where the person actually pursues their employment or self-employment, if the employment or self-employment is pursued in only one State;
  - (b) the legislation of the State of residence if the person concerned pursues employment or self-employment in two or more States and performs part of their activity or activities in the State of residence, or if the person concerned is neither employed nor self-employed;
  - (c) in all other cases, the legislation of the State the application of which was first requested if the person pursues an activity, or activities, in two or more States.
- (2) Where there is a difference of views between the institutions or authorities of two or more States about which institution should provide the benefits in cash or in kind, the person concerned who could claim benefits if there was no dispute shall be entitled, on a provisional basis, to the benefits provided for by the legislation applied by the institution of that person's place of residence or, if that person does not reside on the territory of one of the States concerned, to the benefits provided for by the legislation applied by the institution to which the request was first submitted.
- (3) Where no agreement is reached between the institutions or authorities concerned, the matter may be referred to the Joint Administrative Committee by the competent authorities.
- (4) Where it is established either that the applicable legislation is not that of the State of provisional membership, or the institution which granted the benefits on a provisional basis was not the competent institution, the institution identified as being competent shall be deemed retroactively to have been so, as if that difference of views had not existed, at the latest from either the date of provisional membership or of the first provisional granting of the benefits concerned.
- (5) If necessary, the institution identified as being competent and the institution which provisionally paid the cash benefits or provisionally received contributions shall settle the financial situation of the person concerned as regards contributions and cash benefits paid provisionally, where appropriate, in accordance with Chapter 2 of Title IV of this Annex.
- (6) Benefits in kind granted provisionally by an institution in accordance with paragraph (2) shall be reimbursed by the competent institution in accordance with Title IV of this Annex.

ARTICLE 7

Provisional calculation of benefits and contributions

- (1) Unless otherwise provided for in this Annex, where a person is eligible for a benefit, or is liable to pay a contribution in accordance with this Convention, and the competent institution does not have all the information concerning the situation in another State which is necessary to calculate definitively the amount of that benefit or contribution, that institution shall, on request of the person concerned, award this benefit or calculate this contribution on a provisional basis, if such a calculation is possible on the basis of the information at the disposal of that institution.
- (2) The benefit or the contribution concerned shall be recalculated once all the necessary supporting evidence or documents are provided to the institution concerned.

CHAPTER 3
**OTHER GENERAL PROVISIONS FOR
THE APPLICATION OF THIS CONVENTION**

ARTICLE 8

Other procedures between authorities and institutions

- (1) The UK and one or more of the EEA EFTA States, or their competent authorities, may agree procedures other than those provided for by this Annex, provided that such procedures do not adversely affect the rights or obligations of the persons concerned.
- (2) Any agreements concluded to this end shall be agreed by the States in question through the Joint Administrative Committee.

ARTICLE 9

Prevention of overlapping of benefits

Notwithstanding other provisions in this Convention, when benefits due under the legislation of two or more States are mutually reduced, suspended or withdrawn, any amounts that would not be paid in the event of strict application of the rules concerning reduction, suspension or withdrawal laid down by the legislation of the State concerned shall be divided by the number of benefits subjected to reduction, suspension or withdrawal.

ARTICLE 10

Elements for determining residence

- (1) Where there is a difference of views between the institutions of two or more States about the determination of the residence of a person to whom this Convention applies, these institutions shall establish by common agreement the centre of interests of the person concerned, based on an overall assessment of all available information relating to relevant facts, which may include, as appropriate:
  - (a) the duration and continuity of presence on the territory of the States concerned;
  - (b) that person's situation, including:
    - (i) the nature and the specific characteristics of any activity pursued, in particular the place where such activity is habitually pursued, the stability of the activity, and the duration of any work contract;
    - (ii) that person's family status and family ties;
    - (iii) the exercise of any non-remunerated activity;
    - (iv) in the case of students, the source of that student's income;
    - (v) that person's housing situation, in particular how permanent it is;
    - (vi) the State in which that person is deemed to reside for taxation purposes.
- (2) Where the consideration of the various criteria based on relevant facts as set out in paragraph (1) does not lead to agreement between the institutions concerned, the person's intention, as it appears from such facts and circumstances, especially the reasons that led the person to move, shall be considered to be decisive for establishing that person's actual place of residence.
- (3) The centre of interests of a student who goes to another State to pursue a full-time course of study shall not be considered as being in the State of study for the entire duration of the course of study in that State, without prejudice to the possibility of rebutting this presumption.
- (4) Paragraph (3) applies *mutatis mutandis* to the family members of the student.

ARTICLE 11

Aggregation of periods

- (1) For the purposes of applying Article 10 of this Convention, the competent institution shall contact the institutions of the States to whose legislation the person concerned has also been subject in order to determine all the periods completed under their legislation.
- (2) The respective periods of insurance, employment, self-employment or residence completed under the legislation of a State shall be added to those completed under the legislation of any

other State, insofar as necessary for the purposes of applying Article 10 of this Convention, provided that these periods do not overlap.

- (3) Where a period of insurance or residence which is completed in accordance with compulsory insurance under the legislation of a State coincides with a period of insurance completed on the basis of voluntary insurance or continued optional insurance under the legislation of another State, only the period completed on the basis of compulsory insurance shall be taken into account.
- (4) Where a period of insurance or residence other than an equivalent period completed under the legislation of a State coincides with an equivalent period on the basis of the legislation of another State, only the period other than an equivalent period shall be taken into account.
- (5) Any period regarded as equivalent under the legislation of two or more States shall be taken into account only by the institution of the State to whose legislation the person concerned was last compulsorily subject before that period. In the event that the person concerned was not compulsorily subject to the legislation of a State before that period, the latter shall be taken into account by the institution of the State to whose legislation the person concerned was compulsorily subject for the first time after that period.
- (6) In the event that the time in which certain periods of insurance or residence were completed under the legislation of a State cannot be determined precisely, it shall be presumed that these periods do not overlap with periods of insurance or residence completed under the legislation of another State, and account shall be taken thereof, where advantageous to the person concerned, insofar as they can reasonably be taken into consideration.

ARTICLE 12

Rules for conversion of periods

- (1) Where periods completed under the legislation of a State are expressed in units different from those provided for by the legislation of another State, the conversion needed for the purpose of aggregation under Article 10 of this Convention shall be carried out under the following rules:
  - (a) the period to be used as the basis for the conversion shall be that communicated by the institution of the State under whose legislation the period was completed;
  - (b) in the case of schemes where the periods are expressed in days the conversion from days to other units, and vice versa, as well as between different schemes based on days shall be calculated according to the following table:

Scheme based on	1 day corresponds to	1 week corresponds to	1 month corresponds to	1 quarter corresponds To	Maximum of days in one calendar year
5 days	9 hours	5 days	22 days	66 days	264 days
6 days	8 hours	6 days	26 days	78 days	312 days
7 days	6 hours	7 days	30 days	90 days	360 days

- (c) in the case of schemes where the periods are expressed in units other than days,
    - (i) three months or 13 weeks shall be equivalent to one quarter, and *vice versa*;
    - (ii) one year shall be equivalent to four quarters, 12 months or 52 weeks, and *vice versa*;
    - (iii) for the conversion of weeks into months, and *vice versa*, weeks and months shall be converted into days in accordance with the conversion rules for the schemes based on six days in the table in sub-paragraph (b);
  - (d) in the case of periods expressed in fractions, those figures shall be converted into the next smaller integer unit applying the rules laid down in sub-paragraphs (b) and (c). Fractions of years shall be converted into months unless the scheme involved is based on quarters;
  - (e) if the conversion under this paragraph results in a fraction of a unit, the next higher integer unit shall be taken as the result of the conversion under this paragraph.
- (2) The application of paragraph (1) shall not have the effect of producing, for the total sum of the periods completed during one calendar year, a total exceeding the number of days indicated in the last column in the table in paragraph (1)(b), 52 weeks, 12 months or four quarters.

If the periods to be converted correspond to the maximum annual amount of periods under the legislation of the State in which they have been completed, the application of paragraph (1) shall not result within one calendar year in periods that are shorter than the possible maximum annual amount of periods provided under the legislation concerned.

- (3) The conversion shall be carried out either in one single operation covering all those periods which were communicated as an aggregate, or for each year, if the periods were communicated on a year-by-year basis.
- (4) Where an institution communicates periods expressed in days, it shall at the same time indicate whether the scheme it administers is based on five days, six days or seven days.

TITLE II
DETERMINATION OF THE LEGISLATION APPLICABLE
ARTICLE 13

Details relating to Articles 14 and 15 of this Convention

- (1) For the purposes of the application of Article 14(1) of this Convention, a “person who pursues an activity as an employed person in the territory of a State for an employer which normally carries out its activities there and who is sent by that employer to the territory of another State” shall:
  - (a) include a person who is recruited with a view to being sent to a State, other than the State where the employer normally carries out its activities, provided that, immediately before the start of that person’s employment, the person concerned is already subject to the legislation of the State in which their employer is established;
  - (b) have been subject to the legislation of the State in which their employer is established for a prior minimum period of time. The prior minimum period shall be agreed by the Joint Administrative Committee;
  - (c) continue to have a direct relationship with their employer during the period of their detachment; and
  - (d) be paid by or on behalf of their employer, in accordance with the legislation of the State whose legislation is applicable pursuant to Title II of this Convention, during the period of their detachment.
- (2) For the purposes of the application of Article 14(1) of this Convention, the words “which normally carries out its activities there” shall refer to an employer that ordinarily performs substantial activities, other than purely internal management activities, in the territory of the State in which it is established, taking account of all criteria characterising the activities carried out by the undertaking in question. The relevant criteria must be suited to the specific characteristics of each employer and the real nature of the activities carried out.
- (3) For the purposes of the application of Article 14(2) of this Convention, the words “who normally pursues an activity as a self-employed person” shall refer to a person who habitually carries out substantial activities in the territory of the State in which that person is established. In particular, that person must have already pursued their activity for a minimum period of time before the date when they wish to take advantage of the provisions of that Article and, during any period of temporary activity in the other State, must continue to fulfil, in the State where they are established, the requirements for the pursuit of their activity in order to be able to pursue it on their return. The minimum period of time that person must have already pursued their activity shall be agreed by the Joint Administrative Committee.
- (4) For the purposes of the application of Article 14(2) of this Convention, the criterion for determining whether the activity that a self-employed person goes to pursue in another State is “similar” to the self-employed activity normally pursued shall be that of the actual nature of the activity, rather than of the designation of employed or self-employed activity that may be given to this activity by the other State where the activity occurs.
- (5) For the purposes of the application of Article 15(1) and (5) of this Convention, a person who “normally pursues an activity as an employed person in one or more EEA EFTA States as well as in the United Kingdom”, or in “two or more EEA EFTA States (and not in the United King-

dom)”, shall refer to a person who simultaneously, or in alternation, for the same undertaking or employer or for various undertakings or employers, exercises one or more separate activities in such States.

- (6) For the purposes of Article 15 (1) and (5) of this Convention, an employed flight crew or cabin crew member normally pursuing air passenger or freight services in two or more States shall be subject to the legislation of the State where the home base, as defined in Article 1 of this Convention, is located.
- (7) Marginal activities shall be disregarded for the purposes of determining the applicable legislation under Article 15 of this Convention.
- (8) Article 15 of this Annex shall apply to all cases under this Article.
- (9) For the purposes of the application of Article 15(2) and (6) of this Convention, a person who “normally pursues an activity as a self-employed person” in “one or more EEA EFTA States as well as in the United Kingdom”, or in “two or more EEA EFTA States (and not in the United Kingdom)” respectively, shall refer, in particular, to a person who simultaneously or in alternation pursues one or more separate self-employed activities, irrespective of the nature of those activities, in such States.
- (10) For the purposes of distinguishing the activities under paragraphs (5) and (9) of this Article from the situations described in Article 14(1) of this Convention, the duration of the activity in one or more States (whether it is permanent or of an *ad hoc* or temporary nature) shall be decisive. For these purposes, an overall assessment shall be made of all the relevant facts including, in particular, in the case of an employed person, the place of work as defined in the employment contract.
- (11) For the purposes of the application of Article 15(1), (2), (5) and (6) of this Convention, a “substantial part of employed or self-employed activity” pursued in a State shall mean a quantitatively substantial part of all the activities of the employed or self-employed person pursued there, without this necessarily being the major part of those activities.
- (12) To determine whether a substantial part of the activities is pursued in a State, the following indicative criteria shall be taken into account:
  - (a) in the case of an employed activity, the working time or the remuneration; and
  - (b) in the case of a self-employed activity, the turnover, working time, number of services rendered or income.

In the framework of an overall assessment, a share of less than 25% in respect of the criteria mentioned above shall be an indicator that a substantial part of the activities is not being pursued in the relevant State.
- (13) For the purposes of the application of Article 15(2)(b) of this Convention, the “centre of interest” of the activities of a self-employed person shall be determined by taking account of all the aspects of that person’s occupational activities, notably the place where the person's fixed and permanent place of business is located, the habitual nature or the duration of the activities pursued, the number of services rendered, and the intention of the person concerned as revealed by all the circumstances.
- (14) For the determination of the applicable legislation under paragraphs (11), (12) and (13), the institutions concerned shall take into account the situation projected for the following 12 calendar months.
- (15) If a person pursues their activity as an employed person in two or more States on behalf of an employer established outside the territory of the States, and if this person resides in a State without pursuing substantial activity there, they shall be subject to the legislation of the State of residence.

ARTICLE 14

Procedures for the application of Article 13(3)(b), Article 13(3)(c), Article 13(4) and Article 14 of this Convention (on the provision of information to the institutions concerned)

- (1) Unless otherwise provided for by Article 15 of this Annex, where a person pursues their activity outside the competent State, the employer or, in the case of a person who does not pursue an

activity as an employed person, the person concerned shall inform the competent institution of the State whose legislation is applicable thereof, whenever possible in advance. That institution shall issue the attestation referred to in Article 17(2) of this Annex to the person concerned and shall without delay make information concerning the legislation applicable to that person, pursuant to Article 13(3)(b) or Article 14 of this Convention, available to the institution designated by the competent authority of the State in which the activity is pursued.

- (2) Paragraph (1) shall apply *mutatis mutandis* to persons covered by Article 13(3)(c) of this Convention.
- (3) An employer within the meaning of Article 13(4) of this Convention who has an employee on board a vessel flying the flag of another State shall inform the competent institution of the State whose legislation is applicable thereof whenever possible in advance. That institution shall, without delay, make information concerning the legislation applicable to the person concerned, pursuant to Article 13(4) of this Convention, available to the institution designated by the competent authority of the State whose flag, the vessel on which the employee is to perform the activity, is flying.

ARTICLE 15

Procedure for the application of Article 15 of this Convention

- (1) A person who pursues activities in two or more States, or where Article 15(5) or (6) of this Convention applies, shall inform the institution designated by the competent authority of the State of residence thereof.
- (2) The designated institution of the place of residence shall without delay determine the legislation applicable to the person concerned, having regard to Article 15 of this Convention and Article 13 of this Annex. That initial determination shall be provisional. The institution shall inform the designated institutions of each State in which an activity is pursued of its provisional determination.
- (3) The provisional determination of the applicable legislation, as provided for in paragraph (2), shall become definitive within two months of the institutions designated by the competent authorities of the State(s) concerned being informed of it, in accordance with paragraph (2), unless the legislation has already been definitively determined on the basis of paragraph (4), or at least one of the institutions concerned informs the institution designated by the competent authority of the State of residence by the end of this two-month period that it cannot yet accept the determination or that it takes a different view on this.
- (4) Where uncertainty about the determination of the applicable legislation requires contacts between the institutions or authorities of two or more States, at the request of one or more of the institutions designated by the competent authorities of the State(s) concerned, or of the competent authorities themselves, the legislation applicable to the person concerned shall be determined by common agreement, having regard to Article 15 of this Convention and Article 13 of this Annex. Where there is a difference of views between the institutions or competent authorities concerned, those bodies shall seek agreement in accordance with the conditions set out above and Article 6 of this Annex shall apply.
- (5) The competent institution of the State whose legislation is determined to be applicable either provisionally or definitively shall without delay inform the person concerned.
- (6) If the person concerned fails to provide the information referred to in paragraph (1), this Article shall be applied at the initiative of the institution designated by the competent authority of the State of residence as soon as it is appraised of that person's situation, possibly via another institution concerned.

ARTICLE 16

Procedure for the application of Article 18 of this Convention

A request by the employer or the person concerned for exceptions to Articles 13 to 17 of this Convention shall be submitted, whenever possible in advance, to the competent authority or the body

designated by the authority of the State, whose legislation the employee or person concerned requests be applied.

ARTICLE 17

Provision of information to persons concerned and employers

- (1) The competent institution of the State whose legislation becomes applicable pursuant to Title II of this Convention shall inform the person concerned and, where appropriate, their employer(s) of the obligations laid down in that legislation. It shall provide them with the necessary assistance to complete the formalities required by that legislation.
- (2) At the request of the person concerned or of the employer, the competent institution of the State whose legislation is applicable pursuant to Title II of this Convention shall provide an attestation that such legislation is applicable and shall indicate, where appropriate, until what date and under what conditions.

ARTICLE 18

Cooperation between institutions

- (1) The relevant institutions shall communicate to the competent institution of the State whose legislation is applicable to a person pursuant to Title II of this Convention the necessary information required to establish the date on which that legislation becomes applicable and the contributions which that person and their employer(s) are liable to pay under that legislation.
- (2) The competent institution of the State whose legislation becomes applicable to a person pursuant to Title II of this Convention shall make the information indicating the date on which the application of that legislation takes effect available to the institution designated by the competent authority of the State to whose legislation that person was last subject.

ARTICLE 19

Cooperation in case of doubts about the validity of issued documents concerning the applicable legislation

- (1) Where there is doubt about the validity of a document showing the position of the person for the purposes of the applicable legislation or the accuracy of the facts on which the document is based, the institution of the State that receives the document shall ask the issuing institution for the necessary clarification and, where appropriate, the withdrawal or rectification of that document. The requesting institution shall substantiate its request and provide the relevant supporting documentation that gave rise to the request.
- (2) When receiving such a request, the issuing institution shall reconsider the grounds for issuing the document and, where an error is detected, withdraw it or rectify it within 30 working days from the receipt of the request. The withdrawal or rectification shall have retroactive effect. However, in cases where there is a risk of disproportionate outcome, and in particular, of the loss of status as an insured person for the whole or part of the relevant period in the State(s) concerned, the States shall consider a more proportionate arrangement in such case. When the available evidence permits the issuing institution to find that the applicant of the document has committed fraud, it shall withdraw or rectify the document without delay and with retroactive effect.

TITLE III

SPECIAL PROVISIONS CONCERNING THE VARIOUS CATEGORIES OF BENEFITS

CHAPTER 1

SICKNESS, MATERNITY AND EQUIVALENT PATERNITY BENEFITS

ARTICLE 20

General implementing provisions

- (1) The competent authorities or institutions shall ensure that any necessary information is made available to insured persons regarding the procedures and conditions for the granting of benefits

in kind where such benefits are received in the territory of a State other than that of the competent institution.

- (2) Notwithstanding Article 9(a) of this Convention, a State may become responsible for the cost of benefits in accordance with Article 26 of this Convention only if, either the insured person has made a claim for a pension under the legislation of that State, or in accordance with Articles 27 to 33 of this Convention, they receive a pension under the legislation of that State.

ARTICLE 21

Residence in a State other than the competent State

Procedure and scope of right

- (1) For the purposes of the application of Article 21 of this Convention, the insured person or members of that person's family shall be obliged to register promptly with the institution of the place of residence. Their right to benefits in kind in the State of residence shall be certified by a document issued by the competent institution upon request of the insured person or upon request of the institution of the place of residence.
- (2) The document referred to in paragraph (1) shall remain valid until the competent institution informs the institution of the place of residence of its cancellation. The institution of the place of residence shall inform the competent institution of any registration under paragraph (1) and of any change or cancellation of that registration.
- (3) This Article applies *mutatis mutandis* to the persons referred to in Articles 26, 28, 29 and 30 of this Convention.

Health fee reimbursement

- (4) Where a person or the members of that person's family:
  - (a) have been issued with the document referred to in paragraph (1);
  - (b) have registered that document with the institution of the place of residence in accordance with paragraph (1); and
  - (c) a health fee has been paid by or on behalf of the person or members of their family to the State of residence as part of an application for a permit to enter, stay, work or reside in that State,
  - (d) that person or members of that person's family may apply to the institution of the State of residence for reimbursement (in whole or part, as the case may be) of the health fee paid.
- (5) Where a claim is made in accordance with paragraph (1), the institution of the State of residence shall determine that claim within three calendar months, starting on the day the claim was received, and shall make any reimbursement of a health fee paid in accordance with the conditions in this Article.
- (6) Where the period of validity of the document referred to in paragraph (1) is less than the period of time in respect of which the health fee has been paid, the amount reimbursed shall not exceed that portion of the health fee which corresponds to the period for which the document had been issued.
- (7) Where the health fee was paid by another person on behalf of a person to whom this Article applies, reimbursement may be made to that other person.

ARTICLE 22

Stay in a State other than the competent State

Procedure and scope of right

- (1) For the purposes of the application of Article 23 of this Convention, the insured person shall present to the health care provider in the State of stay an entitlement document issued by the competent institution indicating their entitlement to benefits in kind. If the insured person does not have such a document, the institution of the place of stay, upon request or if otherwise necessary, shall contact the competent institution in order to obtain one.
- (2) That document shall indicate that the insured person is entitled to benefits in kind under the conditions laid down in Article 23 of this Convention on the same terms as those applicable to

persons insured under the legislation of the State of stay, and shall satisfy the requirements in Appendix 1 of this Annex.

- (3) The benefits in kind referred to in Article 23(1) of this Convention shall refer to the benefits in kind which are provided in the State of stay, in accordance with its legislation, and which become necessary on medical grounds with a view to preventing an insured person from being forced to return, before the end of the planned duration of stay, to the competent State to obtain the necessary treatment.

Procedure and arrangements for meeting the costs and providing reimbursement of benefits in kind

- (4) If the insured person has actually borne the costs of all or part of the benefits in kind provided within the framework of Article 23 of this Convention and if the legislation applied by the institution of the place of stay enables reimbursement of those costs to an insured person, they may send an application for reimbursement to the institution of the place of stay. In that case, that institution shall reimburse directly to that person the amount of the costs corresponding to those benefits within the limits of and under the conditions of the reimbursement rates laid down in its legislation.
- (5) If the reimbursement of such costs has not been requested directly from the institution of the place of stay, the costs incurred shall be reimbursed to the person concerned by the competent institution in accordance with the reimbursement rates administered by the institution of the place of stay or the amounts which would have been subject to reimbursement to the institution of the place of stay, if Article 46 of this Annex had applied in the case concerned.
The institution of the place of stay shall provide the competent institution, upon request, with all necessary information about these rates or amounts.
- (6) By way of derogation from paragraph (5), the competent institution may undertake the reimbursement of the costs incurred within the limits of and under the conditions of the reimbursement rates laid down in its legislation, provided that the insured person has agreed to this provision being applied to them.
- (7) If the legislation of the State of stay does not provide for reimbursement pursuant to paragraphs (4) and (5) in the case concerned, the competent institution may reimburse the costs within the limits of and under the conditions of the reimbursement rates laid down in its legislation, without the agreement of the insured person.
- (8) The reimbursement to the insured person shall not, in any event, exceed the amount of costs actually incurred by them.
- (9) In the case of substantial expenditure, the competent institution may pay the insured person an appropriate advance as soon as that person submits the application for reimbursement to it.

Family Members

- (10) Paragraphs (1) to (9) apply *mutatis mutandis* to the members of the family of the insured person.

Health fee reimbursement for students

- (11) Where a person:
- (a) holds a valid entitlement document referred to in Appendix 1 of this Annex issued by the competent institution;
  - (b) has been accepted by a higher education institution in a State other than the competent State ("State of study") to pursue a full-time course of study leading to a higher education qualification recognised by that State, including diplomas, certificates or doctoral degrees at a higher education institution, which may cover a preparatory course prior to such education, in accordance with national law, or compulsory training;
  - (c) does not exercise, or has not exercised, an activity as an employed or self-employed person in the State of study during the period to which the health fee relates; and
  - (d) a health fee has been paid by or on behalf of that person to the State of study as part of an application for a permit to enter, stay or reside for the purposes of pursuing a full-time course of study in that State;

that person may apply to the institution of the State of study for reimbursement (in whole or part, as the case may be) of the health fee paid.

- (12) Where a claim is made in accordance with paragraph (11), the institution of the State of study shall process and settle that claim within a reasonable period but not later than three calendar months starting on the day the claim was received and make any reimbursement of a health fee paid in accordance with the conditions in this Article.
- (13) Where the period of validity of the entitlement document referred to in paragraph (11)(a) is less than the period of time in respect of which the health fee has been paid, the amount of the health fee reimbursed shall be the amount paid which corresponds to the period of validity of that document.
- (14) Where the health fee was paid by another person on behalf of a person to whom this Article applies, reimbursement may be made to that other person.
- (15) Paragraphs (11) to (14) apply *mutatis mutandis* to the members of the family of that person.
- (16) By way of derogation from Article 8(1) of this Convention, charges may be imposed by the State of study in accordance with its national law in respect of benefits in kind that do not fulfil the criteria set out in Article 23(1)(a) of this Convention and which are provided to a person in respect of whom reimbursement has been made during that person's stay for the period to which that reimbursement relates.

ARTICLE 23 *Scheduled treatment*

Authorisation procedure

- (1) For the purposes of the application of Article 24(1) of this Convention, the insured person shall present a document issued by the competent institution to the institution of the place of stay. For the purposes of this Article, the competent institution shall mean the institution which bears the cost of the scheduled treatment; in the cases referred to in Article 24(4) and Article 31(5) of this Convention, in which the benefits in kind provided in the State of residence are reimbursed on the basis of fixed amounts, the competent institution shall mean the institution of the place of residence.
- (2) If an insured person does not reside in the competent State, they shall request authorisation from the institution of the place of residence, which shall forward it to the competent institution without delay.

In that event, the institution of the place of residence shall certify in a statement whether the conditions set out in the second sentence of Article 24(2) of this Convention are met in the State of residence.

The competent institution may refuse to grant the requested authorisation only if, in accordance with the assessment of the institution of the place of residence, the conditions set out in the second sentence of Article 24(2) of this Convention are not met in the State of residence of the insured person, or if the same treatment can be provided in the competent State itself, within a time-limit which is medically justifiable, taking into account the current state of health and the probable course of illness of the person concerned.

The competent institution shall inform the institution of the place of residence of its decision.

In the absence of a reply within the deadlines set by its national legislation, the authorisation shall be considered to have been granted by the competent institution.

- (3) If an insured person who does not reside in the competent State is in need of urgent vitally necessary treatment, and the authorisation cannot be refused in accordance with the second sentence of Article 24(2) of this Convention, the authorisation shall be granted by the institution of the place of residence on behalf of the competent institution, which shall be immediately informed by the institution of the place of residence.

The competent institution shall accept the findings and the treatment options of the doctors approved by the institution of the place of residence that issues the authorisation, concerning the need for urgent vitally necessary treatment.

- (4) At any time during the procedure granting the authorisation, the competent institution shall retain the right to have the insured person examined by a doctor of its own choice in the State of stay or residence.
- (5) The institution of the place of stay shall, without prejudice to any decision regarding authorisation, inform the competent institution if it appears medically appropriate to supplement the treatment covered by the existing authorisation.

Meeting the cost of benefits in kind incurred by the insured person

- (6) Without prejudice to paragraph (7), Article 22(4) and (5) of this Annex apply *mutatis mutandis*.
- (7) If the insured person has actually borne all or part of the costs for the authorised medical treatment themselves and the costs which the competent institution is obliged to reimburse to the institution of the place of stay or to the insured person according to paragraph (6) (actual cost) are lower than the costs which it would have had to assume for the same treatment in the competent State (notional cost), the competent institution shall reimburse, upon request, the cost of treatment incurred by the insured person up to the amount by which the notional cost exceeds the actual cost. The reimbursed sum may not, however, exceed the costs actually incurred by the insured person and may take account of the amount which the insured person would have had to pay if the treatment had been delivered in the competent State.

Meeting the costs of travel and stay as part of scheduled treatment

- (8) Where the national legislation of the competent institution provides for the reimbursement of the costs of travel and stay which are inseparable from the treatment of the insured person, such costs for the person concerned and, if necessary, for a person who must accompany them, shall be assumed by this institution when an authorisation is granted in the case of treatment in another State.

Family members

- (9) Paragraphs (1) to (8) apply *mutatis mutandis* to the members of the family of the insured person.

ARTICLE 24

*Cash benefits relating to incapacity for work in the event of stay
or residence in a State other than the competent State*

Procedure to be followed by the insured person

- (1) If the legislation of the competent State requires that the insured person presents a certificate in order to be entitled to cash benefits relating to incapacity for work pursuant to Article 25(1) of this Convention, the insured person shall ask the doctor of the State of residence who established that person's state of health to certify their incapacity for work and its probable duration.
- (2) The insured person shall send the certificate to the competent institution within the time limit laid down by the legislation of the competent State.
- (3) Where the doctors providing treatment in the State of residence do not issue certificates of incapacity for work, and where such certificates are required under the legislation of the competent State, the person concerned shall apply directly to the institution of the place of residence. That institution shall immediately arrange for a medical assessment of the person's incapacity for work and for the certificate referred to in paragraph (1) to be drawn up. The certificate shall be forwarded to the competent institution forthwith.
- (4) The forwarding of the document referred to in paragraphs (1), (2) and (3) shall not exempt the insured person from fulfilling the obligations provided for by the applicable legislation, in particular with regard to that person's employer. Where appropriate, the employer or the competent institution may call upon the employee to participate in activities designed to promote and assist their return to employment.

Procedure to be followed by the institution of the State of residence

- (5) At the request of the competent institution, the institution of the place of residence shall carry out any necessary administrative checks or medical examinations of the person concerned in

accordance with the legislation applied by this latter institution. The report of the examining doctor concerning, in particular, the probable duration of the incapacity for work, shall be forwarded without delay by the institution of the place of residence to the competent institution.

Procedure to be followed by the competent institution

- (6) The competent institution shall reserve the right to have the insured person examined by a doctor of its choice.
- (7) Without prejudice to the second sentence of Article 25(1) of this Convention, the competent institution shall pay the cash benefits directly to the person concerned and shall, where necessary, inform the institution of the place of residence thereof.
- (8) For the purposes of the application of Article 25(1) of this Convention, the particulars of the certificate of incapacity for work of an insured person drawn up in another State on the basis of the medical findings of the examining doctor or institution shall have the same legal value as a certificate drawn up in the competent State.
- (9) If the competent institution refuses the cash benefits, it shall notify its decision to the insured person and at the same time to the institution of the place of residence.

Procedure in the event of a stay in a State other than the competent State

- (10) Paragraphs (1) to (9) apply *mutatis mutandis* when the insured person stays in a State other than the competent State.

ARTICLE 25

Contributions by pensioners

If a person receives a pension from more than one State, the amount of contributions deducted from all the pensions paid shall, under no circumstances, be greater than the amount deducted in respect of a person who receives the same amount of pension from the competent State.

CHAPTER 2

**BENEFITS IN RESPECT OF ACCIDENTS AT WORK
AND OCCUPATIONAL DISEASES**

ARTICLE 26

*Right to benefits in kind and in cash in the event of residence or
stay in a State other than the competent State*

- (1) For the purposes of the application of Article 37 of this Convention, the procedures laid down in Articles 21 to 24 of this Annex apply *mutatis mutandis*.
- (2) When providing special benefits in kind in connection with accidents at work and occupational diseases under the national legislation of the State of stay or residence, the institution of that State shall without delay inform the competent institution.

ARTICLE 27

*Procedure in the event of an accident at work or occupational disease
which occurs in a State other than the competent State*

- (1) If an accident at work occurs or an occupational disease is diagnosed for the first time in a State other than the competent State, the declaration or notification of the accident at work or the occupational disease, where the declaration or notification exists under national legislation, shall be carried out in accordance with the legislation of the competent State, without prejudice, where appropriate, to any other applicable legal provisions in force in the State in which the accident at work occurred or in which the first medical diagnosis of the occupational disease was made, which remain applicable in such cases. The declaration or notification shall be addressed to the competent institution.
- (2) The institution of the State in the territory of which the accident at work occurred or in which the occupational disease was first diagnosed, shall notify the competent institution of medical certificates drawn up in the territory of that State.

- (3) Where, as a result of an accident while travelling to or from work which occurs in the territory of a State other than the competent State, an inquiry is necessary in the territory of the first State in order to determine any entitlement to relevant benefits, a person may be appointed for that purpose by the competent institution, which shall inform the authorities of that State. The institutions shall cooperate with each other in order to assess all relevant information and to consult the reports and any other documents relating to the accident.
- (4) Following treatment, a detailed report accompanied by medical certificates relating to the permanent consequences of the accident or disease, in particular the injured person's present state and the recovery or stabilisation of injuries, shall be sent upon request of the competent institution. The relevant fees shall be paid by the institution of the place of residence or of stay, where appropriate, at the rate applied by that institution to the charge of the competent institution.
- (5) At the request of the institution of the place of residence or stay, where appropriate, the competent institution shall notify it of the decision setting the date for the recovery or stabilisation of injuries and, where appropriate, the decision concerning the granting of a pension.

ARTICLE 28

Disputes concerning the occupational nature of the accident or disease

- (1) Where the competent institution disputes the application of the legislation relating to accidents at work or occupational diseases under Article 37(2) of this Convention, it shall without delay inform the institution of the place of residence or stay which provided the benefits in kind, which will then be considered as sickness insurance benefits.
- (2) When a final decision has been taken on that subject, the competent institution shall, without delay, inform the institution of the place of residence or stay which provided the benefits in kind. Where an accident at work or occupational disease is not established, benefits in kind shall continue to be provided as sickness benefits if the person concerned is entitled to them. Where an accident at work or occupational disease is established, sickness benefits in kind provided to the person concerned shall be considered as accident at work or occupational disease benefits from the date on which the accident at work occurred or the occupational disease was first medically diagnosed.
- (3) Article 6(6) of this Annex applies *mutatis mutandis*.

ARTICLE 29

Procedure in the event of exposure to the risk of an occupational disease in two or more States

- (1) In the case referred to in Article 39 of this Convention, the declaration or notification of the occupational disease shall be sent to the competent institution for occupational diseases of the last State under the legislation of which the person concerned pursued an activity likely to cause that disease.
When the institution to which the declaration or notification was sent establishes that an activity likely to cause the occupational disease in question was last pursued under the legislation of another State, it shall send the declaration or notification and all accompanying certificates to the equivalent institution in that State.
- (2) Where the institution of the last State under the legislation of which the person concerned pursued an activity likely to cause the occupational disease in question establishes that the person concerned or their survivors do not meet the requirements of that legislation, *inter alia*, because the person concerned had never pursued in that State an activity which caused the occupational disease or because that State does not recognise the occupational nature of the disease, that institution shall forward without delay the declaration or notification and all accompanying certificates, including the findings and reports of medical examinations performed by the first institution to the institution of the previous State under the legislation of which the person concerned pursued an activity likely to cause the occupational disease in question.

- (3) Where appropriate, the institutions shall reiterate the procedure set out in paragraph (2) going back as far as the equivalent institution in the State under whose legislation the person concerned first pursued an activity likely to cause the occupational disease in question.

ARTICLE 30

Exchange of information between institutions and advance payments in the event of an appeal against rejection

- (1) In the event of an appeal against a decision to refuse benefits taken by the institution of a State under the legislation of which the person concerned pursued an activity likely to cause the occupational disease in question, that institution shall inform the institution to which the declaration or notification was sent, in accordance with the procedure provided for in Article 29(2) of this Annex, and shall subsequently inform it when a final decision is reached.
- (2) Where a person is entitled to benefits under the legislation applied by the institution to which the declaration or notification was sent, that institution shall make the advance payments, the amount of which shall be determined, where appropriate, after consulting the institution which made the decision against which the appeal was lodged, and in such a way that overpayments are avoided. The latter institution shall reimburse the advance payments made if, as a result of the appeal, it is obliged to provide those benefits. That amount will then be deducted from the benefits due to the person concerned, in accordance with the procedure provided for in Articles 55 and 56 of this Annex.
- (3) Article 6(6) of this Annex applies *mutatis mutandis*.

ARTICLE 31

Aggravation of an occupational disease

In the cases covered by Article 40 of this Convention, the claimant must provide the institution in the State from which they are claiming entitlement to benefits with details concerning benefits previously granted for the occupational disease in question. That institution may contact any other previously competent institution in order to obtain the information it considers necessary.

ARTICLE 32

Assessment of the degree of incapacity in the event of occupational accidents or diseases which occurred previously or subsequently

Where a previous or subsequent incapacity for work was caused by an accident which occurred when the person concerned was subject to the legislation of a State which makes no distinction according to the origin of the incapacity to work, the competent institution or the body designated by the competent authority of the State in question shall:

- (a) upon request by the competent institution of another State, provide information concerning the degree of the previous or subsequent incapacity for work, and where possible, information making it possible to determine whether the incapacity is the result of an accident at work within the meaning of the legislation applied by the institution in another State;
- (b) take into account the degree of incapacity caused by these previous or subsequent cases when determining the right to benefits and the amount, in accordance with the applicable legislation.

ARTICLE 33

Submission and investigation of claims for pensions or supplementary allowances

In order to receive a pension or supplementary allowance under the legislation of a State, the person concerned or their survivors residing in the territory of another State shall submit, where appropriate, a claim either to the competent institution or to the institution of the place of residence, which shall send it to the competent institution.

The claim shall contain the information required under the legislation applied by the competent institution.

CHAPTER 3
DEATH GRANTS
ARTICLE 34

Claim for death grants

For the purposes of Articles 43 and 44 of this Convention, the claim for death grants shall be sent either to the competent institution or to the institution of the claimant's place of residence, which shall send it to the competent institution.

The claim shall contain the information required under the legislation applied by the competent institution.

CHAPTER 4
INVALIDITY BENEFITS AND OLD-AGE AND SURVIVORS' PENSIONS
ARTICLE 35

Additional provisions for the calculation of the benefit

- (1) For the purposes of calculating the theoretical amount and the actual amount of the benefit in accordance with Article 51(1)(b) of this Convention, the rules provided for in Article 11(3) to (6) of this Annex apply.
- (2) Where periods of voluntary or optional continued insurance have not been taken into account under Article 11(3) of this Annex, the institution of the State under whose legislation those periods were completed shall calculate the amount corresponding to those periods under the legislation it applies. The actual amount of the benefit, calculated in accordance with Article 51(1)(b) of this Convention, shall be increased by the amount corresponding to periods of voluntary or optional continued insurance.
- (3) The institution of each State shall calculate, under the legislation it applies, the amount due corresponding to periods of voluntary or optional continued insurance which, under Article 52(3)(c) of this Convention, shall not be subject to another State's rules relating to withdrawal, reduction or suspension.

Where the legislation applied by the competent institution does not allow it to determine this amount directly, on the grounds that that legislation allocates different values to insurance periods, a notional amount may be established. The Joint Administrative Committee shall lay down the detailed arrangements for the determination of that notional amount.

ARTICLE 36
Claims for benefits

Submission of claims for old-age and survivors' pensions

- (1) The claimant shall submit a claim to the institution of their place of residence or to the institution of the last State whose legislation was applicable. If the person concerned was not, at any time, subject to the legislation applied by the institution of the place of residence, that institution shall forward the claim to the institution of the last State whose legislation was applicable.
- (2) The date of submission of the claim shall apply in all the institutions concerned.
- (3) By way of derogation from paragraph (2), if the claimant does not, despite having been asked to do so, notify the fact that they have been employed or has resided in other States, the date on which the claimant completes their initial claim or submits a new claim for their missing periods of employment or/and residence in a State shall be considered as the date of submission of the claim to the institution applying the legislation in question, subject to more favourable provisions of that legislation.

ARTICLE 37

Certificates and information to be submitted with the claim by the claimant

- (1) The claim shall be submitted by the claimant in accordance with the provisions of the legislation applied by the institution referred to in Article 36(1) of this Annex and be accompanied by the supporting documents required by that legislation. In particular, the claimant shall supply all available relevant information and supporting documents relating to periods of insurance

(institutions, identification numbers), employment (employers) or self-employment (nature and place of activity) and residence (addresses) which may have been completed under other legislation, as well as the length of those periods.

- (2) Where, in accordance with Article 49(1) of this Convention, the claimant requests deferment of the award of old-age benefits under the legislation of one or more States, the claimant shall state that in their claim and specify under which legislation the deferment is requested. In order to enable the claimant to exercise that right, the institutions concerned shall, upon the request of the claimant, notify the claimant of all the information available to the institutions so that the claimant can assess the consequences of concurrent or successive awards of benefits which they might claim.
- (3) Should the claimant withdraw a claim for benefits provided for under the legislation of a particular State, that withdrawal shall not be considered as a concurrent withdrawal of claims for benefits under the legislation of another State.

ARTICLE 38

Investigation of claims by the institutions concerned

Contact institution

- (1) The institution to which the claim for benefits is submitted or forwarded in accordance with Article 36(1) of this Annex shall be referred to hereinafter as the “contact institution”. The institution of the place of residence shall not be referred to as the contact institution if the person concerned has not, at any time, been subject to the legislation which that institution applies.
- (2) In addition to investigating the claim for benefits under the legislation which it applies, that institution shall, in its capacity as contact institution, promote the exchange of data, the communication of decisions and the operations necessary for the investigation of the claim by the institutions concerned, and supply the claimant, upon request, with any information relevant to the aspects of the investigation which arise under this Convention, and keep the claimant informed of its progress.

Investigation of claims for old-age and survivors’ pensions

- (3) The contact institution shall, without delay, send claims for benefits and all the documents which it has available and, where appropriate, the relevant documents supplied by the claimant to all the institutions in question so that they can all start the investigation of the claim concurrently. The contact institution shall notify the other institutions of periods of insurance or residence subject to its legislation. It shall also indicate which documents shall be submitted at a later date and supplement the claim as soon as possible.
- (4) Each of the institutions in question shall notify the contact institution and the other institutions in question, as soon as possible, of the periods of insurance or residence subject to their legislation.
- (5) Each of the institutions in question shall calculate the amount of benefits in accordance with Article 51 of this Convention and shall notify the contact institution and the other institutions concerned of its decision, of the amount of benefits due and of any information required for the purposes of Articles 52 to 54 of this Convention.
- (6) Should an institution establish, on the basis of the information referred to in paragraphs (2) and (3) of this Article, that Article 56(2) or (3) of this Convention is applicable, it shall inform the contact institution and the other institutions concerned.

ARTICLE 39

Notification of decisions to the claimant

Each institution shall notify the claimant of the decision it has taken in accordance with the applicable legislation. Each decision shall specify the remedies and periods allowed for appeals.

ARTICLE 40

Determination of the degree of invalidity

Each institution shall, in accordance with its legislation, have the possibility of having the claimant examined by a medical doctor or other expert of its choice to determine the degree of invalidity. However, the institution of a State shall take into consideration documents, medical reports and administrative information collected by the institution of any other State as if they had been drawn up in its own territory.

ARTICLE 41

Provisional instalments and advance payment of a benefit

- (1) Notwithstanding Article 7 of this Annex, any institution which establishes, while investigating a claim for benefits, that the claimant is entitled to an independent benefit under the applicable legislation, in accordance with Article 51(1)(a) of this Convention, shall pay that benefit without delay. That payment shall be considered provisional if the amount might be affected by the result of the claim investigation procedure.
- (2) Whenever it is evident from the information available that the claimant is entitled to a payment from an institution under Article 51(1)(b) of this Convention, that institution shall make an advance payment, the amount of which shall be as close as possible to the amount which will probably be paid under Article 51(1)(b) of this Convention.
- (3) Each institution which is obliged to pay the provisional benefits or advance payment under paragraph (1) or (2) shall inform the claimant without delay, specifically drawing the claimant's attention to the provisional nature of the measure and any rights of appeal in accordance with its legislation.

ARTICLE 42

New calculation of benefits

- (1) Where there is a new calculation of benefits in accordance with Article 49(4) and Article 57(1) of this Convention, Article 41 of this Annex shall apply *mutatis mutandis*.
- (2) Where there is a new calculation, withdrawal or suspension of the benefit, the institution which took the decision shall inform the person concerned without delay and shall inform each of the institutions in respect of which the person concerned has an entitlement.

ARTICLE 43

Measures intended to accelerate the pension calculation process

- (1) In order to facilitate and accelerate the investigation of claims and the payment of benefits, the institutions to whose legislation a person has been subject shall:
  - (a) exchange with or make available to institutions of other States the elements for identifying persons who change from one applicable national legislation to another, and together ensure that those identification elements are retained and correspond, or, failing that, provide those persons with the means to access their identification elements directly;
  - (b) sufficiently in advance of the minimum age for commencing pension rights or before an age to be determined by national legislation, exchange with or make available to the person concerned and to institutions of other States information (periods completed or other important elements) on the pension entitlements of persons who have changed from one applicable legislation to another or, failing that, inform those persons of, or provide them with, the means of familiarising themselves with their prospective benefit entitlement.
- (2) For the purposes of paragraph (1), the Joint Administrative Committee shall agree the elements of information to be exchanged or made available and shall establish the appropriate procedures and mechanisms, taking account of the characteristics, administrative and technical organisation, and the technological means at the disposal of national pension schemes. The Joint Administrative Committee shall ensure the implementation of those pension schemes by organising a follow-up to the measures taken and their application.

- (3) For the purposes of paragraph (1), the institution in the first State where a person is allocated a Personal Identification Number (PIN) for the purposes of social security administration should be provided with the information referred to in this Article.

ARTICLE 44

Coordination measures in the States

Without prejudice to Article 50 of this Convention, where national legislation includes rules for determining the institution responsible or the scheme applicable or for designating periods of insurance to a specific scheme, those rules shall be applied, taking into account only periods of insurance completed under the legislation of the State concerned.

CHAPTER 5

UNEMPLOYMENT BENEFITS

ARTICLE 45

Aggregation of periods and calculation of benefits

- (1) Article 11(1) of this Annex applies *mutatis mutandis* to Article 58 of this Convention. Without prejudice to the underlying obligations of the institutions involved, the person concerned may submit to the competent institution a document issued by the institution of the State to whose legislation they were subject in respect of that person's last activity as an employed or self-employed person specifying the periods completed under that legislation.
- (2) For the purpose of applying Article 59 of this Convention, the competent institution of a State whose legislation provides that the calculation of benefits varies with the number of members of the family shall also take into account the members of the family of the person concerned residing in another State as if they resided in the competent State. This provision shall not apply where, in the State of residence of members of the family, another person is entitled to unemployment benefits calculated on the basis of the number of members of the family.

TITLE IV

FINANCIAL PROVISIONS

CHAPTER 1

REIMBURSEMENT OF THE COST OF BENEFITS IN APPLICATION OF ARTICLE 36 AND ARTICLE 42 OF THIS CONVENTION

SECTION 1

REIMBURSEMENT ON THE BASIS OF ACTUAL EXPENDITURE

ARTICLE 46

Principles

- (1) For the purpose of applying Articles 36 and 42 of this Convention, the actual amount of the expenses for benefits in kind, as shown in the accounts of the institution that provided them, shall be reimbursed to that institution by the competent institution, except where Article 56 of this Annex is applicable.
- (2) If any or part of the actual amount of the expenses for benefits referred to in paragraph (1) is not shown in the accounts of the institution that provided them, the amount to be refunded shall be determined on the basis of a lump-sum payment calculated from all the appropriate references obtained from the data available. The Joint Administrative Committee shall agree the bases to be used for calculation of the lump-sum payment and shall decide the amount thereof.
- (3) Higher rates than those applicable to the benefits in kind provided to insured persons subject to the legislation applied by the institution providing the benefits referred to in paragraph (1) may not be taken into account in the reimbursement.

SECTION 2
REIMBURSEMENT ON THE BASIS OF FIXED AMOUNTS
 ARTICLE 47

Identification of the State(s) concerned

- (1) The States referred to in Article 36(2) of this Convention, whose legal or administrative structures are such that the use of reimbursement on the basis of actual expenditure is not appropriate, are listed in Appendix 2 of this Annex.
- (2) In the case of the States listed in Appendix 2 of this Annex, the amount of benefits in kind supplied to:
  - (a) family members who do not reside in the same State as the insured person, as provided for in Article 21 of this Convention; and to
  - (b) pensioners and members of their family, as provided for in Article 28(1), Article 29 and Article 30 of this Convention,
 shall be reimbursed by the competent institutions to the institutions providing those benefits, on the basis of a fixed amount established for each calendar year. This fixed amount shall be as close as possible to actual expenditure.

ARTICLE 48

Calculation method of the monthly fixed amounts and the total fixed amount

- (1) For each creditor State, the monthly fixed amount per person (F_i) for a calendar year shall be determined by dividing the annual average cost per person (Y_i), broken down by age group (i), by 12 and by applying a reduction (X) to the result in accordance with the following formula:

$$F_i = Y_i * 1/12 * (1-X)$$

Where:

- the index ($i = 1, 2$ and 3) represents the three age groups used for calculating the fixed amounts:
  - $i = 1$: persons aged under 20,
  - $i = 2$: persons aged from 20 to 64,
  - $i = 3$: persons aged 65 and over,
  - Y_i represents the annual average cost per person in age group i , as defined in paragraph (2),
  - the coefficient X (0.20 or 0.15) represents the reduction as defined in paragraph (3).
- (2) The annual average cost per person (Y_i) in age group i shall be obtained by dividing the annual expenditure on all benefits in kind provided by the institutions of the creditor State to all persons in the age group concerned subject to its legislation and residing within its territory by the average number of persons concerned in that age group in the calendar year in question.
  - (3) The reduction to be applied to the monthly fixed amount shall, in principle, be equal to 20% ($X = 0.20$). It shall be equal to 15% ($X = 0.15$) for pensioners and members of their family where the competent State is not listed in Appendix 2 of this Annex.
  - (4) For each debtor State, the total fixed amount for a calendar year shall be the sum of the products obtained by multiplying, in each age group i , the determined monthly fixed amounts per person by the number of months completed by the persons concerned in the creditor State in that age group.

The number of months completed by the persons concerned in the creditor State shall be the sum of the calendar months in a calendar year during which the persons concerned were, because of their residence in the territory of the creditor State, eligible to receive benefits in kind in that territory at the expense of the debtor State. Those months shall be determined from an inventory kept for that purpose by the institution of the place of residence, based on documentary evidence of the entitlement of the beneficiaries supplied by the competent institution.

- (5) The Joint Administrative Committee may present a proposal containing any amendments which may prove necessary in order to ensure that the calculation of fixed amounts comes as close as possible to the actual expenditure incurred and the reductions referred to in paragraph (3) do not result in unbalanced payments or double payments for the States.

- (6) The Joint Administrative Committee shall establish the methods for determining the elements for calculating the fixed amounts referred to in this Article.

ARTICLE 49

Notification of annual average costs

The annual average cost per person in each age group for a specific year shall be notified to the Joint Administrative Committee at the latest by the end of the second year following the year in question. If the notification is not made by this deadline, the annual average cost per person which the Joint Administrative Committee has last determined for a previous year will be taken.

SECTION 3

COMMON PROVISIONS

ARTICLE 50

Procedure for reimbursement between institutions

- (1) Reimbursements between the States shall be made as promptly as possible. Every institution concerned shall be obliged to reimburse claims before the deadlines mentioned in this Section, as soon as it is in a position to do so. A dispute concerning a particular claim shall not hinder the reimbursement of another claim or other claims.
- (2) The reimbursements between the institutions of the EEA EFTA States and the United Kingdom, provided for in Articles 36 and 42 of this Convention, shall be made via the liaison body. There may be a separate liaison body for reimbursements under Articles 36 and 42 of this Convention.

ARTICLE 51

Deadlines for the introduction and settlement of claims

- (1) Claims based on actual expenditure shall be introduced to the liaison body of the debtor State within 12 months of the end of the calendar half-year during which those claims were recorded in the accounts of the creditor institution.
- (2) Claims for fixed amounts for a calendar year shall be introduced to the liaison body of the debtor State within the 12-month period following the month during which the average costs for the year concerned were approved by the Joint Administrative Committee. The inventories referred to in Article 48(4) of this Annex shall be presented by the end of the year following the reference year.
- (3) In the case referred to in Article 6(6) of this Annex, the deadline set out in paragraphs (1) and (2) of this Article shall not start before the competent institution has been identified.
- (4) Claims introduced after the deadlines specified in paragraphs (1) and (2) shall not be considered.
- (5) The claims shall be paid to the liaison body of the creditor State referred to in Article 50 of this Annex by the debtor institution within 18 months of the end of the month during which they were introduced to the liaison body of the debtor State. This does not apply to the claims which the debtor institution has rejected for a relevant reason within that period.
- (6) Any disputes concerning a claim shall be settled, at the latest, within 36 months following the month in which the claim was introduced.
- (7) The Joint Administrative Committee shall facilitate the final closing of accounts in cases where a settlement cannot be reached within the period set out in paragraph (6), and, upon a reasoned request by one of the parties in the dispute, shall give its opinion on a dispute within six months following the month in which the matter was referred to it.

ARTICLE 52

Interest on late payments and down payments

- (1) From the end of the 18-month period set out in Article 51(5) of this Annex, interest can be charged by the creditor institution on outstanding claims, unless the debtor institution has made, within six months of the end of the month during which the claim was introduced, a down payment of at least 90% of the total claim introduced pursuant to Article 51(1) or (2) of this

Annex. For those parts of the claim not covered by the down payment, interest may be charged only from the end of the 36-month period set out in Article 51(6) of this Annex.

- (2) The interest shall be calculated on the basis of the reference rate agreed by the Joint Administrative Committee. The reference rate applicable shall be that in force on the first day of the month on which the payment is due.
- (3) No liaison body shall be obliged to accept a down payment as provided for in paragraph (1). If however, a liaison body declines such an offer, the creditor institution shall no longer be entitled to charge interest on late payments related to the claims in question other than under the second sentence of paragraph (1).

ARTICLE 53

Statement of Annual Accounts

The States shall notify each other of the amount of the claims introduced, settled or contested (creditor position) and the amount of claims received, settled or contested (debtor position).

CHAPTER 2

RECOVERY OF BENEFITS PROVIDED BUT NOT DUE, RECOVERY OF PROVISIONAL PAYMENTS AND CONTRIBUTIONS, OFFSETTING AND ASSISTANCE WITH RECOVERY

SECTION 1

PRINCIPLES

ARTICLE 54

Common provisions

For the purposes of applying Article 67 of this Convention and within the framework defined therein, the recovery of claims shall, wherever possible, be by way of offsetting either between the institutions of the States concerned, or *vis-à-vis* the natural or legal person concerned in accordance with Articles 55 to 57 of this Annex. If it is not possible to recover all or any of the claim via this offsetting procedure, the remainder of the amount due shall be recovered in accordance with Articles 58 to 68 of this Annex.

SECTION 2

OFFSETTING

ARTICLE 55

Benefits received unduly

- (1) If the institution of a State has paid undue benefits to a person, that institution may, within the terms and limits laid down in the legislation it applies, request the institution of the State responsible for paying benefits to the person concerned to deduct the undue amount from arrears or on-going payments owed to the person concerned regardless of the social security branch under which the benefit is paid. The institution of the latter State shall deduct the amount concerned subject to the conditions and limits applying to this kind of offsetting procedure in accordance with the legislation it applies in the same way as if it had made the overpayments itself, and shall transfer the amount deducted to the institution that has paid undue benefits.
- (2) By way of derogation from paragraph (1), if, when awarding or reviewing benefits in respect of invalidity benefits, old-age and survivors' pensions pursuant to Chapters 3 and 4 of Title III of this Convention, the institution of a State has paid to a person benefits of undue sum, that institution may request the institution of the State responsible for the payment of corresponding benefits to the person concerned to deduct the amount overpaid from the arrears payable to the person concerned. After the latter institution has informed the institution that has paid an undue sum of these arrears, the institution which has paid the undue sum shall within two months communicate the amount of the undue sum. If the institution which is due to pay arrears receives that communication within the deadline it shall transfer the amount deducted to the institution

which has paid undue sums. If the deadline expires, that institution shall without delay pay out the arrears to the person concerned.

- (3) If a person has received social welfare assistance in one State during a period in which they were entitled to benefits under the legislation of another State, the body which provided the assistance may, if it is legally entitled to reclaim the benefits due to the person concerned, request the institution of any other State responsible for paying benefits in favour of the person concerned to deduct the amount of assistance paid from the amounts which that State pays to the person concerned.

This provision applies *mutatis mutandis* to any family member of a person concerned who has received assistance in the territory of a State during a period in which the insured person was entitled to benefits under the legislation of another State in respect of that family member.

The institution of a State which has paid an undue amount of assistance shall send a statement of the amount due to the institution of the other State, which shall then deduct the amount, subject to the conditions and limits laid down for this kind of offsetting procedure in accordance with the legislation it applies, and transfer the amount without delay to the institution that has paid the undue amount.

ARTICLE 56

Provisionally paid benefits in cash or contributions

- (1) For the purposes of applying Article 6 of this Annex, at the latest three months after the applicable legislation has been determined or the institution responsible for paying the benefits has been identified, the institution which provisionally paid the cash benefits shall draw up a statement of the amount provisionally paid and shall send it to the institution identified as being competent.

The institution identified as being competent for paying the benefits shall deduct the amount due in respect of the provisional payment from the arrears of the corresponding benefits it owes to the person concerned and shall without delay transfer the amount deducted to the institution which provisionally paid the cash benefits.

If the amount of provisionally paid benefits exceeds the amount of arrears, or if arrears do not exist, the institution identified as being competent shall deduct this amount from ongoing payments subject to the conditions and limits applying to this kind of offsetting procedure under the legislation it applies, and without delay transfer the amount deducted to the institution which provisionally paid the cash benefits.

- (2) The institution which has provisionally received contributions from a legal or natural person shall not reimburse the amounts in question to the person who paid them until it has ascertained from the institution identified as being competent the sums due to it under Article 6(4) of this Annex. Upon request of the institution identified as being competent, which shall be made at the latest three months after the applicable legislation has been determined, the institution that has provisionally received contributions shall transfer them to the institution identified as being competent for that period for the purpose of settling the situation concerning the contributions owed by the legal or natural person to it. The contributions transferred shall be retroactively deemed as having been paid to the institution identified as being competent.

If the amount of provisionally paid contributions exceeds the amount the legal or natural person owes to the institution identified as being competent, the institution which provisionally received contributions shall reimburse the amount in excess to the legal or natural person concerned.

ARTICLE 57

Costs related to offsetting

No costs are payable where the debt is recovered via the offsetting procedure provided for in Articles 55 and 56 of this Annex.

SECTION 3
RECOVERY
ARTICLE 58

Definitions and common provisions

- (1) For the purposes of this Section:
  - (a) “claim” means all claims relating to contributions or to benefits paid or provided unduly, including interest, fines, administrative penalties and all other charges and costs connected with the claim in accordance with the legislation of the State making the claim;
  - (b) “applicant party” means, in respect of each State, any institution which makes a request for information, notification or recovery concerning a claim as defined above;
  - (c) “requested party” means, in respect of each State, any institution to which a request for information, notification or recovery can be made.
- (2) Requests and any related communications between the States shall, in general, be addressed via designated institutions.
- (3) Practical implementation measures, including, among others, those related to Article 4 of this Annex and to setting a minimum threshold for the amounts for which a request for recovery can be made, shall be taken by the Joint Administrative Committee.

ARTICLE 59

Requests for information

- (1) At the request of the applicant party, the requested party shall provide any information which would be useful to the applicant party in the recovery of its claim.
- (2) In order to obtain that information, the requested party shall make use of the powers provided for under the laws, regulations or administrative practices applying to the recovery of similar claims arising in its own State. The request for information from the applicant party shall indicate the name, last known address, and any other relevant information relating to the identification of the legal or natural person concerned to whom the information to be provided relates and the nature and amount of the claim in respect of which the request is made.
- (3) The requested party shall not be obliged to supply information:
  - (a) which it would not be able to obtain for the purpose of recovering similar claims arising in its own territory;
  - (b) which would disclose any commercial, industrial or professional secrets; or
  - (c) the disclosure of which would be liable to prejudice the security of or be contrary to the public policy of a State.
- (4) The requested party shall inform the applicant party of the grounds for refusing a request for information.

ARTICLE 60

Notification

- (1) The requested party shall, at the request of the applicant party, and in accordance with the rules in force for the notification of similar instruments or decisions in its own territory, notify the addressee of all instruments and decisions, including those of a judicial nature, which come from the State of the applicant party and which relate to a claim or to its recovery.
- (2) The request for notification shall indicate the name, address and any other relevant information relating to the identification of the addressee concerned to which the applicant party normally has access, the nature and the subject of the instrument or decision to be notified and, if necessary the name, address and any other relevant information relating to the identification of the debtor and the claim to which the instrument or decision relates, and any other useful information.
- (3) The requested party shall without delay inform the applicant party of the action taken on its request for notification and, particularly, of the date on which the decision or instrument was forwarded to the addressee.

ARTICLE 61

Request for recovery

- (1) At the request of the applicant party, the requested party shall recover claims that are the subject of an instrument permitting enforcement issued by the applicant party to the extent permitted by and in accordance with the laws and administrative practices in force in the State of the requested party.
- (2) The applicant party may only make a request for recovery if:
  - (a) it also provides to the requested party an official or certified copy of the instrument permitting enforcement of the claim in the State of the applicant party;
  - (b) the claim or instrument permitting its enforcement are not contested in its own State;
  - (c) it has, in its own State, applied appropriate recovery procedures available to it on the basis of the instrument referred to in paragraph (1), and the measures taken will not result in the payment in full of the claim;
  - (d) the period of limitation according to its own legislation has not expired.
- (3) The request for recovery shall indicate:
  - (a) the name, address and any other relevant information relating to the identification of the natural or legal person concerned or to the identification of any third party holding that person's assets;
  - (b) the name, address and any other relevant information relating to the identification of the applicant party;
  - (c) a reference to the instrument permitting its enforcement, issued in the State of the applicant party;
  - (d) the nature and amount of the claim, including the principal, interest, fines, administrative penalties and all other charges and costs due indicated in the currencies of the State(s) of the applicant and requested parties;
  - (e) the date of notification of the instrument to the addressee by the applicant party or by the requested party;
  - (f) the date from which and the period during which enforcement is possible under the laws in force in the State of the applicant party;
  - (g) any other relevant information.
- (4) The request for recovery shall also contain a declaration by the applicant party confirming that the conditions laid down in paragraph (2) have been fulfilled.
- (5) The applicant party shall forward to the requested party any relevant information relating to the matter which gave rise to the request for recovery, as soon as this comes to its knowledge.

ARTICLE 62

Instrument permitting enforcement of recovery

- (1) In accordance with Article 67(2) of this Convention, the instrument permitting enforcement of the claim shall be directly recognised and treated automatically as an instrument permitting the enforcement of a claim of the State of the requested party.
- (2) Notwithstanding paragraph (1), the instrument permitting enforcement of the claim may, where appropriate and in accordance with the provisions in force in the State of the requested party, be accepted as, recognised as, supplemented with, or replaced by an instrument authorising enforcement in the territory of that State.
- (3) Within three months of the date of receipt of the request for recovery, the State(s) shall endeavour to complete the acceptance, recognition, supplementing or replacement, except in cases where paragraph (4) applies. States may not refuse to complete these actions where the instrument permitting enforcement is properly drawn up. The requested party shall inform the applicant party of the grounds for exceeding the three-month period.
- (4) If any of these actions should give rise to a dispute in connection with the claim or the instrument permitting enforcement issued by the applicant party, Article 64 of this Annex shall apply.

ARTICLE 63

Payment arrangements and deadline

- (1) Claims shall be recovered in the currency of the State of the requested party. The entire amount of the claim that is recovered by the requested party shall be remitted by the requested party to the applicant party.
- (2) The requested party may, where the laws, regulations or administrative provisions in force in its own State so permit, and after consulting the applicant party, allow the debtor time to pay or authorise payment by instalment. Any interest charged by the requested party in respect of such extra time to pay shall also be remitted to the applicant party.
- (3) From the date on which the instrument permitting enforcement of the recovery of the claim has been directly recognised in accordance with Article 62(1) of this Annex or accepted, recognised, supplemented or replaced in accordance with Article 62(2) of this Annex, interest shall be charged for late payment under the laws, regulations and administrative provisions in force in the State of the requested party and shall also be remitted to the applicant party.

ARTICLE 64

Contestation concerning the claim or the instrument permitting enforcement of its recovery and contestation concerning enforcement measures

- (1) If, in the course of the recovery procedure, the claim or the instrument permitting its enforcement issued in the State of the applicant party are contested by an interested party, the action shall be brought by this party before the appropriate authorities of the State of the applicant party, in accordance with the laws in force in that State. The applicant party shall without delay notify the requested party of this action. The interested party may also inform the requested party of the action.
- (2) As soon as the requested party has received the notification or information referred to in paragraph (1) either from the applicant party or from the interested party, it shall suspend the enforcement procedure pending the decision of the appropriate authority in the matter, unless the applicant party requests otherwise in accordance with the second sub-paragraph of this paragraph. Should the requested party deem it necessary, and without prejudice to Article 67 of this Annex, it may take precautionary measures to guarantee recovery insofar as the laws or regulations in force in its own State allow such action for similar claims.
Notwithstanding the first sub-paragraph, the applicant party may, in accordance with the laws, regulations and administrative practices in force in its own State, request the requested party to recover a contested claim, insofar as the relevant laws, regulations and administrative practices in force in the requested party's State allow such action. If the result of the contestation is subsequently favourable to the debtor, the applicant party shall be liable for the reimbursement of any sums recovered, together with any compensation due, in accordance with the legislation in force in the requested party's State.
Where the contestation concerns enforcement measures taken in the State of the requested party, the action shall be brought before the appropriate authority of that State in accordance with its laws and regulations.
- (3) Where the appropriate authority before which the action is brought in accordance with paragraph (1) is a judicial or administrative tribunal, the decision of that tribunal, insofar as it is favourable to the applicant party and permits recovery of the claim in the State of the applicant party, shall constitute the "instrument permitting enforcement" within the meaning of Articles 61 and 62 of this Annex and the recovery of the claim shall proceed on the basis of that decision.

ARTICLE 65

Limits applying to assistance

- (1) The requested party shall not be obliged:
  - (a) to grant the assistance provided for in Articles 61 to 64 of this Annex, if recovery of the claim would, because of the situation of the debtor, create serious economic or social difficulties in the State of the requested party, insofar as the laws, regulations or admini-

strative practices in force in the State of the requested party allow such action for similar national claims;

- (b) to grant the assistance provided for in Articles 59 to 64 of this Annex, if the initial request under Articles 59 to 61 of this Annex applies to claims more than five years old, dating from the moment the instrument permitting the recovery was established in accordance with the laws, regulations or administrative practices in force in the State of the applicant party at the date of the request. However, if the claim or instrument is contested, the time limit begins from the moment that the State of the applicant party establishes that the claim or the enforcement order permitting recovery may no longer be contested.
- (2) The requested party shall inform the applicant party of the grounds for refusing a request for assistance.

ARTICLE 66

Periods of limitation

- (1) Questions concerning periods of limitation shall be governed as follows:
  - (a) by the laws in force in the State of the applicant party, insofar as they concern the claim or the instrument permitting its enforcement; and
  - (b) by the laws in force in the State of the requested party, insofar as they concern enforcement measures in the requested State.
- (2) Periods of limitation according to the laws in force in the State of the requested party shall start from the date of direct recognition or from the date of acceptance, recognition, supplementing or replacement in accordance with Article 62 of this Annex.
- (3) Steps taken in the recovery of claims by the requested party in pursuance of a request for assistance, which, if they had been carried out by the applicant party, would have had the effect of suspending or interrupting the period of limitation according to the laws in force in the State of the applicant party, shall be deemed to have been taken in the latter, insofar as that effect is concerned.

ARTICLE 67

Precautionary measures

- (1) Upon reasoned request by the applicant party, the requested party shall take precautionary measures to ensure recovery of a claim insofar as the laws and regulations in force in the State of the requested party so permit.
- (2) For the purposes of implementing the first paragraph, the provisions and procedures laid down in Articles 61, 62, 64 and 65 of this Annex apply *mutatis mutandis*.

ARTICLE 68

Costs related to recovery

- (1) The requested party shall recover from the natural or legal person concerned and retain any costs linked to recovery which it incurs, in accordance with the laws and regulations of the State of the requested party that apply to similar claims.
- (2) Mutual assistance afforded under this Section shall, as a rule, be free of charge. However, where recovery poses a specific problem or concerns a very large amount in costs, the applicant and the requested parties may agree on reimbursement arrangements specific to the cases in question.
- (3) The State of the applicant party shall remain liable to the State of the requested party for any costs and any losses incurred as a result of actions held to be unfounded, as far as either the substance of the claim or the validity of the instrument issued by the applicant party is concerned.

TITLE V
MISCELLANEOUS, TRANSITIONAL AND FINAL PROVISIONS
ARTICLE 69

Medical examination and administrative checks

- (1) Without prejudice to other provisions, where a recipient or a claimant of benefits, or a member of that person's family, is staying or residing within the territory of a State other than that in which the debtor institution is located, the medical examination shall be carried out, at the request of that institution, by the institution of the beneficiary's place of stay or residence in accordance with the procedures laid down by the legislation applied by that institution.
The debtor institution shall inform the institution of the place of stay or residence of any special requirements, if necessary, to be followed and points to be covered by the medical examination.
- (2) The institution of the place of stay or residence shall forward a report to the debtor institution that requested the medical examination. This institution shall be bound by the findings of the institution of the place of stay or residence.
The debtor institution shall reserve the right to have the beneficiary examined by a doctor of its choice. However, the beneficiary may be asked to return to the State of the debtor institution only if the beneficiary is able to make the journey without prejudice to that person's health and the cost of travel and accommodation is paid for by the debtor institution.
- (3) Where a recipient or a claimant of benefits, or a member of that person's family, is staying or residing in the territory of a State other than that in which the debtor institution is located, the administrative check shall, at the request of the debtor institution, be performed by the institution of the beneficiary's place of stay or residence.
Paragraph (2) shall also apply in this case.
- (4) As an exception to the principle of free-of-charge mutual administrative cooperation in Article 60(3) of this Convention, the effective amount of the expenses of the checks referred to in this Article shall be refunded to the institution which was requested to carry them out by the debtor institution which requested them.

ARTICLE 70

Notifications

- (1) The States shall notify the Joint Administrative Committee of the details of the bodies and entities defined in Article 1 of this Convention and of the institutions designated in accordance with this Annex.
- (2) The bodies specified in paragraph (1) shall be provided with an electronic identity in the form of an identification code and electronic address.
- (3) The Joint Administrative Committee shall agree the structure, content and detailed arrangements, including the common format and model, for notification of the details specified in paragraph (1).
- (4) The States shall be responsible for keeping the information specified in paragraph (1) up to date.

ARTICLE 71

Currency conversion

For the purposes of this Convention and this Annex, the exchange rates between currencies shall be the reference rates published by the financial institution designated for this purpose by the Joint Administrative Committee. The date to be taken into account for determining the exchange rates shall be fixed by the Joint Administrative Committee.

ARTICLE 72

Implementing provisions

The Joint Administrative Committee may adopt further guidance on the implementation of this Convention and of this Annex.

ARTICLE 73

Interim provisions for forms and documents

For an interim period, the end date of which shall be agreed by the Joint Administrative Committee, all forms and documents issued by the competent institutions in the format used immediately before this Convention comes into force shall be valid for the purposes of implementing this Convention and, where appropriate, shall continue to be used for the exchange of information between competent institutions. All such forms and documents issued before and during that interim period shall be valid until their expiry or cancellation.

APPENDIX 1

ENTITLEMENT DOCUMENT

(Article 23 and 31(1) of this Convention and Article 22 of this Annex)

- (1) Entitlement documents valid for the purposes of Articles 23 and 31(1) of this Convention and Article 22 of this Annex shall contain the following data:
  - (a) surname and forename of the document holder;
  - (b) personal identification number of the document holder;
  - (c) date of birth of the document holder;
  - (d) expiry date of the document;
  - (e) the code "UK" in lieu of the ISO code of the United Kingdom, or the ISO code for the State in question, as the case may be;
  - (f) identification and acronym of the competent institution issuing the document;
  - (g) logical number of the document;
  - (h) in the case of a provisional document, the date of issue and date of delivery of the document, and the signature and stamp of the competent institution.
- (2) The technical specifications of entitlement documents shall be agreed by the States through the Joint Administrative Committee in order to facilitate the acceptance of the respective documents by institutions of the States providing the benefits in kind.

APPENDIX 2

STATES CLAIMING THE REIMBURSEMENT OF THE COST OF BENEFITS IN KIND ON THE BASIS OF FIXED AMOUNTS

(Article 36(2) of this Convention and Article 47 of this Annex)

NORWAY

UNITED KINGDOM

ANNEX 2

CERTAIN BENEFITS IN CASH TO WHICH THIS CONVENTION SHALL NOT APPLY

PART 1

SPECIAL NON-CONTRIBUTORY CASH BENEFITS

(Article 6(5)(a) of this Convention)

ICELAND

Additional social support for the elderly (Act No 74/2020 of 3 July 2020).

LIECHTENSTEIN

- (a) Maternity allowances (Maternity Allowances Act of 25 November 1981 as amended);
- (b) Supplementary benefits to the old-age, survivors' and invalidity insurance (Supplementary Benefits to the Old-Age, Survivors' and Invalidity Insurance Act of 10 December 1965 as amended).

NORWAY

- (a) Guaranteed minimum benefits to persons who are born disabled or become disabled at an early age pursuant to Chapters 12, 17, 18, 19 and 20 of the National Insurance Act of 28 February 1997;
- (b) Special benefits in accordance with the Act of 29 April 2005 No. 21 on supplementary allowance to persons with short periods of residence in Norway.

UNITED KINGDOM

- (a) State Pension Credit (State Pension Credit Act 2002 and State Pension Credit Act (Northern Ireland) 2002);
- (b) Income-based allowances for jobseekers (Jobseekers Act 1995 and Jobseekers (Northern Ireland) Order 1995);
- (c) Disability Living Allowance, mobility component (Social Security Contributions and Benefits Act 1992 and Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992);
- (d) Personal Independence Payment, mobility component (Welfare Reform Act 2012 (Part 4) and Welfare Reform (Northern Ireland) Order 2015 (Part 5));
- (e) Employment and Support Allowance Income-related (Welfare Reform Act 2007 and Welfare Reform Act (Northern Ireland) 2007);
- (f) Best Start Foods payment (Welfare Foods (Best Start Foods) (Scotland) Regulations 2019 (SSI 2019/193));
- (g) Best Start Grants (pregnancy and baby grant, early learning grant, school-age grant) (The Early Years Assistance (Best Start Grants) (Scotland) Regulations 2018 (SSI 2018/370));
- (h) Funeral Support Payment (Funeral Expense Assistance (Scotland) Regulations 2019 (SSI 2019/292));
- (i) Scottish Child Payment (The Scottish Child Payment Regulations 2020 (SSI 2020/351));
- (j) Child Disability Payment, mobility component (The Disability Assistance for Children and Young People (Scotland) Regulations 2021 (SSI 2021/174)).

PART 2**LONG-TERM CARE BENEFITS**

(Article 6(5)(d) of this Convention)

LIECHTENSTEIN

- (a) Helpless allowance according to Art. 3bis of the Supplementary Benefits for Old-age, Survivors' and Invalidity Insurance Act of 10 December 1965 as amended;
- (b) Support and Care Allowance according to Art. 3octies of the Supplementary Benefits for Old-age, Survivors' and Invalidity Insurance Act of 10 December 1965 as amended;
- (c) Home care for pensioners with low income according to Art. 2 paragraph 4 lit. e and h of the Supplementary Benefits for Old-age, Survivors' and Invalidity Insurance Act of 10 December 1965 as amended;
- (d) Helpless allowance according to Art. 26 of the Compulsory Accident Insurance Act of 28 November 1989 as amended;
- (e) Allowances for blind persons (Granting of Allowances for Blind Persons Act of 17 December 1970 as amended).

NORWAY

- (a) Basic Benefit pursuant to Chapter 6 of the National Insurance Act of 28 February 1997;
- (b) Attendance Benefit pursuant to Chapter 6 of the National Insurance Act of 28 February 1997;
- (c) Care Benefit pursuant to Chapter 9 of the National Insurance Act of 28 February 1997;
- (d) Attendance Allowance pursuant to Chapter 9 of the National Insurance Act of 28 February 1997;
- (e) Training Allowance pursuant to Chapter 9 of the National Insurance Act of 28 February 1997.

UNITED KINGDOM

- (a) Attendance Allowance (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Security (Attendance Allowance) Regulations 1991, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992 and Social Security (Attendance Allowance) Regulations (Northern Ireland) 1992);
- (b) Carer's Allowance (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, The Social Security (Invalid Care Allowance) Regulations 1976, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992) and The Social Security (Invalid Care Allowance) Regulations (Northern Ireland) 1976;
- (c) Disability Living Allowance, care component (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992 and Social Security (Disability Living Allowance) Regulations (Northern Ireland) 1992);
- (d) Personal Independence Payment, daily living component (Welfare Reform Act 2012 (Part 4), Social Security (Personal Independence Payment) Regulations 2013, The Personal Independence Payment (Transitional Provisions) Regulations 2013, Personal Independence Payment (Transitional Provisions) (Amendment) Regulations 2019, Welfare Reform (Northern Ireland) Order 2015 (Part 5), The Personal Independence Payment Regulations (Northern Ireland) 2016, The Personal Independence Payment (Transitional Provisions) Regulations (Northern Ireland) 2016 and Personal Independence Payment (Transitional Provisions) (Amendment) Regulations (Northern Ireland) 2019);
- (e) Carer's Allowance Supplement (The Social Security (Scotland) Act 2018);
- (f) Young Carer's Grant (The Carer's Assistance (Young Carer Grants) (Scotland) Regulations 2019 (SSI 2019/324));
- (g) Child Winter Heating Assistance (The Winter Heating Assistance for Children and Young People (Scotland) Regulations 2020 (SSI 2020/352));
- (h) Child Disability Payment, care component (The Disability Assistance for Children and Young People (Scotland) Regulations 2021 (SSI 2021/174)).

PART 3

**PAYMENTS WHICH ARE CONNECTED TO A BRANCH OF SOCIAL SECURITY
LISTED IN ARTICLE 6(1) OF THIS CONVENTION AND WHICH ARE PAID
TO MEET EXPENSES FOR HEATING IN COLD WEATHER**

(Article 6(5)(f) of this Convention)

ICELAND

None.

LIECHTENSTEIN

None.

NORWAY

None.

UNITED KINGDOM

Winter Fuel Payment (Social Security Contributions and Benefits Act 1992, Social Fund Winter Fuel Payment Regulations 2000, Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992 and Social Fund Winter Fuel Payment Regulations (Northern Ireland) 2000).

ANNEX 3
**RESTRICTION OF RIGHTS TO BENEFITS IN KIND FOR MEMBERS
OF THE FAMILY OF A FRONTIER WORKER**
(Article 22(2) of this Convention)

ICELAND

NORWAY

UNITED KINGDOM

ANNEX 4
MORE RIGHTS FOR PENSIONERS RETURNING TO THE COMPETENT STATE
(Article 31(2) of this Convention)

ICELAND

LIECHTENSTEIN

UNITED KINGDOM

ANNEX 5
**CASES IN WHICH THE PRO RATA CALCULATION SHALL BE
WAIVED OR SHALL NOT APPLY**
(Article 51(4) and (5) of this Convention)

PART 1
**CASES IN WHICH THE PRO RATA CALCULATION SHALL BE
WAIVED PURSUANT TO ARTICLE 51(4) OF THIS CONVENTION**

ICELAND

All applications from the old-age scheme according to the Act on Social Security No 100/2007.

LIECHTENSTEIN

All applications for old-age, survivors' and invalidity pensions under the basic scheme (Old-age and Survivors' Insurance Act of 14 December 1952 as amended and Invalidity Insurance Act of 23 December 1959 as amended).

NORWAY

All applications for old-age pension.

UNITED KINGDOM

All applications for retirement pension, state pension pursuant to Part 1 of the Pensions Act 2014, widows' and bereavement benefits, with the exception of those for which during a tax year beginning on or after 6 April 1975:

- (i) the person concerned had completed periods of insurance, employment or residence under the legislation of the United Kingdom and another State; and one (or more) of the tax years was not considered a qualifying year within the meaning of the legislation of the United Kingdom;
- (ii) the periods of insurance completed under the legislation in force in the United Kingdom for the periods prior to 5 July 1948 would be taken into account for the purposes of sub-

paragraph (b) of Article 51(1) of this Convention by application of the periods of insurance, employment or residence under the legislation of another State.

All applications for additional pension pursuant to the Social Security Contributions and Benefits Act 1992, section 44, and the Social Security Contributions and Benefits (Northern Ireland) Act 1992, section 44.

PART 2
CASES IN WHICH ARTICLE 51(5) OF THIS CONVENTION APPLIES

ICELAND

Old-age employment pension scheme.

LIECHTENSTEIN

None.

NORWAY

Old-age income pension pursuant to Chapter 20 of the National Insurance Act of 28 February 1997 and supplementary benefits pursuant to Chapter 17 of the National Insurance Act of 28 February 1997.

UNITED KINGDOM

Graduated retirement benefits paid pursuant to the National Insurance Act 1965, sections 36 and 37, and the National Insurance Act (Northern Ireland) 1966, sections 35 and 36.

ANNEX 6
BENEFITS AND AGREEMENTS WHICH ALLOW THE APPLICATION
OF ARTICLE 53 OF THIS CONVENTION

- (1) Benefits referred to in Article 53(2)(a) of this Convention, the amount of which is independent of the length of periods of insurance or residence completed.

ICELAND

Child pension in accordance with the Act on Social Security No 100/2007, and child pension in accordance with the Act on Mandatory Pension Insurance and on the Activities of Pension Funds No 129/1997.

LIECHTENSTEIN

None.

NORWAY

None.

UNITED KINGDOM

None.

- (2) Benefits referred to in Article 53(2)(b) of this Convention, the amount of which is determined by reference to a credited period deemed to have been completed between the date on which the risk materialised and a later date.

ICELAND

None.

LIECHTENSTEIN

None.

NORWAY

None.

UNITED KINGDOM

None.

- (3) Agreements referred to in Article 53(2)(b)(i) of this Convention intended to prevent the same credited period being taken into account two or more times.

ICELAND

None.

LIECHTENSTEIN

None.

NORWAY

None.

UNITED KINGDOM

None.

ANNEX 7

**SPECIAL PROVISIONS FOR THE APPLICATION OF
THE LEGISLATION OF THE STATES**

(Article 6(3), Article 55(1) and Article 69 of this Convention)

ICELAND

- (1)
- (a) Notwithstanding the provisions of Article 10 of this Convention, persons who have not been gainfully employed in one or more of the States are entitled to an Icelandic social pension only if they have been, or have previously been, permanent residents of Iceland for at least three years, subject to the age limits prescribed by Icelandic legislation.
  - (b) The above mentioned provisions do not apply to Icelandic social pension entitlement for the members of the family of persons who are or have been gainfully employed in Iceland, or for students or the members of their families.
- (2) Notwithstanding the provisions of Article 10 of this Convention, and paragraph 1(a) and (b) of this Annex, entitlement to invalidity pension according to the Act on Social Security No. 100/2007 shall under this Convention only arise when a person has completed Icelandic periods of insurance totalling at least one year at the time of the materialisation of the risk.

LIECHTENSTEIN

Notwithstanding the provisions of Article 10 of this Convention, entitlement to invalidity pensions under the basic scheme according to the Invalidity Insurance Act of 23 December 1959 under this Convention shall only arise when a person has completed periods of insurance in Liechtenstein totalling at least one year at the time of the materialisation of the risk.

NORWAY

- (1) The transitional provisions of the Norwegian legislation entailing a reduction of the insurance period which is required for a full supplementary pension for persons born before 1937 shall be applicable to persons covered by the Convention provided that they have been residents of

Norway, or engaged in gainful occupation as employed or self-employed in Norway, for such a number of years as is required after their sixteenth birthday and before 1 January 1967. This requirement shall be one year for each year the person's year of birth falls before 1937.

- (2) Notwithstanding the provisions of Article 10 of this Convention and paragraph 3(a) and (b) of this Annex, entitlement to Disability Benefit pursuant to Chapter 12 of the National Insurance Act of 28 February 1997 shall under this Convention only arise when a person has completed Norwegian periods of insurance totalling at least one year at the time of the materialisation of the risk.
- (3)
  - (a) Notwithstanding the provisions of Article 10 of this Convention, persons who have not been gainfully employed in one or more States are entitled to a Norwegian social pension only if they have been, or have previously been, permanent residents of Norway for at least five years at the time of the materialisation of the risk, subject to the age limits prescribed by Norwegian legislation.
  - (b) The above mentioned provisions do not apply to Norwegian social pension entitlement for the members of the family of persons who are or have been gainfully employed in Norway, or for students or the members of their families.
- (4) Article 11(a), Article 25(1) and Article 32 of this Convention shall not apply to Work Assessment Allowance pursuant to Chapter 11 of the National Insurance Act of 28 February 1997.
- (5) Article 11(a) of this Convention shall not apply to Birth Allowance in case of delivery at home pursuant to Section 5-13 of the National Insurance Act of 28 February 1997.
- (6) Article 11(a) of this Convention shall not apply to benefits provided under the special provisions concerning benefits to refugees. These benefits shall be provided only on the conditions specified in the legislation of Norway.

UNITED KINGDOM

- (1) Where, in accordance with United Kingdom legislation, a person may be entitled to a retirement pension if:
  - (a) the contributions of a former spouse are taken into account as if they were that person's own contributions; or
  - (b) the relevant contribution conditions are satisfied by that person's spouse or former spouse, then provided, in each case, that the spouse or former spouse is or had been exercising an activity as an employed or self-employed person, and had been subject to the legislation of two or more States, the provisions of Chapter 5 of Title III of this Convention shall apply in order to determine entitlement under United Kingdom legislation. In that case, references in Articles 49 to 57 of this Convention to "periods of insurance" shall be construed as references to periods of insurance completed by:
    - (i) a spouse or former spouse where a claim is made by:
      - a married woman, or
      - a person whose marriage has terminated otherwise than by the death of the spouse; or
    - (ii) a former spouse, where a claim is made by:
      - a widower who immediately before pensionable age is not entitled to a widowed parent's allowance, or
      - a widow who immediately before pensionable age is not entitled to a widowed mother's allowance, widowed parent's allowance or widow's pension, or who is only entitled to an age-related widow's pension calculated pursuant to Article 51(1)(b) of this Convention, and for this purpose 'age related widow's pension' means a widow's pension payable at a reduced rate in accordance with section 39(4) of the Social Security Contributions and Benefits Act 1992.
- (2) For the purposes of Article 11 of this Convention in the case of old-age or survivors' cash benefits, pensions for accidents at work or occupational diseases and death grants, any beneficiary under

United Kingdom legislation who is staying in the territory of another State shall, during that stay, be considered as if they resided in the territory of that other State.

- (3)
- (a) For the purpose of calculating an earnings factor in order to determine entitlement to benefits under United Kingdom legislation, for each week of activity as an employed person under the legislation of another State, and which commenced during the relevant income tax year within the meaning of United Kingdom legislation, the person concerned shall be deemed to have paid contributions as an employed earner, or have earnings on which contributions have been paid, on the basis of earnings equivalent to two-thirds of that year's upper earnings limit.
  - (b) For the purposes of Article 51(1)(b) of this Convention, where:
    - (i) in any income tax year starting on or after 6 April 1975, a person carrying out activity as an employed person has completed periods of insurance, employment or residence exclusively in another State, and the application of paragraph (3)(a) results in that year being counted as a qualifying year within the meaning of United Kingdom legislation for the purposes of Article 51(1)(b)(i) of this Convention, they shall be deemed to have been insured for 52 weeks in that year in that other State;
    - (ii) any income tax year starting on or after 6 April 1975 does not count as a qualifying year within the meaning of United Kingdom legislation for the purposes of Article 51(1)(b)(i) of this Convention, any periods of insurance, employment or residence completed in that year shall be disregarded.
  - (c) For the purpose of converting an earnings factor into periods of insurance, the earnings factor achieved in the relevant income tax year within the meaning of United Kingdom legislation shall be divided by that year's lower earnings limit. The result shall be expressed as a whole number, any remaining fraction being ignored. The figure so calculated shall be treated as representing the number of weeks of insurance completed under United Kingdom legislation during that year, provided that such figure shall not exceed the number of weeks during which in that year the person was subject to that legislation.
  - (d) Where receipt of Widowed Parent's Allowance or Bereavement Support Payment (higher rate) is contingent on entitlement to UK Child Benefit, a person meeting all other eligibility criteria, and who would be eligible to receive UK Child Benefit if they, or the relevant child, were resident in the UK, will not be prevented from claiming Widowed Parent's Allowance or Bereavement Support Payment (higher rate) in accordance with this Convention, notwithstanding the fact that UK Child Benefit is excluded from the material scope of this Convention under Article 6(5)(g).